JOSEPH O´CONNOR

KAUBOJAI *ir* INDĖNAI

Šiuolaikinis Europos romanas

MINTIS

Šiuolaikinis Europos romanas

JOSEPH O'CONNOR

KAUBOJAI *ir* INDĖNAI

Iš anglų kalbos vertė
Ugnė Vitkutė

Lietuvai 1009
Šį leidinį Lietuvos Tūkstantmečio
knygų keliui per Lietuvą padovanojo
Leidykla „Mintis"
Leidyklos direktorius Leonardas Armonas
2009

Mintis
Vilnius

UDK 820(417)-3
Oc24

Versta iš:
Joseph O'Connor
Cowboys and Indians
Sinclair-Stevenson, England

Culture 2000
Knygos leidimą rėmė Europos Sąjungos programa
Kultūra 2000

Viršelio dailininkė
Dalia Dubonienė

© Joseph O'Connor, 1991
© Vertimas į lietuvių kalbą, Ugnė Vitkutė, 2005
© „Minties" leidykla, 2005

ISBN 5-417-00878-8

Norėčiau padėkoti savo šeimai, ypač tėvui Seanui ir pamotei Violai. Taip pat norėčiau padėkoti Marie O'Riordan, savo agentei Lisai Eveleigh ir – už originalaus viršelio pasiūlymą – Davidui Ryanui. Labai dėkoju visiems *Sinclair-Stevenson* leidyklos darbuotojams. Vienoje leidykloje kartą man pasakė, kad mano knygą greičiausiai išleis „koks hipiškas ir ultramadingas dabita". Kiek daug teisybės būta tuose žodžiuose!

Mes penėjom širdį fantazijom,
Ji virto žvėrim šitaip penima,
Svarbesnė tapo nesantaika
Nei meilė. O darbščiosios bitės,
Skriskit ir kurkitės tuščiam varnėno lizde.

Viljamas Batleris Jeitsas

ERRATUM

Atrodo, kad vienas šio romano veikėjas Dynas Bynas retsykiais ima manyti esąs vardu Čarlis. Ši liūdna ir greičiausiai narkotikų poveikio sukelta haliucinacija jam kyla 12, 50, 91 ir 162 puslapiuose.

EDĮ VIRAGO ne juokais krėtė drebulys.

Jis tvirtai atsilošė miegamajame krėsle ir iš plastikinio puodelio maukdamas *Sealink* džiną stebėjo, kaip pats kelia į viršų savo virpantį mažąjį pirštelį tarsi kokia kuoktelėjusi hercogienė ar panašiai. Kaip ledi Braknel[1] ar kita kvanktelėjusi sena žiežula. Aukštos kilmės. Jo tėvas neklydo. Joks išsilavinimas negali to nuslėpti.

Dėl to piršto jis susidrovėjo. Šitaip atsikišdamas ir išsiduodamas pirštas jį demaskavo. Jei Edis būtų ne vienas, kas nors galėtų netgi leptelėti kokį išmoningą sąmojį apie tai. Tačiau su juo nieko nebuvo. Edis Virago buvo vienas – tik jis, jo gitara ir jo ego. Kai tau dvidešimt ketveri, dėl to ne itin jaudiniesi. Būti vienam įdomu. Dar gerai nežinai, kas tai yra būti vienam, dar ne; bet tau tai svarbu ir šį tą reiškia.

Salonas buvo pridvisęs, paskendęs dūmuose, čia trenkė dezinfekcinėmis priemonėmis ir riebiu maistu. Jo lūpos buvo sūrios. O šviesa, sklindanti nuo kriauklės formos sieninių

[1] *Lady Bracknell* – veikėja iš O. Wilde'o pjesės *The Importance of Being Earnest*. (Čia ir toliau vertėjos pastabos.)

lempų, buvo tokia blanki, kad jam teko prisimerkti, stengiantis įžiūrėti ką nors pro didžiulį langą, kur matėsi atsiritančios bangos ir naktis.

Po savimi, apačioje, po automobilių deniu, Edis jautė teliūskuojančią jūrą. Jis įsivaizdavo platų šaltą pašto garlaivio korpusą, skrodžiantį tamsų vandenį – toks balto metalo ir putų sprogimas. Jis beveik galėjo įsivaizduoti garlaivį, kylantį į orą, įsirėžiantį į bangas, kaip ginklas plakantį vandenį. Ir kažin kodėl Edžio veidą išmušė karštis.

Jo veidas buvo gražus, be jokios abejonės. Edžio veidas atrodė tarsi iš prerafaelitų paveikslo, bent jau Dženiferė, ta prakeikta apsimetėlė, vienąsyk jam taip sakė. Baigusi vieną Meno istorijos kursą Dublino universiteto koledže, Dženiferė jau manė esanti sumautas Melvinas Bregas[1] ar panašiai. Tačiau net nepaisydamas to, ką ji sakė, Edis žinojo esąs gražuolis. Jis sakydavo, kad išvaizda nesvarbi. Jis kartodavo tai kiekvieną rytą, gražindamasis prieš veidrodį, ir kiekvieną vakarą, valydamasis savo švytinčius dantis. Jis kartodavo tai bet kokia proga bet kam, kas tik jo klausėsi. Tačiau itin gerai atrodantys žmonės visada taip sako ir paprastai tai sakydami jie ypač gerai atrodo. Edis buvo žavingas. Jis visuomet toks buvo, toks yra dabar, ir turėdamas tą dalelę sėkmės, kuri visada lydi gerą išvaizdą, jis suvokė, kad bus žavingas tol, kol pakratys kojas. Ir netgi tada, kaip ir jo numylėtinis Sidas Viciousas, Edis bus išvaizdus lavonas.

Edžio blakstienos ilgos ir mergaitiškos. Jo ausys paties tinkamiausio dydžio. Jo nosis tarsi išskaptuota iš granito luito. Didelės ir spindinčios akys įgudusiai spinduliavo pa-

[1] *Melvyn Bragg* (g. 1939) – Anglijos rašytojas ir TV, radijo laidų vedėjas.

kankamą kiekį nekaltybės. Jo oda buvo įdegusi ir lygi kaip stiklas. Edžio lūpos susilydydavo į gerai atidirbtą ir arogantišką miną, kuri, rodės, sakė besidomintiems: „Gali mane pabučiuoti, jei nori, betgi ei, jei nenori, nieko baisaus."

Tačiau šiuo metu tos akys atrodė nekaip. Netgi Edžiui būtų tekę tai pripažinti. Po praeitos nakties atsisveikinimo išgertuvių jas peršėjo ir dilgino; akys, paprastai lapų rudumo ir spindinčios, buvo beveik tokios pat raudonos kaip ir ryški skiauterė, karūnuojanti jo galvą.

Edžio plaukai – tai atskiras reikalas. Pirmąsyk skiauterę jis apsikirpo Dubline. Tai buvo 1978 metais, kai mažai kas mieste buvo bent jau girdėjęs apie *The Sex Pistols* arba *The Clash*, senas kirpėjas Glasthulo rajone tai tikrai ne. Jis vis dar sakydavo, jog Maikas Džageris atrodo kaip sumauta mergiotė ir kad šiais laikais niekas nesugeba sukurti geros melodijos. Edis įsijungdavo Džono Pylo naktines radijo laidas, kai jo tėvai ginčydavosi apačioje, ir įsivaizduodavo gyvenimą Londone, audros sūkury, supuvusiame obuolyje, milžiniškoje ir dvokiančioje pankų gimtinėje. Galingas apgaulingas „Anarchy in the UK" ir „Pretty Vacant"[1] staugimas nuskandindavo tikros anarchijos triukšmą, siautėjantį virtuvėje apačioje. Kai pirmadienio rytą jis įplaukė į tikybos pamoką su nauja šukuosena, jo vos iškart neišmetė. Kitais metais jį perkėlė iš Blekroko koledžo į vieną tų madingų eksperimentinių mokyklų Nortsaide, kur mokytojai vilkėjo megztinius su aukšta atverčiama apykakle ir, atrodo, mokė tik lytinio švietimo ir staliaus darbų. Tuo metu visi mieste jau žinojo Edį. Jis matydavo, kaip žmonės rodo į jį ir bando nufotografuoti Graftono gatvėje, kai jis šeštadienio popietę trindavosi aplink *Freebird Records* parduotuvę, čiaumodamas

[1] „Anarchija Didžiojoje Britanijoje", „Visiškai beprasmiška".

gumą, apsimesdamas piktas, sulenkęs rankas grėsmingos tolerancijos poza, dešinę koją su dvispalviu *Doc Martens* batu įrėmęs į sieną už nugaros.

Tačiau dabar jo nufotografuoti niekas negeidė. Edis jautėsi nekaip. Kaip žmogus, ketinantis sudrebinti pasaulį, jis atrodė prastai.

Jis tirtėjo lyg skustuvo peiliukais triedžiantis šunytis. Pagirios buvo tokios sunkios, jog atrodė, kad jo smegenys ir skrandis virsta spagečiais. Neliko nieko realaus, viskas atrodė taip keista, tarsi po vandeniu. Užsitraukiant cigaretę jo pirštai drebėjo. Edis jautėsi tarsi vaikščiojantis suniokotas Beiruto centras.

Storos vienuolės, vilkinčios ilgą pilką abitą, jis paprašė pasaugoti jo gitarą. Vienuolė pakėlė akis nuo knygos plonais viršeliais „Namie prieš sutemstant", parašytos Hju Leonardo, ir meiliai nusišypsojo tikra vienuolės šypsena.

Nusvirduliavęs į tualetą denyje A, Edis apsipylė veidą vandeniu ir pajuto, kad jo oda aptraukusi kaulus kaip celofanas. Jo šukuosena atrodė nušepusi lyg kokio akyse dvesiančio gaidžio. Iš kelnių kišenės jis išsitraukė tūbelę gelio ir lėtai įtrynė juo savo mohikanišką skiauterę, ištempdamas sruogas ir smailindamas jų galus, kol jos nusmailėjo ir stovėjo stačios, o didingos šukuosenos aukštis pasidarė lygiai aštuoni coliai. Jis pasilenkė prie veidrodžio, sudrėkino pirštus ir perbraukė jais blakstienas. Dabar jo viduriai išties susisuko. Iš jų, rodės, mušė perkusijos garsai. Edis jautėsi, tarsi būtų prarijęs pogo[1] lazdą.

Jaunas vaikinas elegantišku kostiumu išniro iš vienos būdelės, pašiurpęs žvilgtelėjo į Edį ir ėmė tiesintis savo

[1] 1976–1977 m. Anglijoje atsiradęs pankų šokis, kai tiesiu kūnu šokinėjama aukštyn žemyn.

kaklaryšį su bereikalingu atsainumu. Ant dvokiančių grindų telkšojo, regis, visų žmogaus kūno išskiriamų skysčių pavyzdžiai. Edis užsimerkė, ir variklių ūžesys priartėjo.

Salone vienuolė miegojo, ir variklio inkštimas vėl kažkur nutolo išskydusiose Edžio mintyse. Tai jam priminė pokalbių šurmulį, kurį girdėdavo universiteto valgyklos viduriniame aukšte. Toks didžiulis triukšmas, kurio gana ilgai klausantis galima apspangti sėkmingiau nei nuo kokių narkotikų. Dynas Bynas sakydavo, kad vidurinis aukštas nurimęs lyg laivas, kai jie ilgėjančiais vakarais sėdėdavo ten prieš baigiamuosius egzaminus ir stebėdavo, kaip anapus stiklinių sienų tirpsta saulė. Tačiau Belfyldas su savo žemais pilkais pastatais, pilnais atšiaurių modernistinių skulptūrų, ir brutaliais organinio stiklo tuneliais Edžiui visuomet atrodė panašesnis į keistą kosminę raketą nei į laivą. Koridoriuose būdavo tamsu ir traukdavo skersvėjai, tualetinis popierius visad buvo kietas ir visi, absoliučiai visi, tarsi siekė ką nors įrodyti. Jam buvo gaila, kad mąstydamas apie ketverius metus, praleistus universitete, galėjo prisiminti tik tai. Na, jis žinojo, kad tai netiesa, tačiau Edis jau seniai nusprendė, kad jei kas jo paklaustų, jis būtent tai papasakotų.

Edis žinojo, kad vieną dieną žmonės ims jo klausinėti tokių niekų. Žmonėms tai bus įdomu – visokiems žurnalistams ir fanams, televizijos prodiuseriams ir veltėdžiams, prielipoms ir lieknoms apsvaigusioms mergytėms išsiblaškiusiais žvilgsniais, vartojančioms retus brangius narkotikus. Edis ketino tapti žvaigžde. Šitaip paprastai. Dynas Bynas, Dženiferė, netgi senis taip sakė. Edžiui kilo klausimas ne „ar", bet „kada" tai įvyks.

– Kai būsiu turtingas ir žymus, – sakydavo jis, ir bene visi patikėdavo, kad taip ir bus. Net ir netikėdami, sakydavo, kad tiki, o tai Edžiui buvo beveik taip pat svarbu.

Greičiausiai Dynas Bynas taip ir sakytų. Tam ir reikalingi geriausi draugai, manė ir Bynas, ir Edis. Dynas atvyko iš Arkanzaso, gavęs kažkokią juokingą labdaros stipendiją tyrinėti Jeitso ir Ledi Gregori įtakos Amerikos kultūrai. Čarlis galiausiai parašė tik ganėtinai trumpą disertaciją, tačiau įsimylėjo Dubliną. Jis tapo vegetaru, pasikeitė pavardę iš Dyno Bučerio į Dyną Byną, įtikino savo ekstravagantiškus namiškius nupirkti jam butą Donibruke ir pasinėrė į gyvenimą, skliding *Guinness* alaus, sarkazmo, verdantį iki vėlios nakties, į gyvenimą, kokį, Amerikos studentų įsitikinimu, gyvena tikri dubliniečiai.

Edis stebėjo, kaip atbulomis pro salono duris įsvirduliavo mergina su kuprine ant pečių, tylomis nusikeikė ir svyravo viduryje patalpos. Staiga laivas sutrūkčiojo. Kažkur dužo stiklas, o mergina staigiai ištiesė ilgas rankas į šonus tarsi būtų banglentininkė. Jos veidas buvo tamsus, egzotiškas, o judėjo ji taip, lyg žinotų, kad yra stebima.

Merginos džinsai buvo apsmukę ir nemadingi. Ji vilkėjo samaninį megztinį su gobtuvu, ant megztinio nugaros buvo nupieštas raudonos ir mėlynos spalvų taikinys. Edis išvydo taikinį, kai ji raukydamasi nusiėmė kuprinę ir skausmingai nutėškė ją ant grindų. Ji buvo apsirengusi kaip 7-ame dešimtmetyje – moherinė netvarka ir juodi kekšiški bateliai. Edis prisiminė Dyno Byno anekdotą. Kodėl Šiaurės Airijoje niekas nesirengia 7-ojo dešimtmečio stiliumi? Negi vaikščiosi Belfaste su taikiniu ant nugaros? Jis pasiilgs Byno, to kvailo jankių imperialistų šunsnukio.

Mergina krestelėjo galvą, kad atmestų atgal ilgus juodus plaukus. Edžiui ji rodėsi išsiblaškiusi. Ji atrodė iš tų, kurie pildydami anketą sugeba pamiršti, kaip rašomas jų vardas. Viena ranka ji perbraukė savo tankius plaukus ir

ėmė dairytis aplink, tarsi ieškotų seno draugo tarp snūduriuojančių porų ir tarškančių stiuardų. Atrodė lyg lauktų ko nors nutinkant. Laivas pakilo ir nusileido. Giliai Edžio viduriuose enzimai šoko lambadą.

Taip. Ji išties atrodė visiškai atitrūkusi nuo tikrovės. Ir jei kas tokias merginas gali pastebėti iš penkiasdešimties mylių atstumo, tai būtent Edis Virago. Tokias merginas jis gerai pažinojo. Žinojo, kas dedasi jų galvose. Tai tik patirties reikalas. Ar bent jau jis norėjo tuo tikėti.

Kampe prie iliuminatorių sėdėjo būrys regbio aistruolių, tokie pagyvenę vyrai burokų spalvos veidais, kurių judesiai ir juokas jam priminė tėvą. Jie atrodė nesavi ir liūdni, tie pabėgę vyrai, jų apvalūs pilvukai išsikišę iš po skaisčiai žalios spalvos palaidinių su V formos apykaklėmis, kaklai apvynioti žaliais ir baltais dryžuotais vilnoniais šalikais. Jie atrodė kažkokie išdykę ir vaikiški: tas jų kikenimas praeinant padavėjoms ir pasikuždėjimai, tie jų nesėkmingi mėginimai sudainuoti triukšmingas dainas, nors niekas nežinojo visų žodžių.

Vienas liguistas vyriškis šalia sėdinčiam greitai kalbėjo, savo kairės rankos pirštais rodydamas balus. Jis atrodė susijaudinęs, lyg gintųsi nuo kaltinimų.

Edis bandė įsivaizduoti, kodėl šie vyrai linksminasi šiame laive, užuot keliavę verslo klase lėktuvu. Jie atrodė įdegę ir pasiturintys, ne tokie, kuriems trūktų šlamančių. Iš pradžių jis negalėjo to suprasti. Paskui staiga toptelėjo. Kaip ir jis, jie išvyko pavėlavę. Airija žaidžia su Anglija Tvikenheme. Tą savaitgalį buvo neįmanoma gauti lėktuvo bilietų iš Airijos už jokius pinigus. Edžiui tai priminė kadais matytą filmą apie kažkurią Pietų Afrikos valstybę, iš kurios staiga nežinia dėl kokios priežasties visi turėjo

išvykti, kai viskas pašlijo ir paknopstom prisistatė CŽV. Būtent tokia nuotaika tvyrojo laive tą vakarą. Jaudinama. Neteisėta. Tarsi tuoj nutiks koks rimtas šūdas.

Išskyrus vieną vyruką – labai liesą vaikiną sidabriniais plaukais ir ryškiomis lakstančiomis akimis – jie visi atrodė taip, tarsi būtų turėję nuslėpti, kad siaubingai leidžia laiką. Jie rangėsi ant sofų, kurios buvo per siauros įmitusiems jų kūnams. Laivui kilnojantis jie garsiai kvatojo ir žiaukčiojo tarsi tuoj vems. Melsvas cigarečių dūmų rūkas tvyrojo virš dviejų ilgų stalų, kuriuos jie buvo apsėdę. Miniatiūriniai *Cork Dry Gin* ir *Johny Walker* buteliukai virto ir ridinėjosi, atsitrenkdami į aukštus stalų kraštus.

Edis bandė įsijausti į emigranto vaidmenį. Sentimentalios dainos ir poezijos nuotrupos klaidžiojo jo sąmonėje kaip prisiminimus keliantys kvapai, bet tuoj pat išnykdavo. Ir nors jis neaiškiai nuvokė, kiek tūkstančių irzlių airių per dešimtmečius ir šimtmečius persikėlė tuo pačiu jūros ruožu, jis negalėjo pajusti nieko tikra. Edis buvo intelektualus vaikinas. Jis tuo didžiavosi. Jis galėdavo klausytis Vivaldžio „Keturių metų laikų", nė sykio nesusimąstydamas apie Frenkio Valio grupę. Jo supratimas buvo visiškai intelektualus. Skausmas, vienatvė, atsiskyrimas tebuvo žodžiai. Norint apibūdinti šiuos jausmus, galima vartoti kitus žodžius, tačiau Edis nebūtų pajutęs jokio skirtumo.

Dabar jį ėmė išties pykinti ir jis vėl užsimerkė, kad neapsivemtų. Jo seilės buvo rūgščios. Marškinėliai prilipo prie drėgnos odos. Jo speneliai tvinkčiojo. Edis mėgino mąstyti apie ką nors, apie bet ką, kad tik nukreiptų mintis nuo skrandžio.

Jis suvokė, kad bando apskaičiuoti emigrantų skaičių iš pradžių nustatydamas, kiek jų vidutiniškai išvyko per mė-

nesį, paskui per metus, tada per dešimtmetį ir taip toliau, kol šilta džino vilionė sutirpdė jo skaičiavimus, ir jis juos paleido, kaip kad filmuose kas nors paleidžia ranką, kyšančią iš eketės lede. Siurbčiodamas drungną lipnų džiną, jis jautėsi šlykščiai, kai pilve viskas bangomis kunkuliavo ir kieti riebaus sūrainio likučiai buvo įstrigę jo viduriuose. Edis tikrai nebuvo puikus jūreivis. Ir vis tiek jo dėmesį prikaustė mergina, vaikštinėjanti po prabangų *Charles Stuart Parnell* saloną kaip prekybos centre pasiklydęs vaikas, droviai surauktais antakiais, ieškantis kur čia prisiglaudus. Atrodė, kad ji paprasčiausiai niekur neranda vietos.

Be savo motinos ir poros koledžo draugų, Edis Londone beveik nieko nepažinojo, ir kai apie tai susimąstydavo, šiek tiek susijaudindavo. Žinoma, Grinviče gyveno jo dėdė Rėjus, kuris dar buvo ir jo krikštatėvis; jo neurotiška girtuokliaujanti teta gyveno Tafnelio parke, bet apie ją Edžio tėvai retai kalbėdavosi. Tačiau jis visai nesiveržė nė pas vieną iš jų, neturėjo ūpo klausytis vaikų plepalų, atsakinėti į nesibaigiančius klausimus apie tai, ką jo giminės eufemistiškai vadino jo karjera. Žinojo, kad jei būtų norėjęs šeimos kivirčų, būtų turėjęs likti namie.

Šiaip ar taip, Edžio tėvas pykosi su dėde Rėjumi nuo neatmenamų laikų. O po Edžio tėvų skyrybų pernai viskas dar pablogėjo. Vieni palaikė vieną pusę, kiti kitą. Tai buvo vienas tų kvailų nesutarimų, kuriuos draugai įveikia ir pasijuokia, bet šeimose ilgainiui jie virsta rimta bėda. Tai buvo susiję su politika, Šiaurės Airija, nusikaltėlių perdavimu ar panašiai. Tiesiog šlamštas, tiesą sakant, visai nesvarbus nė vienam iš jų. Bet tai niekuomet nebuvo pasakyta, tik jau ne šeimose, bent jau ne Edžio šeimoje.

Jo tėvas turėjo būtinai sukeverzoti Edžiui „mamos" adresą Londone ant kitos voko pusės ir padarė iš to didžiausią šou Edžio sesers Patricijos akivaizdoje, lyg norėdamas įrodyti, kad prispyrus bėdai šeimyniniai nesutarimai gali būti pamiršti. Tarsi tai būtų tik tiek, tik kvailas šeimos nesutarimas. Tačiau Edis žinojo, kad įskaudintų tėvą, jei paskambintų tuo numeriu, ir nenorėjo to daryti, kad ir kas nutiktų. Viskas buvo ganėtinai blogai ir be to. Jis nebūtų gebėjęs su tuo susitvarkyti. Jis paėmė adresą ir taktiškai tarė:

– Pažiūrėsim.

– Žinoma, aš tavęs neverčiu, tačiau niekada negali žinoti, – santūriai pridūrė tėvas, nuduodamas, kad viskas gerai, ir pasakydamas ką tik nori, išskyrus tai, kas pasakyta.

Edis vėl išvydo merginą gerokai toliau, kitoje salono pusėje, ten, kur atgręžtas į besiplakančią baltą jūrą už stiklo stovėjo pusratis sėdynių. Ji ginčijosi su vienu iš stiuardų, ir jos veidas buvo perkreiptas perdėtai piktų grimasų. Dabar ji buvo nugara į Edį, tačiau jis matė, kaip ji vis mosuoja nykščiu per petį, tiesi, rankomis įsirėmusi į klubus ir purtydama galvą iš pykčio. Stiuardas buvo labai ramus, rankos sukryžiuotos, galva šiek tiek palenkta, atkakliai kalbėjo grindims. Jis buvo panašus į vieną tų nepakenčiamų mulkių, baigusių bendravimo su klientais kursą ir laimėjusių mažą auksinę žvaigždutę.

Senis su skrybėle užlenktais kraštais iškišo galvą iš prabangaus salono galo ir pasakė kažką stiuardui, kaltinamai rodydamas pirštu. Tačiau stiuardas nekreipė į jį dėmesio ir toliau ginčijosi su kilimu. Po minutės ar dviejų mergina vėl užsimetė kuprinę ant pečių ir nustypino šalin, vidury-je sakinio palikusi jį vieną. Ji kramtė lūpas ir atrodė pikta. Buvo karingai nusiteikusi.

Edis pajuto, kaip spazmai išplito po jo žarnyną. Jis nusiperdė. Kažkas jo viduje sugurguliavo. Jo lūpos buvo sausos.

Niekinamai dairydamasi ji nuvinguriavo tarp pūpsančių lagaminų ir apkrautų sėdynių Edžio link, paskui švystelėjo ant grindų geltoną *duty-free* maišelį, puošiantį sėdynę priešais Edį, šalia storosios vienuolės. Ji ryžtingai atsisėdo, lyg būtų laukusi, kad jai kas neleistų. Tačiau niekas to nepadarė.

Storoji vienuolė krūptelėjusi prabudo, nepatogiai pasimuistė ir vėl užmigo, knarkdama kaip motociklas. Nuo jos kelių nukrito knyga ir minkštai šleptelėjo ant žemės. Švelnus vėjelis ėmė versti plazdančius lapus.

– Tikiesi, – tarė mergina, – kad sumokėjus pinigus tau bus užtikrinta vieta.

Tokiais žodžiais būtų galėjusi kalbėti Edžio motina. Ir taip, kaip jie buvo ištarti – tiesiog į orą ir niekam neskirti. Taip kalba pagyvenę žmonės, bet ne tokios kaip ji, kurioms dvidešimt, gal dvidešimt vieneri, daugiausia dvidešimt dveji.

Edis sučiaupė lūpas ir pasakė:

– Taip, tu visai teisi.

Tačiau paskui jis palenkė galvą, atvertė ant kelių gulinčią knygą plonais viršeliais ir apsimetė skaitąs. Dabar jis visiškai nenorėjo kalbėtis, nors iš arti mergina atrodė gražesnė, nei jis įsivaizdavo. Jo pirštai bėgiojo aukštyn žemyn žodžių stulpeliais, glamonėdami geltoną popierių. Bet susikaupti jis negalėjo, kad ir kaip stengėsi. Juodi žodžiai tiesiog tyčiojosi iš jo. Edis buvo per daug užsigalvojęs.

Jis mąstė apie Dženiferę, apie jų atsisveikinimą O'Konelio gatvėje, vėjui kaip *Siouxsie and the Banshees* stūgaujant virš centrinio pašto stogo, apie tai, kaip ji mirksėjo ašarotomis akimis autobusų stotelėje ir kaip kokakolos ženklo

raudonas atspindys išskydo juodame ir purviname Lifio upės paviršiuje.

Dženiferė juos visus prašoko. Po tų nesibaigiančių kalbų viduriniame aukšte apie pasaulio gelbėjimą, po viso to auksaburniško paskutinių kursų studentų ekstremizmo vieną dieną Dženiferė paskelbė, kad baigusi universitetą išvažiuoja metams į Nikaragvą mokyti anglų kalbos. Kaip ji tai mestelėjo – net Edžiui teko pripažinti, kad tai buvo stilinga. Pareiškė, tarsi eitų pasivaikščioti po kvartalą. Va taip. Dalykiškai ir viskas tuo buvo pasakyta. Džimis ir Rūta bei visi kiti tvirtino, kad tai puiku, bet Edis pamena, kaip jie visi žiūrėjo į jį, o ne į ją, kai ji tai pranešė, laukdami, ką jis pasakys. Dynas Bynas buvo priblokštas. Ir Edis buvo nustebęs ne mažiau nei visi kiti. Prakeikimas, tiesą sakant, jis buvo nustebęs labiau, tačiau to prisipažinti niekam negalėjo, net Bynui.

– Puiku, – tarė jis. – Jėga. Juk visi važiuoja į Nikaragvą. Man tai labiau prie širdies Gvatemala, bet puiku, jei tu taip nori.

Mergina vis dar virė pykčiu. Ji prisidegė cigaretę ir užgesino degtuką nykščiu. Jos plaukai buvo tankūs ir ne juodi, kaip Edis iš pradžių manė, bet tamsiai rudi ir nešvarūs. Tarpais, kai netraukė cigaretės, ji graužė dešinės rankos nykščio nagą, kol nuo besisklaidančių dūmų jos akys ėmė ašaroti, ji prisimerkė ir ėmė mirksėti. Jos skruostai buvo paraudę, tačiau tai galėjo būti iš pykčio. Jos žvilgsnis klaidžiojo lyg paukščio. Kosėdama ji pliaukštelėjo sau per krūtinę.

– Ką skaitai? – paklausė ji.

Ji kalbėjo greitai su nežymiu Šiaurės Airijos kaimo akcentu. Edis pakėlė galvą ir nužvelgė ją. Kažkas jo galvoje

kaukštelėjo. Jis norėjo liepti jai atsiknisti ir pristoti prie ko nors kito, bet to nepadarė. Ji atrodė iš tų merginų, kurios vožtelėtų tau, jei taip pasakytum. Gal taip atrodė ir dėl akcento. Verčiau nesipykti su tuo, kuris kalba Šiaurės Airijos akcentu, jei nori ir toliau sveikas vaikščioti savomis kojomis. Jos akys buvo žalios ir įžūlios kaip raganos, štai ką jis pastebėjo. Jis užlenkė lapo kampą ir užvertė knygą.

– Lajonsas, – pasakė jis, – „Airija po badmečio".

– Mmm, – numykė ji užsitraukdama, – taip ir maniau.

Mergina pasidėjo cigaretę ant *Coke* skardinės ir išnėrė iš savo megztinio su gobtuvu. Ji buvo liesa. Jos rausvi keliai švietė pro apspurusią skylę *Levis* džinsuose.

– Taip ir maniau, – pakartojo ji, tarsi mėgindama užmegzti pokalbį. Ji atsisegė savo moherinį megztuką ir nusitraukė jį.

Ant švelnios jos kaklo odos sužibo sidabrinis kryželis. Ji vilkėjo marškinėlius su užrašu *Hothouse Flowers* ir pagrindinio dainininko siluetu, to vaikino airišku vardu, kurio plaukai buvo iškrypėliškai tvarkingi ir galėjo varžytis net su Edžio šukuosena.

– Ar tu studentė? – paklausė jis.

– Ne, – atsakė ji, – tai yra, buvau. – Patylėjo. – Bet dabar nebe.

Iš pradžių Edis negalėjo sumanyti, ką dar pasakyti. Jis nenorėjo klausti, kur ji mokėsi, pirmiausia todėl, kad bijojo paaiškėsiant, jog ką nors pažįsta iš to paties koledžo; taip būtų užsimezgęs pokalbis. Antra, tai būtų savaime suprantamas dalykas pasiteirauti, o Edis didžiavosi, kad savaime suprantamų dalykų nesako. Bet kokiu atveju, jis ėmė jaustis išties prastai, buvo visiškai išsidraikęs, drebėjo ir karščiavo.

– Ką tu apie ją manai? – pasiteiravo ji, linktelėdama knygos pusėn.

– Na, ji nebloga, – tarė Edis, nustebintas klausimo, – na, žinai. Jeigu tave tai domina.

Staiga jis suvokė, kad kalba tuo vidurinės klasės dublinietišku akcentu, tuo monotoniško neišraiškingu nosiniu balsu be jokių intonacijų. O jos balsas buvo melodingas ir išraiškingas, vien balsiai ir sodrios intonacijos, švelniai banguojantis kaip Donegalo tyrai, iš kur ji, be abejo, buvo kilusi. Štai ką Edis suprato. Šitie dalykai ateidavo Edžiui į galvą. Edis mėgo save laikyti šiokiu tokiu poetu.

– Ką *tu* manai apie ją? – paklausė jis, kad nukreiptų dėmesį nuo savęs. Pirštais ji užsikišo plaukus už ausų.

– Manau, tai mėšlas, – pasakė ji beveik juokais dalykišku balsu, nežiūrėdama į jį, šveitė savo nuorūką į tuščią polistirolo puodelį ir papurtė jį į visas puses. Tada pakartojo tai ir rūsčiai pažvelgė į jį, tarsi sakytų: „ką tu dabar pasakysi, drauguži?". Ji atrodė kieta mergiotė.

Edis ėmė sunkiai ryti seiles. Jo akys pritvinko karštos drėgmės. Gerkle aukštyn graužėsi skausmas.

– Ot, velnias, – sudejavo jis, stverdamasis ranktūrių.

– Kas? – paklausė ji. – Kas yra?

Edis pasilenkė ir nusikeikė, užspausdamas rankomis burną.

– Prakeiktas Jėzau Kristau, – suvapėjo jis. Storoji vienuolė pabudo ir įsispoksojo. – Šūdas!

Mergina ėmė kvatotis.

Edis pasilenkė tiek, kad jo galva atsidūrė tarp kelių, ir išsivėmė kaip žaidimų automatas. Jis apžvelgė garuojančius vėmalus ant visų savo samaninių kelnių ir naujų *Doc Martens* kerzų, ir kai užčiaupė burną, vėmalai pasipylė pro

šnerves. Jo kaktą išmušė prakaitas. Vėmalai siūbtelėjo pro sučiauptas lūpas. Išspjautos seilės buvo tirštos ir tąsios. Nuo Edžio smakro vėmalai varvėjo į marškinių kišenę. Jis susmuko keturpėsčias ir ėmė vemti dar smarkiau, o vėmalai tiško ant merginos kojų ir jo paties pirštų. Vėmalų, tyškančių į grindis, garsas dar labiau jį vimdė.

Laivas staiga pasviro į šoną.

– Jėzau, – tarė mergina. Gryniausio siaubo išraiška iškreipė storosios vienuolės davatkišką veidą.

Vienas po kito regbio sirgaliai liovėsi tauškę. Jie spoksojo į Edį ir, didelei jo nuostabai, nesijuokė. Visi jie atrodė priblokšti, išskyrus vieną mažą vyruką lakstančiomis akimis, kuris pasiėmė sumuštinį ir išsiblaškęs atsikando. Storoji vienuolė pareikalavo stiklinės vandens, bet Edis negalėjo gerti. Jis vėl sužiaukčiojo, nors skrandyje vargu ar buvo kas likę. Storoji vienuolė tarė, kad jam praverstų puodelis karštos saldžios arbatos. Ji vis kartojo tai. Ir kiekvienąsyk jai ištarus tuos žodžius – karšta saldi arbata – Edis prarydavo dar vieną garuojantį gurkšnį.

– Eime, – pasakė mergina, pašėlusiai tampydama apvemtą jo rankovę.

Ten, kur nesiekė laivo šviesos, jūra rodėsi tamsi ir tepaluota, ji tai šen, tai ten blizgiai suraibuliuodavo, kaip vaizduojama tik atvirukuose. Iš arčiau pažiūrėjus ji buvo žalių banknotų spalvos ir purvina. Edžio galvoje zvimbė. Jis žvelgė už borto ir mėgino išlaikyti žvilgsnį ten, kur baigiasi šviesa ir prasideda tamsa. Aplink laivagalį plasnojo kirai, rėkdami ir blaškydamiesi, jie sekė laivą, tikėdamiesi maisto. Retsykiais kuris nors jų bandydavo nutūpti ant apsilaupusių turėklų, suplasnodavo, nuslysdavo ir blokšdavosi žemyn į

purslus kvarktelėdamas nuostabos kupinu balsu ir tik paskutinę akimirką vėl šaudamas į viršų.

Jie kurį laiką žiūrėjo nežinodami ką sakyti. Edis įsikabino į šaltus plieno turėklus ir stengėsi neapsiverkti. Mergina vos laikėsi nesijuokusi.

– Sušiktos žuvėdros, jos tokios bukos, – galų gale prašneko ji su tikra panieka, – atrodo, kad vienąsyk pamėginusios jos turėtų suvokti, jog nepavyks. Bet, regis, jos vis tiek nesupranta.

Didžiulis plėšrus mišrūnas nutūpė ant turėklų ir spoksojo į Edį beveik su pašaipa, pasirodžiusia jo grėsmingame snape.

– Ai, – sudejavo Edis, – manau, tai Airijos žuvėdros.

Jie buvo taip toli jūroje, kad nė vienoje pusėje nesimatė žemės. Baltame danguje plūkavo daugybė pieno spalvos debesų, brizas tvirtai apsuko mažą žalios, baltos ir oranžinės spalvos vėliavą aplink stiebą, ir ši nesėkmingai mėgino išsiskleisti. Vėjas šniokštė dar liūdniau nei jūra. Ir kuo labiau vėliava bandė ištrūkti, tuo tvirčiau sukosi aplink stulpą.

– Taip, – tarė ji, – manyčiau, taip.

Ji sprigtelėjo žibančią cigaretės nuorūką per bortą, kur daugybė klykiančių žuvėdrų ėmė suktis aplink ją pražūtingu debesiu.

– Taip, jos airės, – tarė ji, – jokios abejonės. – Ir Edis susmuko ant kelių susiėmęs už pilvo, garsiai šaukdamas mirtį.

Tai padėjo.

Po kelių minučių jie jau bučiavosi.

Traukinyje jiedu pasimylėjo, ir Edis džiaugėsi, kad užsuko į vyrų tualetą Holihedo stotyje išsivalyti dantų ir susitvarkyti savo skiauterės. Jis turėjo tokį apgailėtiną kelio-

nės rinkinį už du su puse svaro, kurį nusiperki ir iškart pasigaili. Ji stipriai jį bučiavo, ir jų dantys brūžinosi. Jos lūpos buvo šaltos, o kvepėjo ji anyžių sėklomis ir muilu. Ji bučiavo jį, trynė jo lūpas savosiomis taip, tarsi per Helouvyną būtų gaudžiusi obuolius dubenyje, sklidiname vandens. Kai jis įkišo savo ranką po jos marškinėliais ir palietė nugarą, ji krūptelėjo, o paskui atsipalaidavo.

Ji pirštais glostė jo pakaušį ir prisispaudė arčiau prie jo krūtinės, čiaumodama jo lūpas. Edžiui rodėsi, kad ji išmoko bučiuotis iš nuotraukų paauglių žurnale. Ji užtraukė savo striukę su gobtuvu ant jų besirangančių kūnų ir atsisegė savo džinsus.

Kai ji užkišo savo ranką jam iš priekio į kelnes, jis neprieštaravo. Ji patenkino jį dar nesužinojusi jo vardo.

Paskui jie daug nekalbėjo. Ji surūkė keletą cigarečių, vėliau daug cigarečių. Ji šiek tiek paskaitė žurnalą, tuomet atsirėmė Edžiui į petį ir niurnėdama užmigo.

Pusę penkių stora juodaodė prakrypavo su sumuštinių vežimėliu. Ji metė į Edį ir merginą užuojautos žvilgsnį, ir tai jį šiek tiek sutrikdė.

Tolimų kalvų šviesos sužibdavo ir išblukdavo traukinio languose. Kalvos traukėsi į dar didesnę tamsą, kol ištirpo horizonte. Edis stebėjo savo veidą lange. Jis vis atsisukdavo, mėgindamas netikėtai sugauti savo atvaizdą ant stiklo.

Traukinyje buvo tamsu ir ramu, plieninių ratų tarškėjimą pertraukdavo tik berniukų, žaidusių pokerį iš susuktų cigarečių, juokas kitame gale. Jų balsai buvo airiški, o muzika, sklindanti iš jų mago, irgi airiška. Sentimentalios verksmingos meilės dainos, stilizuota liaudies muzika. Viskas apie sulaužytus pažadus, nepastovius bastūnus, vienišus kaubojus.

Tolima oranžinė Birmingemo migla pralėkė pro šalį, ten rūkas kilo nakties tamsoje, bet nuo miegančio miesto jį viliojo nedrąsus vėjelis. Ant šlapio lango visos spalvos liejosi į vieną. Miestas atrodė kaip koks keistas gyvūnas, snūduriuojantis tamsumoje su milijonais užsisvajojusių oranžinių akių. Jis čia netiko. Kažkaip jis įsigavo į šį kraštovaizdį tarsi netinkantis dėlionės gabalėlis, įbruktas per jėgą.

Edis ėmė mąstyti apie Birmingemo šešetuką, Gildfordo ketvertuką ir Vinčesterio trejetuką[1]. Pasak Dyno Byno, anglų ir airių santykiai vis labiau primena sušiktą futbolo rezultatą.

Ir Edis prisiminė Jeitsą, jo „baisų žvėrį", pranašautą eilėraštyje „Antrasis atėjimas". Jis pažvelgė į grėsmingą Birmingemą oranžinėje migloje – būtent apie jį ir mąstė. Baisus žvėris, atgijęs lygioje ir negyvoje Anglijos širdyje. Jis prisiminė literatūros kritikos paskaitas didžiojoje auditorijoje speiguotais vasario rytmečiais, kai jo širdis daužėsi nuo minties, kad reikės kalbėti su žmogum, sėdinčiu šalia, nes toks buvo studentų sąjungos būdas susidraugauti. Ir pirmą dieną, kai išvydo Dženiferę, kuri dalyvavo rinkimuose į anglų filologijos kurso atstovo postą; jos žavingas kino žvaigždės veidelis scenos lempų šviesoje, jos oda, balta kaip naujas bloknoto lapas. Jis prisiminė jos kalbą ir ką prieš ją kalbėjo ta baisi amerikietė, vaikščiojusi lyg kukurūzo burbuolės kotas būtų įgrūstas jai subinėn, maniusi, jog visi turi balsuoti už ją, nes ji tokia „nuoštabi" ir taip pasiutusiai gerai išmano anglų literatūrą.

– Na, – pareiškė Dženiferė savo gundomu balsu, – aš nesu tokia nusimananti, bet todėl greičiausiai geriau jums atstovausiu.

[1] Garsios politinės bylos.

Paskui, prisiminė Edis, vyrukai sukėlė tokį garsų palaikymo šurmulį lyg kylančio lėktuvo gausmas, pasigirdo švilpčiojimai.

Taip, Dženiferė Svift buvo manipuliatorė. Greita pagal pavardę[1], greita pagal savo suknistą prigimtį. Kokia buvo, tokia tebėra iki šiol, Edžiui tas aišku. Vis dėlto ne tai jį erzino. Jį siutino pats suvokimas, jog taip yra. Dabar tai suprato. Ir būtent tai jį velniškai kankino. Tikrų tikriausiai. Edis suvokė, kad gali su viskuo susidoroti, kol nereikia apie tai per daug mąstyti. Galų gale faktai buvo sudėtingi.

Mergina krūptelėjo per miegus, susisiautė striukę tvirčiau apie savo smulkų, liesą kūną. Edis atsivertė žurnalą ir perskaitė straipsnį apie kažkokį vaikiną, kuris vidury Kildaro pelkės susimeistravo motociklą „Mirties siena". Akivaizdu, kad tai buvo aukščiausios lygos idiotas, bet dabar apie jį suko filmą. Ir ką čia padarysi? Pasaulyje pilna idiotų, primadonų ir žioplių, o daugiausia Airijoje. Airijoje negalėjai nieko pasiekti, jei nebuvai šiek tiek trenktas. Šventa tiesa. Paprasčiausiai kitaip neįmanoma. Dabar ir jis tai suprato.

Justono stotis šeštą ryto atrodė šiaip sau. Vėjas švilpė po elektroninėmis durimis ir joms užsidarant daužė jas visa jėga. Nešvarūs balandžiai brazdėjo ant sijų, viskas atrodė šalta ir nudrengta. Edis vėl išvydo tą storą vienuolę, įsikibusią į mažą languotą lagaminą ir kelionmaišį su užrašu „Italija-1990" vienoje pusėje ir „Džekai, kirsk" kitoje. Prie „Sock Shop"[2] jos laukė kita vienuolė, apsiavusi didžiulius batus, mindžikuojanti, kad sušiltų. Abi vienuolės apsikabino ir pabučiavo orą prie viena kitos skruosto. Berods, jos

[1] *Swift* – angl. greitas.

[2] Kojinių parduotuvių tinklas.

žinojo, ką reikia daryti. Jos buvo pasitikinčios savimi ir veiklios, atrodė, kad iš tikrųjų džiaugiasi susitikusios ir yra senos draugės, o ne apsimeta.

Alkoholikai snūduriavo susirietę kampuose ir dvokiančiose nišose. Ant žemos pilkos sienos, atitvėrusios elevatorių į metro, kabėjo marmurinė plokštė, pranešanti, jog šį stoties priestatą 1977 metais atidarė Jos Didenybė Karalienė. Salės pakraščiuose esančios parduotuvės buvo uždarytos, metalinės užtraukiamos uždangos apipaišytos hiphopo grafitais, plastikinės neoninės iškabos užgesusios, išskyrus vieną prie „Thresher Off-Licence"[1] parduotuvės; toji žybčiojo ir zirzė jiems einant pro šalį, lyg jų kūnai spinduliuotų kokią keistą elektros energiją. Tam tikra prasme taip ir buvo.

Juodaodis mėlyna uniforma ir languota kepuraite vaikštinėjo pirmyn atgal, stumdamas gaudžiantį pramoninį valytuvą, paliekantį blizgančius ruožus, nusidriekiančius per grindų purvą. Jam priartėjus, jie pamatė, kad jis su ausinėmis ir ritmingai linguoja galvą, tyliai niūniuodamas kažkokią melodiją, kurią jis vienas tegirdėjo.

Mergina tarė, kad norėtų puodelio kavos, tad jiedu įsuko į stoties *McDonaldą*, ir ji prisėdo prie stalo. Edis suvokė, kad tai ne itin politiškai teisinga, bet šeštą ryto svetimame mieste Amazonės atogrąžų girios tiesiog nerūpi. Viduje šviesa buvo balta ir akinanti, ji tvindė užkandinę iškrypusiame ir apatiškame slogume. Prasta muzika dudeno iš kolonėlių. Ronaldas Makdonaldas geidulingai šnairavo nuo sienos kaip koks pakvaišęs septintojo dešimtmečio vaikų tvirkintojas. Edis grįžo nuo prekystalio su dviem polistirolo puodeliais ant plastikinio padėklo ir vienu menku skrudintų bulvių pakeliu. Merginos kojos negrabiai il-

[1] Visą parą veikianti alkoholio parduotuvė.

sėjosi ant jo gitaros dėklo, bet jis nieko nepasakė. Ji nelietė skrudintų bulvių.

– Ar pešioji savo antakius? – paklausė ji, skausmingai siurbčiodama kavą.

– Ne, – atsakė Edis, – o tu?

– Man nereikia, – murmtelėjo ji, ir jos veide pasirodė nuvargusi blanki šypsena.

– Ne, – pratarė Edis, – ko gero, nereikia.

– Mano vardas Mariona, – tarė ji, – Mangan.

– O mano – Edis Virago, – atsakė jis.

– Visai tinka, – pastebėjo ji.

– Beprotiškas vardas, beprotiškas vaikinas, – pasakė jis.

– Nesvarbu, – ji truktelėjo pečiais, rausvais pirštais tvirtai apkabindama savo puodelį. – Žmonių vardai man nesvarbūs.

Edis pasakė, kad nors nemalonu apie tai kalbėti, bet jam šiek tiek trūksta šlamančių. Pinigų, tarė jis, už kavą ir kitką. Ji pasikrapštė savo piniginėje ir stumtelėjo vieno svaro monetą į kitą plastikinio stalo pusę. Jis padėkojo. Ji atsakė, kad nėra už ką.

Edis jau norėjo prašnekti, kai už savęs išgirdo pliaukštelėjimą ir netikėtą kivirčą.

Du tamsiaveidžiai vyriškiai, apsivilkę nuskurusiais pilkais drabužiais. Net iš dešimties jardų Edis užuodė jų šiltą ir bjaurų dvoką. Jų veidų spalva atitiko rūbų spalvą, o akys buvo įdubusios ir piktai žibėjo lyg žarijos lauže. Jie išnėrė iš už stalo pasirengę susigrumti, stumdydamiesi už pečių ir talžydamiesi. Aukštojo vyro dešiniajame bate žiojėjo skylė, ir Edis matė pajuodusius jo kojos pirštus.

Prie stalo kojos pririštas nususęs šuo užstaugė. Visi apsiblausę darbuotojai už prekystalio liovėsi dirbę. Atrodo, jie žinojo, kas dabar įvyks. Šis tas jiems gerai pažįstamo.

– Ką tu esi dėl manęs padaręs? – spjovė mažesnysis vyriškis. – Nieko.

– Tu, šunsnuki, – stūgtelėjo antrasis, tyčia tvodamas anam per veidą, – be manęs tu būtum niekas, girdi? Niekas.

Tai buvo visai ne tokios muštynės, kokias rodo per televizorių. Kai pirmas smūgis pataikė į tikslą, nepasigirdo jokio garso, tik dusli dejonė, nes mažasis vyrukas staigiai iškvėpė ir susilenkė, tiesdamas ranką maldaujamu mostu. Aukštasis vyras stvėrė jo išdrikusius plaukus ir stipriai truktelėjo. Tuomet mažasis paklaiko iš skausmo, ėmė blaškytis ir spardytis. Abu vyriškiai laikėsi įsikibę vienas į kitą lyg šokdami, o didysis verkė, kai mažasis daužė jam veidą. Jis šoktelėjo pirmyn ir keliu trenkė mažajam į klyną, alkūne tvodamas šiam per sprandą. Mažasis vyriškis sudejavo ir susvirduliavo pirmyn ištiestomis rankomis kaip letenomis. Atrodė, jog abudu laikosi ant kojų tik todėl, kad visu svoriu remiasi vienas į kitą. Abiejų veidus vagojo kraujo srovelės, tačiau Edis negalėjo suprasti, ar jie abu susižeidę, ar vieno kraujas užtiško ant kito. Tuo metu tai buvo nesvarbu. Du vyriškiai smarkiai talžė vienas kitą per krūtinę ir pečius bei akėjo vienas kitam veidą juodais nešvariais nagais.

Neįstengdami nei pajudėti, nei įsikišti, Edis su Mariona stebėjo muštynes lyg tai būtų vaidinimas.

Tuomet staiga išsilaisvino prie stalo pririštas šuo, toks juodas, piktas, šlubas mišrūnas su ledinuko pagaliuku, įstrigusiu jo nušiurusiame kailyje po užpakaline koja, ir viena kraupia raudonai balta akimi. Tą Edis pastebėjo. Šuo nuleido galvą žemai prie grindų ir ėmė staugti. Mariona sukliko. Edis nusižvengė kaip superherojus. Šuo

pauostė orą, tarsi nesuvokdamas, iš kur sklinda triukšmas. Seilėms drimbant iš nasrų jis atsisuko ir pažvelgė į Marioną.

Šuo nutipeno Marionos link, o ši greitai atsistojo, apversdama kavą, kuri ėmė tekėti nuo stalo krašto. Ji ėmė šnopuoti, rankomis užsidengusi krūtinę ir klyną, lyg nuoga pozuotų kokiam pigiam paplūdimio atvirukui. Jos pečiai tirtėjo, ir ji prisikando lūpą.

– Šūdas, – tarstelėjo Edis. Jis atsistojo. Iš pradžių šuo atrodė susidomėjęs. Suglumęs jis ėmė kasytis, žvangindamas savo antkakliu.

– Nešdinkis, – suklykė ji, glamžydama popierinį puoduką.

– Šūdas, – pakartojo Edis. Šuo rodėsi beveik praradęs susidomėjimą. Bet vos pradėjęs sliūkinti besimušančių vyrų link, apsisuko, ėmė amsėti, urgzti, draskyti grindų plyteles, seilėtis ir laižyti savo šnerves. Mariona užlipo ant kėdės. Šuo dėbsojo, kratydamas savo antkaklį ir paklaikusį snukį. – Prakeikimas. Po velnių! – pasipiktino Edis. Šuo darsyk suglumęs žvilgtelėjo, o paskui – tarsi būtų lengviau pasielgti taip, o ne eiti šalin – šoko į orą pakeldamas abi priekines letenas, toks beveik sulėtintai skriejantis ir staugiantis juodo susivėlusio kailio kamuolys.

Edis žengė jo pasitikti. Jis suvokė, kad atkišo šuniui ranką, nes buvo aišku, jog šuo kur nors įkąs, o Edis nenorėjo, kad tas įkąstų į veidą.

Taigi jis atkišo savo dilbį ir pajuto, kaip geltoni dantys sukando jo rankovę. Išgirdo save surinkant „Ai!" iš plaučių gilumos sklindančiu dusliu ir gergždžiančiu balsu, išreiškiančiu pasišlykštėjimą. Kol pajuto skausmą, praėjo pora sekundžių.

Šuo kaip laukinis sugurgė gerkliniu balsu. Jis ėmė purtyti ir trūkčioti Edžio ranką, lyg ši būtų žiurkė ar koks kitas užspeistas ir besipriešinantis grobis.

Edis pajuto, kaip iš akių ištryško ašaros. Jam pakėlus ranką, mišrūnas pakibo įsikandęs, ir Edis kelissyk pakėlė jį į orą, kaskart stipriai spirdamas šuniui į papilvę. Edis trūkčiojo ranką pirmyn ir atgal, o šunėko užpakalinės kojos švytravo grindimis, tas pro sukąstus dantis unkštė, bet rankos nepaleido. Edis jautėsi kaip žiūrovas, stebintis visą šį vaizdą: urzgiantį ir rankovę seilėjantį šunį, besistengiančią šuniui užvožti Marioną, nors jis mėgino ją sulaikyti, girdintis jos klyksmą ir prislopintą šuns niurnėjimą bei pradedančio judėti traukinio ūkimą kažkurioje tolimoje platformoje.

Akies krašteliu jis pamatė policininkus, jo mintyse šmėkštelėjo tamsiai mėlynos jų uniformos. Kažkas šūktelėjo vyrišką vardą. Kitas sušuko „Kurva!". Edis išgirdo šalmo žvangesį, kai šis riedėjo ratu nukritęs ant grindų. Jis vėl išgirdo „Kurva!", tą bjaurų ir stiprų žodį, patį šlykščiausią anglų kalbos žodį, taip vienąsyk sakė jo motina. Kurva!

Guminis prožektorius trakštelėdamas atsitrenkė šuniui tiesiai į makaulę. Šuo suspiegė kaip beždžionė ir įsikando dar stipriau. Tuomet prožektorius darsyk jam kirto, ir dvi pirštinėtos rankos truktelėjo šunį už ausų. Svirduliuodamas ir sutrikęs šuo pasviro į vieną pusę, ir vienas iš policininkų nutempė jį šalin už minkštos pakarpos. Policininkas ėjo greitai, laikydamas šunį ištiestoje rankoje, lyg ketintų įmesti jį šiukšliadėžėn.

Marioną krėtė drebulys, panašus į baltąją karštligę.

– O, Dieve, – kartojo ji, – o, Dieve.

Kai atgniaužė kumščius, pamatė, kad jos nagai paliko mažyčius baltus pusračius rausvuose delnuose. Ji never-

kė, bet atrodė išsigandusi ir negalinti patikėti tuo, kas nutiko. Ji atrodė taip, tarsi būtų nutikę kažkas siaubinga, ne tai, kad šuo įkando kažkokiam vos pažįstamam vaikinui. Ji spaudė smilkinius delnais, bet nieko nesakė, išskyrus „O, Dieve", be perstojo tai kartojo, arba „O, Jėzau", tarsi tai būtų kokia nors atmintinai išmokta litanija.

– Tai ką, tiesiai iš kelto? – paklausė policininkas.

Edis pajuto, kaip Mariona įsitempė.

– Aha, – pasakė jis, – iš kelto.

– Airiai? – paklausė policininkas.

– Ne, – tarė Mariona, – zulusai.

Edis suspaudė savo ranką. Jis desperatiškai įsistebeilijo į stogą, o paskui vėl į policininką, tas sučiaupė lūpas ir atrodė griežtas, tapšnojo guminiu prožektoriumi per savo kairės rankos odinę pirštinę.

– Na, gerai, – pasakė policininkas, – tiek jau to. – Atrodė taip, tarsi mąstytų apie kažką svarbaus. Jis suraukė nosį.

Ašarotas Edžio veidas nušvito iš palengvėjimo, bet Mariona tiesiog pagriebė savo kuprinę ir, atrodo, visai nesijaudino. Ji nutempė kuprinę paskui save grindimis ir plastikinis *Safeway* maišelis įsipainiojo tarp dirželių. Ji įsispoksojo pro spaudos kiosko vitriną ir prisidegė cigaretę. Edis matė liepsnos atspindį ant stiklo.

Jis pažvelgė į jauną policininką, norėjo, kad šis ką nors pasakytų, ir bloga nuojauta jo galvoje atslūgtų.

– Pone, reikia, kad jus kas nors apžiūrėtų, – pasakė policininkas, vangiai mostelėdamas į suplėšytą Edžio rankovę.

– Taip, – sutiko Edis, užspausdamas žaizdą, – jūs teisus.

– Šiais laikais, – pradėjo policininkas žinovo tonu, – negali žinot.

Kalbėjo taip, tarsi atskleistų Edžiui kokią paslaptį.

– Tikrai, – pritarė Edis, – nieko negali žinoti.

Policininkas kalbėjo mandagiai, tačiau tai buvo dirbtinis mandagumas mokytojo, barančio mokinį jo tėvų akivaizdoje. Niukaslio akcentas šiek tiek priminė airišką akcentą: prislopinti priebalsiai, nuryti gomuriniai balsiai.

– Sėkmės, pone, – pasakė jis.

– Taip, – tarė Edis, – man jos tikrai prireiks.

– Pone, to reikia mums visiems, – pasakė policininkas, – ypač šiais laikais. – Jis nusišypsojo ir papurtė Edžio ranką. Edžiui toptelėjo į galvą, kad šis policininkas, besikreipiantis į jį „pone", buvo tik kokiais dvejais trejais metais už jį vyresnis. Edis pamatė, kaip Mariona pažvelgė per petį ir vėl nusisuko į spaudos kiosko vitriną.

Jausdamasis įdirgęs, įsitempęs ir šokiruotas, jis nuėjo prie jos. Edžio širdis daužėsi po marškiniais, kūnas trenkė rūgštimi. Maža vitrina nuo viršaus iki apačios buvo apklijuota lipdukais, reklamuojančiais jaunutes šliundreles ir pigius viešbučius. O tarp jų visų mažas mėlynas plakatas šiek tiek neįtikinamai tokioje apsuptyje skelbė „Jėzus išgelbės".

– Na, – tarė Edis, – tikiuosi, tu laiminga iki apsišikimo.

– Oi, tik nepradėk, dėl Dievo meilės, – atsiduso Mariona, apimta tokio nuovargio, kad jam pasidarė šiurpu. Paskutinįsyk girdėjo kalbant tokiu tonu savo motiną su tėvu. Tarsi jie būtų vedę jau dešimt metų. Edis pasijuto spąstuose.

Ji užsipuolė Edį, visąlaik mirksėdama, nuleidusi akis į grindis, mostaguodama ir keikdamasi, nėsyk nepažvelgdama tiesiai į Edį.

– Visąlaik taip, – putojo ji, – jie žino, kad esi airis, jie į tave taip žiūri, visuomet tas pats. Prakeikti britšūdžiai.

– Klausyk, – tarė jis, – apsiramink, gerai?

– Nekaltas, kol nepaaiškėja, kad airis, – pertraukė ji, – niekas niekuomet nepasikeis, ką?

– Dėl Dievo meilės, – įsikišo jis, – gal pagaliau apsiraminsi?

Šįsyk ji pažvelgė į jį. Prikišo pirštą prie jo veido.

– Tu man neaiškink, ką turiu daryti, – užstaugė ji, ir jos veidas išsipūtė iš įsiūčio. – Nekalbėk su manim kaip su vaiku, neraliuotas Edi Virago.

Kitoje salės pusėje vyriškis su pramoniniu dulkių siurbliu sustojo ir apsižvalgęs nusiėmė kepurę.

– Klausyk, – pradėjo Edis apsimestinai ramiai. – Man tas visai nerūpi, supratai?

– Na, tai eik, – pasakė ji, – tiesiog nešdinkis. Žinau, kas tau esu, keliauk.

– Kas tu man esi? – jis išgirdo savo kranksintį balsą. – Apie ką tu kalbi?

– Eik velniop, – ištarė ji.

– Klausyk, aš net nepažįstu tavęs.

– Na, tai ir atsikabink nuo manęs, – užkaukė Mariona, – palik mane ramybėje. Asilas!

Jos balsas ėmė trūkčioti nuo ašarų, ir veidas bjauriai persikreipė. Edis net nenorėjo į ją žiūrėti. Ašaros visada jį veikė. Matydamas ašaras jis pasijusdavo blogai, kaltai ir beviltiškai. Ašaros vertė jį pasijusti neaiškiai beprasmišku.

– Na, gerai, – tarė Edis, pačiupo savo gitaros dėklą ir nustypino pro stiklines duris.

– Keliauk sau, – riktelėjo ji per visą salę, – eik.

– Eik tu velniop, – pasakė Edis, bet negarsiai.

Už stoties durų Edis atsisėdo ant betoninio tvenkinio krašto ir pamėgino įvertinti situaciją. Purviname vandenyje plūduriavo mėsainių vyniojamasis popierius, kartoninės

dėžutės ir laikraščių lapai. Londonas budo. Gaudė eismas. Dangus priminė košę, oras buvo dulsvas. Edžiui skaudėjo ranką, bet žaizda nebuvo rimta. Rudai mėlynos mėlynės plėtėsi vos prisilietus. Jam buvo gaila tos merginos, Marionos. Ji tik buvo šiek tiek sukrėsta. Jis tai žinojo. Ji visai nenorėjo grubiai elgtis. Su tokiomis merginomis turi būti supratingas. Jų nereikia skubinti.

Edis apžvelgė besidriekiantį pilką Justono kelią. Ir po savo didžiuoju nusimanymu Edis pajuto kai ką, kas, kaip jis pats mėgino save įtikinti, nebuvo vienišumas.

Kai jis grįžo vidun, ji sėdėjo prie stalo *McDonaldo* restorane ir ramiai valgė, tarsi nieko nebūtų įvykę. Neatrodė, kad Mariona būtų jį pastebėjusi. Po minutės liepė jam valgyti skrudintas bulves, kol šios neatšalo. Jis taip ir padarė. Ji nupirko jam karštos kavos.

Viešbutis Prezidento gatvėje vadinosi „Braitsaidas". Mariona sakė, kad kažkoks jos draugas iš Galvėjaus universiteto koledžo studentų sąjungos buvo apsistojęs čia keletą sykių, pažinojo viešbučio valdytoją ir užsakė jai čia kambarį. Edis atsakė, kad jam vis tiek.

Kai jie spustelėjo skambutį, iš galinio kambario pasirodė ketvirtą dešimtį įpusėjęs indas su kūdikiu rankose. Šioje vietoje kvepėjo obuolių kvapo oro gaiviklis, ne obuoliais, o tuo, kas, visų manymu, kvepia obuoliais. Indas nusišypsojo ir pasūpavo guguojantį kūdikį. Jo ūsai buvo tvarkingai apkirpti, akys blizgėjo. Rankos buvo plaukuotos. Jis buvo išvaizdus.

– Mums reikia kambario, – tarė Mariona.

– Taip, – atsakė indas, entuziastingai naršydamas registracijos žurnalą, – tai įmanoma.

Jis paguldė vaiką ant prekystalio, lengvai padėjo vieną ranką sau ant krūtinės, o kita vedžiojo aukštyn ir žemyn stulpeliais savo žurnale.

– Kambarys yra, – pasakė jis.

Kūdikis buvo bjaurus. Jis suraukė savo mažą veidelį ir šnairavo į Edį.

– Aš esu užsisakiusi kambarį iš anksto, – tarė Mariona. – Mano pavardė Mangan.

– A, gerai, taip ir reikėjo sakyti.

Jo šypsena buvo draugiška ir šelmiška. Iš galinio kambario sklido saldus smilkalų kvapas.

– Mangan, – pakartojo jis. – Man rodos, tai nėra britiška pavardė.

– Tikrai, – atsakė Edis, – ji airiška.

Indas vėl nusišypsojo.

– Smaragdų sala, – tarė indas ir linktelėjo išplėtęs akis, tarsi lauktų užsimezgant pokalbio. Jis neužsimezgė. – Kuriam laikui? – paklausė jis.

Mariona pažvelgė į Edį, bet šis tik gūžtelėjo pečiais.

– Mes nežinome, – pasakė ji.

Indas irgi gūžtelėjo pečiais.

– Nesvarbu, – tarė jis, rašinėdamas savo žurnale, – pasakysite man arba mano moteriai iš ryto.

Jis nuvedė juos į mažą kambarėlį viršutiniame aukšte ir lūkuriavo laukdamas arbatpinigių. Pašėlusiai įnirtingai Edis patapšnojo per savo kišenes. Marionai pasirodė, kad jis primena kengūrą Skipį. Ji davė indui keletą monetų, ir šis pasakė, kad jam labai malonu.

– Koks jūsų vardas? – paklausė Edis.

– Patelis, – atsakė indas. Jis pastvėrė kūdikį nuo lovos ir aukštai jį iškėlė, kad jie išvystų jo mažą gargaliuojantį veidelį. – Patelis ir sūnus, – prajuko jis.

Mariona norėjo tai daryti tokiomis pozomis, apie kokias Edis buvo nebent skaitęs. Ji dulkinosi su juo įnirtingai, tarsi tai, ką jie darė, neturėtų jokios prasmės, visai jokios priežasties, išskyrus esminį troškimą kaip nors pabėgti. Tačiau visų keisčiausia buvo tai, kad Edžiui palietus jos kūną, ji sakydavo „o, brangusis" ir „mielasis, kaip gera", mėgindama bejėgiškai suniurzgėti, ir tai jai taip netiko, kad Edis imdavo svarstyti, kas per velniava čia dedasi. Ji priminė kažkokią aštuntajame dešimtmetyje oro uostuose pardavinėto pigaus romano veikėją.

Baigdama ji smarkiai krūptelėdavo iš pačios savo gilumos ir tyliai suvirpėdavo kaip agonijoje. O Edis baigdamas įsikibdavo į lovatiesę ir jautėsi toks vienišas, kokiu niekada nė nenumanė esant įmanoma jaustis.

Jie gulėjo lovoje visą dieną. Netgi pabudę jie gulėjo ten visą popietę, nieko vienas kitam nesakydami, kol už lango ėmė temti ir stiprus, saldus prakaito kvapas užpildė kambarį tarsi ką tik nušienautos žolės kvapas vasarą. Po kiek laiko nusileidus sutemoms, vienintelis šviečiantis daiktas kambaryje buvo šiltos auksinės spalvos keturkampis užtiesalas, užmestas ant krūvos bespalvių apatinių drabužių, suverstų ant kilimo.

Kambarys buvo visai mažas, bet prie jo buvo mažytis mėlynas tualetas ir balkonas, iš kurio buvo matyti pilki ir žali Kings Kroso stogai ir grakštūs miesto dangoraižiai tolumoje. San Pankraso stotis, ta didžiulė pompastiška Viktorijos laikų smiltainio krūva užstojo vaizdą. Tas pastatas išties buvo įspūdingas. Atrodė, kad kiekvienai pravažiuojančiai mašinai ir daugybei raudonų bei geltonų kranų, gąsdinančių gatves, jis tiesiog sako „Eik šikt, biče!".

Edis kurį laiką žvelgė pro langą, bet nepajuto jokio jaudulio. Jis taip gerai žinojo tą vietą iš televizijos ir filmų, kad atrodė, jog visą savo amžių čia ir praleido. Niekas nenustebino. Visiškai niekas, nebent gaivus oras, kai dangų perskrodė griaustinis ir galų gale pasipylė lietus, o gatvėje apačioje išdygo skėčių miškas. Akimirką Edis pamanė, kad baltas blykstelėjimas – tai žaibas. Bet kai atsisuko, ji stovėjo prie lovos su jo fotoaparatu rankose, sukdama juostą ir įžūliai šypsodamasi.

Ji buvo apsisukusi rankšluosčiu, jos išdrikę drėgni plaukai siekė pečius. Jos kojų nagai buvo ilgi. Jis tą pastebėjo. Ir jos pirštai drebėjo sukant juostą.

Toliau jį ignoruodama, ji atsisėdo prie tualetinio staliuko, sklaidydama žurnalą, rastą viename iš stalčių, ir tyliai niūniuodama. Edžiui pasidarė įdomu, kas bus toliau. Jis rūkydamas sėdėjo ant palangės, stebėjo jos judesius. Norėjo prieiti prie jos, vėl paliesti jos trapius pašiurpusius pečius ir priglausti ją prie savęs. Tačiau nežinia kodėl to nepadarė.

Tuomet ji staiga suplojo ir nusikvatojo vaikišku, džiugiu juoku, kuris sustingdė jo širdį.

– Nuostabu, – tarė. Iš savo rankinuko ji išsitraukė nagų žirklutes ir atidžiai, neskubėdama ėmė kirpti raides ABC iš antraštės virš straipsnio apie TV kanalą. Kirpo iškišusi liežuvio galiuką. – Ką manai? – paklausė ji, laikydama iškarpą taip, kad jis matytų.

– Labai gražu, – atsakė jis sutrikęs.

Atvyniojusi lipniosios juostelės, ji atplėšė jos dantimis ir subtiliai pritvirtino dideles juodas raides ant sienos virš lovos, pirštais lygindama popierių. Tuomet atsistojo atokiau, grožėdamasi vaizdu, vėl pastvėrė Edžio fotoaparatą ir nufotografavo sieną. Šįsyk jam teko pasitrinti blykstės apakintas akis.

– Man paprasčiausiai patinka abėcėlė, – truktelėjo ji pečiais. – Tiesą sakant, nežinau kodėl.

Edis atsakė, kad tai nieko nuostabaus:

– *Chacun à son gožt*. – Jam teko išversti. – Tai reiškia „dėl skonio nesiginčijama", – paaiškino, – maždaug domėkis, kuo nori.

– Tai kodėl taip ir nepasakei? – paklausė ji, ir Edis nežinojo, ką atsakyti.

Iš gatvės sklido triukšmas ir tranki muzika, artėjant nakčiai visi garsai stiprėjo. Londono garsai buvo kitokie. Dubline niekada neišgirsi tokios kakofonijos, sklidinos užsienietiškų akcentų, stūgavimų, užgauliojimų ir pagundų. Ir sienos buvo tokios plonos, kad jie girdėjo riksmus, dejones ir dušo šnypštimą iš gretimų kambarių.

– Ko tu čia atvykai? – pasiteiravo Edis, kai ši tepliojosi veidą dažais.

– O tu ko? – atsakė ji, kabindama mėlyną suknelę į spintą.

– Dirbti, – atsakė jis, – juk žinai, kaip būna.

– Aš irgi to paties, – tarė ji. – Pasimatyti su seseria ir galbūt susirasti darbą. – Tada ji nusijuokė ir atsiduso, – Jėzau, ko dar čia galima atsigrūsti?

– Nežinau, – pasakė Edis, – dėl įvairių priežasčių.

– Na, gerai, – tarė ji, papūsdama dažytas lūpas prieš veidrodį, – aš apie tai nieko neišmanau, man tai visai nerūpi.

– Nepasakyčiau, – tarė Edis.

– Na, – pradėjo ji, – *tu* gal ir nepasakytum, bet galėtum pasimokyti iš manęs. – Ji ištarė žodį „tu", tarsi būtų pažinojusi Edį lyg nuluptą, ir tai jį suerzino. – Ne, – pakartojo ji, – man tai visiškai nerūpi.

– Papasakok man apie save, – paprašė jis autoironišku kalifornietišku akcentu. Vos išgirdęs save taip sakant, pasijuto nejaukiai.

– Ką norėtum išgirsti? – paklausė ji, laikydama delnais savo krūtis prieš veidrodį.

– Nežinau, – atsakė jis, – ką nors apie tavo šeimą. Tavo tėvą. Kuo jis verčiasi?

Jis nesuvokė klausimo netaktiškumo. Pasičiupo savo gitarą.

– Jis kemša dešras, – pasakė ji, rūsčiai žvelgdama į jį. – Kodėl klausi?

– Negali būti, – tarė jis, brązgindamas melancholišką akordą, – tu juokauji.

Jos piktas žvilgsnis virto šypsena.

– Nejuokauju, – tarė ji rausdama. – Jis dirba cecho viršininku dešrų fabrike.

– Na, gerai, – pasakė Edis, – manau, kas nors juk turi tai atlikti.

– Taip, – atsakė ji, – jis irgi taip sako.

– Aha, tai nieko tokio, – gūžtelėjo Edis, – kas nors turi atlikti visus darbus.

Tą vakarą jie nuėjo pavalgyti į meksikiečių restoraną pavadinimu „Atmink Alamą". Savo paltus jiedu pasikabino ant milžiniško plastmasinio kaktuso pačiame salės viduryje. Tai buvo viena iš tų vietų, kur valgiaraščiai būna plastmasiniai ir per dideli, groja Ričardas Kleidermanas, atliekantis Bario Manilou muziką, ir padavėja prisistato vardu, net jeigu tau visai neįdomu. Edis pastebėjo, kad Mariona padavėjai sakė „prašau" ir „ačiū", ir pasijuto kaltas, nes pats to nepadarė. Jis nujautė, kad ji taip elgėsi vien norėdama

priversti jį paraudonuoti. Ji užsisakė skrebučių bei pupelių ir mėsos troškinį su aitriąja paprika bei išgėrė visą ąsotį alaus. Jis valgė kukurūzų paplotėlius su mėsa ir gėrė vandenį su ledukais, nes jo skrandis vis dar buvo netvarkoj. Edžiui vis užeidavo noras pagadinti orą, ir jis muistėsi ant kėdės.

Mariona atvažiavo iš Bolibrakeno, pajūrio miestelio Donegale, apie kurį Edis nieko nebuvo girdėjęs. Anot jos, tai rami vieta, kur niekad nieko nevyksta. Tai maždaug toks miestelis, kuriame įsijungus elektrinį dantų šepetuką prigęsta gatvių žibintai. Semestrą ji studijavo politologiją Galvėjaus universiteto koledže, bet turėjo išeiti iš universiteto, kai jos tėvą darbe sužeidė mašina, ir jos motinai prireikė pagalbos tvarkantis namie.

– Jėzau, – tarė Edis, – ir ką jis susižeidė?

– Savo nosį, – įžūliai atsakė ji. – Mano tėvas be nosies.

– Tai kaip jis uosto? – paklausė Edis.

– Tai senas pokštas, – pasakė Mariona. Ir tuomet ji tarė, kad norėtų pakeisti pokalbio temą.

Ji turėjo aštuonis brolius ir tris seseris. Visiškai standartinė airių šeimyna, pasak jos, visai standartinė. Vaikinai, nemokantys išplauti lėkštės, ir merginos, išaugintos tam, kad lygintų.

– Kodėl Kristus buvo airis? – paklausė ji. – Nes jis visąlaik šlaistėsi su vaikinais ir gyveno su motina iki trisdešimties metų.

Dabar jie jau visi iš namų išsikėlę. Visi, išskyrus jos mažąjį broliuką Paskalį. Dvi jos seserys ištekėjo, viena už mielo vyruko, jau kurį laiką dirbančio policijoje, o kita už visiško paršo, kuriam priklausė kaubojų batų parduotuvė Mulingare. Vienas brolis tarnauja armijoje Libane. Du dirba Dubline statybose ir gyvena viename kambaryje Ratmaine-

so rajone. Vienas brolis dirba Niujorke tualetų valytoju didžiuliame viešbutyje. Kitas mokosi Lidse psichiatrinės slaugos kursuose, ir visi miestelyje mano, kad jis pats išprotėjęs. Liko dar du broliai, apie kuriuos ji nepanoro kalbėti.

Brolis Niujorke turi merginą, kuri dirba transatlantinių skrydžių stiuardese *Aer Lingus* oro linijose. Kiekvieną savaitgalį ji atveža ryšulį skalbinių namo į Bolibrakeną jo motinai išskalbti, o paskui pasiima atgal į Niujorką, kai išskrenda pirmadienio rytą.

Kai Mariona apie tai papasakojo, Edis vos neužspringo savo trintais su pomidorais avokadais, bet ji prisiekė, kad tai tiesa.

– Apgailėtina, – pasakė ji, – bet tai šventa tiesa.

– Velnias, – tarė Edis, – kažkokie „Žvaigždžių karai".

– Taip, – atsakė Mariona, – būtų juokinga, jeigu ne tai, kaip jie elgiasi su ja. Ji jiems kaip nigerė.

Edis papasakojo jai, kad jo tėvas jau dešimt metų dirba banko valdytojo pavaduotoju. Edis turi seserį Patriciją, ji studijuoja psichologiją ir sociologiją Trejybės universitete. Jis papasakojo jai viską apie aną vasarą, kai jis rašė diplominį, apie savo tėvą ir motiną, kaip visi nustebo, kai ji paskambino iš Londono pranešti, kad viskas baigta, ji nebegrįšianti. Pasakodamas jis ėmė nuogąstauti kaip visuomet. Buvo sunku apie tai kalbėti neišsiduodant, kad tikisi užuojautos. Be abejo, užuojautos jis norėjo. Bet nenorėjo, kad tai būtų taip akivaizdu.

– Viena vertus, tai išėjo mums į naudą, – pasakė jis, – mes visi dabar skalbiamės patys.

Ji šyptelėjo. Tuomet pasiteiravo Edžio, kokią muziką šis mėgsta, o jis atsakė, kad tai nenusakoma. Jis mėgo prasmingą muziką, o ne kokį šlamštą. Ji tarė, kad mėgsta Džordžą

Maiklą ir panašius dainininkus. Edis pasakė, kad jam tai per daug komerciška ir išpyškino keletą grupių pavadinimų, kurių Mariona nebuvo girdėjusi: *The Stone Roses, Screaming Blue Messiahs, New Model Army*. Jie susiginčijo dėl *U2*. Ji pasakė nemėgstanti jų, o Edis negalėjo suprasti kodėl. Jos nuomone, jie dainavo vienas kvailystes apie Šiaurės Airiją, tą situaciją, kurios jiems nesuprasti. Ginčijantis jos akys susiaurėjo, ir Edis pasijuto nejaukiai. Ji tarė, kad, matyt, Edis yra vienas iš tų penkių milijonų, kurie tvirtina matę pirmąjį *U2* koncertą *Dandelion Market* salėje.

– Matę? – nusijuokė Edis. – Aš jame grojau. Žinai, apšildančioje grupėje. Su savo pirmąja grupe *The Honey Bees*, o *U2* yra tikrai šaunūs bičai ir visuomet atsiunčia man bilietų, kai groja *Point Depot* salėje.

Marionai neatrodė, kad tai didelis laimėjimas. Edis pasakė jai, kad ši grupė griežtai kritikavo apartheido režimą, ir jų įrašai neparduodami Pietų Afrikoje. Marionos manymu, senajai Pietų Afrikai labai pasisekė, o Edis atšovė, kad tai nesąmonė. Marionai atrodė, kad paistyti apie priespaudą kur nors labai toli yra niekai, bet juk ir Airijos šiaurėje berods įsigalėjęs apartheidas? Ką jis pasakys apie internavimą, kruvinus susišaudymus, kalinių kankinimus?

– Ne, – pajuokė ją Edis, – tai sapalionės. Gal ten ir ne viskas gerai, bet taip blogai nėra.

Jo manymu, Airijoje pilna žmonių, pliekiančių kitus airius, ir *U2* yra šaunių vaikinų grupė, kurie užsienyje nepaprastai išgarsino šalį. Mariona tarė, kad tai priklauso nuo to, ką Edis vadina „šalimi", nes ji maniusi, kad Olsteris irgi yra šalies dalis.

– Klausyk, – pratarė Edis, – užteks kalbėti su manim apie savo patriotiškus jausmus.

– Na, tai nekartok visuotinės nuomonės.

– Kokios nuomonės? – vyptelėjo Edis. – Neturiu aš jokios nuomonės. Tiesą sakant, man išvis vienodai šviečia.

– Tečer nuomonės, – pertraukė ji, – valdžios primetamos nuomonės. Esu ne sykį ją girdėjus iš tokių kaip tu.

– Tokių kaip aš? – paklausė Edis.

– Taip, – atsakė Mariona, – tokių kaip tu. Viduriniosios klasės agresyvių kairiųjų iš prabangiausio Dublino rajono. – Tai sakydama ji priminė įžūlų vaiką, bet Edis visiškai nenorėjo pyktis. – Taip, – atsiduso ji, – nustebsi, bet jau esu tokių sutikusi.

Edis nusijuokė.

– Klausyk, brangioji, – pradėjo jis, – jei nori tikėti ta propaganda, tai gali tikėti. Tik neversk manęs jaustis kaltu, gerai?

Kampe sėdintis nuplikęs vyrukas pažvelgė į Edį, iš pakelio išsitraukė cigaretę ir mostelėjo ja, kilstelėdamas antakius. Edis mestelėjo jam dėžutę degtukų, o šis prisidegęs atmetė ją atgal.

– Klausyk, Edi Virago, – prašneko ji, – pirmiausia man atrodo ne itin politiškai teisinga, – ji tyčiojosi tardama žodžius, – vadinti mane „brangiąja".

– Tiesa, – šyptelėjo ir jis. – *Touché.*

– O antra, aš manau, turėčiau tau pasakyti, kad mano tėvas yra *Sinn Féin* organizacijos narys.

– Didelio čia daikto, – truktelėjo jis pečiais, knaibydamas bandelę, – manai man tai padarė įspūdį?

Taip ir buvo.

Jiems grįžus į „Braitsaido" viešbutį, Mariona nuėjo į kambarį, o Edis paskambino tėvui iš telefono būdelės fojė. Tėvui jis pasakė, kad viskas gerai, kelionė buvo šiek tiek

nemaloni, bet jis ką tik sutikęs draugą iš koledžo ir kartu su juo pagyvens porą dienų.

Jie kalbėjosi keletą minučių, tuo tarpu automatas grėsmingai rijo ir rijo Edžio monetas. Patricijai sekėsi gerai, ji dabar kažkur išėjusi su savo vaikinu, lyg į pietinius šokius ar panašiai, surengtus gelbėti Airijos vaikams nuo išnaudojimo, gan keistas išsireiškimas, kai gerai pagalvoji. Edis neprieštaravo.

– Vis tiek laimėjo Airija, – tarė tėvas.

Kalbėdamas į ragelį, Edis vartaliojo „NME" žurnalo puslapius.

– Puiku, tėti, – pasakė jis, – ar tu žiūrėjai tas rungtynes?

– Aišku, – atsakė tėvas, – išgėriau keletą bokalų alaus. – Jo balsą iškreipė duslūs aidai ir traškesiai. – Žinai, buvo neblogai, – pasakė tėvas, – bet nieko ypatinga.

– Taip ir maniau, kad laimėsim.

– Bet tai tik žaidimas, tiesa?

Edis stebėjo poną Patelį, praeinantį su kavos puodeliu rankoje. Jis pakėlė registratūros dureles ir įslinko į tarnybinį kambarį. Jo judesiai buvo grakštūs. Jis atrodė kaip čia buvęs ir žinojo, kur kas padėta, taip gerai, kad net nereikėjo einant dairytis. Edis jam pavydėjo. Ant vestibiulio sienų mirgėjo mėlyni atšvaitai ir šešėliai. Greičiausiai veikė televizorius.

– Aha, – tarė Edis, – tai tik žaidimas.

– Vis dėlto, – prašneko tėvas, – tu teisus, mes laimėjom.

– Verčiau jau eisiu, tėti.

– Teisybė, – pasakė tėvas, – per daug prašnekėsi.

– Saldžių sapnų, tėti. – palinkėjo Edis.

– Dabar minutė skambinant į žemyną kainuoja trisdešimt aštuonis pensus. Grynas plėšikavimas.

– Taip, tai nesąmonė, tėti. Klausyk, man jau metas.

– Gerai, sūnau, klausyk, norėjau tau štai ką pasakyti...

Linija trakštelėjo, ir ryšys nutrūko, Edžiui taip ir nespėjus atsisveikinti. Edis kelias akimirkas pastovėjo tamsioje mažoje telefono būdelėje, mąstydamas apie savo tėtį ir ar verta jam perskambinti, kad tinkamai palinkėtų labos nakties. Tačiau žinojo, kad tai būtų kvaila ir jis susidrovėtų. Lyg ir norėjo paskambinti dar kam nors, bet nežinojo kam. Jis atsivertė telefonų knygą ir susirado savo paties pavardę. Ten buvo visai nemažai žmonių pavarde Virago, tiksliau, jis suskaičiavo septyniolika. Dubline jų šeima buvo vienintelė. Tai labai padėdavo. Jam tereikėdavo žmonėms pasakyti, kad jo pavardė Virago, kad jie gali susirasti jį telefonų knygoje, nes daugiau Virago nėra. Paprasta. Akivaizdu, kad Londone bus sudėtingiau.

Atverstame „NME" žurnalo puslapyje jis kai ką pastebėjo. Straipsnį apie „DEF JAM" įrašų leidyklą, hiphopo kompaniją Niujorke. Edis nusikvatojo ir pirštais išplėšė iš puslapio raides DEF.

Paskui apsisukęs nulupo mažutį lipduką nuo telefono būdelės durų vidinės pusės.

Jame buvo parašyta „Suvienyto Islamo partija. Uždrauskit 'Šėtoniškas eiles'!"

Vestibiulyje jis įdėmiai pažiūrėjo persisvėręs per registratūros stalą. Ponas Patelis tupėjo ant mažos sofos krašto ir krizeno žiūrėdamas idiotišką situacijų komediją. Televizorius buvo įjungtas labai garsiai ir, kai pasigirsdavo dirbtinis juokas, mažytis langas kambario gale žvangėdamas tirtėjo. Ant sienos kabėjo plakatas su kažkokia Indijos kino žvaigžde, jos kaktos vidury buvo mažutis raudonas taškelis. Prie telefono, pastatyto ant grindų, buvo prijungtas atsakiklis su

šone mirksinčia raudona lempute. Ant televizoriaus buvo padėtas susiraukšlėjusio tualetinio popieriaus ritinėlis, tarsi jis būtų įkritęs į klozetą ir vėl ištrauktas.

Pamatęs Edį ponas Patelis linktelėjo ir nusišypsojęs paklausė, ar viskas gerai. Ledinėje melsvoje šviesoje jis atrodė labai dailus. Edis atsakė, kad viskas puiku, ir ponas Patelis vėl nusišypsojo. Jo skruostai šypsantis suapvalėdavo į nedidelius rutulius. Jis gurkštelėjo kavos, ir jo apatinė lūpa užsirietė virš ūsų.

– Jūs mus įveikėte, – tarė jis, grasindamas pirštu. Edis nesuprato, ką jis turi galvoje. – Per regbį, po pratęsimo, – patikslino jis. Iš garsiakalbių pasigirdo juokas, pripildęs visą kambarį. – Airija–Anglija: keturi nulis, – atsiduso ponas Patelis, iškėlęs keturis pirštus. Edis pasakė, kad jau žino, bet dar bus daug progų. – Taip, – atsakė ponas Patelis, – reikia žiūrėti filosofiškai.

Edis paprašė anksti rytą pažadinti jį skambučiu. Tada išėjo lauk surūkyti mažos suktinės. Jis perėjo visa Prezidento gatve ir uosdamas hašišo dūmus grįžo kita puse. Ore sklaidėsi mėsainių ir aludžių kvapas. Jis jautėsi suirzęs ir nuvargęs, apimtas blogos nuojautos. Edis pagavo save spėliojant, ką šiuo metu veikia Dženiferė, ir ar ji kartais apie jį pagalvoja. Sėdėdamas ant „Braitsaido" viešbučio laiptų, jis užsimerkė ir mėgino įsivaizduoti jos veidą, bet nepavyko. Trindamas suktinę, susimąstė apie Dyną Byną. Į gatvę plūstelėjo hiphopo muzika, toliau už kampo keturi juodaodžiai kvatodami maukė tiesiai iš butelių. Edis desperatiškai žvelgė aukštyn į žvaigždes ir patenkintą vyšnių raudonumo Kings Kroso mėnulį, kybantį debesyse.

Ji nusijuokė, kai grįžęs į kambarį jis ant byrančios sienos užklijavo raides DEF.

O kai jis atklojo antklodę, ji jau buvo nuoga.

Kitą rytą ponas Patelis buvo įsiutęs.

Jis tąsė didžiules stirtas baltų puodelių ir lėkščių į bjaurų, riebalais dvokiantį pusryčių kambarį ir kėlė didžiulį triukšmą, klodamas servetėles ir kratydamas pelenines. Vilkėjo juodą kostiumą su siauru juodu kaklaryšiu ir atrodė energingas bei malonus kaip komiksų knygelių detektyvas. Tačiau nors stengėsi elgtis mandagiai, įnirtingai linksėdamas, kai kas jam palinkėdavo labo ryto ar geros dienos, buvo nesunku pastebėti, kad jis supykęs ir ne toks mielas kaip aną dieną. Jo lūpos buvo suspaustos kiečiau nei kupranugario subinė per smėlio audrą. Jis bėginėjo po pusryčių kambarį, ore piktai mosikavo indų pašluoste, tiesino ant sienos paveikslus, kurių dauguma ir taip kabėjo tiesutėliai, ir pats sau murmėjo nešvankybes. Nors kambaryje buvo šalta, atrodė įkaitęs ir vis braukė ranka per savo juodus plaukus ir segiojo apykaklę. Ji buvo net keletą sykių atsegta ir užsegta, kol Edis su Mariona nuėjo iki savo stalelio.

Jo žmona jautėsi prastai. Kur buvęs, kur nebuvęs, jis subine pastumdavo suveriamas duris į virtuvę, desperatiškai pažvelgdavo į lubas, sunerdavo rankas, užsimerkdavo ir kažką sušukdavo, ką – Edis ir Mariona nesuprato, tik įtarė, kad tai kas nors grubaus. Tuomet jo žmona nudelbusi akis į grindis įslinkdavo su kibiru arba plaušine šluota, nedrįsdama pažvelgti nei į savo vyrą, nei į kitus žmones, išsibarsčiusius tarp apšniaukštų stalų, nei dar į ką nors, išskyrus nudryžusį kilimą. Iš virtuvės virkavo graudi rytietiška muzika, lauke ant šaligatvio laikraštininkas klykavo taip garsiai, kad rodės, išbildės langai.

Ponia Patel buvo smulki ir labai liesa moteriškaitė. Ji vilkėjo geltoną ir violetinį sarį, kuris gaubė jos kūną nuo kaklo iki kojų pirštų, ir baltą šydą, dengiantį nosį ir burną,

todėl buvo neįmanoma nuspėti jos amžiaus. Jos migdolų formos akys buvo labai gražios, violetinės kaip vynas, pamanė Edis, jai kaltai pažvelgus jo pusėn ir nusiėmus akinius raginiais rėmeliais. Jos oda buvo šiek tiek šviesesnė už vyro, bet tokia pati glotni. Grandydama grindjuostes ir geltonu skudurėliu šveisdama stalo įrankius ji judėjo kaip paukštelis, ūmiai keistai šokčiodama.

Šiandien Marionos nuotaika buvo geresnė, tai puiku. Mat Edis ėmė suvokti savo situacijos keblumą. Penkios trisdešimt jį pažadino automobilių gausmas. Jis gulėjo tamsoje, klausydamas prislopinto tolumoje grojančio radijo aido. Gulėjo visu ūgiu viengulėje lovoje, peršėjo gerklę, jo kojos pynėsi su jos, užpakalis muistėsi dar vis drėgnose antklodėse ir mažyčiai supelijusios skrudintos duonos trupiniai badė jam nugarą. Edis nenutuokė, ką daryti. Teko tai pripažinti. Giliai širdyje jis suvokė, kad tai vienos nakties nuotykis, kuriam lemta virsti kažkuo daugiau. Lygiai taip, kaip ir visiems kitiems jo patirtiems vienos nakties nuotykiams. Jam tai būdinga. Tik išlipo iš kelto ir jau sėdi šūde. Tik pažadėjo sau su niekuo nesusidėti per greitai, – o būtent tai ir įvyko. Viskas buvo per daug panašu į labai artimus santykius. Aplink vien aižėjantis ledas, ir Edis jau girdėjo jo traškesį.

Lova buvo tokia, kokią galėjai rasti tik viešbutyje: per minkšta, nailono paklodės elektrinosi, o spyruoklių girgždesys, matyt, buvo girdėti per mylią. Oras buvo ledinis. Edis nejudėdamas gulėjo šalia jos ir stebėjo, kaip jo kvėpavimas virto garais, mąstydamas, kodėl visa tai nutiko ir kaip jis išsikapstys. Visa savo esybe jis jautė tuštumą. Tačiau tai nebuvo jausmai. Tai buvo alkis.

Akimirką jis panūdo atsikelti ir dingti nieko nepasakęs, tyliai nutipenti laiptais kaip Erolas Flynas ar kas nors kitas ir niekada čia negrįžti. Vėliau mėnesių mėnesius jis

spėlios, kodėl taip nepasielgė, tiesiog nepaspruko pas savo motiną vienu iš tų blizgančių ir juodų Londono taksi, kuriuose neužduodami jokie klausimai. Jis galėjo būti ten dar jai nenubudus. Arba kur nors kitur, tik ne „Braitsaido" viešbutyje. Juk galėjo taip padaryti. Buvo ankstyvas rytas, aplink nieko nebuvo, ir jam būtų pavykę. Tačiau net ir Edis nebuvo toks kiaulė. Be to, praktiškai pažvelgus, jam nebūtų pavykę tyliai nutempti gitaros žemyn.

Kai dabar žvelgė į Marioną pusryčių kambaryje, į jos smulkią ranką, virpančią nuo kavos puodo svorio, neramios Edžio širdies gilumoje virptelėjo mažas raumenėlis, ir jis buvo beveik laimingas, kad nesurizikavo. Beveik, bet ne visiškai. Ji atrodė tokia pažeidžiama.

Mariona laikė suėmusi jo pirštus virš pusryčių indų ir šypsojosi jam tokia keista gedulinga šypsena. Tuomet ji ištiesė savo nykštį ir nuvalė kažką nuo jo lūpų kampučio. Jis raustelėjo. Ji neabejotinai širyt atrodė geriau. Aišku, ji miegojo griežda dantimis ir tyliai knarkdama lyg kačiukas. Dabar jos žalios akys buvo skaidrios, ji šiek tiek pasidažė, o skruostai vis dar buvo paraudę nuo nepaprastai stiprios dušo srovės. Ji aukštai susirišo plaukus stora geltona juosta ir priminė Simoną de Bovuar ar kokią kitą piktą Dublino kairiojo kranto alternatyvos veikėją. Tose žaliose akyse Edis matė savo paties atvaizdą. Jos buvo išties žalios tarsi Sendimaunto jūra, nors žinant, ką ten išpildavo, jis nebuvo įsitikinęs, kad ji tikrai priimtų tai kaip komplimentą. Vis dėlto Edis suprato, kodėl žmonės šitaip kalba apie žalias akis. Pažvelgus į Marioną, viskas buvo aišku.

Edžiui nepatiko makiažas. Tai toks dalykas, kuris šiais laikais nemadingas ir galų gale seksistinis. Tačiau pasidažiusi Mariona atrodė labai graži, ir jis spoksojo į ją, negalėdamas patikėti, kad tokiu metu vakar jie vienas kito

beveik nepažinojo, o dabar drauge jau tiek visko patyrė, kad kai kurie žmonės tiek nepatiria per visą savo vedybinį gyvenimą. Be kaltės jausmo, stipriausias buvo noras kuo greičiau kam nors apie tai išsipasakoti, geriausia Dynui Bynui. Tas kolekcionavo kitų erotinius nuotykius, kaip spuoguoti paaugliai kolekcionuoja traukinukus. Taip, šitas Čarlį užvestų. Edis beveik matė jo platų, riebų, didžiadvasį jankio veidą, sakantį: „Jėzau Kristau, netikiu, ak tu prakeiktas kuily, ne, vis tiek netikiu, papūsk man į uodegą, žmogau. Jėzau."

– Tu atrodai labai gražiai, – ištarė jis. Na, tai buvo pradžia. Juk jie neištarė vienas kitam nė žodžio nuo tada, kai pabudo, toliau taip tęstis negalėjo. Edis irzo matydamas, kaip ji vaikšto po miegamąjį nuoga ir išbalusi, renkasi rūbus kuprinėje ir spraudžiasi į siauras kelnes. Jis užsitempė savo šeimynines trumpikes po pūkine antklode, kai ji buvo nusisukus. Žinojo, kad tai komiška, bet toks jau Edis buvo. Ji net nesivargino pasišaipyti iš jo.

Kol ji prausėsi duše, jis skubiai paklojo lovą, apvertė paklodes, kietai sukišo apklotus po čiužiniu. Edis tai darė visai ne dėl kokio šeimyninio tvarkingumo. Jis paprasčiausiai nenorėjo, kad ji matytų dėmes. Ir pats jų netroško matyti. Norėjo jas paslėpti.

– Tu irgi gražiai atrodai, – pasakė ji, – bet tu ir pats tai gerai žinai, tiesa?

Edis mėgino apsimesti kietu biču, bet buvo per ankstus rytas, ir jo galva vis dar svaigo nuo suktinės, surūkytos pusę trijų ryto prieš užmiegant po to, kai jiedu galų gale perrašė „Kamasutrą". Žodžiai tvinkčiojo nusiaubtose smegenyse, bet nieko pasakyti neišėjo.

– Negaliu lygintis su tavimi, – tarė Edis.

Pro jų stalą praskuodė ponas Patelis, sulinkęs nuo didžiulio metalinio kibiro su besilaistančiu muiluotu vandeniu svorio.

– Ne, – atsakė Mariona, – negali.

Jis pakėlė jos ranką prie lūpų ir pabučiavo. Šis meilikaujantis triukas Edžiui dažnai išdegdavo. Ji metė į jį žvilgsnį, nuo kurio jis pasijuto šiek tiek juokingas, ir toliau knebinėjo plastikinį indelį su apelsinų džemu. Jai besistengiant jį atidaryti aukšta plati megztinio apykaklė nuslydo žemyn, ir Edis pamatė violetines mėlynes nuo bučinių ant jos švelnaus kaklo po smakru, šalia sidabrinio kryželio. Ji pagavo prasikaltusį jo žvilgsnį.

– Žiūrėk, ką man padarei, laukini, – tarė ji, liesdama jo ranką.

Edis paraudo ir krimstelėjo savo šaltą, tižią skrudintą duoną.

– Akimirkos įkarštis, – pasiteisino jis. Bet jautėsi tikras kiaulė. Tačiau, po galais, ir ji nebuvo angelas. Edžio apyvarpė, atrodė, šiuo metu siekė kulkšnis. Tačiau dabar Mariona atrodė tokia švelni ir pažeidžiama, tikrai ne tokia, kokia buvo lovoje, ir matydamas savo dantų žymes ant jos kaklo, jautėsi lyg koks iškrypėlis neandertalietis. Be to, jam toptelėjo, kad šios žymės jį kažkaip įpareigoja, o tas jam visai nepatiko. Žinoma, taip nebuvo, tai buvo tik niekingi juodai violetiniai aistros bučiniai, vis dėlto Edis jautėsi nekaip. Per daug jautriai reagavo. Edis visur įžvelgdavo simbolius. Toks jau jis buvo.

Ji nusiėmė plaukų juostą, atmetė plaukus ir įdėmiai įsižiūrėjo jam į akis, kol jis įspėjo ją, kad liautųsi.

– Nustok, – prajuko Edis, kai pamatė, kad jis pats skersakiuoja, norėdamas išvengti jos žvilgsnio.

Mariona nesiliovė. Ji suspaudė jo ranką tarp savųjų, dar įdėmiau pažvelgė lyg ieškotų pažįstamų bruožų jo veide. Jos akys buvo smalsios ir pašaipios.

– Mes atrodom kaip iškrypėliai, – sukikeno Edis, nervingai dairydamasis po kambarį, ieškodamas ko nors... bet ko, apie ką galėtų užvesti kalbą.

– Tu toks gražus, Edi Virago, – staiga tarė ji, – kad net gaila, jog esi toks sumautas artistas.

– Na, dėkui, – atsakė jis, – aš irgi tave myliu, brangioji.

Tuomet Mariona tyliai nusijuokė ir toliau valgė pusryčius.

Pusę vienuoliktos ponia Patel priėjo prie jų stalo ir pasivaipė žiūrėdama į laikrodį. Tuomet linktelėjo durų link.

Jiems išeinant Marionos ranka nuslinko Edžio liemeniu ir įlindo į jo užpakalinę kišenę, ir Edis aiškiai išgirdo tylų ponų Patelių juoką jiems už nugaros. Jo veidas degė, bet jis neatsisuko.

Grįžę į kambarį jie atsistojo prie lango apsikabinę, nieko nekalbėdami ir neįsitikinę savo jausmais. Edis spoksojo į apsikabinusios poros atvaizdą spintos veidrodyje. Jis tikrai turi kaip nors tvarkyti tą savo skiauterę. Ją būtina pakirpti.

Mariona pasiteiravo, kas dabar bus, o Edis atsakė nežinąs, bet gal reikėtų pasidulkinti? Ji nepritarė ir paaiškino nekenčianti šio britiško žodžio, be to, visai ne to klausė. Edis atsitraukė nuo jos ir atsidarė gitaros dėklą. Išsiėmė gitarą ir atsisėdo ant lovos, uoliai stengdamasis susikaupti ir apsimesdamas, kad derina gitarą. Stygas tiek įtempė, kad net neabejojo, jog aukšti dažniai traškės. Mariona prisidegė cigaretę ir žvelgė į jį, kedendama plaukus. Tylą nutraukė nervingas beldimas. Kai ji atidarė duris, ten stovėjo suglumęs ponas Patelis.

– Kambarys tinka? – draugiškai paklausė jis. Mariona atsakė teigiamai, ir ponas P nudžiugo. – Mūsų kambarys yra tiesiai po jumis, tad jeigu naktį ko prireiktų, pabelskite ir mus pažadinsite, – paaiškino jis.

Mariona pasakė, kad yra įsitikinusi, jog jiems nieko neprireiks, bet jei prireiktų, pabels.

– Dėkui, – tarė ji, – dėkui, pone Pateli. – Jis vėl nusišypsojo.

– Galiu trumpam įeiti? – šypsodamasis įžengė į kambarį.

– Žinoma, – atsakė Mariona, – galų gale tai jūsų kambarys. – Ponas Patelis nusijuokė.

– Na, ko gera, taip, – tarė jis, – nors aš taip nemanau. – Jis nutilo, o tada pasakė: – Kodėl jūs čia atvykote? Gal man papasakosite? – Mariona apsimetė, kad juokiasi. Tada atsakė, kad atvyko ieškoti darbo. – Na, tai žiūrėkit, – prašneko jis staiga nudžiugęs, – galiu jums padėti.

Edis staiga užuodė saldų kanapių kvapą, tvyrantį kambaryje. Jis plačiai atvėrė sunkų langą. Tuomet prisėdo ant palangės ir įsistebeilijo į poną Patelį, kuris kalbėdamas nervingai grąžė rankas.

Ponas Patelis pranešė, kad šįryt iš anksto neįspėjusi išėjo Andžela, ir nors jam nemalonu taip sakyti, bet toks jau tų juodžių braižas, jie paprasčiausiai nenori dirbti. Paaiškėjo, kad Andžela dirbo kambarine ir išvyko atgal į Barbadosą gyventi su savo senmerge teta. Ponas Patelis buvo išties įsiutęs, nes, anot jo, jis buvo pasirengęs pradėti nedidelį dailidės ir santechniko verslą su savo svainiu, todėl paprasčiausiai negalėtų skirti tiek daug laiko viešbučio priežiūrai kaip anksčiau.

– Per Andželą atsidūriau visiškam mėšle. Atleiskit, prastai moku prancūziškai, – atsiduso jis.

Kalbėdamas ponas Patelis visą laiką žvilgčiojo į Edžio gitarą, tysančią ant apkloto. Reikia pripažinti, ji buvo puiki, tikra klasikinė 1956-ųjų *Fender* gitara su saulės skaistumo apdaila ir *Gretch* garso nuėmikliais. Tačiau iš to, kad jis negalėjo atplėšti nuo jos akių, galėjai spėti, jog ponas Patelis gyvenime nėra regėjęs gitaros. Galbūt taip ir buvo, bent jau neregėjęs iš arti.

– O kuo mes čia dėti? – pasiteiravo Edis.

– Turiu pasiūlymą, – šyptelėjo ponas Patelis, – kurio neįstengsit atsisakyti. – Jis paėjo lovos link, pasilenkė ties gitara, švelniai palietė stygas su beveik šventa pagarba, tarsi laukdamas, kad stygos jam įkąs. Edis paaiškino, kad reikia įjungti gitarą į tinklą, kad galėtum išgauti tikrai vežančius garsus. Ponas P atrodė sutrikęs.

Taigi Marionai buvo pasiūlyta perimti Andželos pareigas: šiek tiek pavalyti, pakloti keletą lovų, padėti gaminti pusryčius, tiesiog padirbėti, o už tai ji galėtų nemokamai čia gyventi.

– Gali pasilikti šiame kambaryje, – tarė jis. O jei jos sužadėtinis kartais norėtų padėti, ponas Patelis rastų darbo ir jam. Žinoma, jeigu jis gerai elgtųsi.

– Kas? – pasiteiravo Edis. – Aš?

– Čia darbo netrūksta, – atsakė ponas Patelis. – Likite čia. Na, ką pasakysi?

– Jis nėra mano sužadėtinis, – pasakė Mariona. Ponas Patelis iškėlė rankas.

– Klausimų aš neuždavinėju, – šyptelėjo jis, – o jūs man nemeluojat.

– Kodėl aš? – paklausė ji. – Juk net nepažįstate manęs.

Ponas Patelis paaiškino, kad ji jam tiesiog patinkanti, nes atrodo miela mergina, be to, jis girdėjęs, kad airiai yra puikūs darbininkai. Jis susiduria su galybe airių statybos

versle ir žino, kad jie nudrėbti iš tvirto molio. Kalbėdamas jis retsykiais kikeno ir droviai dairėsi į grindis. Jis matąs, jog jie jauni, o jauni žmonės ištroškę naujų progų. Jis pamena tai iš savo laikų. Ponas Patelis kalbėdamas prisiartino prie Marionos ir palietė jos ranką. O čia ir yra ta proga, paaiškino jis. Tai puikus miestas. Juk tai gali būti pradžia. Skatikas prie skatiko ar panašiai. Ir šiaip, tiesą sakant jam šis reikalas buvo skubus, o tie bičai iš Jaunimo mokymo programos tėra suknisti tinginiai, gyvenantys savivaldybės butuose, labiau besirūpinantys klijų uostymu nei doru darbu. Tai sakydamas jis kaltai nusijuokė. Jis matąs, kad ji ir Edis ne tokie. Ponas Patelis instinktyviai permatąs žmones ir niekada neklystąs. Edis ir Mariona keliantys jam pasitikėjimą. Edis nenatūraliai nusijuokė.

Mariona pažvelgė į Edį ir paklausė, ką šis manąs. Jis sunkiai nurijo seiles ir atsakė nežinąs.

– Žinau, kad tu *nežinai*, – atsiduso ji, – bet ką tu manai?

Edį apėmė panika. Dabar jau viskas nekontroliuojama, visiškas chaosas. Žinojo, kad taip ir bus. Jis karštligiškai panoro būti niekada jos nesutikęs. Jis tenorėjo dieną ar dvi pasilinksminti, tada suregzti kokią kalbą apie tai, „kad mes tik draugai", ir sprukti į kalnus. Na, tiek to, taip nelabai sąžininga, bet būtent taip viskas vyksta tarp sąmoningų suaugusiųjų, ir visi, kas to nesupranta, patys save apgaudinėja. Jis nenorėjo, kad jo teirautųsi nuomonės apie tai, kaip ji turinti gyventi savo gyvenimą. To jau buvo per daug. Dabar jam teks sukaupti visą drąsą, kad išbristų švarus ir nieko neįskaudinęs. Jis atsisuko į ją. Marionos veidas išdavė nusivylimą.

– Nagi! – išbėrė ponas Patelis. – Tai ar norėtum pasilikti? – Edis suprunkštė ir įsistebeilijo į grindis.

– Bailys, – nusprendė ponas Patelis ir pagrūmojo pirštu.

– Metas apsispręsti, – pasakė Mariona.

Edis mąstė apie tai. Jis šios merginos beveik nepažįsta. Jie neturi visai nieko bendra. Prakeikimas, jei atvirai, ji net nelabai jam patiko. Jis tenorėjo pergulėti vienąsyk ir netroško nieko rimčiau. Jėzau. Kodėl visuomet viskas taip sudėtinga? Įpuoli su kuo nors į lovą, o kitą minutę tavęs jau teiraujasi tavo suknistos nuomonės. Ji taip nervino jį. Kad ir ką jis sakydavo, ji turėjo atsakymą, dažniausiai dar prieš jam prabylant. Ji nepriminė jokių kitų merginų, kurias jis pažinojo. Tikrai nepanaši į Dženiferę ar kitas merginas, nuo kurių paspruko. Tai buvo gryniausia tiesa. Giliai širdyje jis nujautė, kad tai tikrai bus stichinė nelaimė. Gerai viskas klotis negali. Jie turėjo dvi galimybes: šiokią tokią ir jokios. Ir tai dar jeigu labai pasiseks. Viskas buvo pasmerkta beviltiškai žlugti. Net nebuvo jokios abejonės. Jam teks būti kietam.

Kramtydama gumą ji pažvelgė į Edį. Kilstelėjo antakius, laukdama atsakymo.

– Na? – pakartojo Mariona. – Tai tu lieki ar išeini?

– Žinoma, – išstenėjo Edis, – norėčiau likti, jeigu tu nieko prieš. Jeigu tu to nori.

Ji išpūtė gumos burbulą, ir jis sprogęs prilipo jai prie lūpų.

– Gerai, – šyptelėjo ji, – gali pasilikti.

– Kaip nori, – atsakė jis, pakėlęs delnus, – spręsti tau.

Ponas Patelis pasakė, kad ji galinti dar pagalvoti. Bet ji atsisakė, galvoti nėra būtinybės, ji ir taip pasilieka. Jis nudžiugęs suplojo rankomis.

– Tikra meilė, – leptelėjo jis.

– Na, taip, – atsakė Edis, apibertas jos bučiniais, – nenukrypkim nuo temos.

Jis pasijuto savo tėvu. Jautė, kaip visas suledėja, visas pašiurpsta nuo suaugusiųjų pasaulio mėšlo ir savo subrendimo. Bet vis tiek jam patiko žvilgsnis, kuriuo ponas Patelis juokdamasis žiūrėjo į jį, kai Mariona tvirtai apkabinusi bučiavo jo kaklą.

Darbą teks atidėti keletą dienų, nes jai reikia aplankyti keletą žmonių ir sutvarkyti svarbių reikalų, paaiškino ji. Tuomet dar reikės nuvykti į Donegalą pasiimti daiktų, paaiškinti situaciją savo šeimai ir grįžti. Visa tai gali trukti apie savaitę. Jai trūksta pinigų, bet ponas Patelis paskolinsiąs jai kelto bilietui namo, ir ji galės paskui už tuos pinigus atidirbti. Ji griežtai atsisakė. Ji pasiskolinsianti iš savo sesers.

– Tai visi laimingi? – džiugiai pasiteiravo ponas Patelis.

– Taip, – atsakė Edis, prasisegdamas apykaklę, – visi apimti euforijos.

– Šiandien airiams sekasi, – švystelėjo ponas Patelis, – taip dainuojama senoje dainoje.

Ponas Patelis stabtelėjo tarpduryje ir apsisuko pakėlęs vieną pirštą, tarsi būtų ką pamiršęs. Šypsodamasis kaip mokinukas, jis išsitraukė mažą kortelę iš savo liemenės kišenės ir įteikė ją Edžiui.

– Čia mano nauja vizitinė kortelė, – paaiškino jis. – Norėčiau išgirsti jūsų nuomonę. Airiai išmano skambius žodžius, argi ne taip? Juk tuo jūsų šalis ir garsėja, tiesa?

– Taip, – patvirtino Edis, – skambiais žodžiais. – Ir paėmė kortelę.

N. P. Patelis ir S. R. Sidikvi
Dailidės ir santechniko darbai
Išbandėte kaubojus,
dabar išmėginkite indus.

Mariona prisėdo ant lovos, įrėmusi smakrą į kelius. Ji žiūrėjo į raides ABC, priklijuotas prie sienos, tada į DEF ir šypsojosi kaip vaikas tokia kvaila, atviraširdiška, graudžia šypsena.

– Puiku, – įvertino Edis ir įsibruko kortelę sau į kišenę, – aš vis tiek jus samdyčiau.

Ponas Patelis atrodė patenkintas. Jis pasakė, kad apie visus reikalus pakalbėsią vėliau ir išėjo iš kambario, švelniai užvėręs paskui save duris. Jie girdėjo jį švilpaujant Elvio Preslio melodiją ir gyvai žygiuojant koridoriumi. *Heartbreak Hotel*[1].

– O jei man reiktų kokio apgailėtino muzikanto, – pareiškė Mariona, stipriai jį apkabindama, – aš samdyčiau tave, Edi Virago.

– Ačiū, – padėkojo jis.

– Nėra už ką, – atsakė ji įžūliu veidu.

Staiga Edis susinervino. Vaikščiodamas po kambarį jis jautė jos žvilgsnį. Be to, norėjo pabūti vienas kur nors kuo toliau nuo šios keistuolės ir jos tylėjimo.

– Kas tau yra? – pasiteiravo Mariona. Edis nusijuokė.

– Visai nieko, – atsakė jis, – tik mąstau apie kai ką.

– Apie ką? – šyptelėjo ji. – Ar ji graži?

– Nieko panašaus, – atsakė Edis. Tuomet jis vėl prabilo, norėdamas nusukti kalbą. Jis suplojo rankomis ir linksmai pareiškė, – taigi mums nuskilo gera proga, ką?

– Žinau, jog tai tik valytojos darbas, – atsakė Mariona, – bet aš laiminga, nes būsiu su tavimi, – ji skaisčiai nuraudo, sutikusi jo žvilgsnį. – Galbūt aš ir tave nušveisiu, Edi Virago, kaip manai?

Edis patraukė pečiais ir nusisuko. Dabar kambaryje atrodė šalta. Jis paprašė Marionos paskolinti keletą svarų,

[1] „Sudužusių širdžių viešbutis" – *angl.*, dainos pavadinimas.

kad galėtų nueiti ir nusipirkti cigarečių. Jai teko iškeisti dešimties svarų banknotą, bet ji neprieštaravo.

Visą rytą jie vaikštinėjo po miestą.

Bekingemo rūmai priminė milžinišką lėlių namą, kokio įsiutusio didžiulio skustagalvio išspirtą iš prekybos centro, apšiurę, kampuose atsilaupę ir prašyte prašantys perdažyti. Apie Lesterio aikštę irgi nebuvo ką parašyti namiškiams, ant kiekvieno jos kampo kyšojo *Union Jack* mėsainių užkandinės ir per daug ryškios picerijos, dar tie maži, apvalūs viešieji tualetai, primenantys kažkokį epizodą iš pigios muilo operos „Daktaras Kas". Akį rėžiantys prekystaliai reikšmingai žvilgėjo, prie jų pardavinėjo siaubingus atvirukus su pankais, rokeriais ir serialų žvaigždėmis, juodus plastikinius mentų šalmus ir mažus raudonus Londono autobusus, kurie prisukti nuburgzdavo šaligatviu.

Jiems pasiekus Trafalgaro aikštę, dangų užtemdė debesys klykaujančių balandžių, varnėnų ir varnų. Paukščiai kleketavo, pešėsi ir dergė statulas. Greta Pietų Afrikos ambasados trys nusikamavę vaikinai juodais džinsais vaikštinėjo pirmyn atgal, tampydami ant pečių plakatus ir rinkdami į kibirėlius pinigus. Edis įmetė dešimt airiškų pensų.

– Toliau taip varykite, bičiuliai, – padrąsino jis.

Nacionalinėje galerijoje knibždėjo tauškiantys amerikiečiai, isteriškai fotografuojantys vienas kitą priešais Leonardo da Vinči paveikslėlį ir dundantys per ištaigingas sales ir suvenyrų parduotuvę kaip antilopių banda ar *Nikon* pasidabinę skėriai.

Marionai ten vis tiek nepatiko. Jos manymu, Pikasas buvo mėšlas. Ir nors Edis su ja nesutiko, jis negalėjo rasti argumentų, kad paremtų savo nuomonę. Dženiferė pasakojo

jam apie tai vieną vakarą, geriant Belfyldo bare[1]. Tada jie buvo dar tik neseniai susimetę, todėl vis dar domėjosi vienas kito nuomone. Tačiau dabar Edis jau nebegalėjo tiksliai prisiminti, kodėl kubizmas yra toks svarbus. Taigi tepasakė, na taip, Pikasas yra šiek tiek pervertintas, tai tiesa.

Mariona paaiškino, kad jai nesvarbu, kas ką sako, nes niekas neatrodo taip, kaip tuose paveiksluose. Edis atsakė, kad ji turėtų pamatyti kai kurias jo buvusias merginas. Ji nesijuokė. Jis juokėsi.

Jai patiko Karavadžo „Vakarienė Emause", bet dar labiau Monė „Vandens lelijos", nes, jos nuomone, jos išties atrodo kaip tikros vandens lelijos. Edis nustebo išgirdęs, kad Donegale auga vandens lelijos, bet ji patvirtino, kad ten yra visko, tas kraštas – tai ir Disneilendas, ir rojus. Parduotuvėje Mariona nusipirko atviruką su Van Gogo „Saulėgrąžomis" ir stalo padėkliukų rinkinį „Didieji pasaulio dailininkai". Savo mamai. Jie puikūs, pagyrė Edis, nors paslapčiom manė, kad tai neskoningas šlamštas.

Kovent Gardeno aikštėje jiedu stebėjo, kaip mėlynplaukis klounas geltonomis storomis lūpomis lieja vandenį kibirais ant mažiuko bičo apgailėtina veido išraiška ir dryžuotu kostiumu. Vaikai stūgavo „Dar, dar, dar!". Aukštajam klounui paklausus „Ar man pavyks?", mažasis pasilenkdavo. Keturis ar penkis sykius sušlapęs, mažasis bičas pašoko, stvėrė kibirą ir išpylė jį ant didžiojo languotų kelnių. Tuomet jis žviegdamas pasileido per būrį klykiančių, besiblaškančių vaikų, švilpdamas švilpuku, mojuodamas dar vienu kibiru, kuris, paaiškėjo, buvo kupinas konfeti, kai mažasis bičas apvertė jį virš liūdno vaikiščio riebiu veidu.

[1] *Belfield* – Dublino universiteto koledžo aludė.

Per pietus Edis buvo susierzinęs. Muzika *Hard Rock* kavinėje grojo per garsiai, ten grūdosi daugybė žmonių – visi su megztiniais aukštomis apykaklėmis. Jie šūkaliojo ir mosavo *Filofax* darbotvarkių knygutėmis, pašėlusiai stengdamiesi vienas kitam padaryti įspūdį, kartu apsimesdami, kad nuobodžiauja. Jis norėjo jos kai ko paklausti, bet tikėjosi, kad tai tiesiog natūraliai išeis pokalbio metu. Neverta nė sakyti, kad nieko neišėjo.

Jiedu kalbėjosi apie visokius niekus, patinkančius filmus, grupę *The Fine Young Cannibals*, siaubingai purvinas Londono gatves, Airijos galimybes laimėti pasaulio čempionate.

Pagaliau geriant kavą Edis išdrįso tai pasakyti. Apsisaugojimo priemonės, sušnibždėjo jis prislopintu sąmokslininko balsu. Jis šiek tiek susirūpinęs. Ar jie, na kaip čia pasakius, apsisaugoję?

Mariona paaiškino, kad AIDS ji neserga, jeigu jam tai rūpi sužinoti. Ne, atsakė jis, ne tai. Jis kalba apie saugų seksą senamadiška prasme.

– Na, dabar šiek tiek per vėlu apie tai klausinėti, ar ne? – Edis kaip pašėlęs puolė gerti savo kapučino kavą. Pajuto, kaip raudonis pila jo veidą. Ji leido jam pamikčioti keletą minučių. – Nesirūpink, aš jau viskuo pasirūpinau, – atsiduso.

Edis kreivai šyptelėjo.

– Aš neketinau tavęs kamantinėti, – tarė jis. – Juk pagaliau tai moters teisė kontroliuoti savo vaisingumą.

– Taip, – atsakė Mariona, – nori pasakyti, tai ne vyro reikalas.

– Gerai, gerai, – linktelėjo Edis rausdamas, – viską supratau.

Kitąsyk vertėtų pasiklausti iš anksto, pasakė ji. Juk nėra prasmės verkti, kai šaukštai po pietų. Edis nusišypsojo. Jis manė, kad tai koks šiurkštus juokelis, toks gąsdinantis triukas, kokį gali iškrėsti Dynas Bynas, kai mažiausiai tikiesi. Bet ji nesišypsojo. Ji buvo rimtai nusiteikusi.

– Na, gerai, – sutiko Edis, – tu teisi.

Ji žinanti, jog yra teisi, ačiū, kad pranešei, atsakė. Tuomet Edis pasiteiravo, ką ji turėjo galvoje, sakydama „kitąsyk", ir ji atsakė:

– Kitąsyk, kai pakabinsi kokią nekaltą kaimietę ir imsi ją tvirkinti.

Edžio veide pasirodė įsižeidusio žmogaus išraiška. Taip kalbėti nėra pagrindo, pasakė jis. Mariona patarė jam nusiraminti, ji tik juokaujanti.

– Tu negali suprasti humoro, Edi Virago, – nusijuokė ji, – tikrai negali.

Jiedu pasivaikščiojo po Haid parką, valgė ledus ir apsimetė, kad jiems smagu. Bet buvo žvarbu, jie nelabai turėjo apie ką kalbėtis, spalis nuplėšė medžių lapus ir numarino gėlių lysves.

Pilka, ūkanota šviesa krito ant paviljonų, viskas atrodė paslaptinga ir neryšku, tarsi už kiekvieno daikto slypėtų kažkokia grėsmė. Virš ežero kilo rūkas kaip kokiame nevykusiame metalo muzikos vaizdo klipe, kur kas nors turi prisukti garo mašiną. Didžiuliai šezlongų ratai spiralėmis driekėsi prie estrados, bet dauguma jų buvo tušti, vėjas stiprokai maskatavo jų pastelinių spalvų dryžuotus audinius. Šen bei ten snūduriavo pavieniai pensininkai, skrybėles pasidėję ant klyno ir optimistiškai apsirišę nosinėmis nuplikusias galvas. Nieko daugiau, tik jie, apspangę verslininkai, bėginėjantys žvyru pabarstytais takeliais, ir porelės, besiglamžančios tarp medžių.

Oratorių kampe jiedu stabtelėjo ir atsigręžė. Per visą parką ant traškios apšerkšnijusios žolės juodavo jų žingsnių pėdsakai – kiek tik akys užmatė, iki ten, kur žolės spalva pilkėjo, paskui baltėjo ir galų gale tirpo ežere. Vieną ar du sykius pėdsakai kirtosi ten, kur Mariona šoko eidama priešais jį, linksmai tarškėdama visokius niekus. Edžveiro keliu kriokė mašinos.

Mariona ketino kelias dienas pabūti Londone, susitikti su seseria, o tada keliauti namo į Donegalą pasiimti daiktų. Ji kalbėjo greitai, labai susijaudinusi ir garsiai juokėsi. Tačiau Edį jos entuziazmas slėgė. Jis sunkiai grūmėsi su apnikusiomis mintimis. Žinoma, žinoma, pritarė jis, kad ir ką ji sakė. Paskui pasirodė, kad nieko taip ir nepasakė. Tačiau čia, šaltoje Haid parko šviesoje, Edis jau regėjo vien būsimų vaidų laviną, griūvančią ant jo. Jis toks bailys. Pats tai žinojo. Edis stebėjo, kaip džiugiai ji rezga planus – visur turės dalyvauti ir jis, ir tiesiog negalėjo nieko suprasti.

– O tu tikrai nenori gerai apie tai pamąstyti? – linksmai pasiteiravo jis. – Juk žinai, emigracija – rimtas žingsnis. Juk tai ne kokia smulkmena. Tai svarbus apsisprendimas.

Mariona nužvelgė jį, vos tramdydama juoką.

– Nagi, kodėl turėčiau apie tai mąstyti? Jei daug apie tai mąstysiu, tik susigadinsiu nuotaiką. Ką aš ten veikčiau? Dar trejus metus nerčiau tinklelius plaukams ir skalbčiau apatinius?

Jos balse buvo girdėti keistos maldaujančios ir isteriškos gaidelės, ir Edis suprato, kad neverta bandyti jos atkalbėti. Ji buvo tvirtai apsisprendusi.

– Nesuprask manęs klaidingai, – pasakė jis. – Aš nenoriu tavęs atkalbėti.

Betgi ei, pamanė jis, tai būtų puiki mintis. Jis rūpinasi tik *ja*. Bet, po galais, jeigu ji nusprendė, tai ir puiku. Be to,

tai jos sprendimas, jis čia nagų neprikišo. Jis netgi paskolins jai pinigų lėktuvo bilietui. Ji gali skristi į Belfastą, paskui greitai autobusu nuvažiuoti namo į Donegalą. Kitu atveju kelionė keltu, paskui traukiniu iš Dublino ir autobusu nuo Derio labai ilgai truktų. *Štai* kokia gera mintis jam atėjo į galvą.

– Štai, – tarė jis, traukdamasis piniginę, – leisk man tau paskolinti.

– Maniau, kad pinigų neturi, – pasakė ji.

– Na, ne, – sumikčiojo Edis, – viskas gerai. Tik esu taupus, žinai.

– Gerai, – sutiko ji didelei Edžio nuostabai, – labai dėkoju.

Jie nuėjo į studentų atstovybę ir užsakė bilietą pirmyn ir atgal. Edis sumokėjo paskutiniu savo penkiasdešimties svarų banknotu.

– Ar čia paskutiniai tavo pinigai? – pasiteiravo ji. Edis šiek tiek per garsiai nusikvatojo. Jokiu būdu, negalvok apie tai, jis aptekęs pinigais. Ji, šiaip ar taip, grąžinsianti, patikino Mariona. Edis atsakė, kad būtų gerai, kai tik ji galės, pavyzdžiui kitą savaitę būtų pats tas.

Neketinanti pabėgti su turtuolių vaiko pinigėliais, nuramino ji Edį.

– O net jei ir pabėgčiau, – pridūrė Mariona, – gali manyti, kad tai atlygis.

Edis tarė, kad tikrai neverta taip kalbėti.

Jie gavo paskutinį *Ryanair* avialinijų bilietą ten, kur nerūkoma. Edis pažinojo vaikiną, dirbantį pardavėju. Toks linksmas šaunuolis, jis ėjo auditoriaus pareigas Dublino universiteto Istorijos draugijoje. Jis apsimetė, kad Edžio nepažįsta, bet tai tikrai buvo jis. Vieną vakarą jie susiriejo

Belfyldo aludėje dėl marksistinės literatūros kritikos. Jis vilkėjo vieną tų pigių kostiumų, kurie keletą dienų apsivilkus pasmirsta. Tokie kostiumai puikiai atrodo vitrinose ant manekenų ir diskotekų šviesose, tačiau visur kitur jie tikras šlamštas. Vaikinas atrodė susigėdęs. Atrodo, jis nenorėjo, kad kas žinotų jį čia dirbant. Paduodamas bilietus jis nenusišypsojo. Žemai pasilenkė ir ėmė rašinėti nesąmones kitoje anketos pusėje.

Lauke Mariona įsikišo bilietą į kišenę ir paklausė Edžio, ką šis veiksiąs. Tai sudėtingas klausimas, atsakęs jis. Galbūt jis pažiūrėsiąs kokį filmą arba tiesiog eisiąs kur nors prasiblaškyti, o vėliau jie pasimatysią viešbutyje. Ji papurtė galvą ir paaiškino, kad grįšianti rytoj. Jau šimtą metų nesimatė su seserimi, todėl galbūt liks nakvoti. Ji iškėlė savo kuprinę.

– Žinai, tie merginų pliurpalai, – tarė Mariona.

– Aha, – atsakė jis, – žinau.

– Įdomu, ar būsi ten, kai aš grįšiu? – atsiduso ji, lyg jai tai nerūpėtų. – Ar ketini pasprukti?

Iš už kampo išnėrė policijos automobilis su kaukiančia sirena. Keleivio vietoje sėdintis storulis pro langą iškišo ranką ir ant stogo pritvirtino mėlynus švyturėlius.

Edis nuramino Marioną, kad jos lauks. Ji nusišypsojo tarsi netikėtų ir tarė, kad tai neprivaloma, tik tegu nemeluoja. Jis patvirtino, kad nemeluoja.

– Aš niekada nemeluoju, o ypač žmonėms, su kuriais permiegojau, – pasakė jis, o ji vėl šyptelėjo.

– Mes juk nesame vedę ar panašiai, jei tave tai jaudina, – sušnabždėjo Mariona.

– Ei, argi aš jaudinuosi? Aš? – susijuokė Edis.

– Gal tau vertėtų aplankyti mamą? – patarė Mariona.

– Taip, gal ir nueisiu.

Jie pasibučiavo po marmurine arka. Vyrukas purvina barzda, liūdnomis akimis, siaubingu gėlėtu apdaru ir Velingtono guminiais batais prikerėplino prie jų, mosikuodamas fotoaparatu ir kažką murmėdamas apie nuotraukas. Mariona jį išjuokė, o Edis atsisakė. Tuomet jie vėl stipriai pasibučiavo, ir ji apsimovė juodas bepirštes pirštines. Su jomis jos krumpliai atrodė rausvi, nubrozdinti ir sušalę.

– Taip ir pasielgsiu. Eisiu aplankyti savo motinėlės, – pasakė jis.

Akies krašteliu Edis matė, kaip purvinas valkata šiek tiek pritūpė išskėtęs kojas ir taikosi į juos fotoaparatu. Edis pajuto, kaip nežymiai pasisuko, kad objektyvan patektų jo geroji pusė.

– Na, tai palinkėk man sėkmės, – šyptelėjo Mariona.

Purvinas valkata vaikštinėjo pirmyn atgal, supdamas ir glostydamas fotoaparatą kaip kūdikį.

– Sėkmės, – pasakė Edis, ir ji nuėjo, švytruodama savo nedidele kuprine su nakvynės daiktais kaip mokinė per ekskursiją. Jis matė, kaip taikinys ant jos megztinio dingo žmonių maišalynėje. Tikėjosi, kad ji atsisuks ir jam pamojuos, bet ji to nepadarė.

Keistai apsitaisęs vyrukas prirėpliojo artyn su momentine nuotrauka. Jis dvokė sena sperma ir *Guinness* alumi. Jo balsas buvo šiurkštus, ir Edžiui teko pasilenkti prie jo dvokiančios burnos, kad išgirstų. Vyrukas paaiškino, kad jis vis tiek juos nufotografavęs, ir Edis galįs gauti nuotrauką už poros kojinių kainą. Edis atsiduso ir padavė jam penkiasdešimt pensų. Vyrukas dėbtelėjo į monetą ir neatrodė patenkintas. Jis sušnabždėjo keletą žodžių, kurių Edis nesuprato, staiga apsisuko ir ryžtingai nužygiavo žemyn į metro, mojuodamas fotoaparatu lyg šautuvu.

Edis žvilgtelėjo į nuotrauką. Lipniame popieriuje ryškėjo du veidai. Jis laikė ją nykščiu ir smiliumi, pūsdamas ir mosuodamas ore. Nuotrauka buvo nekokia. Jo akys raudonos, o Mariona atrodė taip, tarsi tuoj tuoj jį apvemtų. Tokias prastas nuotraukas rodo per teliką, kai kas nors dingsta iš namų. Bet Edis įsibruko nuotrauką į kišenę, pats nesuvokdamas kam.

Leisdamasis eskalatoriumi Edis staiga susivokė, kad tai, ką Mariona pasakė prieš nueidama, buvo ganėtinai keista. „Na, tai palinkėk man sėkmės". Juk ji keliavo tik į Liuvišemą pasimatyti su seseria. Palinkėk man sėkmės. Po velnių, jis girdėjo, kad ten ne koks rajonas, bet juk safaris ten nevyksta. Tos moterys kažkokios keistos. Jei Edis ką žinojo, tai būtent tai. Moterims paprasčiausiai ne visi namie. O ši gerokai keistesnė už visas kitas. Palinkėk man sėkmės. Sugalvok tu man taip.

Edis prisėdo ant dulkėtos platformos ir praleido tris metro. Išvargusios moterys ir kostiumuoti vyrai svirduliavo išėjimų link, o kiti vyrai ir moterys stumdė vieni kitus, verždamiesi į vidų prieš klastingai užsitrenkiant durims. Edis nejautė jokio noro skubėti. Jam nereikėjo niekur skubėti. Jis stebėjo grumtynes prie išėjimo, aukštai iškeltus skėčius bei portfelius ir svarstė, iš kur atvyksta tie žmonės, kur jie keliauja ir ar tikrai visa tai turi prasmę?

Jis įkvėpė šilto, sudvisusio metro stoties oro ir pasijuto toks laisvas, koks nesijautė jau metus. Jis išsitraukė užrašų knygutę ir susirado motinos adresą. Tuomet iš tunelių išnėrė dar keli grafitais išdabinti metro, tačiau ir šiuos jis praleido, tikėdamasis, kad jei pasiliks čia ilgiau, pamatys ką nors įdomaus.

Bet nepamatė.

Pusę penkių, keturiasdešimt penkias minutes vaikščiojusi šaltyje pirmyn atgal, Mariona užlipo laiptais ir įžengė pro dideles juodas stiklines duris. Į viršutinį aukštą ji pakilo liftu, kaip buvo nurodyta.

Saulėlydžio spinduliai slydo vidun pro žaliuzes ir viskas fojė atrodė kieta, juodos ir aukso spalvų. Priimamasis buvo gražesnis, jame didžiuliuose vazonuose vešėjo augalai, priešais registratūrą, palei sofą, stovėjo du juodi kavos staleliai. Mariona pasisakė savo vardą, ir jos paprašė prisėsti ir luktelti. Susirūpinusi moteriškė tupinėjo aplink ir purkšdama vandenį iš balto plastmasinio buteliuko šluostė augalų lapus skudurėliu dulkėms valyti. Ant vieno iš žemų juodų stalelių mėtėsi lankstinukai apie prezervatyvus ir diafragmas; Marionos akys užkliuvo už žodžio „sekrecija", ir ji nusipurtė. Ant kito gulėjo tvarkinga krūvelė iliustruotų žurnalų, ant kurių viršelių buvo matyti Kaili Minoug, Gorbačiovo, Velso princesės, Madonos, Roberto de Niro ir liesos, blyškiaveidės airės Salomės Vaild, daug pasiekusios televizijoje, veidai.

Mariona liūdnai susimąstė apie tai, kaip ji jaustųsi, būdama Salomė.

Lentynos kampe sugurgė kavos aparatas. Ranka parašytas skelbimas „Pasivaišinkite" buvo priklijuotas ant sienos virš aparato, tačiau puodelių nebuvo. Kažkur per radiją grojo lėtą dainos „Dance in the Old-Fashioned Way" versiją, atliekamą saksofonų. Grindys buvo išklotos juodo linoleumo kvadratais. Viskas čia buvo ramu, efektyvu, švaru. Registratūroje telefonas suskambėdavo švelniu, moderniu signalu, o pakėlusi ragelį graži blondinė skambiu balsu sakydavo: „Laba diena. Kuo galėčiau jums padėti?" Tarsi ji išties troško visiems padėti, o ne gaudavo už tai

atlygį. Jos migdolų formos pirštų nagai buvo ilgi ir tamsiai raudoni kaip manekenės.

Mariona apsižvalgė ir nusiėmė saulės akinius. Ji žinojo, kad kvaila pasiduoti paranojai. Šiaip ar taip, registratūroje ji buvo viena su gražiąja registratore, kuri tyliai juokėsi, šnabždėdama į ragelį. Mariona stipriai įsignybė sau virš nosies, ir jos akys apsiašarojo. Pridėjusi pirštus prie smilkinių, ji jautė savo kraujo pulsą, tačiau galvos skausmą sukėlė tik įtampa. Žinojo tai iš patirties.

Ji pasiėmė žurnalą ir ėmė sklaidyti lapus. „Ar jūsų vaikinas jus apgaudinėja?" – klausė viena antraštė. „Mano rojus su Roku Hadsonu[1]" – giedojo kita. „Visa tai, ką turėtumėte žinoti apie didįjį O" – viliojo trečia. Mariona išsitraukė tušinuką ir ėmė spręsti testą pavadinimu „Ar jūs atkakli?". Tačiau kai atsivertė žurnalo galą, kur turėjo būti atsakymai, paaiškėjo, kad kažkas išsiplėšė tą lapą. Įdomu, kodėl ta, kuri išplėšė lapą iš ne savo žurnalo, apskritai sprendė testą apie atkaklumą.

Ji peržvelgė straipsnį viename sekmadienio priede. „100 dalykų, kuriuos būtina žinoti kiekvienai moteriai apie vyrus". Marionai paaiškėjo, kad daugelį ji ir taip žino. Paskui ji perskaitė riebalų transplantų reklamą ir vos nesusivėmė. Ji įsivaizdavo prakaituotą chirurgą su kauke ant veido, sukišusį rankas iki alkūnių į kubilą su išlydytais riebalais ir kastuvėliu ar mentele semiantį juos į kažkieno plačiai prapjautą pilvą.

Ji taip pat prisiminė ir Edį Virago. Edis nebuvo storas. Ant jo pilvo buvo viena nedidelė rinkė, tačiau storu jo tikrai nepavadinsi. Jo bamba buvo išsikišėlė. Taip tokias

[1] *Rock Hudson* (1925–1985) – JAV aktorius, vienas pirmųjų Holivudo žvaigždžių, mirusių nuo AIDS.

bambas vadino jos tėtis. Bamba – tai pilvo saga. Į tą vietą tave ant gamybos linijos danguje pabučiavo Dievas, kad pažymėtų, jog gamybos procesas baigtas. Kai kurios bambos buvo įdubėlės, kai kurios išsikišėlės. Jei atsegsi savo pilvo sagą, tavo sėdynė nukris. Taip sakydavo tėtis. Ji sudrebėjo. Buvo šalta.

Bet kai pagalvojo apie Edį, vėl sušilo. Mariona jautėsi keistai, jautė tam tikrą nenorą ir vengimą, bet kartu ir neaiškų džiaugsmą. Mariona užsimerkė ir įsivaizdavo jo liežuvį, jo pirštus, jo minkštas mergaitiškas lūpas. Jis buvo toks nepanašus į anksčiau sutiktus vaikinus, o ypač tuos iš Bolibrakeno. Išpuikę, dvokiantys fermeriai, vildamiesi tave suvilioti jie pliurpia apie didžiules, liulančias merginų krūtis ir merdinčius gimdytojus, kurių fermas paveldės. Prasigėrę municipaliteto nariai, žadantys rojų, kad tik patektų po tavo kelnaitėmis, o paskui skubantys namo pas susiraukšlėjusias žmonas savo ispaniškuose vienaaukščiuose dvareliuose. Gražbyliai šou grupių vadybininkai su savo per ankstyvomis ejakuliacijomis ir perpirktais *Hiace* krovininiais automobiliais, kurių odiniai sėdynių apvalkalai lipo prie plikos nugaros stovėjimo aikštelėje prie bažnyčios, kai viskas užsidarydavo. Ji pamanė, kad galbūt šis yra kitoks. Dieve Visagali, padaryk, kad šitas būtų kitoks.

– Prašau užeiti, – sučirpė senyva moteriškė žila elegantiška šukuosena ir jūros mėlynumo kostiumėliu. Ji stovėjo savo grakščią ranką uždėjusi ant blondinės registratorės peties. Rodės, kad abi moterys į Marioną žvelgia meiliai, švelniai. Jų stovėsena priminė jai paveikslą, matytą Nacionalinėje galerijoje, tačiau negalėjo prisiminti kurį. Tai ganėtinai keista mintis tokioje situacijoje.

Moters šukuosena tarsi iš cukraus vatos priminė Karalienę Motiną. Ji tokiu balsu ir kalbėjo. Ji žvilgtelėjo į segtuvą, kurį laikė rankoj.

– Kieno eilė? – pasiteiravo ji, pakėlusi antakius, – Panele..? – prisidengusi segtuvu, ji ištarė žodį „panele" tarsi suburzgė stomatologo grąžtas.

Mariona atsistojo ir nusišypsojo.

– Panelė Vaild, – pasakė ji.

– Mes čia kreipiamės tik vardais, – paaiškino moteris.

Mariona sunkiai nurijo seilę.

– Salomė, – pasakė ji, – Salomė Vaild.

– Malonu susipažinti, Salome, – tarė moteris, modama Marionai, – koks gražus vardas.

Kai Mariona priėjo prie registratūros, moteris pakėlė dureles, atsitraukė, džiugiai nusišypsojo ir pamojo Marionai spraustis vidun. Telefonas vėl sučirškė.

– Paskui priimsiu ponią Kalagan, Odri, – informavo vyresnė moteris registratorę. Šioji linktelėjo, smakru spausdama ragelį prie peties. Ji dvelkė maloniais kvepalais. Brangiais, bet ne egzotiškais. Ant jos kaklo ant grandinėlės kabojo pensnė. Ji mūvėjo auksinį vestuvių žiedą. Moteris eidama švelniai apglėbė Marioną per pečius.

– Keista. Aš visuomet maniau, kad tą vardą reikia tarti Salomėja, – tarė moteris, žvelgdama Marionai į akis.

– Na, ne, – atsakė stipriai rausdama Mariona, – na, taip, kartais jį taip taria, bet aš tariu taip. Be „-ja".

– Kaip miela, brangute, – tyliai ištarė moteris, atverdama duris, – tarsim, kaip tik tu pageidauji.

Jos atsisėdo prie stalo, atskirto neaukšta pertvara. Panašiai kaip apsilankius banke. Moteris prisistatė Margaritos vardu. Ji tik užduos keletą klausimų. Mariona pasakė, kad to ji ir tikėjosi.

Margarita draugiškai užsirašė visą Marionos vardą ir pavardę – Salomė Bernadetė Vaild – bei keletą kitų duomenų. Tarsi tai, ką jos čia veikia, būtų kasdienis reikalas. Na, žinoma, jai tai ir buvo kasdienis darbas. Bet kai Mariona susiruošė prisidegti cigaretę, moteris pasibaisėjusi susiraukė ir tarė:

– Norėtume, mieloji, kad nerūkytum.

Mariona negrabiai užgesino cigaretę į Vedžvudo lėkštelę.

Perdėtai suraukusi nosį iš pasibjaurėjimo, Margarita paėmė lėkštelę smiliumi ir nykščiu bei padėjo kiek siekė toliau ant palangės. Mariona paraudo. Margarita vyptelėjo. Ant jos apatinio priekinio danties matėsi mažytė lūpdažio žymė.

– Tautybė? Tai tik mūsų tyrimams, – paaiškino ji.

– Airė, – atsakė Mariona.

– Taip ir maniau, kad pažinau tavo akcentą, – nušvito moteris. Rašydama didelėmis didžiosiomis raidėmis, ji braukė kairiąja rankove per anketą. – Miela šalis, nuostabi, – murmėjo ji.

– Taip, – pasakė Mariona.

– Mes ten turime draugą. Jis gyvena kažkur Galvėjuje, nedideliame miestuke.

– Tikrai? – burbtelėjo Mariona.

Margarita buvo šiek tiek išsiblaškiusi. Atrodė, kad ji mėgina kažką prisiminti, paskui truktelėjo pečiais, nušvito ir pažvelgė Marionai tiesiai į akis.

– Netoli Konemaros, – paaiškino ji. Mariona linktelėjo.

– Nuostabi šalis, – tarė Margarita, – noriu pasakyti, ji tokia *nekultivuota*, žinai juk. – Mariona neprieštaravo. – Sakydama, kad jis ten gyvena, daugiau turiu galvoje *pied è terre*[1], supranti. Na, kaimo *pied è terre*, jei galima taip sakyti.

[1] Žemės pėda – *pranc.* (red. past.).

Mariona nežinojo, kas tas *pied à terre*, bet neturėjo ūpo pasiklausti. Ji tik vėl linktelėjo ir pasakė, kad tai miela.

– Čia ateina daug airių merginų, – pasakė moteris, pakėlusi akis nuo popieriaus. – Manau, tai visai suprantama po tos įstatymo pataisos. – Margarita sučiaupė lūpas ir apgailestaudama papurtė galvą. – Kaip gaila, – atsiduso ji.

Mariona tylėjo. Ji pasiėmė savo kuprinę, išsitraukė nosinę ir keturis penkiasdešimties svarų banknotus, kuriuos padėjo ant stalo.

– Arba moterų. Juk dabar jas reikia vadinti moterimis, o ne merginomis, brangioji, tiesa? – susijuokė Margarita.

Paskui ji vėl staiga nusikvatojo, tarsi būtų pasakiusi ką nors isteriškai juokingo. Mariona irgi nusijuokė. Margarita sučiaupė lūpas ir pasiteiravo, ar reikės kvito. Mariona papurtė galvą. Margarita linktelėjo. Ar bus kokių lankytojų? Mariona atsakė, kad nebus.

– Puiku, – tarė Margarita, pažymėdama mažą langelį savo anketoje, – puiku, jokių lankytojų. Žinai, mieloji, aš kartais pamanau, kad taip iš tikro geriau.

– Yra merginos, yra moterys ir yra damos, – pasakė Mariona. – Žinote tą dainą?

Margarita pažvelgė pro Marionos petį tolyn. Ji pastukseno savo tušinuku į dantis, ir jos akys sužibo džiaugsmu po akinių stiklais. Ji pakartojo žodžius:

– Yra merginos, yra moterys ir yra damos, – pakartojo ji kelis sykius. – Tikrai kaip miela, kaip miela, – bet galiausiai ji papurtė galvą. – Ne, mano brangioji, nemanau, kad žinočiau tą dainą. Kas ją dainuoja?

Mariona nežinojo. Ji paaiškino, kad tai tik kvaila liaudies daina.

Margarita truktelėjo pečiais, ir jos šypsena ištirpo. Ji privalėjo paklausti, ar Mariona gerai viską apsvarstė. Taip, ji

viską gerai apgalvojusi ir neturinti jokių abejonių, atsakė Mariona taip tvirtai, jog abi moterys nustėro.

Jiedviem leidžiantis į operacinę, Margarita švelniai apkabino Marioną per pečius ir padrąsino ją, tarsi tai būtų vieni niekai.

– Mieloji, ar tu kada lankeisi Konemaroje? – paklausė Margarita. Bet ji taip ir nesuprato, kai Mariona per ašaras atsakė, ne, ji niekada nebuvusi Konemaroje. – Tu, be abejo, ten nuvyksi, Salome, brangute, – raminančiai šnabždėjo ji. – Vienądien tau pasitaikys proga, net neabejok.

Tą vakarą grįžęs namo Edis buvo rimtai susinervinęs ir nepatenkintas, kad nesugebėjo įlipti į sumautą metro, nuvažiuoti į Ričmondą ir pasimatyti su savo motina. Laiko gaišimas? Žinoma. Bet net ir tai būtų kur kas mažesnis laiko gaišimas nei tai, ką jis nuveikė – nieko.

Bedarbystės pašalpų skyriuje viskas ėjosi ne pagal planą. Jis stovėjo dvi valandas eilėje, apsuptas tatuiruotų skustagalvių su petnešomis, vien tam, kad bernas tokiu veidu, kokį galėjo pakęsti tik labai mylinti motina, jam pareikštų, jog tai ne ta eilė. Edžiui reikia eilės prie langelio „Naujos užklausos", o ne „Registracija". Be to, „Naujas užklausas" tuojau uždarys, nes akivaizdžiai trūksta darbuotojų prie „Registracijos" langelio, mat nepakankamai žmonių išsiregistruoja. Keletą minučių aiškinęs, vyrukas pakeitė nuomonę ir ėmė kamantinėti Edį jo adreso. Edis paaiškino, kad dar gerai nežino, kur apsistos, o vyrukas išdėstė, kad Edžiui nieko nepriklauso, kol neturės nuolatinio adreso. Tada Edis paminėjo jam „Braitsaido" viešbutį ir pasiėmęs keletą anketų bei lankstinukų nuėjo gerti kavos į pigią užeigą.

Tačiau ne viskas buvo taip paprasta, kaip jis tikėjosi. Kai jis maždaug suprato vieno lankstinuko nurodymus, pasirodė, kad jie prieštarauja kitam. Pajamų priedas. Papildoma išmoka. Socialinis fondas. Bedarbystės pašalpa. Koks čia sušiktas skirtumas? Ir iš kur jam ištraukti socialinio draudimo numerį, jei jis niekada čia nedirbo? Ir kodėl jis viso šito neišsiaiškino prieš išvažiuodamas? Studentų sąjunga amžinai vapėjo apie tai, „Jūsų teisės Londone" ir kitos nesąmonės, baigus universitetą jam beveik įbruko lankstinuką kartu su diplomu. Suprato, kad Dženiferė buvo teisi, sakydama, kad jis turįs viską gerai išsiaiškinti prieš išvykdamas. Dženiferė buvo amžinai tokia sumautai teisi. Štai kas dabar jam nedavė ramybės. Jei Dženiferė būtų jo vietoje, ji būtų pasirūpinusi, kad pirmąją jos pašalpą per paradines duris įteiktų pats Normanas Tebitas[1], jai tai būtų lengvai pavykę. Tik, žinoma, Dženiferė niekuomet negyvens iš bedarbio pašalpos. Maža tikimybė. Daug apie bedarbystę kalbantys žmonės kažkaip sugeba pragyventi patys. Štai kas jį pykino.

Edžio nuotaika visai sugedo, kai aptiko, jog Mariona dar negrįžusi. Jis ėmė mąstyti apie tai ir pasijuto dar blogiau, todėl liovėsi. Subjurusios nuotaikos jis sėdėjo kavinėje ir įsivaizdavo, kaip tiesiai į pašalpų skyrių pataiko atominė bomba, stebėjo veidus trijų priešais sėdinčių įraudusių airių darbininkų, jie juokėsi ir rūkė cigaretes. Jis sėdėjo ten tol, kol dangus tapo tamsiai raudonas, o iš kraštų baltas kaip didžiulis kumpio griežinėlis su riebia saule kiaušiniene.

Kai Edis grįžo į „Braitsaido" viešbutį, registratūroje pono Patelio nebuvo. Tiesą sakant, ten nebuvo nė gyvos dva-

[1] *Norman Tebbit* (g. 1931 m.) – dešiniosios pakraipos anglų konservatorius.

sios, o baugiame laukiamajame tvyrojo tyla, persmelkta smilkalų aromato ir dezinfekcijos kvapų.

Užlipęs į kambarį, Edis užuodė saldų Marionos kvepalų aromatą. Jis pastvėrė savo gitarą, bet tuoj pat padėjo ją atgal. Iš bloknoto išsiplėšė popieriaus lapą ir ėmė keverzoti laišką Dynui Bynui, bet parašęs vos vieną pastraipą pajuto nuobodulį. Ką jis galėjo papasakoti? Mielas Bynai, štai ir aš, įlindęs į Kings Kroso nakvynės namus su kažkokia apkvaitusia moterimi, kurios beveik nepažįstu. Aš jau praleidau šioje prakeiktoje šalyje dvi dienas. Dynai, tu teisus, aš tiesiog Oskaro apdovanojimo vertas šiknius. Su meile, Edis.

Tad jis prigulė ant lovos, pasikišęs rankas po galva spoksojo į lubas ir klausė poros gretimame kambaryje inkštimo. Ar ir jie skleidžia tokius garsus, jis ir Mariona, susidomėjo Edis. Kaip maži gyvuliukai, teikiantys vienas kitam malonumą pigaus viešbučio kambaryje? Na, tas garsas nebuvo toks jau blogas. Turėjo tai pripažinti. Edis yra girdėjęs kur kas bjauresnių garsų. Tai tik du garsiai besimylintys žmonės, kurie greičiausiai vienas kito nemyli. Ir nieko daugiau.

Edis iškirpo gražią blizgančią raudoną G raidę iš lankstinuko „EEB piliečių socialinio aprūpinimo teisės" ir priklijavo ją ant sienos prie raidžių eilutės.

Atrodo, gretimame kambaryje tiedu tikrai smaginosi. Ten buvo ispanai. Arba italai. Šiaip ar taip, užsieniečiai. Periodiškai pasigirsdavo pliaukštelėjimas, toks *pliaukšt*, po jo pasigirsdavo netramdomas dviejų žmonių kikenimas, galingas lovos spyruoklių girgždėjimas ir ekstaziškos konvulsingos dejonės. Jėzau, pagalvojo Edis. Žmonės tampa apgailėtini, kai juos užvaldo hormonai.

Jis atsikėlė ir nuėjo į vonią elektrine skutimosi mašinėle nusiskusti galvos šonų. Edis skutosi tol, kol jo galvos šonai tapo glotnūs kaip kiaušinis, paskui penkias minutes žiūrėjo į save veidrodyje, vis staigiai atsisukdamas į veidrodį, pastumdamas spintelės dureles taip, kad kuo geriau matytų save iš kelių pusių, mėgindamas pagauti savo vaizdą netikėtai. Žinojo, kad reikia liautis. Tai tapo blogu įpročiu.

Nulipęs į fojė, jis susuko Džimiui Šo į biurą. Atsiliepė kažkokia mergšė, ji net nesugebėjo ištarti Edžio vardo. Pagaliau prie telefono priėjo susierzinęs Džimis. Jo žodžiais, Edžiui pasisekė. Jis užtruko darbe. Reikalai gerokai pasistūmėjo, itin rimtas pelnas. Jei ne tai, jis būtų namie su Rūta.

Edis norėjo pasikalbėti, bet Džimis kartojo:

– Klausyk, aš tavęs negaišinsiu. Tu turbūt užsiėmęs.

Jis tikrai baisiai užsiėmęs, atsakė Edis, tiesą sakant, visai nusivaręs, bet turbūt galėtų kaip nors vėliau susitikti su Džimiu užeigoje „Vynuogių kekė". Džimis nusijuokė.

– Koks tu malonus, Edi, – pasakė jis, – susitinkam aštuntą.

Lauke buvo šalta, Edis pasistatė švarko apykaklę, prisidengdamas ausis. Jis kulniavo Prezidento gatve tiesiai San Pankraso stoties link, mąstydamas apie savo tėvą ir motiną. Jis stebėjo keletą streikuojančių greitosios pagalbos darbuotojų, renkančių parašus prie stoties, ant jų veidų žaidė geltona šviesa nuo šildytuvo. Jie trypė kojomis. Pūtė šiltą garą į krumplius ir gurkšnojo iš gertuvių. Kai koks automobilis gatvėje juos palaikydamas pypsėjo, streikuotojai atsisukdavo ir vangiai pamojuodavo, barškino savo aukų kibirėliais, kviesdami nusikamavusius keleivius, kurie nuvargę spraudėsi pro juos į stotį. Kai Edis pasirašė peticiją, jaunas uniformuotas vyrukas pasakė:

– Puiki pergalė, vyruti.

Jis buvo airis. Iš Dublino. Niekur nuo jų nedingsi.

Grei In kelyje Edis nusipirko kebabą, trenkiantį šunimi, atsikando vienąsyk ir sviedė jį į nutekamąjį gatvės griovį. Tuomet užėjo į spaudos krautuvėlę, nusipirko du *Mars* šokoladukus ir žurnalą su nuogomis moterimis, kurį užsikišo už marškinių ir kelnių iš priekio.

Grįžęs į „Braitsaido" viešbutį, Edis atsigulė lovoje ant pilvo ir čiaumodamas *Mars* šokoladukus ėmė vartyti žurnalą. Lovose su keturiomis kolonomis linksminosi nuogos moterys, keturpėsčios, sėdmenis atkišusios į objektyvą, kojas išskėtusios ir per petį žvelgdamos atgal kaip mąslios karvės ganykloje. Dviejuose viduriniuose puslapiuose buvo įdėta nuogos moters, sugebančios užsikelt kulkšnis už galvos, nuotrauka. Užrašas skelbė: „Drovioji Vendė". Ten buvo skaitytojų laiškų apie tai, kaip jie suvilioja sekretores firmos vakarėliuose ir šnipinėja kaimynes lesbietes. Žurnale buvo pateiktas sąrašas telefono numerių, kuriais paskambinus kokia nors namų šeimininkė perskambins ir kalbės visokias nešvankybes, kol tu smaukysi. Jis tokias žinojo. Dynas Bynas vienai buvo paskambinęs, bet reikėjo turėti kreditinę kortelę. Nuotraukos jo nesužadino. Bent jau ne iš karto. Pasidarė kažkaip bloga nuo jų. Kaip gerai, kad tokio šlamšto negali nusipirkti Airijoje, pamanė jis. Be abejo, jis buvo nusiteikęs prieš cenzūrą, tačiau šie žurnalai – tai pornografinė tvirkinanti makulatūra. Edis beveik susidrovėjęs nušveitė žurnalą į šiukšlių dėžę, lyg kas nors būtų jį stebėjęs. Jis pabrązgino keletą minorinių kvintų gitara, tačiau pirštai buvo per daug sušalę ir sugrubę, kad Edis gebėtų paskambinti ką nors sudėtingiau nei keturių akordų dainos „Smoke on the Water" melodiją.

Po pusvalandžio jis išsitraukė žurnalą, nuėjo į vonią, atsisegė klyną ir ėmė smaukyti ties kriaukle, spoksodamas į save veidrodyje.

Kai Edis pasirodė „Vynuogių kekėje", Džimis ir Rūta jau laukė jo, sėdėjo ant ilgo suolo abu švytintys ir išraudę iš malonumo. Edis, ko gera, jau metus jų nematė. Ne itin jis juos ir mėgo, bet kažkaip susipažino su jais pirmą savaitę koledže, kai jautiesi taip beviltiškai, kad atrodo, jog taip ir liksi be draugų, jeigu neatsisakysi savo principų ir neužkalbinsi pirmo sutikto bukagalvio. Kai jie išvyko į Londoną 1987 metais, Edis tvirtai pažadėjo kartais juos aplankyti. Nuo jo dažnų vizitų juos ims net pykint. Jiems bus bloga nuo jo. Šiaip ar taip, jie nesitikėjo, kad taip bus, o Edis niekuomet ir nesusirengė jų aplankyti.

Džimio veidas pastambėjo, plaukai buvo tokie trumpi, kad ausys – viena jų su auskaru – atrodė per daug atlėpusios. Rūta buvo kaip visuomet, daugiau nei pusmetriu žemesnė už Džimį, tiesiog lėlytė su turgaus bobos gerkle ir kupeta nedrausmingų rudų garbanų. Ji vilkėjo trumpą kaštoninį švarkelį su netikru herbu ant atvarto. Rūtos veidas buvo baltas nuo pudros, o lūpos raudonos kaip *Marlboro* cigarečių pakelis.

Vieną vakarą, kai pirmame kurse buvo paskelbti egzaminų rezultatai, Rūta ir Edis pergulėjo. Bet greičiausiai ji to neprisiminė, o Džimis tai tikrai nežinojo, paskui įvyko galybė dalykų, ir tai buvo nebesvarbu.

Džimis pamojo Edžiui, kai užmatė jo skiauterę iriantis per minią darboholikų akį rėžiančiais kostiumais ir sekretorių aptemptais sijonais.

– Edi Virago! – sustaugė jis visa gerkle. Edis išdidžiai priėjo ir atsisėdo ant kėdės, nusivyniodamas šaliką nuo kaklo.

– Na, kaip einasi? – pasiteiravo jis. Džimis ir Rūta paslapčia nužvelgė jį nuo galvos iki kojų, kaip žvelgia tik labai geri senokai nesimatę draugai.

– Ką tik grįžau iš kortų, – pasakė Džimis.

– Tikrai? Ir nuo kada žaidi kortomis? – paklausė Edis.

– Eik jau, kvaily, – pradėjo Džimis, – skvošo kortai, – kaire ranka jis pavaizdavo smūgį iš dešinės.

Edis užvertė akis į lubas.

– Žinau, liurbi, – pasakė jis, – bet matau, kad ir čia gyvendamas dar neįsitaisei humoro jausmo.

Džimis pašaipiai susijuokė.

– Humoro jausmas, – tarė jis, – dievinu tai, Edi. Koks tu mielas.

– Na, šiaip ar taip, džiaugiuosi jus matydamas. Kiek jau? – paklausė Edis.

– Oi, – atsiduso Džimis, tirdamas Edžio veidą, – maždaug penkiolika centimetrų, ko gera. – Jis ištiesė ranką ir stipriai pliaukštelėjo Edžiui per šlaunį. Prabėgo tik dveji metai po išvykimo, o Džimis jau praradęs bet kokį dublinietišką Foksroko rajono[1] akcentą. Dabar jis kalba kaip pasikėlęs mužikas iš Londono apylinkių. – Taigi, – sukudakavo Džimis, – kaipgi gyvena mūsų senas draugelis? Aš čia ne apie Čarlį Hogį[2] kalbu.

– Kaip visuomet šūdinai, – atsakė Edis.

– Gerasis senasis cinikas Edis, – tarė Rūta. Edžio veide pasirodė tolerantiška šypsena.

– Atsipisk, Rūta, – vyptelėjo jis.

– Pats atsipisk, Edi, – atrėžė ji.

[1] Prestižinis Dublino rajonas.

[2] *Charles Haughey* (g. 1925) – šeštasis Airijos ministras pirmininkas.

– Na, štai, – pradėjo Džimis, trindamas rankas, – kad jau numojome ranka į visas mandagybes, tai ką gersi? – Edis pageidavo bokalo *Guinness* alaus. – Tikrai? – pasiteiravo Džimis, susiraukęs iš pasibjaurėjimo. – Jis čia kaip myžalai.

– Tikrai, – patvirtino Edis.

– Kaimietis, – atsiduso Rūta, gurkšnodama *Perrier* mineralinį vandenį.

– Tikrai, – pakartojo Edis.

Džimis užsakė visiems po vieną ir grįžo prie stalo su padėklu bokalų.

Minutę ar dvi jie sėdėjo tylėdami. Rodos, niekas nenorėjo pradėti kalbos.

– Atsiprašysiu minutėlei, man reikia pasigražinti, – pasakė Rūta.

Rūta atsistojo, sujudindama stalą, ir prasmuko pro Džimį, kuris apsimetė čiumpąs ją už subinės. Edis spoksojo į plastikines ąžuolą imituojančias lubas ir tyliai skaičiavo iki dešimties.

– Tai tu dar vis su plaukais, – prabilo Džimis.

– Ne, tai astralinė projekcija, – atkirto Edis.

– Aha, tą ir primena, – įgėlė Džimis.

Edis visai nebuvo linkęs dar kartą susikirsti, tad gurkštelėjo didelį gurkšnį alaus, nučiupo cigaretę iš Rūtos pakelio, prisidegė ją ir paklausė:

– Na, ir kaip jūs, du beviltiški prasimušėliai, prasimaitinate iš reklamos?

– O, visai neblogai, Edi, negalim skųstis. Be abejo, žmogui su tokiais principais, kaip tavo, tai juodas materializmas, biče, – Džimis iškėlė du pirštus, rodydamas hipišką V ženklą.

– Juk esu sakęs, kad hipių negaliu pakęst, – pasakė Edis.

– Kad ir nekenti, kartais kalbi kaip visiškas hipis.

– Ai, susikišk tu šitai sau į subinę, – pyktelėjo Edis.

– Kodėl? Ar tavo pimpis per mažas? – pasiteiravo Džimis.

– Tu teisus, – pasakė Edis.

– Mmmm, – numykė Džimis, užgerdamas alumi, – tu paprasčiausiai nežinai, ką atsakyti.

Kai Rūta grįžo, pasak jos, iš mergaičių kambario, Džimis pranešė, kad metas nedelsiant pereiti prie rimtų, „sunkių" temų, mat Edis nepakenčia užgauliojimų. Rūta nuleido tai negirdom. Edis taip pat. Jis užsiminė, kad yra pavargęs ir nelinkęs ginčytis.

– Palikit mane ramybėj, gerai, bičiuliai?

– *Pax*[1], – pasakė Rūta.

– *Tampax*, – pridūrė Džimis, – gerai jau gerai, prisiekiu, kad laikysiu liežuvį už dantų.

Jie mažumą paplepėjo apie bendrus draugus, koledžo laikų *faux pas*[2], kuo dabar užsiima Dynas Bynas, kas ką dulkina (Rūta sakė „kam"), kur kas dabar dirba, kaip puikiai sekasi visai šutvei, žinoma, išskyrus Edį, bet, be abejo, tai tik laiko klausimas, jie tvirtai tikį jo sėkme.

– Tau reikėtų skambtelėti Salomei Vaild, – pasakė Rūta, – ir paprašyti, kad ji ką nors suveiktų.

Džimis pareiškė, kad nuo Salomės Vaild jam bloga iki kaulų smegenų.

– Taigi, – vyptelėjo Edis, – visur matau jos vardą. Kas ji per viena?

– Juk pameni ją, – ėmė pasakoti Rūta, – ji studijavo Belfylde istoriją ir antikos civilizaciją vyresniame kurse. Dži-

[1] Taika – *lot.* (red. past.).

[2] Klaidingas žingsnis – *pranc.* (red. past.).

mis vieną kartą per Trejybės koledžo vakarėlį pasirodė visiškas debilas, kai mėgino ją užkalbinti.

– Ji padarė karjerą, – atsiduso Džimis, užversdamas akis. – Ji veda tą sušiktą laidą „Meno ataka" per Ketvirtą kanalą.

– Ak taip, tą meno laidelę apie vidurnaktį, kurios niekas nežiūri? – pasiteiravo Edis.

– Tą pačią, – patvirtino Rūta, – ji ganėtinai neskoninga. Kultūra proletarams, žinai. „Besijuokiančio kavalieriaus"[1] ir Džefrio Arčerio[2] hibridas. Bet kartais ten pakviečiami muzikantai, ir Salomei sekasi su jais bendrauti. Turiu tai pripažinti.

Kas sykį atsivertęs sušiktą žurnalą, jis išvystąs suknistą straipsnį apie ją, pareiškė Džimis. Rūtos manymu, kai kam nuskyla.

– Bet aš tikrai tai kaulėtai kalei nepavydžiu, – pareiškė Rūta.

Edis buvo nustebintas. Kiek jis prisiminė, koledže Salomė Vaild buvo labai rami. Viena iš tų atsiskyrėlių. Praktiški bateliai, per dienas bibliotekoje, po paskaitų pirmu autobusu namo. Tiesa, atrodė neblogai, bet kad buvo labai tyli.

– Ji rezgė planus, Edi, – sušnibždėjo Džimis. – Tokios visąlaik ką nors rezga. Būtent tokių tylenių ir reikia saugotis. Žinoma, ji protestantė. Tai didelis privalumas dirbant televizijoje, kurgi ne.

Edis papasakojo jiems apie savo tėvus. Jų manymu, tai buvo žvėriškai liūdna ir visiškai siaubinga.

– Skyrybos? – pasiteiravo Džimis. Edis tarė, kad jei Džimis spėjo pamiršti, tai Airijoje skyrybos draudžiamos. Rūta

[1] Olandų tapytojo Franso Halso (1581–1666) paveikslas.

[2] *Jeffrey Archer* (g. 1940) – anglų politikas ir romanų rašytojas.

pažvelgė į Džimį ir papurtė galvą, apsimesdama nustebusi. Džimis dar labiau paraudo ir pasakė, kad jis tikrai nepamiršo, jis tik turėjo galvoje santuokos anuliavimą ar kokiu ten sumautu terminu tai įvardija bažnyčia. Jis labai tuo abejojąs, pasakė Edis, jo tėvai nelinkę į oficialumus. Paskui pasiūlė jiems verčiau keisti temą.

Taigi jie ėmė pliurpti apie tokį keistą reiškinį. Visi jų koledžo draugai ėmė storėti, o ypač vaikinai. Džimio nuomone, taip yra dėl šviesaus alaus ir bulvių traškučių, suvalgytų studentavimo laikais.

– Trisdešimt keleri supisti metai, – prislėgtu balsu tarė Džimis. – Ko čia bijoti, kai galima tiek pratempti?

Rūta jam pritarė – juk jiems dar tik dvidešimt ketveri.

Rūta intensyviai užsiiminėjo kalanetika, tokia mankšta, išpopuliarinta Jorko hercogienės. Ji akivaizdžiai buvo pritaikyta žmonėms, turintiems per platų užpakalį. Džimis, stambiausias iš jų visų, visaip mėgino nusukti kalbą nuo rinkių aplink juosmenį, celiulito ir riebalų nusiurbimo prie namų kainų. Jie su Rūta nusipirkę butą Golders Gryno rajone. Ne dėl kokių ten rimtų bendro gyvenimo planų (Rūta ore parodė kabutes), bet pirmiausia dėl to, kad norėjo investuoti. Tačiau po ekonominio nuosmukio nekilnojamojo turto kainos ėmė kristi sparčiau, nei įmanoma ištarti „mano batai buvo du". Dabar jie moka dusyk didesnes įmokas, o butas vertas kur kas mažiau nei tada, kai jie jį pirko. Štai koks absurdas. Edžiui vienodai rodė. Jis visa tai jau girdėjo, kai Dynas Bynas pernai grįžo juos aplankęs. Jis pasakė, kad to jiedu ir nusipelnė, nes yra Tečer pakalikai.

– Ech, tu vis dar verdi toj košėj, – sudejavo Rūta.

– Kokioj košėj? – susiraukė Edis, nors buvo visiškai akivaizdu, kad jis puikiai žino, apie ką sukasi kalba.

– Na, toje pačioje, – sukikeno ji ir pažvelgė į Džimį, – beviltiškoje kovos su vėjo malūnais bolševikinėje košėje.

– Dar vis, – patvirtino jis.

– Bet, Edi, juk net Rusija nusivylė komunizmu. Pažvelk į Rytų Vokietiją.

– Na, ir kas ten vyksta?

– Visų pirma, Heinekeris jau ne valdžioje.

– Tuomet aš gersiu *Carlsberg* alų, – pasakė Edis.

– Cha cha, aš mirštu iš juoko, – piktai kvatojosi Rūta.

Edis liovėsi krizenti ir paaiškino, kad baigęs universitetą neketina atsisakyti senų principų.

– Na, gerai, – atsiduso Džimis, – mums vienodai, ar ne, burbuliuk? Laikykis savo įsitikinimų, o mes laikysime sūkurinę vonią. – Jis vėl patapšnojo Edžiui per kojį. – Mes tavo supratingi draugai, Edi. Gal geriau nurisnotum ir užsakytum mums visiems po dvigubą degtinės, partieti? – Jis plačiai išsiviepė.

Edis išvadino jį visišku idiotu.

– Principai, – prunkštelėjo jis. – Jūs drįstate kalbėti su manim apie principus? Turbūt manote, kad taip vadinasi suknistas naktinis klubas Karnabio gatvėje?

Džimio manymu, tai buvo šauni mintis.

– Jei dar taip nepavadino, tai turėtų pavadint.

Atslinkus nakčiai, jie jau buvo gerokai įkaušę. Džimis persimetė prie viskio su soda.

– Su ledu? – paklausė Edis.

– Noriu prisigert, – atsakė jis.

Rūta ėmė bėdoti dėl savo brolio, kuris ką tik grįžo iš Australijos be cento kišenėje tikrąja to žodžio prasme. Vilkėdamas dvokiančius havajietiškus šortus išlipo iš lėktuvo, prispyrė tėvą grąžinti jo studentišką paskolą, o kitą

dieną nuėjo ir už kitą paskolą nusipirko tris naujus kostiumus ir *Jean-Paul Gaultier* vienetinį skėtį ar ką ten, kokio niekas daugiau Dubline neturi ir kuris turėjo būti specialiai įvežtas į šalį. Džimis vis kartojo ir kartojo, kad ji virtusi visiška bambekle, o jos broliui reikia kostiumų, kad galėtų eiti į pokalbius dėl darbo, nes juk negali atvykti į draudimo biurą atrodydamas kaip koks sumautas Bobas Geldofas. Rūta vis labiau siuto, tvirtino, kad be proto myli brolį, bet kartais jis būna mažas savanaudis pimpis, ir tegul Džimis tai žino. Edžiui beliko sėdėti ir tylomis mąstyti apie Marioną, ir „Vynuogių kekėje" skaičiuoti moteris, avinčias smailiakulnius batelius.

Apie pusę dešimtos prie jų prisklendė įdegusi mergelė žvilgančiais auskarais ir aptempta raudona suknele. Ji manieringai pasisveikino su Džimiu ir Rūta:

– Sveiki, nepažįstamieji!

Šiedu pristatė ją Edžiui kaip Odri Beket, Rūtos draugę iš vienuolyno mokyklos laikų. Ji čia gyvena ir dirba savo tėvo mėsos pakavimo įmonėje, kur gina Ryšių su žiniasklaida skyriaus pozicijas. Bet ji dar šiek tiek prisiduria iš šalies dirbdama modeliu. Edis pasiūlė pastatyti jai taurę, bet ji kažkur skubėjo. Jai būtina nusigauti iki Hampstedo ir pasirodyti kažkokiame vakarėlyje. Tačiau ji kažkur jau mačiusi Edį. Gal jis pažįsta ką nors iš Dublino regbio komandos? Tikrai ne? Tai gal jis kartais Dyno Byno draugas?

– Taigi taigi, – atsiduso Edis. – Jėzau, atrodo, Londonas yra šio bičo gerbėjų klubas ar panašiai.

– Na, gerai, – nusikvatojo ji, – manęs tai nestebina. Galėčiau tau paporinti keletą istorijų apie mūsų Byną.

Edis paklausė, ar ji tikrai negers. Deja, ji buvo visiškai apsisprendusi, jos bernelis laukia prie *Harrods* šioje gatvėje.

– Kitąsyk, – šyptelėjo ji, – sužinok mano telefono numerį iš Rūtos Pops ir mes ką nors nuveiksim.

Kai tik mojuojanti, apyrankėmis nukarstyta Odri Beket rankelė dingo už stiklinių „Vynuogių kekės" durų, Rūtos šypsena išnyko ir ji išvadino ją karve.

– Gali būti, – sušvokštė išsiblaškęs Džimis, – bet, dieve mano, juk į ją malonu žiūrėt. Galėčiau jai į akis tai pasakyt.

Rūta skaudžiai įgnybo jam į skruostą. Džimis susiraukė ir liepė jai atsipisti.

– Pats atsipisk, storas kvaily, – atšovė Rūta. Edis nesivargino ir nebeprašė to telefono numerio.

– Klausykit, bičiuliai, man metas vyniotis.

Džimis pritarė, mat jie patys tuojau leisis į kelią. Rūta stuktelėjo jį į šonkaulius, ir jis klausiamai į ją sužiuro.

– Nagi, – paragino ji, – pakviesk jį.

– Ak, taip taip. Šeštadienį užsuks keletas draugų užkąsti, – atsiduso Džimis. – Gal ir tu užeitum?

– Jei nori, gali ką nors atsivesti, – padrąsino Rūta.

– Ne, aš ateisiu vienas, – atsakė Edis.

– Na, kaip visada, – pasakė Džimis.

– Valio, valio, – sukrizeno Rūta, džiugiai plodama rankomis.

Džimis kvatojosi, kol jo riebiais skruostais ėmė byrėti ašaros. Jis mėgino susitvardyti, suprunkšdavo ir vėl pratrūkdavo žvengti. Jis žiūrėjo į Edį ir bandė užgniaužti savo juoką, užėmęs nosį.

– Ei, nesinervink, Edi, – kartojo jis, – aš tik šiaip tave erzinu.

Edis žvelgė į savo draugus, vilkinčius vienodus baltus sportinius marškinėlius su užrašu „Aš maitinu pasaulį", susikibusius rankomis, net tirtančius iš juoko, ir džiaugėsi

dėl jų. Tai toks džiugesys, kuris apima, stebint žmones, kuriuos laikai nevertais savęs.

– Tuomet pasimatysim šeštadienį, prakeikti reakcionieriai, – tarė jis. Ir Rūta pasiuntė jam bučinį, kurio jis, staiga pasitraukęs atgal, išvengė, bet išpylė visą tekilos taurę ant, kaip vėliau sužinojo, Briuso Oldfildo[1] kostiumo.

– Kas po velnių tas Briusas Oldfildas? Vyresnysis Maiko brolis?

Kai Edis parsirado į viešbutį, ponas Patelis sėdėjo registratūroje ir skaitė *Today* laikraštį. Pamatęs Edį jis tučtuojau pakilo, susijaudinęs, bet kartu ir su palengvėjimu, tarsi būtų nesitikėjęs Edžio daugiau išvysti. Jis stovėjo visas įsitempęs ir braukė pirštais savo plaukus.

– Dėkui Dievui, – atsiduso ponas Patelis.

Edis pasiteiravo, kas nutiko. Nenutiko nieko bloga, paaiškinęs ponas Patelis. Bet grįžo Mariona ir miega kambaryje viršuje.

– Iš kur žinote? – paklausė Edis.

– Ji prastai jaučiasi. Mes nunešėme jai karšto pieno. Ji tikrai blogai jaučiasi ir serga. Ją krečia šaltis.

Kambaryje trenkė purvinomis kojinėmis ir talko milteliais. Kai šviesos trikampis, sklindantis iš koridoriaus, apšvietė lovą, Edis ir ponas Patelis pamatė, kad Mariona miega ant nugaros, sunkiai kvėpuodama ir sukryžiavusi rankas ant krūtinės lyg lavonas. Jos veidas buvo įsitempęs ir nuvargęs, lyg ją raižytų skausmai. Ilgi jos plaukai atrodė nušiurę ir prakaituoti. Marionos kakta ir skruostai, išmušti prakaito lašelių, blizgėjo šviesoje. Ji vilkėjo ilgus, juodus

[1] *Bruce Oldfield* – pasaulinio garso madų dizaineris. *Mike Oldfield* – žymus muzikantas.

Kriso de Burgo marškinėlius, gulėjo sulenkusi kairę koją, todėl jos balta šlaunis atrodė stora.

– Ji grįžo, vos tau išėjus, Edi, – sušnibždėjo ponas Patelis. – Buvo labai išbalusi ir drebėjo. Ji šiek tiek pasėdėjo fojė, va taip laikydama rankomis galvą, o paskui paprašė kokių nors vaistų nuo skausmo.

Edis klausiamai į jį pažvelgė.

– Žmonos, – paaiškino ponas Patelis, – ponios Patel.

Edis pirštu bakstelėjo Marionai į šonkaulius, bet ji neprabudo. Ji tyliai sušnopavo ir apsivertė ant kito šono, suriesdama kojas prie krūtinės.

– Manau, ji nusigalavusi, – sušnabždėjo ponas Patelis.

Edis įjungė lempą prie lovos. Tolimame kambario kampe užmatė pornografinį žurnalą, gulintį ant tualetinio staliuko. Jis buvo išilgai perplėštas pusiau.

– Šūdas, ot šūdas, – sumurmėjo jis.

Jis atsisukęs pažvelgė į suglumusį pono Patelio veidą. Bet šis persižegnojo, nepritariamai murmtelėjo ir išėjo iš kambario, tyliai užverdamas duris.

Edis šaltyje nusitraukė rūbus ir įsmuko po antklode pas ją.

Ji prabudo vidury nakties. Dabar jau viskas gerai, ji tokia laiminga su juo ir nemananti, kad kada nors galėtų jį palikti, pasakė.

Edis paaiškino, kad nesitikėjo jos išvysti iki rytojaus. Jis palietė jos krūtį per marškinėlius, bet ji patraukė jo ranką, sumurmėjo kažką apie tikrą ir amžiną meilę ir beveik akimirksniu vėl užmigo.

Mariona išvyko į Airiją tik po savaitės, ir Edžiui, tiesą sakant, labai palengvėjo. Jis sau tvirtino, jog palengvėjo ne todėl, kad ji jam nepatinkanti. Visai ne dėl to. Jam tik

nepatiko, kad jiems teko pakeisti bilietą, už tai primokėti ir daug skambinti telefonu. Dar Edį nervino, kad ji kiaurą dieną šlaistėsi po sudvisusį miegamąjį blogos nuotaikos ir keistai nusiteikusi, visa perkarusi ir paniurusi, apsimesdama, kad serga. Na, Mariona tvirtino, kad serga, bet kai tik Edis pasiūlydavo kviesti gydytoją, ji pakvaišdavo ir maldaudavo to nedaryti. Ji tikrai dėl to nervinosi. O kas dėjosi, kai jis pasiūlė paskambinti jos tėvams! Jėzau! Pasipylė žvėriški fejerverkai, tokiais didžiuotųsi net *Led Zeppelin*!

Nuo tos dienos, kai išvyko pasimatyti su seseria, ji visiškai pasikeitė. Kad ir kaip Edis stengėsi, nieko negalėjo suprasti. Jis manė, gal jos susiriejo ar panašiai, gal tai koks seserų reikalas, bet klausti nenorėjo. Edis puikiai žinojo, kad į šeimos vaidus verčiau nesikišti. Kadangi niekas daugiau nepaaiškėjo, tai jis apie tai ir nebekalbėjo.

Kai rytais Mariona ėmė vemti, Edį vienu metu net apėmė panika, kad ji gali būti nėščia. Pagaliau jis įgavo drąsos ir jos pasiteiravo, bet ji atsakė, kad ne, ji nesanti nėščia, ir vėl nutilo visam vakarui. Matyt tai kokia neaiški moteriška problema, apie kurią jis išties verčiau nežinotų, sumojo Edis.

Ponas Patelis ėmė nerimauti. Jis suprantąs, jog jai blogai, bet blogai ir jo banko sąskaitai. Jam teks netrukus ieškotis darbuotojų ir, jei ji nenori šio darbo, tai yra galybė norinčių. Ji turėtų būti šiek tiek uolesnė. Jis pažymėjo, kad nėra oficiali labdaros organizacija – tarsi jiems tai buvo neaišku – ir zyzė toliau, kol Edis liepė jam apsiraminti, o Mariona nuramdė jį, sakydama, kad darbo ji vis dar nori, kad ji grįš namo pasiimti daiktų ir iki savaitgalio parsiras atgal. Ji tai pažadėjo.

Vis dar negaluojanti ir išblyškusi ji nuvažiavo į Liutono oro uostą tiesioginiu *Thameslink* reisu iš Kings Kroso. Ji galvosianti apie jį, pasakė Edžiui. Kaip miela, atsakė tas.

Vėjuotoje platformoje Mariona ėmė verkti ir apkabino jį taip stipriai, kad jis vos neužduso. Edis ją nuramino ir paprašė parvežti ką nors iš *duty-free*.

– Neišeis, kvaileli, – sušniurkščiojo ji.

– Kodėl ne?

– Nes tai Belfastas, – atsakė ji, – tai yra ta pati šalis.

Kitą dieną jai išvykus Edis pagaliau įsiregistravo kaip bedarbis, bet jam pasakė, kad pirmas čekis ateis tik po dviejų savaičių. Pinigų beveik nebuvo. Tie 250 svarų, kuriuos davė tėvas, buvo iššvaistyti jo ir Marionos pietums restoranuose, jos lėktuvo bilietui, retsykiais taksi, metro, alkoholiui, dešimtinė teko nusususiam hipiui prie sero Džordžo Robio koncertų salės, kai jis nusitempė Marioną į *Napalm Death* koncertą, kad ji pralinksmėtų. Netikęs sumanymas.

Kai viską sudėjo, galėjo paaiškinti, kur išleido 150 svarų. Penkiasdešimt dar likę grynais. Taigi trūksta tik penkiasdešimties, visai neblogai kaip Edžiui, kuris, Čarlio manymu, turėjo El Salvadoro gebėjimų tvarkyti finansus.

Be tų tėvo duotų penkiasdešimties svarų, Edis dar turėjo savo penkiasdešimt, paskutiniai iš jo studentiškos paskolos, kuriuos išgrynino prieš išvykdamas iš šalies. Edis prisiminė Kiraną Keisį, tą koktų ūsuotą šlykštynę iš banko. Jis mielai sutikdavo paskolinti pinigų, jei patekdavai į bėdą, o paskui, jei nesutikdavai už skolą įkeisti savo pirmo vaiko, priimdavo tai kaip asmeninį įžeidimą. Su moterimis Kiranas bjauriai flirtuodavo. Dženiferei niekad su juo sunku nebuvo. Ji paprasčiausiai apsukdavo tą bičą aplink savo mažąjį pirštelį ir išeidavo apsikaišiusi banknotais. Bet su vaikinais kita kalba. Vaikinams su Kiranu buvo sudėtinga. Vaikinams tekdavo stotis į eilę prie jo kontoros, tarsi jie būtų ketinę eiti išpažinties, kaskart panorę Kiraną išvysti. Tiesą sakant, taip ir buvo. Jis klausinėjo visko. Jis

tikrindavo kiekvieną čekio šaknelę, darydamas tokias pastabas, kaip „neblogai pavakarieniavot, ką?" arba „šaunios atostogos!", arba „Jėzau, Edi, tos moterys tau šuniškai brangiai atsieina, ką pasakysi?". Kurgi ne. Kiranas Keisis buvo iš tų studentams skolinančių bankininkų, kurie įkvepia kurti rimuotus keiksmažodžius.

Edis įsivaizdavo Kiraną Keisį, sėdintį savo požeminėje kontoroje Koledžo gatvėje, apsistačiusį įrėmintomis savo debatų klubo ir regbio komandos nuotraukomis, skaitantį Edžio čekį, kurio vienoje pusėje didelėmis juodomis raidėmis parašyta „Dublino oro uostas", o kitoje mažomis raidelėmis – „Eik tu šikt, Kiranai". Vaje, kaip jis įnirš! Jis tikrai išprotės. Edis nusikvatojo pagalvojęs apie tai. Jis jau regėjo tą palaižūną, šokinėjantį aukštyn žemyn ir besiraunantį savo persodintų plaukų liekanas.

Bet Edis niekad nemokėjo elgtis su pinigais. Gyveni dabar, moki paskui, dažnai jam kartojo tėvas, taip pat ir motina, nors nesvarbu, ką ji sakė.

– Atrodo, tu nesuvoki, – atsidusdavo tėvas, – tu kai ko čia nesusieji, sūnau. Kai įkiši tą kortelę į sieną, iš jos išlenda banko, o ne tavo pinigai. Vieną dieną tau teks juos visus grąžinti, ką, nežinai? Edi, kodėl tu negali to suprasti? Juk esi protingas vaikinas. Vaikeli, tai banko pinigai. Jėzau!

Bet dabar Edis jautė ekstazę, kad darsyk įsiutino Kiraną Keisį. Žinos tas storas šūdžius, kaip kabinti jo merginą. Tą jam pasakojo Dženiferė. Ką ten jai sakė Kiranas vienąme iš savo nepabaigiamų monologų apie žmoną? „Negaliu pasakyti, kad jos jau nebemyliu. Man tik trūksta aistros". Dženiferei tai pasirodė išties liūdna. Tas prakeiktas pasalūnas. Edis labai gerai žinojo, kad Kiranas tai kartojo bemaž kiekvienai šviežiai pirmakursei studenčiokei tur-

būt nuo sumauto Džeimso Džoiso studijų laikų Dublino universitete.

– O jei Džeimsas Džoisas dar būtų gyvas, – pasakė jis Dženiferei, – jis vis dar mokėtų savo studentišką skolą. Jau tas žąsinas tikrai tuo pasirūpintų.

Tačiau giliai širdyje Edis žinojo, kad tėvas neklydo. Jo tėvas beveik visuomet buvo teisus.

– Dėl Dievo meilės, kaip, tavo manymu, funkcionuoja bankas? Edi, patikėk, aš gerai tai žinau, nes dirbu banke nuo aštuoniolikos metų. Jiems apsimoka, kad tu nesugebėtum grąžinti skolos. Tu žaidi jų naudai, ką, nematai? Tik pamąstyk. Jėzau! Edi, tu keli man tokį nerimą... – sakydavo tėvas. Tačiau tą jis sakė ne vien Edžiui.

Eidamas Čering Kroso gatve, Edis prisiminė, kaip kiauras naktis sėdėdavo su Patricija ant laiptų ir klausydavo visų tų ginčų, sklindančių iš virtuvės. Dūžtančių molinių indų garsas, jo tėvų grumtynės, šnopavimas, trenksmas į radiatorių, taip pat verksmas. Šito tai tikrai nenorėjo girdėti. Paskui tėvai kreipėsi psichologinės pagalbos, ir santykiai kurį laiką lyg ir buvo pasitaisę, kol praeitais metais viskas vėl pratrūko, ir ji paskambino iš Londono, iš kažkokio Raimondo, apie kurį niekas nebuvo girdėjęs, pranešti, kad namo nebegrįš. Tai netikėtai įvyko aną vasarą. Kaip kokioje trečiarūšėje dramoje.

Jis užsuko į „NME" žurnalo redakciją ir paliko tokį skelbimą:

DAININININKAS IR SOLO GITARISTAS (Dublinas) ieško bendražygių, kopiant į tikrai svaiginančias aukštumas.
Įtaka: *Clash, Pistols, Doors, Smiths, Stooges, Velvets.*
Metalistams ir hipiams nesikreipti.

Daili moteris, priimanti užsakymus, taip pat buvo iš Dublino. Jos akys buvo didelės ir žydros, o truputėlį riestoje nosyje buvo įvertas žiedas. Ji nužvelgė Edį, tarsi būtų jį pažinusi.

– Aš tave žinau, tik neprimink iš kur.

– Taip, – atsakė Edis, – aš – Dyno Byno draugas.

– Tikrai, – nusijuokė moteris, – būtent, būtent. Kaip jam sekasi?

– Puikiai, Jėzau Kristau, – atsiduso Edis. – Tikras beprotnamis. Londone dar nesutikau nė vieno anglo. Visi iš Dublino. Airiai čia kaip kokia mafija.

– Taip, merfija[1], – linktelėjo ji.

Jie šiek tiek paplepėjo apie Dyną Byną. Gal ji norėtų kada nueiti su juo išgerti, dar pasiteiravo Edis, bet ji atsakė, kad ne, nelabai, mat ji susitikinėjanti tik su metalistais ir hipiais. Tada ji paseilėjo pirštą, mostelėjo juo ore ir nusijuokė. Edis pasistengė kuo abejingiau truktelti pečiais ir išsinešdino iš kontoros.

Po valandos, bespoksant į *Collet's* knygyno vitriną, prie jo prisiartino spuoguotas jaunas amerikietis su fotoaparatu.

– Tai bent! Nebloga skiauterė. Galiu nufotografuoti?

Tai buvo žemas, storas, siaubingai prakaitu trenkiantis vaikis, dėvintis marškinėlius su užrašu „Staigi mirtis". Jis, kaip ir jo mažutė mergina, o gal sesuo, mūvėjo melsvus šortus ir sportbačius, smailą hiphopo kepuraitę ir odinį švarką. Turbūt dėl jo ir prakaitavo šią karštą spalio dieną. Jis buvo toks storas, kad priminė kamuolį su kojomis. Jie po visą Londoną ieškoję tikro panko, bet niekur tokių neradę, paaiškino jis.

[1] *Murphia* – dviejų žodžių *murphy* (*angl.* bulvė) ir *mafia* sudurtinis žodis. Taip vadinami Anglijoje dirbantys ypač aukštos kvalifikacijos airiai.

– Jie visai išnyko. Pankai mirė. Šiame mieste pilna paviepusių Kaili Minoug fanų, – pasakė jis.

Edis norėjo jį pasiųsti, nes sumetė, kad tai vaikiui padarytų kur kas didesnį įspūdį nei sutikimas fotografuotis, bet to nepadarė. Atsistojo šalia storulio, apkabino jį viena ranka per pečius, nutaisė piktą veidą ir iškėlė nykštį. Paskui vaikis nufotkino savo merginą ar seserį, apkabinusią Edį, žvelgiančią jam į veidą ir taip pat iškėlusią nykštį. Ji krizeno lyg tai būtų buvęs koks slaptas ir baisus ženklas.

– Jėzau, Luize, kaip miela, – sušnopavo vaikis.

Jis buvo vardu Herbas, o jo mergina Tesė.

– Kaip tavo skiauterė išsilaiko stačia? – pasiteiravo Tesė, rodydama į skiauterę.

– Viskas, ko reikia, tai tūbelė dantų pastos. Ją reikia įtrinti į plaukus.

– Fui, kaip šlykštu, – pasakė mergiotė.

– Eik jau, – suabejojo vaikis, – tu tikrai taip darai?

– Žinoma, naudoju dantų pastą arba klijus. Bet ką lipnaus.

– Ką? Pavyzdžiui, džemą ar panašiai?

– Aišku, – atsakė Edis, – tinka ir tai, tik pradžioj atsiklauskit mamos.

– Atsiklausti mamos? – vaikio veide pasirodė baisus nepasitikėjimas. – Tu tik paklausyk šito bičo! Mano mama gali pabučiuoti man į subinę.

– O tu atsiklausi mamos? – pasiteiravo mergiščia.

– Ne, mamos aš jau senokai neregėjau, – paaiškino Edis. – Jie mane išmetė, nes maištavau.

Kokia gėda, pareiškė mergina. Ji tarė:

– Turėtum su ja pasimatyti.

– Ar tu tikras pankas? – pasiteiravo vaikis. – Ar žinai Sidą Viciousą?

– Žinau? – pakartojo Edis. – Gal juokauji? Matai šias rankas? Sidas Viciousas mirė ant jų. Tai aš jį mirštantį aptikau „Čelsi" viešbutyje Niujorke. Tuomet dirbau *Sex Pistols* turnė vadybininku.

– Negali būti, – žioptelėjo vaikis, – eik tu sau. Čia tada, kai jis nudobė Nensę?

– Būtent, – pasakė Edis. – Jo paskutiniai žodžiai buvo skirti man.

Edis pažvelgė į dangų.

– Jis pasakė: „Edi, pasakyk jiems, kad aš to nedariau. Pasakyk, kad mane pakišo". Būtent taip jis ir pasakė.

– Jėzau Kristau, – suvapėjo vaikis, – tai absoliučiai neįtikėtina.

Jo mergina, o gal sesuo, patapšnojo jį per pakaušį ir išvadino paskutiniu fašistu. Tada Edis pareiškė, kad jam jau metas eiti. Jam reikia užbėgti į įrašų kompanijų biurus. Dabar jis groja savo paties grupėje. Jam reikia susitikti su keletu itin svarbių žmonių. Abu vaikiščiai palinkėjo jam sėkmės ir pasakė, kad žvalgysis jo pirmojo įrašo. Jie prapašė Edžio pasirašyti ant kitos dolerio banknoto pusės. Jis plačiai užrašė *Edis Virago – Honey Bees.*

Mariona kelis sykius skambino iš Donegalo. Bet kai ji paskambindavo, Edis būdavo išėjęs, maklinėdavo po miestą panašiai kaip Džeimsas Džoisas, mėgindamas kažkaip susivokti ir susigaudyti šiame mieste. Jie vienas kitam palikdavo trumpas, neaiškias žinutes per poną Patelį, tačiau nė karto taip ir nepasikalbėjo.

– Ji pametusi dėl tavęs galvą, Edi, – kartojo ponas Patelis. – Tau labai labai pasisekė.

Londoną sunku perprasti. Jis per didelis, kad jį būtų lengva apeiti, o iš visuomeninio transporto maža naudos.

Atrodo, jis niekad tinkamai nefunkcionavo. Metro platformose skambančių pranešimų įvairovė ir išmonė Edį tiesiog priblokšdavo. Tai sprogo vamzdžiai, tai įsijungė gaisro pavojaus sirena, tai įvyko darbuotojų streikas, tai kokie jauni karjeristai metėsi po ratais. Kas dieną po naujieną. Bet netgi tada, kai šita chaotiška sistema veikė, kelionės metro Edžiui visai nepadėjo susivokti, kur kas mieste yra. Dienos buvo išblaškytas mirksinčių šviesų, sužvėrėjusių bilietų automatų, aplūžusių eskalatorių ir įniršusių plieninių kirminų, išlekiančių iš karštų tunelių, chaosas. Tad Edis kas vakarą parsliūkindavo namo dar labiau susipainiojęs nei išeidamas. Jis guodėsi tik tuo, kad Stivenas Dedalas iš „Uliso" veikė maždaug tą patį, tik jo šukuosena buvo kur kas prastesnė. Jeigu reikėtų trumpai nusakyti siužetą, ta knyga buvo būtent apie tai.

Vieną dieną Edis išsirengė aplankyti mamos, bet taip pasiklydo Šiaurinėje linijoje, kad nuleido rankas ir tada įstrigo pusvalandžiui Stikvelo tunelyje. Jis ir penki dideli storasprandžiai juodžiai, kurie šaipėsi iš jo šukuosenos ir šaižiai leido „Funky Cold Medina" gabalą visu garsu per savo magą. Ne pati geriausia vieta sustoti, keliaujant į Ričmondą. Edžio manymu, išvis baisi vieta.

Bet štai Mariona ir ponas Patelis dėl visko susitarė. Jie aptarė daugelį dalykų telefonu ir dabar, kai jau buvo tikras, kad ji grįš į „Braitsaido" viešbutį, ponas Patelis ėmė į viską žiūrėti kur kas ramiau. Jis vis kartojo Edžiui, kad ji miela mergina ir tikra žvaigždė, o Edis pritardavo kaip įmanoma entuziastingiau. Bet jautėsi suirzęs, tarsi ponas Patelis būtų jam kartojęs tai, ką jis ir pats žinojo.

Ponas Patelis pakalbėjo ir su jos tėvais. Jie norėjo šnektelėti ir įsitikinti, kad viskas gerai. Jie nenorėjo jo įžeisti, bet tvirtino nenorintys, jog jų dukra dirbtų bet kam. Jie nieko

neturį prieš spalvotuosius, bet vis dėlto. Visiškai teisingai. Pono Patelio manymu, šiais laikais per didelė atsarga nepakenks. Jis žavėjosi jų atvirumu.

– Mieli, dori žmonės. Be abejo, tu pats žinai, Edi.

Edis paaiškino, kad akyse jų neregėjęs, ir ponas Patelis nustebo. Atrodo, jis ketino kai ko paklausti, bet paskutinę akimirką apsigalvojo. Jis buvo toks diskretiškas, kokie būna tik pigių viešbučių šeimininkai. Edis paprašė, kad kitąsyk jis paklaustų Marionos telefono numerio, kuriuo Edis galėtų jai paskambinti. Bet ponas Patelis atsakė, kad ji skambina iš telefono-automato. Marionos šeima namuose neturi telefono.

– Tai geri darbštūs žmonės. Jie neturi to, kas man ir tau atrodo savaime suprantama, – jis liūdnai mostelėjo į Edį ir save.

Kartais vakarais ponas Patelis pabelsdavo į duris ir pasikviesdavo Edį išgerti puodelio arbatos „mašinų skyriuje". Taip jis vadino fojė. Ponas Patelis buvo negeriantis. Tai prieštaravo jo tikėjimui. Tačiau kartais vėlai vakarais sėdėdamas „dispečerinėje" (dar vienas jo žodis, skirtas fojė), jis pasijusdavo vienišas, tad norėdavo su kuo nors paplepėti, kad laikas slinktų greičiau. Edžiui šie arbatos vakarėliai ne itin patikdavo, nes ponas Patelis troško kalbėti tik apie save. Bet Edis nusileisdavo ir sėdėdavo su juo klaikiai šaltame kambarėlyje, kurio kampe visu garsu plyšojo televizorius, ir gerdavo arbatą, kurios skonis priminė herbicidus, nes ką daugiau veikti, be to, ponas Patelis buvo visai neblogas vyrukas, jei labai pasistengdavai. Na, po galais, nereikėjo net labai stengtis. Edžiui tereikėjo apsimesti nepaprastai susidomėjusiu ir kas kelias minutes kartoti „taigi". Ketveri metai, praleisti universitete, tokioms situacijoms jį puikiai parengė.

Ponas Patelis entuziastingai pasakojo apie savo praeitį, tarsi vieną dieną visus savo gyvenimo faktus būtų susirašęs ir išmokęs atmintinai. Jie atvyko iš Pakistano 1974 metais su svainiu ir savo žmonomis. Edis pasiteiravo, ar su dviem žmonomis iš viso, ar kiekvienas jų su dviem žmonomis. Poną Patelį toks klausimas, atrodo, pritrenkė.

– Ramiai, pone Pateli, – sukrizeno Edis, – aš tik šiaip jus erzinu.

Poną Patelį tai dar labiau šokiravo, tad Edis užsičiaupė.

Iš pradžių jie visi miegojo viename kambaryje ant grindų. Jie gyveno Kirkstole, klaikioje vietoje, kurią, pasak ponо Patelio, tarp Lidso ir Bredfordo Dievas nudrėbė paskutinę minutę. Tai šaltas ir purvinas miestas, išsidriekęs tarp stačių uolų, pilnas rotveilerių ir plėšikų, aštraus maisto užkandinių ir betoninių aludžių pusrūsiuose, taip pat socialinių darbuotojų, kurie senais *Volkswagen* automobiliais šniukštinėja po visą miestą ir atiminėja iš žmonių jų vaikus. Tardamas žodį „Kirkstolas", ponas Patelis nusipurtydavo. Anot jo, Kirkstolo per karą nesubombardavo tik todėl, kad vokiečiai, žiūrėdami žemyn iš savo lėktuvų, pamanė, jog tas miestas jau subombarduotas. Jis nusijuokė savo plonu mergaitišku balsu – chi chi chi, ir Edis nusijuokė kartu.

Pasak Patelio, atvykę į Angliją jie neturėjo visiškai nieko. Už visą jo žmonos kraitį jie nusipirko lėktuvo bilietus. Bet tada jie gavo paskolą iš pusbrolio, atsikėlė į Londoną ir nusipirko Katforde spaudos krautuvėlę. Ji gerai laikėsi. Pelnas buvo neblogas, bet ponas Patelis nenorėjo tiek daug dirbti ir palikti žmoną vieną, nes ji buvo pirmąkart nėščia. Jo pusbroliui tai nepatiko. Bet nėštumas buvo komplikuotas, ir kūdikis, berniukas, išgyveno tik dvi savaites. Jie

nusprendė keisti savo gyvenimą ir išbandyti jėgas kur nors kitur. Tad jie pelningai pardavė spaudos krautuvėlę, grąžino skolą, likusius pinigus investavo į *British Steel* akcijas, netrukus gavo pelno, paėmė dar vieną paskolą bei Mokesčių iniciatyvos subsidiją ir sumokėjo pirmą įnašą už šį viešbutį.

– Šviesioji pusė[1], – atsiduso jis, – „Braitsaido" viešbutis.

Ištarė šiuos žodžius tarsi skaitytų eilėraštį. Tą savaitę, kai jie įsikėlė į viešbutį, gimė jų pirmasis sūnus Ali.

Kai jie pirmąsyk išvydo viešbučio pastatą, tai buvo tikras sąšlavynas, tačiau ponas Patelis ir jo pusbrolis jį visą išardė, sukalė naujas grindų lentas, įtaisė naują santechniką, išvedžiojo naujus elektros laidus, uždengė naują stogą, pastatė naujas sienas, naujus baldus, patiesė naujus dėvėtus kilimus, taigi pakeitė viską. Pono Patelio žodžiais, jo pusbrolis šiuo atžvilgiu tikras genijus.

– Tau vertėtų pamatyti sąskaitas, Edi. Tai bent! – pasakė jis užversdamas akis į viršų.

Nors dabar sunku patikėti, pasakojo ponas Patelis, tačiau senais laikais „Braitsaido" viešbutis garsėjo aukštuomenėje, jame lankėsi talentingi ir gražūs žmonės.

– Kaip ir dabar, – pasakė Edis, ir ponas Patelis nusikvatojo.

– Galbūt tau bus įdomu sužinoti, Edi, kad didysis airių rašytojas Oskaras Vaildas čia apsistodavo tiek šlovės, tiek nuopuolio laikais. O taip. Mes viską išsiaiškinome. Atrodo, kad tais laikais viešbučio šeimininkė buvo gera ir kultūringa moteris, gailestinga ir išsilavinusi; ji pagailėjo vargšo vaikino, kai nuo jo nusisuko visas pasaulis. Ji paslėpė jį viršuje, kai policija atėjo jo suimti.

[1] Angl. *bright side* (red. past.).

Edis susižavėjo. Dubline jis turįs draugą, kuris rašo diplominį darbą apie Vaildą, paaiškino jis, tas tikrai pavydėtų, išgirdęs šią istoriją. Patelis nusijuokė.

– Tai pakviesk savo bičiulį bet kada mus aplankyti, – pasiūlė jis. – Mes parodysime jam kambarį, kuriame, mūsų manymu, apsistodavo vargšelis Vaildas, tas vargšas žydrasis.

Ponas Patelis tyliai susijuokė ir palingavo galvą.

– Koks nepakantumas tokiam didžiam žmogui, Edi. Juk tikrai tragiška, kad žmonės siunta dėl tokių dalykų.

Tuomet Edis pasiteiravo pono Patelio apie rasizmą, bet šis nepanoro apie tai kalbėti. Nesąs daug su tuo susidūręs, bent jau asmeniškai, pasakė jis. Žinąs, kad tai egzistuoja, ir to neneigiąs. Juk laikraščiuose rašo baisių dalykų, apie azijiečių mokinių užpuolimus, policijos žiaurumus ir panašiai. Bet jam nuo pat pirmų dienų Didžiojoje Britanijoje viskas neabejotinai sekėsi. Šiaip ar taip, jam tai ne itin rūpi. Tiesą sakant, jam ir jo žmonai tai visai nerūpi. Jie paprasčiausiai laikosi vienas kito ir daug dirba. Geriau nuo viso to triukšmo dėl rasizmo laikytis kuo atokiau, pastebėjo jis. Jau verčiau dirbti iš visų jėgų. Tik azijiečiai gali šitaip triūsti. Tik jie, o jis yra sutikęs žmonių iš viso pasaulio.

– Supranti, dėl to anglai mūsų ir nemėgsta, Edi, – paaiškino jis. – Mes esame verslesni už krautuvininkų tautą.

Anglai nemėgsta ir airių, pasakė Edis, bet ponas Patelis paniekinamai suprunkštė ir pareiškė, kad tai palyginus niekis. O kaip Teris Voganas[1]? Visi jį dievina. Tai kas kita, atsakė Edis, bet negalėjo paaiškinti kodėl.

Ponui Pateliui Edis patiko. Jis atvirai su juo kalbėjosi, net kartais leisdavo sau nusikeikti, duodamas suprasti, kad

[1] *Terry Wogan* (g. 1938 m. Limerike) – populiarus BBC radijo ir televizijos laidų vedėjas.

Edžiu pasitiki. Jis kalbėjo apie asmeninius dalykus. Pasakojo apie savo mirusį sūnų Josufą ir kaip jie jo gedėję. Kartais ir Edis ką nors papasakodavo ponui Pateliui. Jis papasakojo jam apie savo tėvus, ir ponas Patelis jį užjautė, bet tai Edžio visai netrikdė. Ponas Patelis sėdėjo kampe, suglaudęs pirštų galus, ir išmintingai linksėjo sučiaupęs lūpas. Šeima labai svarbu, pasakė jis, ir Edis su juo sutiko.

Tačiau vieno dalyko ponas Patelis niekaip negalėjo suprasti. Kodėl Edis nenuvyksta aplankyti savo motinos? Jis visai nenorįs lįsti į asmeninius reikalus, bet niekaip to nesuvokia. Edis garsiai nusikvatojo, bet pasiaiškinimo taip ir nesurado. Jis pasakė ponui Pateliui, kad *greičiausiai* nuvyks tada, kai šiek tiek čia apsitrins. Jis dar neapsipratęs čia, tam reikia laiko. Ponas Patelis pasakė, kad Edis tikrai turėtų ją aplankyti.

– Edi, pasaulyje pilna moterų, – atsiduso jis, – bet motiną turi tik vieną.

Edis paklausė jo, ar tai sena musulmonų patarlė. Ne, tai liaudies daina, atsakė ponas Patelis.

Į Edžio skelbimą žurnale „NME" atsiliepė keli žmonės, ir penktadienio vakarą jis su kai kuriais susitiko olandų aludėje „De Hems" Maklesfildo gatvėje.

Ten buvo trumpaplaukė amerikietė, vardu Džindžer O'Rili, ji grojo bosu; du anglai – būgnininkas Brajanas Smitas ir gitaristas, tvirtinantis kad jo vardas Klintas Saigonas. Ar tai tikras jo vardas, pasiteiravo Edis. Aišku, tikras, atsakė šis. Jis paaiškino, kad tai nėra jo *krikšto* vardas, bet visi jį taip vadina, todėl tai ir yra tikrasis jo vardas. Brajanas pareiškė, kad Brajanas Smitas irgi nėra tikras *jo* vardas.

– Aš vardu Tokijas Kosmonautas, – pasakė jis, – bet kadangi tas vardas nėra pakankamai jaudinantis, nusprendžiau pasikeisti.

Klintui tai ne itin patiko, bet kitiems tiko.

Edis papasakojo, kad nuo šešiolikos metų grojo keliose grupėse, bet dabar jam įgriso blaškytis. Jis norįs iš esmės išbandyti save, stengtis iš visų jėgų, nes atėjo laikas griebti jautį už ragų. Žinoma, jis turįs daug patirties, nes grojo su *The Police*, kai šie koncertavo Sleine, ir panašiai.

– Jėzau, – vėptelėjo Brajanas, – tai juk didžiausia koncertų salė Airijoje, tiesa?

– Europoje, – pataisė Edis.

Be abejo, Edžio grupė buvo pačiame grupių sąrašo gale, bet spauda juos liaupsino ir iš užkulisių pasiekė žinia, kad pats Stingas buvo „apakęs".

Tai visiems padarė didelį įspūdį. Pasirodė, kad jiems visiems patinka tos pačios grupės, tad Edis visiems išdalijo savo demonstracinę juostą, ir jie susitarė susitikti kitą savaitę, paimprovizuoti ir, kaip sakė Brajanas, „pažiūrėti, kas išeis". Džindžer pareiškė norinti, kad visi grupės sprendimai būtų priimami demokratiškai, ir nors Klintas teigė, jog demokratija ir menas neturi nieko bendra, Edis pritarė Džindžer. Brajanas palaikė Edį, tad galų gale Klintui teko nusileisti. Jam teks būti demokratiškam, nori jis to ar ne. Tada jie ėmė tartis dėl grupės pavadinimo.

– Mano ankstesnė grupė vadinosi *The Honey Bees*, – pasakė Edis. – Tiesą sakant, tai labai tinkamas pavadinimas. Žmonės jį gerai įsimena, suprantat? Turiu pripažinti, kad esu dėl jo apsisprendęs.

Kiti neatrodė tokie sužavėti, bet Džindžer sugebėjo pasiūlyti *Imelda Markos ir jos bateliai*, o Brajanas – *Oliveris*

Nortas ir jo vaidinanti popieriaus pjaustymo mašina, taigi galiausiai laimėjo frakcija, palaikanti *The Honey Bees*. Juk tai tik darbinis pavadinimas. Taip buvo įveiktas pats slidžiausias reikalas suburiant grupę.

Jie dar valandėlę paplepėjo apie narkotinius elektroninės muzikos vakarėlius ir Mišelę Šokd[1], visi paeiliui pastatydami alaus vieni kitiems. Alus „De Hems" aludėje buvo stiprus, ir vakaro atmosfera kaito. Edis klausėsi, kaip jie ginčijasi, kvatojasi ir erzina vienas kitą bei tvirtina visai ką kita nei prieš penkias minutes. Tai buvo šaunu. Jie puikiai sutarė, nors galbūt Brajanas buvo per tylus, ypač kai kalbėjo Džindžer. Tačiau Edis nusprendė, kad jie sutars, reikia tik laiko. Jis buvo beveik įsitikinęs. Čia tinkamas personalas, o jis – šios gaujos vadas. Pagaliau reikalai pasuko į gera, jis jau matė, kaip viskas įsibėgėja. Jis ištuštino savo bokalą ir iš Brajano iškaulijo cigaretę.

Kaip tik tada, kai atėjo jo eilė mokėti už gėrimus, Edis pliaukštelėjo sau per kaktą, garsiai nusikeikė ir staiga prisiminė turįs būti kažkur kitur. Jis paliko *The Honey Bees* „De Hems" aludėje ginčytis dėl naujausio *The Waterboys* albumo ir dėl to, ką *iš tikrųjų* galima išgirsti, paleidus „Sergeant Pepper" albumą groti atgal. Edis išėjo iš ten taip linksmai nusiteikęs, kad leido sau važiuoti namo taksi.

Tą naktį gauja trenktų libaniečių Vienoje užgrobė olandų lėktuvą. Visiems tai sudarė daugybę nemalonumų. Visiems, tik ne Edžiui. Saldamas iš pasitenkinimo jis iškirpo HIJ ir KLM raides iš *Evening Standard* laikraščio antraštės ir itin kruopščiai priklijavo jas greta kitų raidžių ant sienos.

[1] *Michelle Shocked* (g. 1962 m. Dalase) – devintojo dešimtmečio amerikiečių dainininkė.

Tuomet atsigulė lovon pamąstyti. Viskas klojasi išties neblogai. Jis prasisukiojo Londone vos porą savaičių, o štai jau įsikūrė su moterimi ir beveik subūrė savo paties pirmąją grupę. Taip. Viskas kuo puikiausia.

Štai tokius įvykius Edis vadino progresu.

Pasirodė, kad Džimio ir Rūtos butas yra ganėtinai šaunus. Jis buvo milžiniškoje atnaujintoje niūraus Viktorijos laikų namo palėpėje, o pro langus buvo matyti senos žydų kapinaitės Golders Gryno rajone. Grindys buvo nušveistos ir lygios, o per visas lubas ėjo vitražiniai stoglangiai. Visi baldai buvo juodi, ir Džimis paaiškino, kad įsigijo juos Šabitate[1]. Šį juokelį jis turėjo Edžiui paaiškinti, mat šis tokių dalykų dar neišmanė.

Ant juodo kavos staliuko buvo išdėlioti juodi dubenys su traškučiais, žemės riešutais ir visokiais sūriais užkandžiais. Iš juodų kolonėlių gageno Čarlio Parkerio muzika. Rūta pabučiavo orą ties abiem Edžio skruostais ir pakabino jo odinę striukę ant juodos paltų pakabos.

– Pasivaišink užkandžiais, – pasakė ji ir vizgindama uodegą pro dvivėres duris išsmuko į virtuvę. Juoda ankšta jos suknelė kėlė įtarimą, kad greičiausiai ją teko apsivilkti, pasinaudojus suktuvu ir keltuvu.

Džimis įlėkė į kambarį apsivyniojęs juodu rankšluosčiu, nuo alaus išpampęs jo pilvas karojo virš kraštelio.

– Judinkis, Rūta, – suspiegė jis, – visi jau susirinko.

Džimis pastvėrė alaus skardinę ir pasisveikino su Edžiu.

– Tu čia visus pažįsti? Bičiuliai, čia Edis Virago, neseniai atvykęs iš Dublino miestelio. Tai vienas iš tų didžiųjų

[1] Žodžių *shabby* (angl. nutriušęs) ir *habitat* (angl. būstas) žaismas.

Ryanair kartos nepraustaburnių emigrantų. Beje, jis bedarbis, tad prie jo nesišvaistykite savo fantastiškais turtais.

Edis liepė jam užsikimšti ir užsimesti kokį drabužį.

Be Džimio ir Rūtos, čia buvo keletas kitų senų draugų iš koledžo laikų. Na, ne visai draugų. Tiesiog žmonių, kurių veidai Edžiui buvo matyti.

Bičas, pravarde Šliaužys (niekas nežinojo jo tikro vardo), suaugusiais antakiais, su savo mergina Fijona, dirbančia redaktoriaus pavaduotoja, pasak jos, prekybinėje spaudoje, o iš tikrųjų žurnale, pavadinimu „Mėsos pramonės mėnraštis". Edis miglotai prisiminė, kad jie mokėsi Ekonomikos fakultete. Tai tokie įsimylėjėliai, kurie laikosi rankutėmis per paskaitas ir glamonėjasi baruose. Šliaužys dirbo šiukšlių maišų pardavėju, jo žodžiais tariant, „šiaurinėje trasoje". Jo mergina ragino jį papasakoti itin juokingą istoriją, kuri jam vienąsyk nutiko Karlailio miestelyje, bet jis spyriojosi.

– Visa tai reikėjo matyti, – pasiteisino jis.

Čia buvo ir kita mergina, vardu Fijona. Ji vilkėjo geltoną permatomą palaidinę ir dalyvavo žaliųjų judėjime. Ji buvo vegetarė, todėl „Mėsos pramonės mėnraščio" temų visi diskretiškai vengė. Ji dirbanti Komitete prieš eksperimentus su gyvūnais rėmėjų ieškotoja, prisistatė. Kaip jai patinka jos darbas, pasiteiravo Edis. „Neturiu kuo skųstis", – atsakė ji nusišypsojusi. Su savimi ji atsivedė drovų, nerangų ir nekalbų vaikiną, jis vis valėsi panages dantų krapštuku. Matyt, jis buvo poetas. Edžiui jo vardas prasprūdo pro ausis. Jis buvo užsidėjęs akinius juodais rėmeliais kaip Badis Holis ir juodą megztinį atverčiama apykakle. Tas vaikinas priminė žmogų, apsivilkusį *kaip poetas* ir atvykusį į maskaradą Islingtone. Bet, tiesą sakant, jis ir buvo poetas.

– Tikrovėje, – pasakė jis.

Atmosfera buvo šiek tiek įtempta, kol jie sėdėjo kambaryje ir laukė grįžtant Džimio ir Rūtos. Viena Fijona vėpsojo Edžiui į veidą tarsi norėtų prisiminti, kur yra jį mačiusi. Edis tikėjosi, kad ji liausis, bet po penkiolikos minučių nusprendė išvaduoti ją iš kančių.

– Taip, – pasidavė jis, – Dynas Bynas.

Ji spragtelėjo pirštais ir nusijuokė.

– Ak, tikrai, būtent. Jis labai mielas, – pasakė ji kerinčiai šypsodamasi, ir Edis atsiduso. – Kuo jis dabar užsiima?

Šliaužys kažkodėl užvedė kalbą apie ratų blokavimą, o poetas atsiklaupęs ant kelių naršė muzikos kolekciją, retsykiais įdėmiai skaitinėdamas mažas raideles kitoje albumų viršelių pusėje. Kai tik kas pašaukdavo Fijoną, abi merginos tuo pat metu atsisukdavo, ir visi imdavo kvatotis, tarsi tai būtų baisiai juokinga. Bet stodavo ilgos agoniškos tylos minutės, kai kiekvienas tikėjosi, kad kas nors kitas pradės pokalbį. Tad kai Džimis įėjo į kambarį, Edžiui taip palengvėjo, kad jis vos šio neišbučiavo.

– Po velnių, – sušuko Džimis žvalgydamasis, – susiglauskime visi ir bandykime iškviesti gyvuosius.

Įsitraškinęs į siaurus garintus džinsus, Džimis atrodė dar storesnis nei aną vakarą. Jis atsiprašė, kad neturi jokio odekolono, greičiausiai norėdamas įgelti Edžiui dėl šukuosenos. Tada stipriai pliaukštelėjo Edžiui per nugarą ir nusikvatojo.

– Geras, Džimi, – tarė Edis.

– Aš tik traukiu tave per dantį, Edi, – paaiškino jis. – Ką gersi iš tikrųjų?

Edis pageidavo džino su toniku.

– Su ledu ir citrina? – pasiteiravo Džimis.

– Ne, be nieko, – atsakė Edis. Džimis pažvelgė jam į akis. – Net nebandyk, – tarė Edis.

Vos atėjusi iš virtuvės, Rūta paprašė Edžio nestovėti ant kilimo, jei tai įmanoma. Jie nusipirko jį per atostogas Tunise ir jis tikrai jiems labai brangus. Tad Edis prisėdo ant plačios palangės, klausydamasis, kaip visi tauškia niekus, stovėdami aplink tą kilimėlį tarsi tai būtų baseinas, pilnas piranijų. Poetas uždėjo Niną Simone.

– Korsui nepavyko įsidarbinti taksistu, – pasakė Fijona vegetarė, o Fijona mėsėdė nusiminusi papurtė galvą, aiškindama, jei tiek sykių nepavyktų jai, ji paprasčiausiai nustotų kvėpuoti ar panašiai. – Taip, – pratęsė Fijona vegetarė, – jis labai užsišikęs ir laukia kokio darbelio.

Pasirodo, dabar jis padavė paraišką į Karališkąją kinematografijos mokyklą Elmers Ende. Džimio manymu, jis neturi jokių galimybių, mat jis žino tą įstaigą. Jei neapdumsi akių kam nors iš darbuotojų, neprisiartinsi prie tos vietos nė per spjūvį. Šliaužys žvengė, o Edis paklausė Džimio, iš kur tokios žinios. Šis įžūliai mirktelėjo ir pačiupinėjo savo nosį.

– *Vorsprung durch Technik*, – pasakė jis. – Pažintys, Edi.

Poetas pareiškė, kad tai visiška nesąmonė.

– Ne, rimtai, – tarė Džimis, – mes dirbame su visa jų reklama.

– Na, pradedame? – pasiteiravo Rūta, kviesdama durų link.

– Ką pradedame? – paklausė Edis.

– Valgyti, jau viskas paruošta, – atsakė Rūta.

Edis dar niekad nebuvo valgęs šaltos tirštos bulvių sriubos. Jis garsiai pareiškė, kad sunku patikėti, ką *Marks and Spencer* šiais laikais sugeba įkišti į skardines, o Rūta liepė jam atšokti. Jis pasakė jai, kad ji gerai atrodanti. Ji dar kartą liepė jam atšokti. Rūtai buvo užėjęs įprastas nervingumas.

Džimis pauostė vyną.

– Pavojingas vynuogių vynas, – pasakė jis, – nenorėčiau susidurti su juo tamsiame skersgatvyje naktį.

Niekas nesijuokė. Ko gera, Džimis pamiršo, bet jis tą patį sąmojį kartoja nuo pirmo kurso, kai jie visi susimesdavo buteliui sauso Maroko arba prasto *Asti Spumante* vyno ir nusinešdavo jį į Dyno Byno butą.

Byno kambariokas Džonis Spydas tais laikais dirbo Saimono labdaros bendrijoje. Jis visą naktį važinėdavosi Dublino gatvėmis ir per jėgą šerdavo apšiurusius benamius chronius sumuštiniais ir sriuba, o grįžęs antrą valandą nakties namie rasdavo dvigubai girtesnius ir gerokai mažiau besigaudančius aplinkoje piliečius nei tie, kuriuos maitino visą naktį. Paskui, kai pritrūkdavo cigarečių, jis pralupdavo savo *Players* bloką, tokį turėdavo kiekvienas Saimono darbuotojas dūstantiems benamiams dalinti, ir jie nepaprastai dėkingi siųsdavo šias cigaretes ratu, kol susiriedavo, negalėdami nuspręsti, kuris iš jų labiau priklauso viduriniajai klasei. Dyno Byno žodžiais, tai buvo puikūs laikai.

Rūta įnešė didžiulį dubenį su garuojančiu riešutiniu kepsniu ir susijaudinusi švytėjo iš pasididžiavimo, girdėdama, kaip visi giria maistą. Dabar ji atrodė nepaprastai įsitempusi. Edis pastebėjo, kad kramtant nagus jai dreba rankos. Tai buvo visai nebūdinga Rūtai. Kažin ar ji gerai jaučiasi, pagalvojo. Ji vis taisėsi plaukus ir žvalgėsi po stalą, tarsi būtų ką užmiršusi. Džimis apglėbė ją, suspaudė per pečius ir liepė jai nusiraminti.

Bet viskas ėjosi nekaip. Dar prieš pasidalijant avokadų mišrainę, kilo aršus ginčas dėl socdemų partijos. Rūta pareiškė, kad balsuos už juos, nes jai patinka Deivido Oveno subinė, ir tai buvo bene pati protingiausia pastaba per

visą vakarą. Abi Fijonos sutarė balsuoti už žaliuosius. Jos vis kartojo „mes sunaikinome planetą, mes sugriovėme pasaulį" tokiais kaltais balsais, tarsi pačios asmeniškai būtų sunaikinusios planetą ir sugriovusios pasaulį. Šliaužys pareiškė, kad jokio skirtumo nėra, nes visą šalį vis tiek valdo bankai. Džimis palaikė Megę Tečer ir jam vienodai švietė tas jos asmens mokestis. Leiboristai gerai, bet jie kur kas mažiau patikimi nei Angliakasių sąjunga. Anot jo, Skargilas[1] pričiupo Kinoką[2] už kiaušių, ir Džimis sugniaužė dešinę ranką, šakute kimšdamas makaronus sau į burną.

– Žinau, kad Megė tikra kurva, bet užtat ji ir dulkinasi gerai, tad leiskim jai ir toliau taip varyt, – pasakė Džimis.

Edis kibo į savo riešutinį kepsnį, labai skanu, pagyrė jį. Jis paprasčiausiai nenorėjo gilintis į politines diskusijas. Kažkodėl vis mąstė apie Marioną, tikėjosi, kad jai viskas gerai, bandė atspėti, kaip ji elgtųsi tokiame vakarėlyje kaip šis, ką šie draugai apie ją pasakytų, jei susipažintų su ja, bet, žinoma, tai niekada neįvyks. Kaip jam sekasi ieškoti darbo, paklausė Rūta. Yra konkrečių galimybių, nors dar nieko tikra, bet jis laikąs kumščius sugniaužęs, atsakė jis. Poetas pasiteiravo, ar „konkrečios galimybės" nėra oksimoronas? Džimis liepė jam nesielgti kaip kokiam pedantiškam šunsnukiui.

Po vakarienės mėsėdė Fijona išsitraukė didelį maišą narkotikų ir susuko suktinę. Džimis suktinę pavadino „atgal į beprotybę" ir visi ėmė kvatotis. Žolė buvo vežanti. Edis giliai traukė dūmą iš drėgnos suktinės ir jautė, kaip stipri banga lėtai plūsta į jį nuo pėdų. Jis bemat pasijuto geriau.

[1] *Arthur Scargill* (g.1938) – 1981–2000 m. Nacionalinės Angliakasių sąjungos lyderis.

[2] *Neil Kinnock* (g. 1942) – 1983–1992 m. Leiboristų partijos lyderis.

Džimis iš virtuvės atnešė supjaustytų kivių ir bananų dubenį, o Rūta – didžiulį ąsotį plaktos grietinėlės. Vegetarė Fijona pareiškė, kad einanti iš proto dėl kivių, tiesiog negalinti be jų, o poetas kažkodėl gerokai per garsiai nusižvengė.

Edis pradėjo kalbėtis su poetu, bet šis visą vakarą jį ignoravo. Jis pasakė, kad pats yra rašęs eilėraščių. Neatrodė, kad poetas labai susidomėjo. Edis paklausė, kokie poetai padarė jam didžiausią įtaką. Ai, maždaug Ginsbergas, atsakė tas.

– *Maždaug* Ginsbergas? – pasiteiravo Edis. – Ką nori tuo pasakyti?

Jam sunku paaiškinti, ką turi galvoje, pasakė poetas, ir apskritai jis nemėgsta aiškinti savo poezijos. Jis nori, kad jo poezija būtų vertinama arba niekinama tokia, kokia yra.

– Čia kaip Edžio šukuosena, – įgėlė Džimis.

Edis paklausė, ar poetas ką nors išleidęs, ir šis atsakė, kad šen bei ten, daugiausia mažo tiražo žurnalėliuose, kurių Edis greičiausiai nežinąs. Edis pasiūlė jam dalyvauti poezijos konkursuose, bet poetas neigiamai žiūrėjo į meno konkursus, nes šie paprasčiausiai atkartojantys buržuazinės visuomenės hierarchinį fetišizmą. Tuo jų pokalbis baigėsi.

Šliaužys užvedė kalbą apie Gildfordo ketvertuko paleidimą į laisvę ir dokumentinį filmą apie juos, kurį žiūrėjo šią savaitę. Jis teigė, kad tai, ką su jais padarė, yra baisu ir, rodos, buvo nuoširdžiai susirūpinęs. Džimis pakėlė taurę, pasakė „į jų sveikatą", ir visi širdingai linksėjo susidaužd ami taurėmis. Rūtos manymu, tai absoliuti gėda. Poetas pasakė, kad nebūtų nieko prieš penkiolika metų pasėdėti kalėjime, jei paskui gautų šitiek pinigų, o abi Fijonos pavadino tai visiška kvailyste. Poetas pasiteisino, kad

tik juokavo ir išvis visa ta veidmainystė verčia jį vemti. Edis jam pritarė.

– O kaip Nikas Kelis? – paklausė jis. – Jis buvo įkalintas „šventųjų ir mokslinčių pasaulyje".

Airijoje taip pat vyksta įtartinų dalykų, tačiau, pasak Edžio, niekas, visai niekas nesuka dėl to galvos. Minutę tvyrojo tyla. Tada Šliaužys patvirtino, jog tai tiesa, bet vis dėlto...

– Tipiška, – tarė Edis, – paprasčiausiai taip būna.

Valgant kamambero sūrį imta diskutuoti Šiaurės Airijos tema. Tą savaitę keli vyrukai buvo nušauti bare, jie buvo darbininkai statybininkai, dirbę Britų armijai. Tada prasidėjo įprastas ginčas, ar senoji IRA teroristai ar ne, lyginant su laikinuoju jų sparnu. Šliaužys tvirtino, kad jie teroristai, kad jų veikla niekuo nesiskiria nuo laikinųjų, nes jie grobia, žudo ir kankina. Fijonos manymu, taip nėra, ji negalinti tiksliai paaiškinti, bet IRA kitokie. Fijona vegetarė negalėjo pakęsti bet kokio smurto, išskyrus Pietų Afrikoje, o poetas pasiteiravo, ar etikos normos galioja tik iki Pietų Afrikos sienų, ar kaip? Visas šitas reikalas prie stalo buvo narstomas po siūlelį, kiekvienas reiškė savo nuomonę. Visas jas Edis jau milijoną sykių buvo girdėjęs anksčiau, bet vis tiek negalėjo susikaupti. Jam buvo nesmagu, kad persistengė su savo nuomone anksčiau, tad dabar tylėjo. O visos tos kalbos apie Šiaurės Airiją priminė Marioną. Buvo keista. Jis buvo apsipūtęs. Bet tai tikra tiesa.

Jis įsivaizdavo jos veido formą, kaip ji juokiasi, kaip laiko cigaretę, kaip verčia žurnalo puslapį, kaip maišo kavą, kaip kartais paslapčiomis žiūri į jį, kaip šypsosi nerodydama dantų ir juokiasi, kalbėdama apie ką nors liūdna. Jis pajuto, kad nejučiomis lygina tris merginas prie stalo

su Mariona, ir klausia savęs, ką Mariona apie visa tai pasakytų, jei būtų čia. Jis vėl įtraukė suktinės ir pamėgino ją pamiršti. Neišėjo.

Įpusėjus desertą bjauriai sudžeržgė telefonas ir pertraukė beprasidedantį letargišką pokalbį apie cenzūrą. Tokios neracionalios būklės Edis buvo įsitikinęs, kad skambina Mariona. Jis buvo visai tikras. Buvo pasirengęs prieiti prie telefono ir atsiliepti.

Bet tada jie išgirdo, kaip Džimis koridoriuje sako „Rimtai?", „Prakeikimas" ir „Neįtikėtina". Jis grįžo į kambarį susirūpinęs. Hugas Rodžersas pateko į bėdą. Jis šventė gavęs naują darbą Užsienio reikalų ministerijoje, ir grįždamas namo Lysono gatvėje atsitrenkęs į šaligatvį sudaužė savo seną mielą Volvo, o paskui pervažiavo koją policininkui, kuris mėgino sustabdyti jį ant Begoto tilto. Jis giliai įklimpo ir norėjo Džimio brolio Polo (Džimis vadino jį Pablu), kuris dirbo advokatu, telefono numerio.

Kambaryje pasigirdo aikčiojimai. Kažkas pasiteiravo, ar policininkas sužeistas.

– Na, jis nėra devintam danguj, žinai, – ir Džimis pademonstravo komedianto Graučo Markso triuką su nematomu cigaru.

Edis pareiškė, kad tai vis tiek kada nors turėjo atsitikti, o Hugas visuomet buvo neatsakingas liurbis.

– Edi, – perspėjo Rūta.

– Na, vaikinas galvoja savo subine, – pasakė Edis.

– Edi, tu visuomet buvai beširdis šūdžius, – maloniai tarė Džimis, – nes tau rūpi tik principai, tiesa?

– Principai? Bičas pervažiavo mentą, Jėzau Kristau, – pasakė Edis.

– Pervažiavo kiaulę, juk mentus visad taip vadinai? Fašistinėmis kiaulėmis?

Rūta ėmė nurinkinėti indus. Edis pasakė, kad dabar kalba ne apie tai. Jeigu jie nori, iš praeities gali daug ką iškapstyti.

– Tu pasikeitei, ką, Edi? Dabar demonstruoji savo viduriniosios klasės sąžinę ir dediesi padoriu piliečiu?

Fijona vegetarė nusekė paskui Rūtą į virtuvę, prieš save laikydama suktinę tarsi kryžių prieš vampyrą.

– Tu geriau pažįsti vidurinę klasę, – pasakė Edis.

– Aha, o tu ne, nes išlindai iš Ranelago[1] lūšnų?

– Mano tėvas kilęs iš darbininkų šeimos, – paaiškino Edis ir dūrė pirštu į orą.

Džimis ėmė lėtai ploti ir kalbėti tokiais atvejais tinkamu primygtiniu Šono O'Keisio akcentu:

– Ak, jau pats metas, tiesa? Pakalbėkime apie Virago vyresnįjį, prasisiekusį vyruką. Štai jis, mano ponai ir ponios, visai nepanašus į proletarą. Jėzau Kristau, ponai nusilenkite jam, nusilenkite.

Šliaužys ir jo mergina ėmė žaisti stalo įrankiais. Poetas nusiėmė akinius, nušluostė juos nosine ir vėl užsidėjo.

– O taip, tu pasikeitei, Edi, sūneli.

– O tu nei pasikeitei, nei kada pasikeisi, – kandžiai atšovė Edis.

Jis juto, kad apgirto ir dar yra apsipūtęs, o jo žandikaulis vis atvimpa.

– Edi, kodėl tau nesukūrus apie tai dainos, ką? Tokios, kad kviestų pralaužti barikadas ir priverstų buržujus tirtėti savo kelnėse.

Edis paraudo. Džimis prunkštė, o visi kiti tylėjo. Fijona ėmė klausinėti Edžio apie jo muziką, bet šis neturėjo noro kalbėti.

[1] Dublino rajonas.

– Klausyk, – tarė jis Džimiui, – kai su tavim susipažinau, tu piešdavai penius ant laikraščio nuotraukų. Kada lioveisi?

Džimis virš stalo išpūtė kamuolį dūmų.

– Edi, aš lioviausi pimpius piešti, o tu liaukis elgtis kaip toks.

Šliaužys garsiai atsiduso ir pasakė, kad pokalbis tampa per daug sudėtingas.

– Galbūt, bet jis tampa savo paties sumauta karikatūra, – pasakė Edis.

– Ooooooo, Edi, tu toks seksualus, kai pyksti, – sudejavo Džimis.

Virtuvėje ilgaplaukė Fijona raudojo užsikniaubusi ant stalo. Edis pastovėjo tarpduryje, žiūrėdamas į ją, bet ji nepastebėjo jo. Ji įsijautusi pasakojo Rūtai, kad gyvenimas kartais verčia ją jaustis kaip „krevetę drebučiuose". Ji gražiai, trapi, bet tiesiog lėtai pūva. Rūta vis apkabindavo ją, įtikinėdama, kad viskas bus gerai.

Edis atsisėdo virtuvėje ant kėdės. Tuo metu Fijonos galva nuslydo nuo Rūtos peties, ji pati sudribo ant grindų ir tysojo visu ūgiu ant šono, atmetusi į šalį vieną ranką, kurioje vis dar laikė suktinę. Ji priminė Laisvės statulą, nugriuvusią ant šono nuo stiprios vėtros.

Edis padėjo Rūtai suplauti indus. Jis to visai netroško, bet norėjo pasprukti nuo Džimio, pasišovusio būtinai parodyti poetui, kaip veikia centrinis dujinis šildymas. Jie žargstė pirmyn atgal per knarkiančios Fijonos kūną, kol sudėjo indus į vietą.

Gal jis girdėjęs ką nors apie Dženiferę, pasidomėjo Rūta. Edis prunkštelėjo.

– Ką tu sau manai? Juk žinai, kokia ji, – pasakė jis.

Taip, tai tiesa, atsakiusi Rūta. Ir paklausė, ar šiuo metu kokia mergužėlė trinasi su juo, o jis atsakęs, kad ne. Paskui pridūrė, kad tam tikra prasme taip. Tai miela, pasakė Rūta, bet daugiau nieko neklausinėjo, ir Edis šiek tiek nustebo, net nusivylė. Kai jis pareiškė, jog Džimis vėl elgiasi kaip tikras šunsnukis, Rūta atrodė nustebusi, kad jis apie tai užsiminė.

– Juk pažįsti jį, – truktelėjo pečiais.

Virtuvės sienos buvo nukabinėtos Rūtos ir Džimio nuotraukomis. Tai Eifelio bokštas kyšojo virš jų galvų, tai jie balkonuose daužėsi taurėmis su pinakoladomis leidžiantis saulei, tai kišo savo veidelius pro išpjautą skylę Monos Lizos paveiksle, tai maivėsi sėdėdami saulėtose kavinėse prie stalelių.

Kai indai buvo sušluostyti, Rūta su Edžiu šiek tiek pasėdėjo virtuvėje, maukdami džiną iš butelio. Jiedu šnekučiavosi apie senus laikus, o Edis vis labiau girto. Vieną akimirką jis pasilenkė per stalą ir palietė Rūtos ranką.

– Žinai, – suvebleno jis, – tu mane visada labai traukei fiziškai.

Rūta nustūmė jo pirštus nuo savo rankovės.

– Atsikabink, Edi, – perspėjo ji.

Jie toliau gėrė džiną tarsi nieko nebūtų įvykę. Kažkodėl kalba sukosi apie Airijos galimybes Eurovizijos dainų konkurse, apie kurį nė vienas jų nieko neišmanė. Po dar vienos suktinės Rūtai užėjo rimtas ėdros priepuolis. Edis surado duonos ir iš šaldytuvo ištraukė sviesto pakelį. Jie sėdėjo tylėdami ir valgė. Dešimt minučių niekas nieko nesakė, jie pažvelgdavo vienas į kitą ir nusisukdavo lyg būtų jautę kokią nors kaltę.

– Nors vienas taškas Airijos naudai, – pagaliau ištarė ji, – nes airiai pirmieji išrado sviestą, kurį galima tepti vos ištraukus iš šaldytuvo.

– Taip, puiki šalis, – vyptelėjo Edis.

Susirengęs eiti, Edis rado savo odinę striukę miegamajame. Po paltais miegojo Šliaužys su Fijona. Šliaužys prabudo ir sutrikęs pažvelgė į Edį.

– A, tai tu, – nusižiovavo jis.

Jis greičiausiai galėtų suveikti Edžiui darbą „Nacionaliniuose maišuose", pasakė, jei šis nieko padoresnio nerastų. Ne, ačiū, padėkojo jam Edis, tai tikrai nesanti jo sritis. Šliaužys vis tiek privertė jį paimti jo vizitinę, nors Edis kartojo, kad nėra jokio reikalo. Tačiau Šliaužys pasakė, kad jei sužinos dar ką nors, duos jam žinią.

– Mes, airiai, turime laikytis išvien, – žagtelėjo jis. – Mes turime palaikyti savo airišką dvasią, Edi, tiesa?

Apačioje sode Džimis laukė nusiminęs ir apgailestaudamas. Jei Edis norįs, galįs likti nakvoti antrame aukšte, pasakė jis. Jie turį sofą lovą. Verčiau prasivaikščiosiąs, atšovė Edis.

– Nagi, Edi, nepyk, vyruti, – pasakė Džimis.

Edis susikišo rankas giliai į kišenes ir iš šalčio trypčiojo. Ant kelio balos pasidengė plonyčiu leduku, žolė traškėjo po kojomis. Džimis norėjo bent iškviesti taksi, bet Edis atsisakė, nes neturįs pinigų.

– Mes ne visi taip prasigyvenom kaip judu, – susiraukė jis.

Džimis pasisiūlė duoti jam keletą svarų, bet Edis apsimetė baisiausiai įsižeidęs.

Virš Golders Gryno spigino raudonas mėnulis. Beribis dangus, regis, skleidė mėlyną šviesą.

– Juk tu pažįsti mane, Edi, – atsiprašinėjo Džimis, – aš išgėriau per daug ugninio vandens. Kai prisimaukiu, virstu sušiktu *Barclays* bankininku.

– Gryna tiesa, – pritarė Edis.

Džimis apkabino Edį.

– Myliu tave, vyruti, juk žinai tai. Edi, nepyk.

Edis liepė jam nusiraminti. Paaiškino, kad kalti narkotikai, pastaruoju metu jis daug jų vartojo, o nuo jų tampa agresyvokas. Džimis pasakė, kad daugiau jų tiek nebevartoja.

– Tiesą sakant, dabar tapau nuobodžiu perdyla, – atsiduso jis. – Bet aš bent tai žinau. Puikiai suprantu. Esu toks nuobodus kaip supistas Kanalo tunelis, Edi. Tikrai.

Jie stovėjo sode ir žvelgė į geltonai šviečiančius langus ir šešėlius, judančius kitapus užuolaidų. Džimis buvo sudirgęs ir prislėgtas. Buvo smagu vėl susitikti, pasakė jis. Taip, taip, ir jam malonu, pritarė Edis. Ar Edis tikrai norįs eiti namo, dar kartą paklausė Džimis. Taip, be jokios abejonės, rytoj jam reikia daug ką nuveikti, pasimatyti su kai kuo, atsakė tas. Atrodė, kad Džimis tuoj apsibliaus.

– Nagi, bičiuli, lik, – meldė jis, – įkalsim po taurelę kitą už senus laikus, papliurpsim, ką?

– Ne, mano nuotaika netikus. Gerai?

– Ta sofa lova mums kainavo tris šimtus penkiasdešimt svarų, o mes dar nė sykio jos nepanaudojom, – atsiduso Džimis.

Edis pasiūlė Džimiui grąžinti ją į parduotuvę. Paskui nuramino Džimį, kad tikrai nepyksta, bet jau turįs eiti. Džimis liko tarpuvartėje liūdnai mojuodamas tarsi lydėtų Edį į karą. Šiam nuėjus gal dešimt jardų, Džimis vėl pašaukė jį vardu. Edis užvertė akis į viršų ir atsisuko. Džimis atrodė staiga vėl apgirtęs. Jis svyravo stovėdamas, viena ranka laikydamasis už vartų stulpo, kad išsilaikytų ant kojų.

– Edi, ar matai visas tas žvaigždes danguje? – sušvogždė Džimis. – Tu žinai, ką jos ten veikia? – Edis patraukė pečiais. – Visos tos tolimos, sidabrinės planetos toli toli...

Ar žinai, kas mes esame? Mes esame visose tose planetose gyvenančių žmonių šūdas. Jie viską iššauna į kosmosą, Edi, o tai nusileidžia čia, ir štai kaip atsirandame mes. Mes tarpplanetiniai šūdai. Tu ir aš, mes visi. Tai tiesa, bičiuli, juk tuo viskas paprastai ir baigiasi, kiek pastebėjau. Tarpgalaktiniu šlamštu. Supranti apie ką aš?

Palei medžiais apaugusią gatvę stovinčių namų languose ėmė žiebtis šviesos.

– Nuostabu, Džimi, tiesiog nepakartojama.

Edis nuėjo gatve iki telefono būdeles ir išsikvietė taksi.

Kai Mariona grįžo, reikalai visai pašlijo.

Edis buvo išėjęs į pokalbį dėl darbo. Būtų reikėję pardavinėti enciklopedijas, vaikštant po savivaldybės butus pietinėje Londono dalyje. Vos pažvelgęs į Edžio šukuoseną, vyrukas tuoj užsivedė keikti buhalterijos darbuotojus, kad šitaip jį išdūrė. Iš kur jie sužinojo, kad šiandien jo gimtadienis? Jis mataravosi po kontorą žvengdamas, paskui skambtelėjo savo kolegai iš ketvirto aukšto, kad ateitų pažiūrėti. Jis negalėjo patikėti, kad niekas jo nekvailina, ir Edis nėra koks pankų išdaigininkas. Pagaliau Edis įtikino vyruką, kad jis tikrai norįs tik darbo, o tas visas išraudęs ėmė teisintis, kad nenorėjęs nieko įžeisti. Jis atrodė įsitikinęs, kad Edis jį apiplėš. Jis suprantąs, jog šiais laikais jaunimas trokšta išsiskirti, tačiau jo jaunystėje tai buvo neįmanoma, paaiškino jis.

Edžiui atidarius miegamojo duris, ji sėdėjo ant lovos apglėbusi kelius ir spoksojo į veidrodį ant sienos virš stalo. Edis net krūptelėjo ją pamatęs.

– Štai aš ir grįžau, – tarė ji. Ji džiaugėsi jį matydama. Edis įžengė į kambarį, ir ji pirmąsyk išvydo jį kostiumuotą. – Jėzau visagali, nenusakomo grožio vyrukas.

Pirmas dalykas, atėjęs Edžiui į galvą, buvo tai, kad ji atrodo aukštesnė, nei jis prisiminė, nors dabar sėdėjo visa susirietusi, atsitūpusi ant pūkinės antklodės. Ji vilkėjo baltus storos medvilnės marškinėlius, juodą sijoną, juodas vilnones aptemptas kojines ir porą nutrintų kerzų iki kelių. Mariona vis dar nešiojo pasikabinusi kryželį. Kambaryje kvepėjo lietumi. Ji atrodė visai neblogai, tik jos akys buvo ašarotos, ir Edis pamanė, kad ji jau įpūtusi. Ir langas buvo plačiai atvertas, tai dar labiau sustiprino jo įtarimą. Jai pajudėjus, ant pagalvės jis pastebėjo sukamojo popieriaus pakelį. Jos paltas kabėjo ant pakabos ant lango rėmų. Atlape kyšojo nuvytusi geltona rožė. Ji visai netiko.

– Tai ar gavai darbą? – pasiteiravo ji.

– Ne, – atsakė jis, – toks darbas ne man.

Edis atsimazgė savo kaklaryšį su turkiškais raštais ir numetė jį į spintą. Sučežėjo jos sukabinti rūbai. Jis nusivilko marškinius ir sugrūdo juos į savo kuprinę. Ji pakilo nuo lovos, ištraukė juos ir užmetė jam ant pečių.

– Būk geras, ten yra krepšys skalbiamiems rūbams.

Ji sutvarkė kambarį, gražiai sustatė knygas, surinko purvinų Edžio drabužių krūvas iš vonios kambario. Ten gaižiai trenkė amoniaku ir balikliu. Jos tualetinių reikmenų maišelis gulėjo prie kriauklės, iš jo kyšojo dantų šepetėlis ir pasta. Ant lentynėlės buvo padėti pudrinukai, padų gremžikliai ir braškių kvapo šampūnas. Įstiklintoje spintelėje gulėjo tamponų dėžutė ir vitaminai. Užverdamas duris Edis veidrodyje pastebėjo, kad yra išbalęs. Smiliais jis truktelėjo akies vokus žemyn ir spoksojo į save ištisas dešimt minučių.

Jis nusiskuto galvą, prasiplovė pažastis ir ėmė skustis. Skutimosi mašinėlės burzgesys ėjo kiaurai per dantis.

Čia buvo velniškai tvarkinga. Kai Edis tvarkydavosi, viskas kažkodėl atrodė kitaip. Jo tvarką sudarė tik sutvarkytų dalių visuma. Tačiau kai tvarkė Mariona, viskas rodėsi švaru, nauja ir šviežia, todėl buvo nejauku suglamžyti patalynę ar myžti tulike. Dėl Dievo meilės, ji išsiurbė dulkes iš po lovos! Ji tiesiog tokia mergina. Visai šeimininkiška.

Jam išėjus iš vonios, ji rūkė kitą suktinę ir skaitė kažkokį spalvoto žurnalo straipsnį.

– Tu neprivalai čia nieko tvarkyti, – pasakė jis.

– Juk kas nors turi tuo užsiimti, – atsakė ji ir pasiūlė jam įtraukti dūmą, nepakeldama akių nuo žurnalo. Jis paėmė suktinę. – Užbaik ją, – mostelėjo ji Edžiui. – Ar šitą matei? – pasiteiravo ji, laikydama iškėlusi žurnalo viršelį. Antraštė niūriai skelbė, kad Leiboristų partijos padėtis, sprendžiant pagal „NOP" apklausas, kas savaitę gerėjanti. Edis pasakė, kad tai šaunu. – Juk išties šaunu, – džiugiai pareiškė Mariona, – nes mums kaip tik toliau reikia raidžių NOP.

Ji atsisėdo tiesiai, atsirėmusi į sieną, sugraibė žirklutes ir iškirpo raides keturiais staigiais riešo pasukimais.

– Na, tai kaip Donegalas? – paklausė Edis, kai ji priklijavo raides ant sienos.

Ji prisidegė cigaretę ir švystelėjo degtuką pro langą.

– Po senovei, žinai, – patraukė pečiais Mariona.

Atsigulusi ant šono, galvą parėmusi ranka, ji įdėmiai stebėjo, kaip Edis laksto po kambarį, dėlioja daiktus, kiloja juos, apsimeta, kad kažko ieško. Kažkodėl stebimas jis jautė kaltę. Jis jautė, kad galbūt ji rado ką nors, kas jį išdavė, nors puikiai žinojo, kad nieko nebuvo. Mariona pasiteiravo, ar jis jos pasiilgo. Jos žvilgsnis Edžiui sakė, kad ji žino kur kas daugiau, nei sako. Jis atsakė, kad nepasiilgo, juk jie dar nėra vedę, o ji šaižiai nusikvatojo, lyg jis būtų pasakęs ką nors absurdiška.

– Tai ar nuvažiavai pasimatyti su mama? – paklausė Mariona.

– Taip, bet ji buvo išėjusi, – atsakė Edis, žvelgdamas pro langą.

Mariona kvepėjo muilu ir prakaitu. Kai jie bučiavosi, jis pajuto, kad jos ausys šaltos. Marionos nagai buvo aplūžinėję. Ji juos kramtė. Jų santykiuose kažkas pasikeitė. Edis tai jautė. Jam atrodė, kad prabėgo amžinybė, kol jos nebuvo, nors iš tikro tai truko savaitę. Suvokė, kad širdies gelmėje jis troško daugiau jos nebeišvysti. Gal net tikėjosi, kad taip bus. Gal ir ne. Per ją Edžio galvoje vėlėsi tikras pragaras. Tai buvo vienintelis dalykas, dėl kurio jis neabejojo.

Mariona pasiteiravo, ką jis veikęs, kol jos nebuvo, ir kodėl jo niekad nebūdavę namie, kai ji skambindavo.

– Edi Virago, ar tu turi kitą moterį? – paklausė ji, gnybdama jam į ranką taip stipriai, kad pajutęs baisų skausmą, Edis taukštelėjo jai per pirštus.

Taigi jis papasakojo Marionai apie savo naują grupę ir tą klaikų vakarėlį bei kitka. Kalbėdamas apie vakarėlį, jis visąlaik juokėsi, nors neatrodė, kad ji būtų supratusi kodėl. Pasakodamas Edis jautėsi nejaukiai, apie savo draugus kalbėjo pašaipiai, mėgindamas parodyti, kad su jais turi nedaug bendra. Tačiau kad ir ką jis kalbėjo, sutrikusi išraiška nuo jos veido nenyko. Atrodo, jo draugai, yra visiški liurbiai, pasakė ji, ir, savo paties nuostabai, jis įsižeidė. Edis pats žinojo, kad jie liurbiai, bet vis dėlto jie – jo draugai, nusprendė jis.

Kai ji nuėjo į vonią, Edis ėmė vartyti jos žurnalą ir viename puslapyje rado pažįstamo veido neryškią, nespalvotą nuotrauką. Jėzau. Vadinasi, tada Džimis neklydo.

Antraštė klykė: „Kaip svarbu būti Salome Vaild". Edis minutę dėbsojo į nuotrauką. Ji tikrai gerai atrodo, dabar

jam buvo aišku. Lygi oda, gražios lūpos. Paantraštė skelbė: „Teisėtai ar ne, bet man patinka būti savimi". Edis šveitė žurnalą į šiukšliadėžę.

– Apsimelavusi karvė, – sudejavo jis.

Ponas Patelis, jo paties žodžiais, buvo devintame danguje. Jis taip džiaugėsi Marionos grįžimu, kad atbogino į kambarį milžinišką puokštę gėlių – didžiulių, išsiskleidusių žalių gvazdikų. Sveika sugrįžusi, pasveikino jis ir pareiškė, kad kalbėtis su jos tėvais jam buvęs grynas malonumas. Tada jiedu susėdo ant lovos, vartė atspausdintus lapus su surašytais darbais ir tvarkaraščiais, kalbėjo apie tai, kur kas laikoma, kokiomis valandomis ji dirbs ir panašiai. Ponas Patelis kalbėjo susijaudinęs, tarsi būtų kiek nerimavęs, kad ji persigalvos ir vėl išvyks. Kalbėdamas jis vis lygino savo glotnius juodus plaukus. Kartojo: „Ar tave tas tikrai tenkina?" arba „ar tu tikrai supratai?", klausinėjo ponas Patelis vis paliesdamas jos riešą.

Edis pasiėmė gitarą ir ketino išeiti iš kambario. Staiga jis pasijuto labai kūrybingas. Nesėkmingi pokalbiai dėl darbo visuomet jį įkvėpdavo. Argi jis neketina persimauti kostiuminių kelnių, pasiteiravo Mariona. Ne, atsakė jis.

– Tu sugadinsi savo gerą kostiumą, – subarė ji.

Bet jis pasakė persirengsiąs vėliau. Kai bus turtingas, jis galės nusipirkti po naują kostiumą kiekvienai savaitės dienai, jei tik Dievas leis, tarė ponas Patelis. Mariona pašaipiai nusikvatojo. Jai tai labai gerai sekėsi. Tiesą sakant, net geriau už Edį, ir tai jau buvo šis tas.

– Aš būsiu ant stogo, jei kam nors manęs prireiktų, – pasakė Edis.

Edis taip niekad ir neišmoko groti pirštais. Jis mokėjo tik akordus ir tuos ne visus. Kalbant apie solo partijas, Edis

buvo išmokęs tris ar keturias iš neaiškių *Clash* melodijų. Net ir šias grodamas, jis turėdavo griebtis apgaulės ir laikyti savo mažąjį pirštelį ant tiltelio, kad ranka nedrebėtų. Edis dievino gitaristą Džo Strumerį. Jei nereikėdavo užkabinti šešių stygų, tai jam net nebuvo įdomu. Edis nebuvo virtuozas, bet nei jis norėjo juo būti, nei kam to reikėjo.

Jis sėdėjo ant stogo, mėgino perprasti keletą sudėtingų sekų, kol ėmė sopėti pirštų galiukus ir nuvargo riešai. Nustojęs skambinti, Edis ėmė kandžioti sukietėjusią pirštų galų odą, kokią turi visi gitaristai. Jis beveik juto rūgštų prakaito ir stygų plieno skonį.

Edis jau šimtą metų nesukūrė jokios dainos. Tiesą sakant, maža ką Edis tauškė žmonėms, jis kažin ar išvis buvo parašęs kokią dainą. Edis buvo idėjų žmogus. Jam ateidavo begalės minčių, tinkančių dailiems trumpiems akordėliams arba energingoms ritminėms figūroms, į galvą šaudavo žaismingi žodžių deriniai, puikiai tinkantys dainos žodžiams. Tačiau iš viso to jam būdavo sunku ką nors sukurpti. Kaskart, kai Edis ką nors kitiems sugrodavo, visi tvirtindavo, kad tai kažką primena. Pavyzdžiui, *The Slits* arba *The Damned*, arba *The Subway Sect*. Taip sakė visi, išskyrus Dyną Byną, kurio manymu, viskas buvo žvėriškai šaunu ir negirdėta, net kai tai buvo visiškas šūdas, o beveik visada taip ir būdavo. Bet Dynas Bynas buvo draugas. Jis kalbėjo tai, ką norėjai išgirsti. Tuo Dynas jį išties visada labiausiai žavėjo.

Kai Edis skudurėliu perbraukė per stygas pirmyn atgal, pasigirdo švelnus švilptelėjimas. Mielas garsas. Jis pakartojo veiksmą.

Nuleidžiamosios durys pakilo, ir ant stogo užlipo Mariona. Ji užsikišo plaukus už ausų. Vėjas bloškė juos atgal į akis, ir ji piktai krestelėjo galvą. Ji tylėjo.

Ir tą akimirką, kai pažvelgė į ją, Edis suprato, kad yra įsimylėjęs. Įsimylėjęs ir viskas. Jam patiko, kaip ji juda ir panašiai, kaip ji žvelgia į jį, viena ranka prisidengusi žalias akis. Jokių smuikų, jokio stambaus plano. Tik nuojauta, kad artinasi didelė bėda ir kad dabar jau vėlu trauktis.

Buvo sunku pripažinti, bet Edis suprato, kad negali nustoti žiūrėjęs į ją. Tos žalios akys buvo per gražios, kad būtų tikros, jos atrodė gražesnės nei ištiesi buvo. Edis atpažino visus ženklus. Tą patį pirminį siaubą, tą patį jausmą, kad viskas aplink griūna ir jo galvoje atsiveria durys, tą pačią vangią neišvengiamybę. Velniai griebtų, jis vėl jautė visa tai, ir viskas buvo kaip paprastai. Edis sunkiai nurijo seilę. Jo pirštai išgavo akordą. Jai į veidą didingai švietė besileidžianti saulė.

Jis pajuto, kad jie yra susieti. Mariona judėjo Edžio link tarsi būtų pririšta kokiu plonyčiu siūleliu, už kurio kažkas trauktų ją artyn, kol galiausiai jiedu susiliestų. Ji judėjo kaip koks mažytis gyvūnėlis. Ji vaikščiojo taip, tarsi neturėtų teisės čia būti, lyg būtų įsilaužėlė arba sutrikęs zoologijos sodo gyvūnas. Ji išlindo iš šešėlio, krentančio nuo vėstančio kamino, nulenkusi galvą žemyn ir ištiesusi į jį rankas.

Jie negrabiai pasibučiavo kaip kokie prasti aktoriai trečiarūšėje dieninėje muilo operoje. Paskui ji atsirėmė nugara į Edį ir apglėbė jo rankomis save per pilvą. Jis įrėmė smakrą į jos viršugalvį. Edis vos neužmynė ant savo gitaros.

Jie stovėjo ant pastato stogo ir žvelgė į pilką, išdrykusią Kings Kroso gatvę, iš viršaus stebėjo apšepusias krautuves Grei In kelyje. Danguje nebuvo nė debesėlio, temo, o plastilino spalvos horizontas atrodė tarsi nupieštas dažų purkštuvu. Iš kažkurios vietos gatvėje atsklido skrudintų bulvių ir dyzelino kvapas.

– Kuo ypatingas tas Londonas? – tarė ji po kurio laiko. – Čia vien savitarnos skalbyklos. – Ji nusikvatojo. – Edi Virago, ar tu tai pastebėjai? Čia vien savitarnos skalbyklos ir taksi kontoros.

Taip, ji teisi, nors jis to nepastebėjęs, atsakė Edis.

– Šitaip tas šiukšlynas ir funkcionuoja, – pasakė jis, – švarūs rūbai ir lankytinos vietos.

Jie sėdėjo ant atbrailos ir bučiavosi, apimti nepatirto švelnumo. Edis lietė jos skruostą, o ji glostė nuskustą jo galvą. Mariona pabučiavo jo lūpų kraštelį. Edis laikė jos pirštus. Ore kvykavo šarkos.

Jie ilgai sėdėjo tyloje, laikydamiesi rankomis ir žvelgdami vienas kitam į akis kaip kokie du piešti personažai iš Valentino dienos atviruko. Paskui Edis staiga atsistojo, krapštydamasis susidėjo gitarą ir pareiškė norįs pasikalbėti.

– Taip ir maniau, kad norėsi, – atsiduso ji.

Jis visai nenorįs vėl giliai įklimpti į meilės reikalus, pareiškė jis. Gerai, pritarė ji. Jis net nežinąs žodžio „meilė" prasmės, o „įsimylėti" yra kažkas juokinga, tai tik žodžiai. Ji neprieštaravo. Tai tik chemija, pasakė ji, kaip magnetizmas ar panašiai. Ji mačiusi dokumentinį filmą šia tema per BBC2 kanalą.

Jis ką tik išbridęs iš tikrai rimtų santykių ir nenorįs vėl būti įskaudintas, tikrai ne dabar, galbūt niekada. Jis paprasčiausiai nenorįs rizikuoti. Jis nenorįs tapti pažeidžiamas.

Ji pasakė, kad jaučiasi panašiai. Edį tai nustebino. Jam net į galvą nešovė, kad Mariona galėjo būti įsimylėjusi ką nors kitą. Be abejo, galėjo, bet Edis tiesiog to nenumatė. Tai jam buvo šiurpinantis atradimas. Ji juk niekad nieko neminėjo.

Mariona paprašė paaiškinti, kokie jų santykiai. Ar jie pora? Ar jie draugaus, ar ne?

Edis jau senokai negirdėjo tokio posakio. Draugauti. Koledže sakoma „bendrauti" arba „susitikinėti su kuo nors be įsipareigojimų". Dženiferė sakydavo „kartu linksmintis". O Dynas Bynas – „sangulauti".

Draugauti. Taip galėtų pasakyti tik vaikas. Jis prisiminė kartą girdėjęs tėvą taip sakant. „Kai aš draugavau su tavo motina, vyrai gerbė moteris." To nenusakomo žvilgsnio kaip tada, kai sakė šiuos žodžius, to vaikiško ir linksmo žvilgsnio, daugiau niekas niekada nematė.

– Pažiūrėkime, kas išeis, – tarė Edis, – supranti, aš nelabai norėčiau kaip nors įsipareigoti.

Mariona atsakė, kad ji nekalba apie Kaili ir Džeisoną[1], tik norinti sužinoti, kokia jos padėtis. Edis atsiraitojo rankovę.

– Ko tau reikia? Kraujo? – paklausė jis.

Ji spoksojo į jo ranką, lyg niekad anksčiau nebūtų jos mačiusi. Mariona įsikabino į jo ranką ir nestipriai pakratė, lyg čia būtų koks negyvas daiktas. Ji žiūrėjo į įpykusio šuns dantų paliktas žymes, kurios vis dar neišnyko nuo to pirmo ryto, kai jie susipažino. Jos veide nušvito šypsena.

– Galime suorganizuoti, – pasakė ji.

Jie nulipo žemyn, nusivilko drabužius ir atsigulė į lovą. Buvo šalta. Nuo elastingo jos kelnaičių juosmens ant odos buvo įsispaudusios rausvos žymės. Jie gulėjo vienas kito glėbyje netardami nė žodžio. Edis apgailestavo nepakeitęs paklodžių.

Po keleto dienų vieną vakarą *The Honey Bees* surengė pirmą repeticiją Klinto kambarėlyje Haigeito rajone. Tai buvo tragiška. Visų pirma Brajanui nepavyko į taksi sukišti

[1] Veikėjai iš Australijos TV serialo „Kaimynai".

visos savo mantos. Paskui pasirodė, kad surinkti visa tai, ką jis *vis dėlto* atsivežė, neįmanoma. Viskas baigėsi tuo, kad jis mušė vienintelį būgnelį, pasidėjęs jį ant Klinto kavos stalelio, o Klintas paniuręs tūnojo kampe. Gitarų stiprintuvų nebuvo, ir Edis su Klintu įjungė jas į muzikinį centrą, bet kolonėlės sprogo. Be to, Džindžer buvo tiesiog pati blogiausia bosistė, kokią Edžiui teko girdėti. Ji net nežinojo, kaip suderinti stygas, o jos bosinė gitara atrodė taip, tarsi ji būtų ją nusipirkusi tą pačią popietę, vėliau paaiškėjo, kad taip ir buvo.

Per penkias ilgas valandas jie sugebėjo sugroti vos vieną pilną Elmoro Džeimso dainą „Madison Blues", vienintelę, kurią jie visi žinojo. Dvylika taktų, kurių, Klinto tvirtinimu, niekas o niekas, net tokie kaip *Stockmarket and Waterman*, negalėtų sugroti blogai. Edis sumetė, kad visa tai baisiai ilgai užtruks. Parsiradęs namo jis pareiškė Marionai, jog viskas ėjosi kuo puikiausiai.

– Keletas problemikių, – pripažino jis, – bet juk tai visai normalu, iš pradžių taip visad būna. Visiems taip nutinka.

Mariona šyptelėjo, manydama, kad tai ironija.

Keletą savaičių jie šauniausiai sutarė. Kalbėjosi valandų valandas, stengėsi kuo daugiau sužinoti vienas apie kitą, ilgai neidavo miegoti, daug gėrė, dar daugiau mylėjosi, veikė visa tai, kas pridera gyvenant svetimame mieste, kur nereikia niekam atsiskaityti ir norom nenorom pradedi įsimylėti. Jiedu nė nenutuokę, kad atėjus laikui jie prisimins visa tai, tarsi to niekada nė nebuvo, taip miglotai ir sardoniškai, kaip gerus laikus prisimena buvę įsimylėjėliai, kai viskas neatitaisomai pašlyja.

Kartais Mariona eidavo į vietinę airių aludę „Airijos pasididžiavimas" susitikti su keletu draugių. Bet Edis prisidėjo tik kartą. Marionos draugės jį nervino. Tai buvo tokios liežuvaujančios mergšės iš jos gimtojo Donegalo, o aludė buvo airiškesnė nei bet kuri aludė pačioje Airijoje. Ji buvo tokia airiška, kaip Disneilendas yra amerikietiškas. Kažkas toje aludėje jį siutino, ir po pirmojo vakaro jis atsisakė darsyk ten įžengti. Jai tikrai tas buvo nė motais. Tiesą sakant, Marionai taip net labiau patiko, ar bent jau ji taip sakė.

Gajaus Fokso naktį[1] jie ėjo visą kelią nuo pietinės pakrantės pažiūrėti saliutų. Susikabinę rankomis jiedu perėjo Čering Kroso tiltą, lyg būtų tikrų įsimylėjėlių pora iš meilės dainos. Virš upės tvyrojo aitrus smogas, šmėkščiojo keistos spalvos, susiliedamos į miglotus veidus, buvo girdėti duslus tolimų saliutų salvių dunksėjimas. Edžiui fejerverkai ne itin patiko. Jie niekada neapšviesdavo visos padangės kaip televizoriaus ekrane.

Jie prisisiurbė *Bacardi* romo pigiame bare Nacionaliniame kino teatre, ir Mariona pareiškė, kad Gajus Foksas buvo vienintelė istorinė asmenybė, teisingai vertinusi Britų parlamentą.

Į miestą atslinko lapkritis, ir lietuje viskas žėrėjo ir žavėjo. Buvo paskelbtas metro darbuotojų streikas. Edį įtraukė į darbus padėti Marionai ir ponui Pateliui, nes reikėjo aptarnauti paklaikusius provincijos verslininkus, kurie užgrobė „Braitsaido" viešbutį, miegojo ant sulankstomų lovelių ir dvokiančių čiužinių, o galiausiai – kai visi kambariai buvo užimti – ant pagalvių koridoriuose. Tai buvo

[1] *Guy Fawkes Night* – Britų šventė lapkričio 5 d., kai visur deginami laužai ir išdaviko Gajaus Fokso iškamšos.

tikros aukso kasyklos. Ponas Patelis skaičiavo pelną. Viešbutis priminė centrinę Saigono ligoninę.

Edžiui patiko kaip viršilai žygiuoti pirmyn atgal koridoriais ir visiems įsakinėti. Jo mėgstamiausias žodis buvo „prerogatyva". Jis sakydavo:

– Jei jums čia nepatinka, galite išeiti. Tai jūsų prerogatyva.

Jį baisiai linksmino tai, kad tie nusipenėję diplomuoti buhalteriai ir susireikšminę politikėliai turėjo klausyti įsakymų vyruko, kokio jie nė sapnuoti nesapnavo net baisiausiuose košmaruose ir kuris buvo vaikščiojantis argumentas už privalomą karinę tarnybą. O Mariona juokdavosi, matydama, kaip jis išdidžiai vaikštinėja koridoriais pirmyn atgal, atrodė, jog jinai vienu metu ir didžiuojasi Edžiu, ir jo gėdijasi. Taip ir buvo.

Vieną sekmadienio popietę jie išėjo pasivaikščioti paupiu ir apkvaitęs vaikinukas, sėdintis ant sulankstomos kėdės šalia Teito muziejaus, anglimi nupiešė jų portretą.

– Ji labai tave myli, – tarė dailininkas, jo teigimu, išeivis iš Rusijos. – Taip, matau tai jos akyse. Ji baisiai tave myli, mano bičiuli. Tau labai nuskilo, šunsnuki, – murmėjo jis.

Portretas buvo ne itin į juos panašus.

Vakarais Edis suvokdavo įklimpęs per giliai. Jis pagaudavo save, kad galvoja sentimentalias nesąmones ir nenuleidžia nuo Marionos akių, kai ši vaikštinėja po pusryčių valgomąjį ten tvarkydamasi. Jis net pamėgino sukurti apie ją dainą, bet, tiesą sakant, kas gi galėtų rimuotis su žodžiu „Mariona". Jis tegalėjo prisiminti žodį „sapalionė", o šis ne itin tiko meilės dainai, net ir postpankų meilės dainai. Vis dėlto vyko kažkas ypatinga, tas malonus skaus-

mas, kurį kėlė suvokimas, kad šitai ilgai nesitęs, – tikrai, Edis tuo beveik mėgavosi.

Mariona toliau karpė raides ir netrukus pirma abėcėlė buvo baigta. Paskutines, sunkiausiai randamas raides T, U, V ji gavo iš organizacijos „Tredjunionai balsuoja už visus" santrumpos ir paskui pradėjo rinkti antrą abėcėlę. Keista, tačiau tos mažosios abėcėlės suteikė kambariui jaukumo ir šilumos, o jiedu varžėsi, kas greičiau suras tris tolesnes raides. Tai vienas tokių žaidimų, kuriuos mėgsta įsimylėjėliai. Ponas Patelis iš savo svainio jiems atnešė naudotą nespalvotą nešiojamąjį televizorių. Vieną dieną Edis aptiko apdaužytą elektros krosnelę, užkištą už konteinerio Prezidento gatvėje, partempė ją namo, ir pasirodė, kad ji veikia. Mariona negalėjo atsidžiaugti. Jie mylėjosi raudonoje šviesoje. Nors mažas, kambarys buvo patogus, šiltas ir jaukus, ir Edžiui patiko lipti laiptais į jį su Mariona, uždaryti duris ir atsiriboti nuo viso to išprotėjusio išorės pasaulio.

Lapkričio pabaigoje jie ėmė pyktis. Tai prasidėjo tada, kai jie iš tikrųjų suprato, jog kelio atgal nėra. Mariona ėmė prašyti pagalbos. Ji norėjo, kad Edis padėtų jai rašyti laiškus, darbo anketas, užklausas dėl kursų. Edis pasakė jai, kad ji jau turi darbą čia, „Braitsaido" viešbutyje, bet ji atsakė, kad turinti per daug laisvo laiko, o vienas iš jų per mažai dirba. Edžiui atrodė, tai smūgis žemiau juostos. Gal ji mananti, kad jam patinka leisti jos pinigus, bet ji dar pamatysianti, kas bus.

Ji baisiai susidomėjo vakariniais kursais, ir iš pradžių Edis manė, kad tai šaunu. Mariona tvirtino norinti geriau išsilavinti ir pažinti pasaulį. Jos manymu, Londonas tam puiki vieta.

Tačiau kaip ji tai darė! Tai siutino Edį tiek, kad kildavo noras kaukti. Ji klausinėjo, ką turėtų sakyti, kokius žodžius turėtų vartoti, o jis jai kartojo:

– Sakyk, ką nori sakyt, ir neklausk manęs. Ką *tu* manai?

Pirmus sykius taip pasakęs, jis tikrai norėjo jai gera. Juk žinojo, jog ji nori jaustis nepriklausoma.

Bet po kiek laiko tai ėmė varginti. Vieną vakarą jie susiriejo, kai Edis užsimetė rūgšties tabletę ir pasakė jai, kad ji kvailė. Tada ji apsiverkė, o paskui ėmė raudoti. Vėliau Edis jos atsiprašė, ji taip pat jo atsiprašė, bet ji suprantanti, kad jam geriau sekasi formuluoti mintis nei jai, ir tik norėjo jo pagalbos. Ji virkavo, kad tai nėra tokia jau didelė paslauga. Ji juk jam padėtų, jei tik galėtų.

Edis visai nusiminė. Ji jam padedanti kiekvieną dieną, ir be jos jis visai pražūtų Londone ir apskritai pasaulyje, pasakė jis Marionai, ir tada pats apsižliumbė, o Mariona ėmė raudoti dar labiau. Jie sėdėjo apsikabinę ant lovos ir bliovė kaip kūdikiai. Jis vebleno, kad yra toks nusivylęs, toks nelaimingas. Kad ir ką jis darytų, jam niekaip nesiseka šiame sumautame mieste kažką nuveikti. Jam baisu. Jam viskas nesiseka. Visi jo draugai prasigyveno, tik ne jis, bet jis žino, kad jam nusisukus iš jo juokiasi. Ji stipriai jį apkabino ir liepė nesijaudinti dėl nieko. Čia tik paprastas nesutarimas. Jis visai nėra nevykėlis, be to, juk visi pykstasi, jiedu susitaikys, ji žinanti. Taip nutinka, pasakė ji. Tokią kainą reikia mokėti už stiprią meilę. Edis paprašė jos nesisvaidyti tokiais žodžiais, ir ji sutiko, bet jis suprato, ką ji norėjo pasakyti.

– Pažvelk į šviesiąją pusę, – pravirko Mariona, – tik tiek.

Edis nusijuokė.

Bet nuo to vakaro Mariona niekada nebeprašė Edžio pagalbos. Jis apsimetė, kad nepastebi, bet žinojo. Ji pati da-

bar rašė savo laiškus ir pildė įvairias anketas. Ji tyliai sėdėdavo kambaryje ir, grauždama pieštuko galą, žvelgdavo pro langą į Kings Krosą, paskendusi savo mintyse, tarsi atsitvėrusi siena. Visiškai atitrūkusi. Kad ir kiek Edis siūlėsi patarti, ji niekad nesutiko.

Tą vakarą, kai antros XYZ raidės buvo užklijuotos ant sienos, kūrinys – taip Edis ėmė vadinti šį užsiėmimą – buvo baigtas.

Pirmą gruodžio savaitę Edis gavo darbą toje pačioje šiukšlių maišų firmoje, kurioje dirbo Džimio draugas Šliaužys Malonė. Jis tesugebėjo gauti tokį darbą. Edis kas pirmadienį pirkdavo *The Guardian* laikraštį ir per savaitę kreipdavosi dėl kokių penkiolikos darbų žiniasklaidos srityje. (Mariona padėdavo jam spausdinti laiškus pono Patelio automatine spausdinimo mašinėle.) Iš pradžių Edis ketino gauti tokį darbą, kuris galėtų būti naudingas jo muzikinei karjerai. Pavyzdžiui, darbą įrašų leidybos bendrovėje, popvaizdo klipų filmavimo agentūroje ir panašiai. Pamažu suvokimas, kas galėtų būti naudinga jo karjerai, plėtėsi ir plėtėsi, kol galų gale išvis pranyko. Edis ėmė pyškinti prašymus visur, kur tik ieškojo darbuotojų, tarsi vyriausybės ministras, mėginantis laikraščiams atskleisti kuo daugiau slaptos informacijos.

Tačiau dauguma žmonių net nesivargino atsakyti, o tie, kurie vis dėlto atsakydavo, buvo tokie globėjiški, kad jis pasijusdavo dar blogiau. Aišku, jie norėjo gera. Bet kodėl žmonėms atrodo, kad jei pasakai, jog reikalavimai labai aukšti, tai ką nors nuramina? Tai viską tik pablogina. Viskas tiek įsibėgėjo, kad nė neatplėšęs voko Edis galėjo pasakyti, ar voke atsisakymas ar kas kita. Jam paprasčiausiai buvo aišku.

Atsisakymai buvo lengvi. Kvietimai pokalbio buvo šiek tiek sunkesni ir adresas dažniausiai užrašytas rašalu.

Kai Šliaužys paskambino dėl darbo firmoje „Nacionaliniai maišai ir krepšiai", Mariona paragino Edį imtis šio darbo. Edis suprato, kad neturi iš ko rinktis.

Tas darbas jam padės išsilaikyti, kol jis išgarsės savo muzika, bent jau taip jis paaiškino savo tėvui. Jo tėvas nebuvo toks tikras. Edis ne tam šitiek laiko mokėsi koledže, pareiškė jis. Tačiau Edis atsakė, kad šiuo metu negalįs būti išrankus ir turįs imtis tokio darbo, kokį rado, bent jau kurį laiką.

– Koks atlyginimas? – pasiteiravo tėvas.

– Na, nežinau, – atsakė Edis, – dešimt gabalų per metus plius komisiniai. Maždaug tiek.

– Neatrodo, kad labai daug, pasakė tėvas.

– Klausyk, dėkui, tėveli, už palaikymą, – tarė Edis, o tėvas paaiškino, kad tik mėgina padėti.

Edžio viršininką vadino Mailsu Deivisu Jokių Santykių. Jis priminė vieną tų ultradešiniųjų konservatorių parlamentarų: blondinas plonomis lūpomis, dėvintis kostiumą, užsakytą paštu iš *Next* katalogo. Mailsas buvo kilęs iš Romfordo, Esekse, to paties miesto, iš kurio kilo ir Stivas Deivisas[1], jo numylėtinis ir bendravardis. Mailsas ant savo stalo laikė bjaurią suvenyrinę lėkštę su užrašu „PRASTUMK PREKĘ!", už kurią, kaip jis pats prisipažino, mokėjo 145 svarus plius PVM savaitgalio kursuose „Kaip žmonėms parduoti tai, ko jiems nereikia".

Maišų kontora buvo įsikūrusi dviejuose kabinetuose vėjo pustomame betoniniame komplekse, kuris vadinosi „Mėlynojo mėnulio verslo parkas", kažkur tarp Slou rajono ir

[1] *Steve Davis* (g. 1957) – žinomas biliardo žaidėjas Anglijoje.

M25 greitkelio. Firma „Nacionaliniai maišai ir krepšiai" buvo vienintelė ten veikianti bendrovė, nes likusi komplekso dalis lėtai grimzdo į purvą, o architektas, palikęs galybę skolų, mikliai išmovė į Pietų Afriką su savo buvusio partnerio skvo. Bent jau taip pasakojo Mailsas.

Mailsas vadino sekretorę „šita", o savo BMW „ji". Įpusėjus pokalbiui be jokios ironijos jis pasakė:

– Praeitą savaitę leidau šitai pasivažinėti ja po rajoną.

Jis vadino maišus ir krepšius „M ir K". Pasak jo, „M ir K" jam yra geri, „M ir K" teikia daugybę galimybių, jei gerbi „M ir K", tai ir „M ir K" gerbia tave. Be abejo, šiame sektoriuje buvo visokių veteranų, kaip ir visur, bet tik ne čia, tik ne vadinantis „Nacionaliniais". „Nacionaliniai" yra veikli, profesionali, išnaudojanti puikias galimybes, fantastiška kontora. Mailsas ketina įvesti keletą reformų ir sudrebinti maišų ir krepšių pasaulį taip, kad šis net nesuvoks, kas čia nutiko. Pradžiai jis jau derasi su direktorių valdyba dėl bendrovės nusenusio pavadinimo „Nacionaliniai maišai ir krepšiai" pakeitimo į modernų ir įtaigų „Nac. maiškrepšiai". Jis tiesiog netveria kailyje imti reklamuoti savo produktus.

– Edi, jei tau kas teigtų, kad reklama neveikia, žinai ką reikia atsakyti? – Edis nežinojo. Mailsas mirktelėjo akį. – Pasakyk jiems, – švytėjo Mailsas, – kad visi žino, kas yra šlamantys, Edi. Paprasčiausiai taip ir pasakyk.

Kalbėdamas Mailsas užsikniaubė ant stalo ir barbeno savo plunksnakočiu per sugertuką. Jis pasakė, kad yra daug apie Edį girdėjęs, nes Šliaužys labai teigiamai apie jį atsiliepė. Tačiau pradžiai jis norėtų išsiaiškinti kelis dalykėlius ir pažiūrėti, kas išeis. Jis norėtų žinoti, kokia Edžio karjeros vizija ir iš kur Edis kilęs. Edis atsakė, kad iš Ratmaineso, o

dabar gyvena Kings Krose. Mailsas pareiškė, kad klausia apie Edžio šeimą. Kokie Edžio kriterijai?

Edis tyliai sudejavo. Jam jau buvo aišku, kad tam tikra prasme šis pokalbis bus baisiai sudėtingas.

Mailso plaukuose buvo tiek daug gelio, kad atrodė, jei įžiebtum kambaryje degtuką, Mailsas kaipmat užsiliepsnotų. Prie stalo ant sienos kabėjo užrašas „Norėdamas dirbti čia, nebūtinai turi būti trenktas, bet tai padeda". Mailsas sukrizeno. Šalia užrašo kabėjo įrėminta Samantos Foks fotografija su autografu: „Mailsui su meile nuo Sami". Greta *šitos* kabėjo plakatas su geros figūros jauna tenisininke, nufotografuota iš nugaros, baltas trumpas sijonėlis pasikėlęs tiek, kad matosi užpakaliukas. Mailsas pavadino nuotrauką trenkta.

Be populiariųjų žodelių ir „kriterijų", „trenktas" pasirodė esąs vienas mėgstamiausių Mailso žodžių. Jis apibūdino savo pardavimų komandos narius (juos jis vadino „vyrukais") kaip šiek tiek „trenktus", bet *apskritai* ganėtinai padorius. „Apskritai" – buvo dar vienas mėgstamas žodelis. Pelno marža, projektas, skaičiuoklė ir visa kita buvo apskritai trenkta.

Edis pasiteiravo dėl savo užmokesčio. Mailsas atsakė, kad iš pradžių jis gausiąs keturis gabalus plius komisinius ir septynių svarų vertės pietų talonus per mėnesį. Edis sutiko, kad tai neblogai.

– Opapa, tu priimtas. Aprodysiu tau mūsų rezervatą, – pasakė Mailsas.

Edžiui teks dirbti kambaryje stiklinėmis sienomis su penkiolika raudonų telefonų, vadinamu „Akvariumas". Prie stalų kėdžių nebuvo. Savo žymiuosiuose savaitgalio kursuose Mailsas buvo informuotas, kad žmonės kur kas efektyviau pardavinėja stovėdami.

– Tegu vaikšto ant pirštų galiukų, Edi, – pasakė jis, – ir jie privers tave vaikščioti ant pirštų galiukų. Toks mano moto.

Edžio darbas buvo skambinėti žmonėms pagal firmos pateiktą sąrašą, gautą iš kažkokios hipotekos įmonės. Už kiekvieną užvedimą jam mokėjo 1,71 svaro komisinių popieriuje. Užvedimu jie vadino tokį skambutį, kai jis ką nors įtikindavo įsileisti prekybos agentą, kad šis nemokamai apskaičiuotų „kiek jiems reikėtų maišų ir krepšių". Mailsas išaiškino, kad tai stebėtinai sudėtinga. Dauguma žmonių iškart padeda ragelį. Kiti pamano, kad laimėjo kokį nemokamą kukurūzų dribsnių pakelį ar panašiai, ir turi bent dešimt minučių jiems aiškinti, dėl ko iš tikro skambini. Beveik visi teiraujasi, iš kur gavai jų numerį. Vienas kitas liepia eiti velniop.

Mailsui nepatiko Edžio šukuosena. Jo manymu, turi save gerbti, tada ir klientai bus pagarbūs. Edis paaiškino, kad jei ką nors ir gerbia, tai tik save, be to, kalbant telefonu jo niekas nemato. Vis dėlto Mailsas nebuvo patenkintas. Jis pareiškė, kad jų kontora yra aukšto lygio, visi su kostiumais ir kaklaryšiais. Tai požiūrio dalykas. Kai Edis kategoriškai atsisakė apsikirpti, Mailsas sekundę sumišo, tai labai tiko šiaip jau neišraiškingam jo veidui. Tada pasakė:

– Turbūt aš trenktas, bet tau, Edi, padarysiu išimtį. Turiu dėl tavęs gerą nuojautą. Na, tiek to, Edi, paversk šią kontorą gyvulių ūkiu, bet dėl tavęs pažeisiu taisykles.

Keitas, Raselas ir Džonis K. buvo tie vyrukai, trys „Komandos vadovai". Jie rengėsi taip pat kaip Mailsas, išskyrus tai, kad mūvėjo baltas kojines. Džonis K. buvo tylesnis už kitus du, tačiau tam tikra prasme toks pats priekvailis. Kiekvienas vyrukų vadovavo dešimčiai vietinių agentų, tokių kaip Šliaužys, išsibarsčiusių po visą šalį.

Vyrukai rimavo žodį „suknistas" su žodžiu „sušiktas". Kiekvienu įmanomu atveju jie įterpdavo posakį „sušikta skylė". Kitais kartais jie visiškai numesdavo pradžią ir sakydavo vien galą „šikta" arba santrauką „škėlė". Jie traukė Edį per dantį dėl šio šukuosenos. Jų žodžiais, visi tie purškiami plaukų lakai visiškai sudirbs tą šiktą ozono sluoksnį ar kaip jis ten. Edis paaiškino, kad naudoja tik neardantį ozono sluoksnio plaukų laką, tada vyrukai ėmė choru aikčioti ir išvadino jį šiktu pediku. Paskui jie nusprendė, kad Keitas tai tikrai neturi jokios galimybės suardyti tą ozono sluoksnį, nes nesipurškė šiktu dezodorantu metų metus. Retsykiais, kai visus apimdavo nuobodulys, vienas iš jų staiga pašokdavo ir stverdavo kitą už tarpukojo, o trečiam tai sukeldavo isteriško juoko priepuolį. Sekretorė Marija kartojo, kad jie yra nesubrendę vaikiščiai. Vyrukai iškrikdavo po kontorą.

– Sušikta lesbė nesupranta šiktų juokų, – rausdamas purkštavo Keitas.

Šiaip ar taip, Edis uždirbdavo pakankamai grynųjų, kad į „Braitsaido" duris, arba, pasak pono Patelio, į priimamąjį, nepasibelstų alkis ir dar užtektų jo demonstracinės juostos kopijoms. Demonstracinėje juostoje buvo dvi dainos, kurias parašė senas Edžio draugas Džonsas, dabar dirbantis inžinieriumi Saudo Arabijoje. Juostoje buvo ir du instrumentiniai gabalai, daugiau ar mažiau – pastarasis žodis tiktų labiau – sukurti paties Edžio. Vakarais jiedu su Mariona pakavo kasetes į plonus maišelius, rašė širdingus laiškus, kuriuose arogancija subtiliai derinosi su maldavimais, ir viską ruošė išsiųsti. Kartais kasetės ateidavo atgal dar Edžiui negrįžus iš darbo. Jas atveždavo dviračiu tiesiai iš įrašų kompanijos su atmestiniu rašteliu, kuriame buvo nurodoma, kad įrašų kompanija ieškanti ne vi-

sai tokios muzikos. Grąžinamų kasečių srautas tapo toks negailestingas, kad Edis baiminosi grįžti namo. Kūrybingi žmonės visada susiduria su tokiomis problemomis, ramino ponas Patelis.

– Kad ir Džefris Arčeris, – pateikė pavyzdį jis, – vargšelis visai nusigyveno, kol buvo pripažintas rašytoju. Tik pažiūrėk į jį dabar.

Vyrukai buvo slunkiai, bet kai Edis suprato, kad jie *beviltiški* slunkiai, išmoko su jais elgtis.

Jie porino nesibaigiančias istorijas apie savo keliones po šalį, skiesdavo apie nelaimingas namų šeimininkes ir nimfomaniškas autostopininkes, kurios tiesiog išvirsdavo iš jų skaitomų porno žurnalų puslapių. Akvariumo sienos buvo nuklijuotos iškarpomis iš trečio puslapio ir vidurinių puslapių plakatais iš tokių primityvių žurnalų, kad juos galima buvo lipdyti ant ginekologo kabineto sienų kaip iliustracijas. Viena nuotrauka buvo priklijuota prie strėlių taikinio ir kiekvieną rytą, laukdami, kol kompas išspjaus dienos adresus, vyrukai bandė pataikyti į išsiskėtusios moters spenelius.

– Tikrai žavingi vyrukai, – sakydavo Edis, kai Mariona klausdavo apie jo kolegas.

Jie, kaip ir Mailsas, vadino moteris „šitomis". Net jų žmonos buvo „šitos". Vaikus vadino „varliais". Pirmadienio rytai būdavo visai nepanašūs į kitų dienų. Vyrukai įsvirduliuodavo vidun žiovaudami, rąžydamiesi, markstydamiesi ir masažuodamiesi nugaras. Taip jie jausdavosi dėl „namų darbų" – eufemizmas, kuriuo jie vadino mylėjimąsi su žmonomis.

– Teko šitą vienąsyk padaryt, – sakydavo jie, – nes kitaip būtų šiktas pragaras. Šita įtaria, kad aš buvau nuklydęs kur į šalį ar panašiai.

Tai kartodavosi kiekvieną savaitę, kiekvieną varginantį pirmadienio rytą, kol Edis ten dirbo.

Jų skaitomuose laikraščiuose, atrodo, buvo vartojami tik dešimt žodžių: marsietis, galvos, psichai, pedikai, dulkintis, trumpikės, fricas, reivas, drėgnas ir Tečer, arba daug dažniau Tača.

Nuo viso to Edį pykino, bet darbo jam reikėjo ir, beje, jis visai neblogai įsimiklino jį atlikti. Jis pagavo kampą. Jei makaronų kabinimas būtų menas, tai Edis būtų didis meistras. Taip tvirtino Mailsas, o jam buvo geriau matyti.

– Edi, tu esi šauniausias mano matytas melagis. Ir žinai ką? Tai komplimentas! – kartodavo Mailsas.

Visa esmė buvo mikliai įterpti, jog sąmata nemokama. Edis greit suprato, kad to ir užtenka. Jis pasivadindavo Edžiu Smitu, nes Virago buvo per ilgas žodis, be to, kartodamas tą pavardę sutrikusioms aukoms kitame laido gale, būtų iššvaistęs daug brangių sekundžių. Mailsas padėjo jam įsisavinti tą metodą. Per pietus aludėje paslaptingai šnabždėdamas lyg tikras KGB agentas, jis dėstė Edžiui visas teorijas, akronimus ir atminties lavinimo pratimus, kuriuos buvo sužinojęs savo kursuose.

Atrodo, Mailsui Edis patiko. Jis norėjo kurį vakarą pakviesti Edį ir jo mažąją moterytę į savo vigvamą, bet Edis atšovė neturįs jokios moterytės, be to, kas vakarą yra baisiai užsiėmęs savo muzika. Mailso tai per daug nenuliūdo.

– Tai kitą sykį, – pasakė jis Edžiui. – Supranti, Edi, tu ir aš esame skirtingi. – Edis pripažino, kad tai gryna tiesa. – Bet kai kuriais atžvilgiais mes panašūs, Edi. Ir žinai ką? Man tai patinka.

Vis dėlto buvo viena problema. Ilgainiui su vyrukais sutarti darėsi vis sunkiau. Jis net nesikalbėjo apie tai su Mario-

na, nes jei būtų papasakojęs bent pusę dalykų, kuriuos anie kalbėjo, ji iškoliotų jį, kad yra bailys ir neišeina iš to darbo.

Be to, artėjo Kalėdos, Edis apie tai galvojo. Jis pasiliks iki Naujųjų metų ir pažiūrės, gal pasitaikys koks geresnis darbas. Juk turi kas nors atsirasti. Jis paskambino savo tėvui ir paprašė nupirkti lėktuvo bilietą namo Kalėdoms. Jo tėvas nesutiko. Jis norėjo žinoti, kodėl Edis neišgali pats to bilieto nusipirkti. Edis atsakė, kad jam šiek tiek striuka su pinigais.

– Šiokia tokia finansinė skylė, tėti. Tik laikinai, juk žinai.

Ilgokai padūsavęs tėvas nusileido ir pasakė, kad bilietą atsiųs. Bet tai ir būsianti Edžio kalėdinė dovana. Daugiau jis nieko nedovanosiąs ir nepriimsiąs jokių prieštaravimų. Toks susitarimas. Jis nėra aptekęs pinigais. Edis sutiko.

Tada – jam išdirbus vos tris savaites – kai kas nutiko.

Jie visi nuėjo į „Purviną antį" išgerti su Fitziu, jaunesniuoju darbuotoju, kuris, didelei visų vyrukų nuostabai, po Kalėdų nusprendė palikti dabar oficialiai perkrikštytą „Nac. maiškrepšių" pasaulį ir stoti mokytis į koledžą. Mailsas buvo laimingas. Jis ką tik sugebėjo prastumti 57 000 juodų super duper dydžio šiukšlių maišų Čilės Saugumo ministerijai, ir atrodė, kad reikalai ima taisytis. Gėrimus statė jis. Vakaro pradžia buvo daug žadanti: nemokami užkandžiai, anot Mailso, turėjo pradžiuginti jo gentį.

Bet kaip tik tuomet Džonis K. grįžo po dar vieno bevil-tiško bandymo pakabinti barmenę, susijaudinęs pliaukšė-jo rankomis ir nerišliai murmėjo. Jis stvėrė Keitą ir Edį ir nusitempė juos prie baro.

– Tik pažvelkit, – suvapėjo jis su siaubu, – tai bent, ką?

Praėjo gerokai laiko, kol jie suvokė, kad Džonis K. rodo į didžiulį apvalų laikrodį ant veidrodinės sienos už baro. Ant ciferblato ratu buvo surašyti beveik visų Edžiui žinomų

kokteilių pavadinimai ir net keli, apie kuriuos nebuvo nė girdėjęs.

– Prakeikimas, – atsiduso Keitas, – supratau, ką sumanei.

Džoniui K. kilo mintis, ir nė vienas vyrukas negalėjo išsisukti. Jie turėjo gerti visus tuos kokteilius iki vidurnakčio. Mirtis arba garbė. Vėmimas arba sprogimas.

Kai choras, staugiantis „Pirmyn, pirmyn, pirmyn!", pagaliau nutilo, nusikamavęs baro šeimininkas perspėjo būti atsargiems. Tie kokteiliai – mirtinas jovalas, ir jis už nieką neatsako, pasakė. Bet Mailsas reikalavo tų kokteilių. Iš piniginės jis išsitraukė du penkiasdešimties svarų banknotus ir demonstratyviai įkišo juos į valdytojo kišenę ant krūtinės. Mailsas paskelbė, kad čia yra pati šauniausia pardavimų komanda po krikščionybės paskelbimo ir jis neketina jos nuvilti. Vyrukai stūgavo ir trankė stalus, kai prie jų prisvirduliavo nervinga barmenė su sunkiu padėklu. Rankomis jie stvėrė taures, prigrūstas egzotiškos lapijos ir psichodeliškų dažų. Edis kikeno. Jis suprato, kad visa tai iškeliaus į „Braitsaido" viešbučio tualetą, bet tuo metu jam tai nerūpėjo. Jis buvo laimingas. Jam nebereikėjo rūpintis pinigais. Ir kai jo gerkle nuslydo keli pirmi elegantiškais vardais pavadinti sirupiniai mišiniai, jis apgirto taip, kad jam viskas vienodai rodė.

– Puiku, – suspigo įraudęs Mailsas, mojuodamas savo laikrodžiu. – Toliau pagal laikrodį „Liberaldemokratas", tiesa, Edi?

– Mailsai, – suvapėjo šis, – aš visiškai prisiliuobiau. Esu nusikalęs, išalkęs, bet dėjau aš skersą.

Džonis K. pagyrė Edį už ištvermę. Kartais visai neblogai išalkti. Airiai vis tiek šveičia per daug bulvių, o tai veikia jų smegenis, pareiškė jis. Edis atrėžė, kad anglai užtat suėstų bet ką, jei tai bus skardinėje.

– Jei generolas Galtjeris[1] išties būtų ketinęs duoti anglams į skudurus, – išlemeno Edis, įsismaginęs maišyti savo kokteilį „Ilgas atsuktuvas sienoje", – jam tereikėjo palikti raktelius nuo Argentinos konservuotos kiaulienos sandėlio.

Grakščiai gurkščiodamas savo trečią „Harvį Volbengerį", Keitas sukrizeno.

– Tai ne itin gražu, Edi, ne itin krikščioniška.

– Aš ir nesu sumautas krikščionis.

– Tu juk nesi šūdinas žydelis, ką? – pasiteiravo pakraupęs Keitas.

– Tiesą sakant, esu agnostikas, – iškošė Edis, trim gurkšniais išmaukdamas savo „Kelių drebintuvą".

– Oho, – šūktelėjo Keitas, – kas, kas tu ten? Štai aš esu sušiktas Tauras, pavyzdžiui.

– Kaip čia yra, kad moterų tualetuose yra cigarečių automatai? – niurnėjo sau Džonis K.

– Ten tamponų automatas, idiote, – atsiduso Marija.

– Keitai, religija – opiumas liaudžiai, – mandagiai vapėjo Edis, nupūsdamas nuo savo „Daugkartinio orgazmo" putas, – taip skelbė Marksas.

– Eik tu, negali būti, – isteriškai kikeno Mailsas.

– Bet, klausyk, rimtai, Edi brolyti, – šaipėsi Keitas, krapštydamasis nosį, – o kaip ten gamta ir panašiai? Ei, baik juoktis, Džoni, pydere... Kaip tu visa tai aiškintum?

– Ką čia nori pasakyti? – suvebleno Edis.

Apsiblaususiomis akimis Keitas žvelgė į tolius ir mąsliai kasėsi klyną. Jis sriūbtelėjo didelį gurkšnį „Šlaunų skėtiklio" ir šniurkštelėjo, nes šiek tiek nuvarvėjo ant kaklaryšio.

[1] *Leopoldo Fortunato Galtieri Castelli* (1926–2003) – Argentinos prezidentas 1981–1982 m.

– Na, tiesiog imk mažą gėlytę, gerai? Na, supranti, šiktą gėlytę. Na, noriu pasakyti, – užsičiaupk, Marija, – kokio bybio ji išvis egzistuoja? Maža bjauri niekam neįdomi gėlytė, kam ji reikalinga? Jokio tikslo, tiesa?

– Viskas labai paprasta, – žiauktelėjo Edis, – evoliucija.

– Supista evoliucija? – prunkštelėjo Keitas. – Susikišk ją sau į subinę, Edi, aišku? Ji yra, nes ją sukūrė Dievas. Noriu pasakyti, tai viską sumautai paaiškina.

– Vyrukai, vyrukai, vyrukai, – užsivedė Mailsas, – prašau jūsų.

– Eik tu velniop, – užriko Keitas, – ir duok man dar vieną taurę su tuo šiktu popieriniu lietsargiu.

Edis jautėsi taip, tarsi jo smegenys pradeda po truputį sproginėti.

– Ne, žiūrėk, Keitai, – ginčijosi jis toliau ir vienu mauku išmaukė visą „Sužvėrėjusį Rembo", – tu turi tai suvokti, aišku? – Edis nusišluostė lūpas atgalia ranka, jausdamasis sušilęs, švytintis ir patenkintas, ir staiga pastebėjo, kokios keistai malonios, mielos ir išvis sveikai žėrinčios žydros Keito akys. – Žinai, aš tave labai myliu, todėl noriu tau paaiškinti. – Sutrikęs ir rausdamas Keitas pajuto, kaip po stalu sugniaužė kumštį. – Turi suprasti, Keitai, privalai laisvai mąstyti, vyruti. Žinai, įsikirsk į tikrovę, supranti, ką sakau? Pavyzdžiui, skaitei kada nors Kytsą? Arba Viljamą Bleiką?

– Jis teisus, – sučiauptomis lūpomis atsiduso Džonis K., linktelėjo ir bejėgiškai šliurpė savo „Egzotišką raketą", – jis visiškai teisus.

Edis apkabino Keitą ir suspaudė jį per pečius.

– Atsipisk, šiktas pedike! – perspėjo Keitas.

Edis nusikvatojo ir vyriškai niuktelėjo kolegą į krūtinę. Tada iš degtukų dėžutės pabėrė visus degtuku ant šlapio

stalo ir toliau dėstė Darvino gyvenimą ir darbus, o Keitas atsidėjęs liuobė labai didelį bokalą „Rankinio alaus".

Trys „Prancūziški laiškai", vienas „Apversk mane" ir dar pusė „Dėl Dievo meilės, išplak mane dabar", o Edis beveik nieko nepasiekė. Keitas jau ėmė nusiminti. Niūriai tuštindamas savo „Pautų maišytuvą", Keitas ėmė stuksenti stalą.

– Yra sumautas Dievas, ir man nusispjaut, ką tu čia paistai apie skalikus, pydere.

– Ne, Jėzus buvo geras žmogelis, bet tik pranašas, – tarė Edis.

– Koks pašaras? – viauktelėjo Mailsas.

– Tik nepradėk apie Jėzų, – perspėjo Keitas, neaiškiai mosuodamas pirštu. – Aš rimtai, Edi, juokai tegu būna juokais, bet tik nepradėk.

– Taika ir ramybė visiems žmonėms, – žagtelėjo Džonis K., o jam iš nosies sunkėsi rausvas skystis.

– Dievo nėra, – suniurnėjo Edis, rydamas kartųjį „Pyderų erzintoją", – tai tik sušikta mėšluotų kaimiečių propaganda, Keitai, negi tu to nesupranti, liurbi? Kokia tavo versija? Nagi, papasakok mums savo istoriją, ką? Ar tu esi supisto popiežiaus pakalikas, ar kaip?

Keitas nurijo gurkšnį „Aludarių seilių", sukryžiavo rankas, garsiai atsiriaugėjo, užsimerkė ir ėmė smarkiai linksėti.

– Na, gerai, užtenka. Visiems tinka, tik ne mūsų supistam ir diplomuotam... Leisk man tau pasakyti, Edi Virago, ar kokia ten ta tavo Raudonosios jūros prasčioko pavardė, aš esu iš darbininkų klasės, ir gali kniūbsčias apsišikt, bet aš labai tuo didžiuojuos.

– Betgi, Keitai, – veblenо Džonis K., – argi tu per anuos rinkimus balsavai ne už konservatorius?

– Aha! – žvygtelėjo Edis kiek per garsiai. – Cha! – Mailsas nervingai į jį pažiūrėjo.

– Tu vemsi ar ką? – pasiteiravo jis, dengdamas savo taurę.

– Eik tu žinai kur, nieko aš nebalsavau, pydere, – suriaumojo Keitas. – Ir išvis tai neturi nieko bendra. Tai kitas reikalas.

– Dieve, Keitai, tu tikras idiotas, ką? – atsiduso Marija.

– Aš bent nesu užsidulkinusi lesbė, – klyktelėjo Keitas, – ir ne toks silpnaprotis, kaip kai kurie čia esantys.

Edžiui buvo sunku judinti žandikaulius. Jo pilve, rodėsi, gurgėjo praryta skalbyklė. Jam atrodė, kad Keitas sakė tik žodžius iš „s" raidės. O tai jį nervino. Jį nervino tai ir dar tai, kad keistos *bjaurios* žydros Keito akys buvo per arti viena kitos. Taip. Jis niekad anksčiau to nepastebėjo, bet jos tikrai per arti, tai akivaizdu. Dabar jam buvo aišku, tai atgrasus šunsnukis. Be to, jo nosis per didelė. Jėzau, koks niekingas šlykštus *šunsnukis*. Tokius žmones kaip Keitas, pamanė sau Edis, reikėtų sustatyti prie sienos ir sušaudyti. Arba, dar geriau, mirtinai pridaužyti.

Edis maukė savo „Smaukyk mane, kvaiša", ir jam rodėsi, kad į akis plūsta karštas pritvinkęs oras.

– Taip, tokie žąsinai kaip jūs ir pradėjo sumautą civilinį Ispanijos karą. Taip, tu asmeniškai kaltas, fašiste. Taip, tu, tu. Nesidairyk aplink, aš kalbu su tavim, Adolfai.

– Kodėl mes negalim vienas kito tiesiog mylėti, – virkavo Džonis K., – kodėl paprasčiausiai negalime visi...

– Edi, kokie tavo kalėdiniai planai? – džiugiai pasiteiravo Mailsas.

– Susikišk juos į subinę, reakcionieriau, – atšovė Edis.

Gerdamas „Nuskandink Belgraną[1]", Keitas staiga užsisriūbavo ir ėmė murmėti:

– Tik pamanykit, vargšas kūdikėlis Jėzus, visai vienišas savo mažame tvartelyje, tik jis, apsitriedusios karvės, mėšlas ir šienas. Vienas kaip pirštas visame pasaulyje. Nėra kas juo pasirūpintų. Vargšelis benkartas.

Ir Keitas garsiai išsišnypštė nosį į savo žaliai rudą kaklaryšį.

– O, kaip miela, – paironizavo Edis, – kaip miela. Įdomu, ką apie tai Kalėdų rytą pasakytų vikaras. Tariamą visažinės dievybės palikuonį pavadinti nesantuokiniu vaiku. Tikrai labai miela.

– Čia ir slypi supistos jūsų problemos ten, Airijoje, nes jūs nesilaikote jokios šiktos religijos. Jūs ten visi šikniai garbinat saulę.

– Per daug tos sumautos religijos, tai ir blogiausia, – užstaugė Edis. – Ko mums iš tikro reikia, tai kad darbininkų klasės žmonės susiburtų, – jis nejučiom pakilo nuo kėdės ir sugniaužė kumštį, – nusimestų pančius ir nuverstų paprastų žmonių engėjus kapitalistus.

Kažkur savo smegeninės užkaboriuose jis išgirdo herojiškų proletarų aplodismentų griausmą.

– Ką tu čia vadini paprastais žmonėm, pydere tu? – suniurzgė Keitas.

– Ar čia kas minėjo pančius? – pasiteiravo Mailsas. – Man rodos, aš vienus kažkur turėjau.

– Darbininkų klasė? Kokia nesąmonė, – pareiškė Džonis K.

[1] *General Belgrano* – karinis Argentinos laivas, tragiškai nuskendęs per Folklandų karą, kai jį pramušė pirmas atominis povandeninis laivas.

– Jėzau Kristau, vėl prasideda, – sudejavo Marija, siekdama savo palto.

Staiga jie visi nutilo. Iš automatinio patefono sklido muzika. Mailsas iki paskutinio lašo išmaukė „Džei Denfort Kveilą" ir prisidegė cigaretę. Atrodo, visi spoksojo į jį. Visi, tik ne Keitas su Edžiu; jie įdėmiai žvelgė vienas į kitą. Tada Keito galva nusviro, jis rankomis užsidengė akis ir ėmė žliumbti. Jo pečiai tirtėjo, ir Džonis K. ramindamas sugriebė jo šlaunį.

– Na, man metas namo, vyrukai, – tarė Fitzis. – Labai ačiū už išleistuves.

– Tu šūdžius, – raudojo Keitas, – Edi, tu paskutinis šūdžius.

– O tu – supistas monoteistas, – sužviegė Edis.

Už baro sunkiai atsiduseęs valdytojas spragtelėjo pirštais. Juodaodis apsauginis nuo durų prirėpliojo prie Edžio, uždėjo savo milžiniškas rankas šiam ant pečių ir švelniai stumtelėjęs pasodino į vietą.

– Taigi, vyruk, – tarė Edis apsauginiui, – tu visai kaip Nelsonas Mandela, ką? Leisk tik vieną kulką, kad ginčas būtų išspręstas. Gerai?

– Nekalbėk taip, Pedi, – su šypsena prabilo staiga atgavęs pasitikėjimą Keitas, – tau čia ne susmirdęs Belfastas.

Edis vėl atsistojo, jausdamasis neįprastai blaivus, visiškai blaivus, neįtikėtinai blaivus, tiesą sakant, kur kas blaivesnis nei prieš gerdamas, kur kas blaivesnis nei kada nors gyvenime, jei jo būtų kas paklausęs, bet tai nebuvo niekieno sušiktas reikalas. Jo venomis cirkuliavo gryna distiliuota neapykanta. Jo smegenyse liepsnojo panieka. Jis išsižiojo, bet nieko nepasakė. Jo karščiuojančiose akyse viskas susiliejo. Iš jo porų sunkėsi karštis. Visi aludėje sužiuro į jį. Jis spok-

sojo į Keitą ritmiškai linguodamas pirmyn atgal ir visiškai abejingai suvokė, kad nori jį nudobti, pageidautina, kokiu nors neįprastu, bet siaubingai skausmingu būdu.

– Raminkis, Edi, – pradėjo Mailsas, – tik neputok dabar. Štai, imk dar vieną „Daugkartinį orgazmą".

Edis atmetė galvą ir ėmė staugti, imituodamas sielininkų dainą:

– Mege, Mege, Mege, lauk lauk lauk, Mege, lauk, Mege, lauk...

– Lauk lauk lauk, – išsiblaškęs pakartojo Mailsas.

– Prakeikimas, – pasakė abu Keitai, purtydami savo klastingas ir baisias galvas, – nieko stebėtina, tiesa?

– Kas nieko stebėtina? – iškošė Edis.

– Nieko stebėtina, kas vyksta ten, nykštukų šalyje[1].

Keturi Džoniai K. sukikeno į savo bokalus.

– Užčiaupk srėbtuvę, – sustugo Edis armijai Keitų, šokančių priešais jį tarsi kaleidoskope. – Aš jus perspėjau.

– Na, pirmyn, Pedi, sudirbk man vakarą, – šaipėsi jie.

Mailsas baigė siurbti savo „Misionieriaus pozą" ir mėgino kažką pasakyti.

Bet buvo per vėlu. Atrodė, kad baras sprogo. Ore skraidė gėrimai ir peleninės, alyvuogės, citrinų skiltelės ir maži rausvi popieriniai skėtukai. Kažkas sukliko. Automatinis patefonas peršoko gabalą. Edis pasijuto prispaustas prie sienos, prie pat prisiplojęs šypsojosi Keito veidas. Jis girdėjo plyštant savo marškinius, kai Keitas truktelėjo jį už atlapo. Kažkur Edis matė kraują. Matė, kaip Džonis K. ir Raselas laiko Mailsą už rankų. Girdėjo dūžtant stiklą. Matė nepažįstamą žmogų, kuris jam šypsojosi.

[1] Airija dėl savo sakmių dažnai vadinama „nykštukų šalimi" (angl. *Leprechaun Land*).

Keito lūpos krutėjo. Jis užsimerkė. Jo skruostai įdubo, kai stipriai sušnarpštęs spjovė Edžiui į akis.

Plačia strazdanota kakta Keitas vožė Edžiui į nosį. Tada atsilošė, sugriežė dantimis ir trenkė vėl. Edis pasidavė skausmui. Atrodė, tarsi viskas sukasi ratu. Jis nusitarkavo skruostą į plastikinę sieną. Jo ranka buvo tvirtai užlaužta už nugaros. Edis matė, kaip jo kraujas kapsi ant grindų plytelių ir pasklinda slidžiu paviršiumi, tarsi ieškodamas kur susigerti. Į jo kojų iš nugaros įsirėmė kažkieno kelis, ir Edis suklupo lyg melstųsi. Jo kelnių klynas buvo šiltas ir šlapias. Kažkur liepsnojo ugnis.

Edis gulėjo ant nugaros ir spoksojo į lubas, negalėdamas ištarti nė žodžio. Jis mėgino pajudinti rankas, bet nugarą pervėręs skausmas pasklido po visą kūną, ir galiausiai jis pats nebesusigaudė, iš kur tas skausmas atsirado. Iš viršaus į jį spoksojo veidai. Kambarys ėmė suktis, iš pradžių lėtai, vėliau išvis sustingo, o paskui pasileido kaip garsų ir ugnies karuselė. Paskui viskas pasidarė nespalvota, o nurijęs seilę, gerklėje pajuto rūgštų metalinį kraujo skonį. Ant veido juto kažką lipnaus. Kažką, panašaus į medų. Jis pagalvojo apie Marioną. Savo nusiaubtose mintyse tenorėjo, kad ji būtų čia. Jis regėjo jos smulkų veidelį liepsnose, matė ją klykiančią iš skausmo, jos akys buvo tamsios, plaukai žėrėjo, o rankos iš ugnies tiesėsi į jį.

Kai Edis prabudo, pneumatinis grąžtas smarkiai rausėsi po jo smegenis. Jis gulėjo paslikas ant nugaros kambaryje, išklotame baltomis plytelėmis, o Mailsas stovėjo pasilenkęs virš jo su atrištu kaklaryšiu ir atsegta apykakle, per jo baltų marškinių priekį driekėsi kraujo dryžis. Tolimame kambario kampe buvo du policininkai, vienas juodaodis, kitas labai baltas ir visai nusikamavęs.

– Velniai griebtų, – sudejavo Mailsas, – o Jėzau.

Jis liepė Edžiui nekalbėti, tik pasakė, kad Edis įsikando į liežuvį ir įkvėpė savo kraujo.

Seselė buvo airė. Ji siuvo jo galvą, ant veido uždėjusi ledo pakelį. Jos manymu, *U2* Airijai daug pasitarnavo.

– Jeigu tu ką nors pasakysi apie Dyną Byną, – perspėjo ją Edis, – aš imsiu žvėriškai staugti, aišku?

– Vargšas vaikinukas, jis kliedi, – atsiduso seselė.

Mailsui pasakė, kad Džonis K. ir Raselas greičiausiai beveik nekalti, tačiau kitas jo darbuotojas turės praleisti naktį už grotų. Edis negalėjo normaliai šnekėti.

– Ar pareikšite jam kaltinimus? – atsidusęs pasiteiravo juodis policininkas. Edis įnirtingai palinksėjo. Mailsas uždėjo savo ranką Edžiui ant peties.

– Klausyk, Edi, bičiuli, – pasakė jis, – tai kvailystė, juk mes nenorim prisidirbti, ką?

– Pareikšiu kaltinimus tam pyderui, – iškošė Edis, – o tu patrauk rankas nuo manęs, Mailsai.

Po valandos, kai pasijuto geriau, Edis nusvirduliavo iki telefono būdelės laukiamajame ir paskambino Marionai. Ji jau ėjo iš proto, kur jis dingęs. Jis kalbąs kaip su pilna burna zefyrų, pasakė ji. Iš pradžių ji nepatikėjo, kad jis skambina iš ligoninės. Tačiau kai jis įvirto pro „Braitsaido" duris subraižytu ir krauju pasruvusiu veidu, jai teko patikėti.

Jis puolęs į pagalbą mažai senučiukei, kurią geležinėm dalbom daužė du skustagalviai Visų Šventųjų gatvėje, paaiškino Marionai.

Mariona pareiškė, kad šioje šalyje yra nemažai visiškų šunsnukių. Edis pritarė, bet blogiausia tai, kad jie pastvėrė jo piniginę su visa mėnesio alga, ir dabar jis liko be cento. Ji liepė jam nesijaudinti. Ji duosianti jam kelis svarus.

Prisidėjo ir ponas Patelis. Jis užlipo į kambarį, kur Edis gulėjo paslikas ant lovos ir tirtėjo savo trumpikėse su Michailu Gorbačiovu ir šlapiu rankšluosčiu ant veido. Gal Edis galėtų trumpam atsisėsti, paprašė jis. Švytėdamas iš pasididžiavimo, jis įteikė Edžiui voką. Edis padavė jį Marionai, kad ši atplėštų. Viduje buvo 200 svarų vertės *Thames Water* akcijų. Jis laikęs jas Kalėdoms, norėjo padovanoti jiems už tai, kad pagelbėjo per metro streiką, tačiau tokiomis aplinkybėmis norėtų padovanoti akcijas dabar. Jis tikėjosi, kad tai bus gera pradžia, ir jie tinkamai panaudos akcijas savo ateičiai kurti. Jam tiesiog labai nemalonu dėl to, kas nutiko Edžiui, pasakė ponas Patelis. Jis nenoris, kad jie susidarytų prastą nuomonę apie šią šalį.

– Žmonės čia visai ne tokie, – liūdnai tarė jis, – tie gyvuliai tiesiog yra visiškos atmatos, Edi.

Pirmadienį darbe Mailsas išsikvietė Edį ir Keitą į savo kabinetą.

– Jūs abudu esate šaunūs vyrukai, – pasakė jis jiems, – pasaulis po jūsų kojomis. Šiame žaidime jūsų laukia puiki ateitis, bet aš negaliu leisti jums elgtis kaip sušiktiems chuliganams, tiesa? – Jis liepė jiems pasibučiuoti ir susitaikyti, surūkyti taikos pypkę. Keitas, vėpsodamas į grindis, pasakė, kad gailisi. Jis visai neturįs nieko prieš airius ar susmirdusius žydus, jei jau taip. Čia alkoholis kaltas. Mailsas liepė jam kitąsyk nesielgti kaip gyvuliui ir žiūrėti, kad daugiau tai nepasikartotų. Keitas paaiškino, kad grįžęs iš cypės jis kaip reikiant gavo į kaulus nuo savo bobšės, tarsi Edį tai būtų paguodę. Edis papurtė jo ranką ir pasakė, kad jau nebepyksta. Keitas, atrodo, nuoširdžiai gailėjosi, kartojo ir kartojo, kaip jam gaila, kaip jis neturįs nieko prieš nieką, kol tai ėmė erzinti. Mailsas atrodė išdi-

dus kaip tėvas per mokinukų olimpiadą. Jis pareiškė, kad jiedu gaus kalėdinę premiją.

– Tik neiššvaistykite visko vynui, moterims ir dainoms, – pašmaikštavo jis, – nes muzikai išleisti pinigai yra paleisti pavėjui.

Tada jis leido jiems grįžti prie darbo ir daugiau to incidento neprisiminti.

– Mes esame kolektyvas, – pasakė jis, – ir kai kyla šūdiniausios katastrofos, turime būti vieningi. Įsidėmėkite tai.

Po kelių dienų, kai Londone prasidėjo Kalėdų savaitė, paštu atėjo Edžio bilietas. Tą vakarą, kai Mariona grįžo iš darbo, jis pranešė jai pagaliau turįs gerų naujienų. *Hothouse Flowers* vadybininkas Dubline išklausė jo demonstracinę juostą ir apmoka Edžiui lėktuvo bilietus, kad šis galėtų dalyvauti įrašant jų naują albumą per Kalėdas. Mariona nenorėjo tuo patikėti. Apkabino jį ir išbučiavo vis dar mėlynėmis nusėtą jo veidą. Jis paklausė, ar ji galėsianti keliauti namo į Donegalą keltu pati viena, ir ji atsakė, kad dėl to nėra jokių abejonių. Ji vėl jį pabučiavo ir pasakė, kad ši naujiena praskaidrino jos Kalėdas. Edis paaiškino, kad jo vardo ant albumo viršelio neįrašys, bet tai bus fantastiška patirtis. Marionos manymu, tai buvo absoliučiai nuostabu, ir ji nupirko butelį šampano. Net ponas Patelis gurkštelėjo. Ponia Patel taip pat.

Ponas Patelis pareiškė, kad tai puiki proga, kurią būtina atšvęsti. Jo gražiose rudose akyse pasirodė ašaros. Ponia Patel vėl laukiasi. Jis pasikvietė savo žmoną tarsi magas, plojimais kviečiantis blizgučiais pasidabinusią damą, kuri ką tik buvo perpjauta į dvi dalis ir vėl sulipdyta.

– Aš taip ja didžiuojuosi, – graudinosi jis, laikydamas jos gležną rankytę, – paprasčiausiai norėčiau, kad ir jūs būtumėte tokie laimingi kaip mes.

Edis norėjo tą vakarą nueiti pasilinksminti į klubą, bet Mariona negalėjo. Jai reikėjo susikrauti daiktus kelionei keltu. Ji turėjo išvykti anksti kitą rytą.

– Mes ne visi tokios žymios roko žvaigždės kaip tu, Edi Virago, – erzino ji, – ne visais mumis taip rūpinasi kaip tavimi.

Tada ji vėl pasakė, kad labai juo didžiuojasi.

– Taip, žinau, kad didžiuojiesi, – numykė Edis.

– Linksmų Kalėdų, Edi, – pasakė ji švelniai. – Aš apie tave galvosiu.

Jie mylėjosi tamsoje, o šviesos ruoželiai nuo pravažiuojančių automobilių lempų šokinėjo aukštyn žemyn ant raidelėmis nuklijuotų sienų.

O'Konelio[1] gatvė buvo storai padengta pilku, pavojingu sniegu, po pliurze sutryptu tiesiog į marmurą. Iš aludžių ir klubų plūdo stūgaujantys būriai kalėdinių Dublino linksmuolių. Policijos automobiliai slankiojo pirmyn atgal, čiuoždami slidžiuose posūkiuose; šlapiose parduotuvių vitrinose, iš kurių dėbsojo liūdnų akių manekenai, atsispindėjo raudoni policijos švyturėliai. Vanduo Anos Livijos – tiesiog paleistuvė sūkurinėje vonioje – memoriale buvo sušalęs į ledą; traškučių pakeliai, *Coke* skardinės, sargių pakučiai ir sūrainių popieriai buvo įšalę permatomame lede. Centrinis paštas švytėjo blankia gelsva šviesa, visi jo langai buvo papuošti žaliais kaspinais, ant kurių auksinėmis raidėmis buvo įspaustas užrašas „Sveiki sugrįžę namo Kalėdoms". Einant Henrio gatve purpuriniame rūke įtaigiai žibėjo žvaigždučių formos lempelės. Talboto gatvėje tas

[1] *Daniel O'Connell* (1775–1847) – nacionalinio Airijos judėjimo vadas ir socialinės srities reformatorius.

pats. Edis užmatė, kaip svirduliuojantis įkaušęs žmogelis Kalėdų senelio uniforma pamojo taksistui ir įšoko į automobilį, prieš tai iš viršutinės kišenės išsitraukęs cigarečių pakelį. Autobusų stotelėje lūkuriavo du kareiviai, prie kojų pasidėję didžiules kuprines. Nuo greito maisto užeigų durų driekėsi ilgiausios eilės. Biliardo užeigose ir lošimo pasažuose knibždėjo džinsuoti, besikeikiantys jaunuoliai, barškinantys kišenėse biliardo kamuoliais. Rodėsi, kad visa gatvė vibruoja nuo egzaltuotų skambučių, dūzgiančių kam nors išlošus, ir atkaklaus spigaus sunkiojo metalo ritmo. Šaligatviu čiuožinėjo porelės, jų akyse atsispindėjo Kalėdų žiburėliai, jie kvatojo, bučiavosi, riejosi. Ties Danieliaus O'Konelio paminklu būrelis kresnų klajoklių moteriškių, apsisiautusių škotiško audinio skaromis, gurkšnojo kažkokį garuojantį gėralą iš gertuvės ir skaičiavo pinigus, per dieną surinktus į aplaužytą grybų krepšelį. Lifio upės juodame vandenyje atsispindėjo švieselės iki pat sidabrinio Halfpenio tilto ir Fenikso parko, kur popiežiaus kryžiumi aukštyn žemyn žybčiojo neoninė vaivorykštė.

Tiek iš atsargumo, tiek iš susijaudinimo Edis pasirinko kelią pro juoduojantį Trejybės koledžą, Vestlando kelio link. Per Kalėdas Dublinas – pavojingas miestas. Per daug pažįstamų, tykančių patamsiuose, pasirengusių šokti ant tavęs ir tėkšti tau veidan savo naujausias pažiūras.

„Kenedžio" baras gaudė nuo gausybės lankytojų. Karštas, drėgnas oras, prakaito kvapas ir *Guinness* alaus aromatas tvokstelėjo Edžiui į sužvarbusius skruostus, vos tik jis pravėrė duris. Garsi tradicinė muzika sklido iš kolonėlių, pora studentų, vilkinčių dukslius paltukus, plėšė dainą, smūgiuodami orą dainavo maištininkų choro partiją. Edžio ausų speneliai ir nosis, taip pat jo nuskustos dygios galvos šonai buvo suledėję. Po sietynu kybojo tirštas

cigarečių dūmų debesis, keliaujantis iš vieno aludės galo į kitą, bet visąlaik išlaikantis savo purpurinę spalvą. Aukštai ore iš rankų į rankas ėjo putojančio alaus bokalai su geltonomis putų kaugėmis, tyškančiomis ant grindų arba žmonėms už apykaklių. Edis šonu brovėsi pro žmones, pastebėdamas pažįstamus veidus, panirdamas į visą tą flirtuojančią, šurmuliuojančią Kalėdų išvakarių kakofoniją.

– Ei, mulki, kaip gyveni? – pasigirdo balsas už nugaros.

Edis atsisuko tuo pačiu metu, kai į jo skruostą įsisiurbė rausvos lūpos.

– Dynai Bynai, – nusikvatojo jis, – kas čia vyksta?

– Nieko čia nevyksta, tik nuoma kyla. – nusijuokė Bynas, tvirtai sugniaužtdamas Edžio ranką, – O kaip sekasi tau?

– Puikiai, tikrai puikiai, – atsakė Edis.

– Jėzau, vyruti, kas gi nutiko tavo veidui?

Edis atsakė, kad tai ilga istorija.

Dynas Bynas kramtė gumą ir atrodė kaip paprastas atsipalaidavęs studentas. Po jo *Levis* džinsais styrojo kaulėti keliai, o rausvai rudas nelygus, languotas megztinis prašyte prašėsi į savitarnos skalbyklą. Bynas pačiupo Edį už alkūnės ir nutempė jį į vyrų tuliką, kur iš kelnių kišenės išsitraukė mažą skardinę tabako dėžutę. Jis kaip sąmokslininkas nekaltomis žibančiomis akimis pažvelgė sau pro petį ir stumtelėjo Edį į vieną kabiną. Atidaryta dėžutė buvo pilnutėlė smulkių baltų miltelių.

– Aš svajoju apie baltas Kalėdas, – karktelėjo Bynas, vyniodamas melsvą dvidešimties svarų banknotą. – Džiaugiuosi tave matydamas, drauguži, – tarė jis, stipriai tapšnodamas Edžiui per nugarą ir brukdamas dėžutę šiam į drebančias rankas. Energingai traukdamas į save rūgščius baltus miltelius, Edis matė platų V. B. Jeitso veidą, spoksantį iš dvidešimties svarų banknoto. – Štai ir grįžo namo

herojus, – pasakė užsimerkdamas, stipriai traukdamas orą ir tapšnodamas šnerves Bynas. Edis šniaukštė tol, kol akys apsiašarojo.

Bynas apšvietė jį, kad jų gauja yra užėmusi porą stalelių galinėje salėje. Bet Edis norėjo sužinoti, kas ten susirinkę. Dubline buvo keletas žmonių, kurių sutikti jis tikrai netrokštąs. Ir, be to, nejaučiąs jokio gerų senų laikų virpulio.

– Virpulio? – nusistebėjo Bynas. – *Virpulio*? Kur, po velnių, tu buvai nusibeldęs, vyruti? Į Vudstoko planetą?

Savo didžiam nustebimui Edis pajuto, kaip ėmė rausti.

Bynas liepė jam nusiraminti ir liautis kvailioti. Jis ištempė Edį iš vyrų tuliko į galinę salę prie stalo, aplink kurį Edis atpažino keletą nusibodusių veidų, tarp kurių kitoje pusėje išvydo ir Džimį su Rūta. Bynas vėl pliaukštelėjo Edžiui per pečius ir užstaugė:

– Ei, visi dėmesio, mūsų mieste atsirado naujas vaikis.

Veidai atsisuko. Pasirodė nusivylusios šypsenos. Rūta pamojo Edžiui ateiti ir sėstis jų gale. Ji vėl atrodė nervinga. O Džimis buvo girtas, suprakaitavęs ir šiek tiek senstelėjęs.

– Paskui, – be garso ištarė Edis. Rodės, Rūta nusivylė.

Edis prisėdo prie Dyno Byno ir Ronio Kavanago, kažkas atnešė jam išgerti.

– Tau ten patinka, tiesa? – staiga pasiteiravo Ronis.

– Neblogai, – atsakė Edis.

– Man ten bjauru. Buvau kelis sykius. Alus kaip myžalai, – nusižvengė Bynas. – Na, tu pats žinai, – pasakė jis.

– Man ten patinka, – pareiškė Edis.

– Tik pamanykit, – tarė Ronis, laižydamas putas nuo viršutinės lūpos, – alus *myžalų* skonio.

Bynas pasakė, kad jis vis tiek per daug geria. Jis turėtų kiek pristabdyti.

– Aš greitai imu viskuo piktnaudžiauti, – pasakė Bynas, o Ronis tarė, kad niekad to nepastebėjęs.

– Aš pats galiu gerti arba negerti, – pasakė jis. – O tu visai normalus. – Bynas parodė jam pirštą.

– Tai kaip einasi rokenrolo verslas? – pasiteiravo Bynas, kumštelėdamas Edžio ranką. – Oplia-oplia-oplia.

– Ech, viskas puiku, – pasikuklino Edis, – aplink šniukštinėja keletas įrašų kompanijų, kaip visada. Šiek tiek dalyvavau įrašuose, kol ten gyvenau. Žinai, neblogi pinigai.

– Jergau, jergau, kaip tu pasikėlei, – kranktelėjo Bynas.

– Tikrai? Ką įrašinėjai? – paklausė Ronis.

– *The Jesus and Mary Chain*, – atsakė Edis, prisidegdamas cigaretę.

– Tikras šunsnukis, – leptelėjo Bynas, – kiek jie mokėjo?

– Du penkiasdešimt per dieną, – atmestinai patraukė pečiais Edis. Ronis siurbtelėjo iš savo bokalo.

– Ką, jie net neišgali mokėti trijų šimtų svarų? – paklausė jis.

Dynas Bynas darsyk nusikvatojo ir išvadino Ronį šiknium. Arkanzaso akcentu tas žodis skambėjo keistokai.

– Roni, labai šmaikštu, – pasakė išsiviepęs Edis. – O tu kuo dabar užsiimi?

Ronis dirbo padėjėju savo tėvo darbovietėje ir laukė, kol bus panaikintas valstybės tarnautojų darbų draudimas. Jis dar vis šiek tiek rašinėjo, bet nedaug. Tik savaitgaliais. Retsykiais eilėraštį ar panašiai.

– Labai jau retsykiais, – įsiterpė Bynas, bet Ronis nekreipė į jį dėmesio. Jis draugaująs su mergina iš Vokietijos, atvykusia studijuoti folkloro.

– Na, žinai, tokio tipo merginas, – pasakė jis, – stebuklingi nykštukai ir vilnonės kelnaitės.

Ji greičiausiai dar dalyvaujanti ir žaliųjų judėjime, kaip visi čia.

Bynas pasidomėjo, ar Edis turįs kokį meilės objektą Londone. Žodį „meilės" jis lėtai išvingiavo kaip *soul* dainininkas.

– Nagi, Edi, – mygė jis, – kas gi plaka tau grietinėlę, a?

Ronis prapliupo juoktis.

– Nea... jokiu būdu, Chosė. Nenoriu prasidėti vėl. Tik ne po praeito karto, – pasakė Edis.

– Vienąsyk nusvilai, ar ne? – paklausė Bynas.

Tolimame stalo gale kažkas apvertė bokalą *Guinness* alaus, ir Edžiui nepažįstama aukšta mergina greitai pašoko keikdamasi. Ant jos baltos suknelės priekio tamsavo šlapios dėmės.

– Dusyk nusvilau, – atsakė Edis, ir Ronis sukikeno į savo bokalą. Tačiau Bynas nebesiklausė.

– O, Jėzau Kristau, – jis sunkiai atsiduso. – Tik pažiūrėk, kas gi ten? Vilką mini, vilkas čia, po galais!

Edis suakmenėjo. Jis žinojo, kas bus toliau.

Kažkas prasibrovė pro žmones ir rankomis uždengė Edžiui akis jam iš nugaros. Jis iškart suprato, kas čia. Ją išdavė kvepalai. Saldūs, brangūs ir ekstravagantiški. Jam jie niekada nepatiko. Jis palietė jos pirštus ir pajuto, kaip šie sugniaužė jojo.

– Ar čia tikrai tu, klausia ji, – paklausė Dženiferė. Kartais ji kalbėdavo apie save trečiuoju asmeniu. Jai tai atrodė kieta, kartais taip ir būdavo. Tačiau dažniausiai ne.

Dženiferė gerai atrodė. Šiek tiek sulysusi, tačiau nuostabios akys tokios pat skaisčios ir švytinčios, o oda kavos su pienu spalvos. Jie šiek tiek paplepėjo, bet Ronis su Bynu ėmė vienas kitam garsiai aiškinti apie Dekartą, ir ten pasidarė

per daug triukšminga. Kad Edis girdėtų, ji pasilenkė prie jo, ir jos burnos mėtinis kvapas glostė jam veidą. Tuo metu dar kažkas įsitraukė į filosofinę diskusiją, stodamas į antidekartišką pusę, ir Edis, kad ir kaip stengėsi, nebegalėjo jos girdėti, tad pasiūlė kelioms minutėms išeiti lauk.

Skersgatvyje jie nukrypo nuo temos, bučiavosi ir drebėjo šaltyje. Edis įkišo ranką Dženiferei po sijonu ir čiupinėjo ją, o ji stovėjo klubais įsirėmusi į duris. Atrodė, kad jiedu kalbasi pusiau pamiršta kalba. Jų burnos kvapas virto garais, o Edis vis slysčiojo ant ledo. Galiausiai vienąsyk itin smarkiai pritūpdamas jis griuvo atbulas į balą ir nusibrozdino ranką į šiukšliadėžės dangtį. Ji nesijuokė. Tad jis atsistojo, ir jiedu vėl ėmė glamonėtis, o pro avarinį išėjimą sklido ritmingas *The Pogues* „Fairytale of New York" spiegimas.

Kai Edis baigė, ji kažką pasakė ispaniškai. O kai baigė ji, Edis nepasakė ničnieko.

– Ji sako, kad tai nebuvo itin puikus sumanymas, – pasakė Dženiferė. Edis atsakė, kad dabar jau šaukštai po pietų. – Tu, ko gera, manai, kad aš esu sarkastiška, – tarė ji. Edis paprieštaravo, tai juokinga, jis tikrai taip nemanąs.

– Šiaip ar taip, juk Kalėdos, – abejingai tarstelėjo Edis. Kuo čia dėtos Kalėdos, pasidomėjo Dženiferė, segiodamasi palaidinę.

– Seni geri laikai. Na, žinai, ramybė ir gera valia.

– Paskui jie vaikštinėjo po rajoną ir kalbėjosi apie Nikaragvą, – ilgesingai pasakė Dženiferė, lygindama savo suknelę. Pasak jos, tai yra graži šalis, kur visi politikai – poetai. O Edis papasakojo jai, kaip šauniai jam einasi Londone, kad ištrūkti iš šios apgailėtinos šalies buvo pats teisingiausias sprendimas jo gyvenime. Ar jis nepasiilgstąs savo draugų, pasiteiravo ji.

– Draugų? – nusikvatojo Edis. – Kurgi ne, nuostabūs draugai, kolekcija sumautų nevykėlių ir dykaduonių, nuolat vienas kitą kiršinančių ir apkalbinėjančių už nugaros.

Dženiferės manymu, toks vertinimas buvo kiek per žiaurus. Edis atsakė, kad dabar Kalėdos. Per Kalėdas jis visad virsta bjaurybe.

– Edi, tu niekad nepasikeisi, – tarė ji, – tu tikras aktorius.

Jis nesuprato, ką ji norėjo pasakyti. Bet ir nenorėjo žinoti, tad nebuvo jokio skirtumo.

Kai jiedu grįžo vidun, prie stalo sėdėjo dailus vyrukas juodu sportiniu švarku. Parėmęs galvą viena ranka, jis gurkšnojo apelsinų sultis ir stebėjo Dyną Byną meiliu ir atlaidžiu žvilgsniu. Iš šukuosenos jis priminė madingą jėzuitą, jo nosis buvo šiek tiek užriesta. Bynas jautėsi kaip žuvis vandenyje. Nuo gėrimo ir kokso jis kaip visada ėmė kalbėti ganėtinai nerišliai. Jis mosikavo rankomis ir vėl kalbėjo apie prarastąją kartą. Kalbant jo akys buvo susijaudinusios, jis vis prisideginėjo cigaretes, mėtė jas ant grindų ir vėl mėgino jas pakelti.

– Socializmas, – šūkavo jis, – Airijos Darbo partija nepripažintų jokio socializmo, jei jis įspirtų jiems į šikną, po velnių! Jie tiesiog pasyviai stebėjo prarastąją kartą.

– Vaje, – atsiduso Dženiferė, – argi ne puiku būti prarastosios kartos vaiku? Net nežinau, kuo dar Bynas piktintųsi.

Ji supažindino Edį su Lepu. Lepas buvo regbio žaidėjas. Nacionalinėje Airijos komandoje jis žaidė centro puolėju. Jo rankos paspaudimas buvo tvirtas ir šiltas, bet iš burnos sklido rūgštus kvapas. Edis prisiminė matęs jo veidą laikraščiuose, bet nenorėjo to pripažinti. Jie juk nėra draugai ar panašiai, jis tėra dar vienas Dženiferės romanėlis.

Jis priminė vyruką, su ginklu tykantį krūmuose. Dženiferė kažką užsiminė apie autografą Edžio tėčiui, bet Edis griežtai atsisakė, tėtis daugiau nesidomįs regbiu, nes nuo tada, kai Stivenas Rošas laimėjo *Tour de France*, jo tėvas domisi tik dviračių sportu.

– Kaimiečių sportas, – pasakė Lepas, atmesdamas galvą ir kvatodamas.

– O kaip suknista Pietų Afrika? – vapėjo Čarlis. – Kaip Nelsonas Mandela, ką?

Argi Mandela dalyvaująs regbininkų grumtynėse, pasiteiravo Lepas Byno ir nusijuokė. Paskui jau rimtai pridūrė, kad regbis anaiptol nėra juodžių žaidimas. Galbūt jis teisus, bet Airijos žaidėjai neturėtų vykti paremti apartheido, atšovė Bynas. Tačiau Lepas paprieštaravo, sakydamas, kad jei Bynui pasitaikytų galimybė nuvykti į tą respubliką ir pačiam pasižvalgyti, jis tikrai neatsisakytų. Nereikėtų kalbėti apie situaciją, nepabuvus kito kailyje, teigė jis.

– Klausyk, juk neklausinėčiau sumauto popiežiaus apie dulkinimąsi, ką? – sukikeno jis.

Edis pasijuto blogai. Lepas ėmė pasakoti apie banką, kuriame dirbo Londone, paskolas ir panašiai, palūkanų normas, bet nuo kokso viskas tapo per daug ryšku. Edis pamėgino kalbėti, ir jį persmelkė klaiki baimė. Jis matė, kaip Dženiferė juokiasi, kaip liečia Lepo ranką, norėdama pertraukti jį ir pati ką nors pasakyti, kaip jo pirštai sugniaužia jos ranką. Spalvos ėmė mirgėti. Muzika įsielektrino ir keistai skambėjo. Kai tik pažvelgdavo į Dženiferę, atrodė, kad jos veidas raibuliuoja lyg atvaizdas vandenyje. Ir nuolatos prieidavo žmonės su peršlapusiu bokalo padėkliuku ar servetėle ir prašydavo Lepo autografo. Jis kaskart skeldavo tą patį sąmojį:

– Tik nespauskit prie čekio, gerai?

Edis atsiprašė ir nusvirduliavo į tualetą, ten įsikišo du pirštus į gerklę ir prisivertė išsivemti į pisuarą. Lepas dėl to nebuvo kaltas. Tik prastas koksas, Edis puikiai žinojo ir nenorėjo būti apimtas paranojos, tik ne Kalėdų išvakarėse, nes jis ir taip buvo beprotiškas ir paranojiškas. Kalendoriaus atsakas į narkotikų trūkumą. Prakeiktas Dynas Bynas. Juo paprasčiausiai negalima pasitikėti, kai vartojami narkotikai. Jis visai neišrankus. Jei tinkamos nuotaikos išmauktų butelį *Domestos*, tai gražiausiai apsineštų. Tiesą sakant, Edis vienąsyk matė, kaip Bynas po vakarėlio Foksroke, kai buvo šalta ir vėlu, suko aspidistros lapus ir mėgino juos rūkyti, vis kliedėdamas apie aušrą.

Kai jis išėjo iš vyrų tualeto, Dženiferė ir Lepas jau stovėjo. Jis laikė jos paltą kaip koks superstas hercogas, o ji spraudėsi į rankoves. Nuo pastangų pro palaidinę išsikišo jos krūtys. Bynas užsimerkęs suposi pirmyn atgal ant aukštos kėdės ir susiraukęs tyliai niūniavo „Walk Away Renee". Lepas rūkė cigaretę, laikydamas ją kaip koks Noelis Kauvardas[1] ir apsimesdamas, kad jam nė motais, jog pusė aludės lankytojų nenuleidžia nuo jo akių.

Nutiko kažkas keista. Staiga Edis pasijuto nuvargęs. Jo perštinčioms akims viskas pašėlusiame siautulingame bare staiga nurimo. Viskas sustojo. Jis girdėjo bangų mūšą į uolas. Visi žmonės atrodė tarsi robotai, sustingę išblukusiose rudose senose fotografijose, viskas buvo lyg sustingęs paveikslas be šviesos, be judesio, be jokių galimybių. Edis pajuto, kad tuoj nutiks kas nors pavojinga, ir sunkiai nurijo seilę, mėgindamas grįžti į tikrovę. Jį krėtė šaltis, jis norėjo prigulti, bet pajuto, kad negali net pajudėti.

Galiausiai viską pertraukė Dženiferės juokas.

[1] *Noël Coward* (1899–1973) – anglų dramaturgas, rašytojas, aktorius, kompozitorius.

Ji pakvietė Edį į vakarėlį Nacionalinėje radijo ir televizijos stotyje, į kurį jiedu kaip tik vyksta, bet Lepas pasakė, kad gali kilti tam tikrų problemėlių. Mat, tiesą sakant, vakarėlis tik kviestiniams svečiams.

Jam vienodai šviečia, pasakė Edis ir pridūrė, kad vis tiek turįs nueiti į du vakarėlius. Be to, jau pernai buvęs Nacionalinės televizijos vakarėlyje. Šūdas, įvertino jis. Pamaivos, diletantai ir persiėdę netalentingi tuščiagalviai. Ji vėl nusikvatojo.

– Ji pasakė viso gero, – tarė Dženiferė ir pabučiavo jį į skruostą. Lepas pasiūlė Edžiui kada paskambinti jam, kai bus Londone.

– Mes susitiksim ir prisigersim iki žemės graibymo, – pasakė jis.

Kai ji išėjo, Edis kelias minutes sėdėjo, prisimindamas tuos šaunius laikus, kai jiedu buvo kartu. Dabar jis jos beveik nebepažįsta. Ji taip savimi pasitiki, štai kas jį iš tikro nervino. Ji taip savimi pasitiki ir dar atrodo tokia seksuali, nuostabi ir puikiausiai gyvuojanti be jo. Jėzau. Tai varė jį iš proto.

Iškišęs liežuvį Dynas Bynas palinko Edžiui virš kelių.

– Vienąsyk pajodinėjai ir jau ištirpai, – tarė jis.

– Aha, maždaug taip, – atsakė Edis.

Pažvelgęs į stalą, išvydo ten voką su savo vardu ir šlapia ruda bokalo žyme ant viršaus. Niekas nežinojo, iš kur tas vokas atsirado. Susidomėjęs jį atplėšė. Ten buvo į keturias dalis sulankstytas lapas, išplėštas iš žurnalo *The Face*. „Apdairus Salomės Vaild žavesys" – tokia buvo antraštė virš balto kuklaus veidelio. Edis atvertė atviruką. „Ar tau nuo jos dar nesuka vidurių?" – buvo parašyta. „Linksmų Kalėdų linki Džimis ir Rūta." Jis apsidairė, bet jie jau buvo išėję. Suglamžė lapą ir atviruką ir ėmė maukti Dyno Byno alų.

Namo jis parėjo pėsčiomis, nes joks taksi nenorėjo vežti. Pro Nacionalinę galeriją, visą šustingusią ir apsnigtą, Merion keliu palei juodą Žaliojo parko tvorelę. Paskui Erlsforto terasos ir Harkorto gatvėmis, pro sugriautą, belangį TV klubą, per tiltą ir dabar apleistas Ranelago lygumas, kur vyko tiek daug vakarėlių ir jis turėjo šitiek draugų. Kai kurie dabar gyvena Australijoje. Kai kurie Jungtinėse Valstijose. Vienas ar du sėdi kalėjime. Jis prisiminė vakarą, kai su Ričiu Mulkahiu apgaule įsigavo į kažkokį apšnerkštą barą „Harkorto" viešbutyje ir kalbėjosi apie poeziją. Arba tada, kai Bynas žliumbė ant jo peties prie „Onion Field" klubo, kartodamas, kad Edis yra geriausias jo draugas. Edis prisiminė ir kitus vakarus, pro palšą miglą matė trankius vakarėlius ir svetimas merginas.

Policininkas, baigęs darbą, visą parą veikiančioje parduotuvėje mėgino prakalbinti drovią merginą už prekystalio. Jo pistoletas buvo įbruktas į diržo pakabą iš nugaros, o išminuotojo striukė buvo taip užsismaukusi viršun, kad pistoletas buvo gerai matyti. Jo akys buvo liūdnos. Danguje švietė šaltas raudonas mėnulis. Jis kybojo virš didžiulio žalio Ratmaineso bažnyčios kupolo kaip koks kvailas Kalėdų žaisliukas.

Perėjus senąjį geležinkelį ir pasiekus Beketo gatvę, jo skrandis aprimo. Mintys prašviesėjo, ir nors išspjovė tąsių seilių, Edis žinojo, kad greičiausiai nebevems.

Pagalvojęs apie Marioną, mėgino nustumti suvokimą, kad buvo kur kas laimingesnis be jos. Ji atrodė tokia tolima, ir jis jautėsi taip, tarsi niekad nebūtų jos sutikęs. Nuo nuotykio skersgatvyje maudė apyvarpę, ir jis norėjo šlapintis. Edžio nuotaika buvo prasta.

Prie namo stovėjo prabangus automobilis iš vidaus aprasojusiais langais ir šviesa viduje. Priėjęs arčiau Edis

pamatė Patriciją ir jos vaikiną, sėdinčius ant galinės sėdynės, kremtančius mėsainius ir plepančius. Edis paliko juos ramybėje. Jam einant pro šalį, ji atsuko langą, ir iš vidaus pasigirdo Klifas Ričardas. Ar Edis nenorįs susipažinti su nauja jos gyvenimo meile, paklausė ji. Ne, dėkui, atsakė Edis ir nuėjo link namo.

– Žavinga, – pasakė Patricija, – susipažinkite su mano vyresniuoju broliu, mielieji.

Kambaryje iš gatvės pusės buvo palikta šviesa. Iš lauko Edis matė, kaip tėvas imasi su Kalėdų eglute. Rankoje jis laikė atsuktuvą ir atsargiai kažką baksnojo, lyg būtų baiminęsis, kad medis įkąs; jis prišokdavo ir vėl atsitraukdavo kaip fechtuotojas koviniame filme. Edis stovėjo sode ir spoksojo pro langą. Ant jo lūpų tirpo snaigės.

Kai Edis įžengė į prieškambarį, jo tėvas jau stovėjo ten su savo ryškiai raudonu kalėdiniu megztiniu – tikras pykčio įsikūnijimas, turintis antsvorio. Kalta buvo eglutė. Lemputės vėl išsidirbinėja kaip ir kasmet.

– Juk sakiau jai ne vienąsyk, bet tūkstančius kartų, kad nupirktų naują girliandą, – atsiduso jis. – Jėzau. Galima pagalvoti, kad esam skurdžiai.

Edis prisėdo ant sofos ranktūrio ir stebėjo, kaip tėvas baksnoja lemputes.

– Per kurias nors suknistas Kalėdas mes visi gyvi sudegsim savo lovose.

Edis iš pareigos sukrizeno. Velniai griebtų, čia menki juokai, tarstelėjo tėvas atsisukęs.

Tylą perskrodė staigus ir kurtinantis *bum!* Kambarį nušvietė žalsvai melsvas blyksnis. Edžio tėvas stūgtelėjo ir atsitraukė nuo eglutės. Jis nušveitė atsuktuvą ir įsibrukęs ranką sau į pažastį sukaukė iš skausmo. Lemputės sušvi-

to skaisčiau, o paskui viena po kitos užgeso nuo eglutės apačios iki pat smailios viršūnės, jų pavyzdžiu pasekė sieninės lempos ir šviestuvas prieškambaryje, kol visas apatinis namo aukštas paskendo tamsoje.

Eglutė pasviro į šoną, atsirėmė į sieną ir su trenksmu nušveitė ant grindų paveikslą. Ant kilimo nukrito mažučiai plastikiniai kamuoliukai. Šakas jau laižė liepsnos. Edis nulėkė į virtuvę ir pripylė prikaistuvį vandens. Jis girdėjo, kaip tėvas vis dar kaukia tamsoj.

Edis šliūkštelėjo vandens ant eglutės.

– Jėzau, koks tu idiotas, – riktelėjo tėvas, – ar žinai, kiek suplojau už tuos tapetus? Jėzau Kristau...

Vėliau, užsidegę žvakes ir kempinėmis nusausinę sieną, jiedu sėdėjo mirksinčioje oranžinėje šviesoje ir gėrė iš butelio neapmuitintą škotišką viskį, kurio Edis paskutinę minutę pastvėrė Hitrou oro uoste. Dabar jo tėvas buvo nurimęs. Jį tiesiog ėmė veikti alkoholis.

Iš pradžių jis buvo šiek tiek suirzęs, ir jiedu neturėjo apie ką kalbėti. Jis vis atsistodavo ir pamėgindavo įjungti šviesą, tikėdamasis, kad kokiu nors stebuklingu būdu vėl atsirado elektra. Tačiau ji neatsirado. Edis pasisiūlė pažvelgti saugiklių dėžėn, bet tėvas griežtai uždraudė, jie palauksią iki ryto ir pasikviesią kokį elektriką.

– Greičiausiai suplosim kokius keturiasdešimt svarų Kalėdų dieną, – pasakė jis. – Mažiausiai keturiasdešimt arba penkiasdešimt svarų. Ir taip gyvenimas sušiktas, o čia dar penkiasdešimt svarų mažiau, – Edis vis pylė alkoholį, ir ilgainiui tėvas pralinksmėjo. Jis giliai atsiduso ir atsiprašė, kad išvadino Edį idiotu. – Antros Kalėdos be mamos, – tarė jis, – mane tai šiek tiek prislėgė.

– Pamiršk tai, – tarė Edis ir liepė tėvui pažvelgti į šviesiąją pusę.

Šis paklausė Edžio, ar jis matėsi Londone su motina.

– Ne, – pasakė Edis, – ne itin. – Tėvas linktelėjo į savo taurę ir subarbeno pirštais į kavos stalelį.

– Žinai, aš ją mylėjau, – staiga nuoširdžiai tarė jis, – ar žinai? – Aišku, jis juk žinąs, atsakė Edis nusijuokęs. – Nežinau kodėl, bet dabar man tai svarbu. Šiais laikais tai man tapo taip žvėriškai svarbu, – prisipažino tėvas. Edis liepė jam nesijaudinti. Jis tai žinąs.

– Kartais tiesiog kažkas nesiklijuoja, – pasakė jis. Tėvas atsakė, kad kartais neįmanoma numatyti, kaip viskas eisis. Tiesiog negali žinoti, kur pasisuks gyvenimas. Jie dar išgėrė. Edis matė, kad tėvas atsipalaidavo.

– Tėti, sakyk, apie ką mąstai? – paklausė jis. – Žinau, kad apie kažką mąstai.

Edžio tėvas tyliai nusijuokė ir papasakojo jam istoriją apie vyruką, vardu Paskalis, kuris kadaise dirbo banke, kai jis pats dar dirbo filiale Bagoto gatvėje. Paskalis buvo vienišius. Jis gyveno nuomotame kambaryje kartu su žydų šeimyna Ratmaineso rajone, neturėjo jokių draugų, niekad nesilinksmino su merginomis. Na, bet vienais metais jo kolegos tarė:

– Klausyk, Paskali, nebūk vienas per šias Kalėdas, važiuok kur nors atostogauti.

Iš pradžių jis visai nenorėjo, bet galiausiai nusprendė važiuoti. Jis užsisakė dviejų savaičių atostogas Ispanijoje, ten kiekvieną vakarą kur nors linksminosi, gėrė, užmezgė romaną su vokiete. Per Naujus metus jis paskambino Edžio tėvui ir motinai palinkėti laimingų Naujųjų metų, pasakyti, kad jis dar niekad nebuvęs toks laimingas, ir padėkoti, kad įtikino jį išvažiuoti. Jis net pakvietė prie telefono pasisveikinti vokietę – ji buvo vardu Greta.

– Bet ji nelabai mokėjo angliškai, o nei aš, nei tavo motina, pats žinai, kalbų niekada nesimokėme.

– Taip, žinau.

– Žinai, ką jis padarė, grįžęs iš Ispanijos? – Edis nežinojo. Tėvas nurijo didelį gurkšnį viskio. Edis pasirengė išklausyti banalią pabaigą. – Jis nusižudė, Edi. Vieną naktį jis padaugino migdomųjų tablečių. Kai jį aptiko, jis buvo jau miręs, nepaliko jokio raštelio, nieko.

Keletą akimirkų kambaryje tvyrojo tyla. Iš gatvės buvo girdėti kelių girtų vaikių, grįžtančių iš Bernelių mišių, švilpavimas. Garsiai sutiksėjo laikrodis. Atrodo prabėgo amžinybė, kol jie vėl prašneko.

– Jėzau, tai siaubinga, tėti, – pasakė Edis.

– Taip, – atsakė tėvas, – man atrodo, jis suvokė, ko savo gyvenime yra netekęs. Manau, jis tiesiog visa tai suvokė. Žinai, kartais žmonėms taip nutinka, juk esi girdėjęs apie tai, – vėl įsivyravo tyla. – Taip nutinka, – pasakė tėvas. Kambaryje tvyrojo saldus ir gedulingas eglutės spyglių kvapas. – Bet per šias šventes aš visad jį prisimenu.

– Suprantu, tėti, taip ir turi būti. Jėzau, – tarė Edis.

– Taip, aš tikrai apie jį galvoju, – pasakė tėvas ir kambaryje vėl tapo tylu. Toje tyloje, rodės, šmėkščiojo vaiduoklis liūdno banko klerko, kuris mirė vienut vienas savo ankštame kambarėlyje, svajodamas apie sangriją.

Tyla taip ilgai truko, kad pasidarė tiesiog nepakenčiama, Edis vos laikėsi nežiovavęs, ketino palinkėti tėvui labos nakties ir eiti miegoti, nes jautė, jog tėvas nori pabūti vienas. Jis *jau* ketino žiotis, kai tėvas vėl prašneko lyg būtų staiga kažką prisiminęs.

– Dar vienas dalykas, Edi. Kiek tau dabar metų?

Edis atsakė, kad dvidešimt ketveri.

– Norėjau tau tai pasakyti, kai buvai dvidešimt vienerių, – tėvas sumišęs šyptelėjo. – Tai smulkmena, bet vis tiek man nepatinka, kai vadini mane „tėčiu". Man tikrai nepatinka. Ir niekad nepatiko, tiesą pasakius. O būdamas tokio amžiaus, manau, galėtumei kreiptis į mane vardu. Noriu pasakyti, kad pristatydamas mane savo draugui nesakytum „o čia mano tėtis", gerai? Tai visai nesunku.

– Ką? Man vadinti tave Frensiu?

– Frenku, – atsakė tėvas. – Toks mano vardas, ir taip mane visi vadina.

– Gerai, – dvejodamas sutiko Edis, – man bus keista, bet jei tu to nori...

– Taip, aš to noriu, – ryžtingai atsakė tėvas. – Nuo šiol būsiu Frenkas.

– O aš būsiu trenktas, – atšovė Edis. Tėvas nusijuokė ir abiem pripylė dar po colį viskio.

– Taip, Edi, bus šaunu, bus tikrai šaunu. – Laikrodis koridoriuje išmušė dvi. Jie maukė viskį ir kalbėjosi apie perestroiką.

Ketvirtą ryto tėvas paprašė Edžio išlįsti laukan ir pasakyti Patricijai, kad jau metas grįžti namo. Bet kai Edis išėjo į gatvę, visur buvo ramu ir tamsu, o jos vaikino automobilio nebuvo. Sniegas krito ant kelio, kaupėsi ant automobilių stogų ir takelio pakraščiuose. Balta pudra.

– Kartais ji negrįžta visą naktį, – atsiduso tėvas, melancholiškai purtydamas galvą, – kiaurą naktį.

Edis įsipylė sau dar ir nejučiom ėmė spėlioti, ką šiuo metu veikia jo motina ir ar ji pamena tą apgailėtiną vaiduoklį, apie kurį pasakojo tėvas.

Lipdamas laiptais tėvas pasakė, kad Patricija turėtų šiek tiek labiau save gerbti.

– Kiaurą naktį, nieko gera. Ji įgis prastą reputaciją ir tada ims graužtis, – apgailestavo jis. Tėvas pastoviniavo ant laiptų, čiupinėdamas turėklus ir braukdamas atgal plaukus. Paskui nusisuko ir ėmė lėtai kopti.

Pusiaukelėje jis sustojo. Jis vėl pačiupinėjo turėklus, stipriai juos sugniaužda mas ir vėl atleisdamas. Edis stebėjo tėvą iš koridoriaus.

– Aš myliu tave, sūneli, – pasakė tėvas neatsisukdamas, – tu tai žinai, tiesa?

– Taip, Frenkai, žinau, – švelniai atsakė Edis.

– Šioje šalyje žmonės mažai apie tai kalba. Ypač vyrai, – pasakė Frenkas.

– Taip, tikrai mažai.

Frenkui nuėjus, Edis įsvirduliavo atgal baigti viskio. Jis nejudėdamas sėdėjo prieblandoje ir mėgino nuvyti praeities Kalėdų prisiminimus. Jis gėrė be saiko, kol ištuštino visą butelį. Maukė, kol ėmė mausti pilvą, kambarys ėmė suktis, o galvoje švilpė vėtros. Jo pirštai drebėjo prisidegant cigaretę.

Tyloje Edis mėgino įsivaizduoti savo tėvų vienišumą, baisiai karštą jų meilę, jų stiprybę, jų nenusakomą pažeidžiamumą. Akis graužė dūmai. Veidu ėmė riedėti karštos, geliančios ašaros. Edis nunarino galvą ir ėmė žliumbti kaip vaikas, nes toks ir buvo, pats žinojo.

Prabėgo likusios Kalėdų dienos, pučiant pilvą ir sentimentaliai dūsaujant kaip visada. Apie Edžio motiną daugiau niekas nekalbėjo. Kalėdų rytą Patricija per penkias minutes sutaisė saugiklių dėžę. Tada mikrobangėje iškepė nusususį kalakutą, Edis išplovė indus, paskui jie visi sėdėjo televizoriaus kambaryje, kur Frenkas žiūrėjo „Dviejų

Ronių dvidešimt vieneri metai" ir gėrė išsivadėjusį džiną su toniku.

Vienintelis nemalonus dalykas nutiko po deserto, kai Frenkas pakėlė taurę ir pasakė tostą:

– Už nedalyvaujančius draugus, – tarė jis ir ėmė stipriai mirksėti, paskui garsiai užsikosėjo ir greitai pranyko vonioje. Tėvui viskas gerai, Patricija nuramino Edį, čia tik vynas kaltas. Edis pasakė, kad pats tai žinąs.

Kalėdų dieną Patricija, ko gera, skambino Rodui kokius penkiolika kartų. Ji vadino jį „mielu triušiuku" ir kalbėjo su juo gugenančiu vaikišku balseliu. Kaip gera būti jaunam ir įsimylėjusiam, pasvarstė Edis, o Patricija atšovė, kad Edis galėtų nesielgti kaip senas, ciniškas pleibojus.

– Kaip gražiai kalbatės, – tarė Frenkas, kankinio išraiška valydamas dulkes nuo „Monopolio" lentos, – miela klausytis.

Per kelis tolesnius vakarus Edis aplankė porą vakarėlių kartu su Patricija ir Rodu, kuris turėjo „Ford Sierra" ir mėgo *thrash heavy metal*. Rodas mokėsi aukcionų varžytojo amato, bet buvo visai nieko. Labiausiai jis troško emigruoti į Australiją. Atrodo, Edis jam patiko, nors Edis jo ne itin mėgo ir to neslėpė. Bet Rodas buvo iš tų žmonių, kuriems gali kabinti makarònus, o jie vis tiek mano, kad tai pokštas. Jie mano, kad tai ironija. Toks žmonių tipas.

Netrukus po to, kai pasirodydavo vakarėlyje, Patricija su Rodu dingdavo visai nakčiai, palikdami Edį likimo valiai. Šis maukdavo tiek nemokamo alkoholio, kiek tik žmogui įmanoma, kalbino moteris, skiedė apie savo gyvenimą Londone. Kartais jis dirbo dainininkės Terensės Trent D'Arby turų administratoriumi, kartais studijavo dizainą

pas anglų dizainerę Katrin Hamnet, kitąsyk dirbo tiriamąjį žurnalistinį darbą *New Statesman and Society* žurnale. Kad ir kokia būdavo to vakaro versija, namo Edis visuomet svirduliuodavo pats vienas. Jis būtų galėjęs pasitrinti aplink mielus triušiukus ir šie būtų pavežę jį namo, bet išdidumas neleido. Per lietų jis vilkdavosi šešias mylias namo, o ryte Patricijai girdavosi ką nors pakabinęs ir dėl to anksti išėjęs, kol ji viršuje, rūbinėje, laižėsi su Rodu.

Tarsi jai tas būtų labai rūpėję.

– Edis Virago – žmogus, nusiritęs į dugną besidulkindamas, – erzino jinai brolį.

Vienąsyk skambino Mariona. Jiems nekaip sekėsi kalbėtis. Neturėjo ką vienas kitam pasakyti. Jos balsas sklido iš didelės tolybės, ji atrodė nusiminusi. Donegale jau daugelį dienų snigo. Edžio manymu, tai labai gražu, bet ji paprieštaravo: paprasčiausiai yra šalta, vandens saugykla užšalo ir nėra nieko nuostabaus, kai jau keturias dienas negali nusiprausti. Ragelyje aidėjo, ir Edis girdėjo, kaip atsikartoja jo žodžiai, lyg kalbėtų į metalinį kibirą. Bolibrakene nieko nevyksta, skundėsi Mariona. Visiška nuobodybė. Ką tik pranešė, kad fabrikas, gaminęs tinklelius plaukams, uždaromas ir gamyba perkeliama į Portugaliją, tad miestelyje visus apėmė neviltis.

Ji sakė pasiilgusi Edžio, jis tikrai nėra jos tiek pasiilgęs. Ji apkaltino Edį, kad šis nukreipia kalbą. Kažkodėl Edis neprieštaravo. Kai įsivyraudavo tyla, ji kartojo „alio, alio", lyg būtų pamaniusi, kad ryšys nutrūko, o Edį tas siutino. Jis pasakė jai, kad ji pasidarė per daug nuo jo priklausoma. Ji numetė ragelį. Edis perskambino, bet niekas neatsiliepė. Jis įsivaizdavo, kaip palikdama pėdsakus sniege Mariona plumpuoja atgal į miestelį, keikdama jį.

Diena buvo bjauri. Edį apėmė nykuma, jis sėdinėjo namie, užsikėlęs kojas ant baldų, laukdamas skambučio, tačiau niekas taip ir nepaskambino, bent jau ne jam.

Taip, diena buvo sumauta. Kitos dvi dienos taip pat, ji neskambino, ir dienos subjuro. Kuo tolyn, tuo blogyn, o dieną prieš Naujuosius metus, tą dieną išvis viskas buvo blogai.

Vienuoliktą ryto nuskambėjo durų skambutis. Patricija sunkiai pakilo nuo virtuvės stalo ir nušliurino atidaryti, o Edis liko kramsnoti savo skrudinto sumuštinio su kalakutiena, nes mėgino išsipagirioti ir skaitė laikraščiuose begalės metų apžvalgų. Frenkas buvo išėjęs pas dėdę Džo žiūrėti Amerikos žirgų lenktynių per satelitinę programą. Virtuvėje ant stalo niekieno nepaliesti kvepėjo mandarinai, Kalėdoms nupirkti Frenko ir sudėti į didelį baltą dubenį.

Edis išgirdo, kaip koridoriuje kažkas jo teiraujasi. Iš pradžių jis per daug nesusidomėjo. Jis buvo įpusėjęs skaityti straipsnį apie pastarojo dešimtmečio Bono užmojus. Nelabai suprato, kas kalba. Bet kai balsas vėl pasigirdo, Edis pamanė, kad jam vaidenasi.

Jis sulankstė laikraštį, sunkiai nurijo seiles, greitai pašoko, pažvelgė pro langą, trokšdamas kokiu nors būdu prasmegti skradžiai. Neaišku kodėl stvėrė sumuštinio su kalakutiena likučius ir sumetė į šiukšliadėžę. Tada vėl prisėdo, sukryžiavo rankas ir pamėgino nuduoti esąs ramus ir nerūpestingas.

Jis išgirdo, kaip jį šaukia Patricija, paskui ant laiptų pasigirdo basų kojų trepsėjimas. Jo nugara perbėgo šiurpas. Jis girdėjo, kaip vėjo gūsis užtrenkė lauko duris. Išgirdo savo vardą, ištartą beveik pašnibždomis. Dar kartą pažvelgė pro didžiulį virtuvės langą, pro galinę sieną ten, kur

debesys buvo milžiniški ir šiurpūs. Jis vėl išgirdo savo vardą, šįsyk ištartą šiek tiek drąsiau. Edis palaižė pirštus ir perbraukė per blakstienas, nužvelgdamas savo išskydusį atspindį ant virdulio. Tada išėjo į koridorių.

– Jėzau, – pasakė jis, – kaip šaunu tave matyti. Nerealu.

Prie pat durų, pasidėjusi priešais nuvirtusią kuprinę, stovėjo Mariona.

Iš pradžių ji stovėjo nejudėdama, tik sukdama plaukus ir dairydamasi po koridorių, lyg būtų patekusi į bažnyčią ar muziejų. Ji šypsojosi. Atrodė sveika ir linksma. Buvo įraudusi nuo šalčio. Rodos, ji vilkėjo daugybę sluoksnių rūbų, geltoną dermantino švarką, vilnonę *Dexy's* kepurę ir juodas kumštines pirštines. Eidama ji šiugždėjo. Kai vėl nusišypsojo, jos dantys buvo kur kas baltesni nei Edis prisiminė. Ji kvepėjo cigarečių dūmais.

– Nustebinau? – pasiteiravo ji, atsisegdama palto sagas.

– Taip, aš pritrenktas, – atsakė Edis.

Viršuje trinktelėjo vonios durys, ir pro vandens šniokštimą pasigirdo prislopinti radijo garsai.

– Koks tipiškas angliškas posakis, – pasakė ji.

Jie pasibučiavo po amalo šakele, kurią Frenkas prieš savaitę džiugiai priklijavo lipnia juostele prie lempos gaubto koridoriuje. Edis kartojo, kad tai neįtikėtina, o ji atsiprašė, kad neperspėjo iš anksto apie atvykimą.

– Nieko, brangioji, nieko tokio, tikrai, – ramino jis. Mariona nusistebėjo, kad virtuvė didesnė už visą jų namo pirmą aukštą. – Tikrai? Negali būti, – juokėsi Edis. Jis apsižvalgė, lyg laukdamas, kad sienos susitrauks. Tada vėl nusijuokė. Tikrai, Marionai apie tai užsiminus, jis pats dabar pastebi, kokia didelė jų virtuvė, pasakė jis. Bet Mariona nesijuokė. Ji įdėmiai apžiūrėjo šūsnį sąskaitų, prispaustų

banano formos magnetukais prie šaldytuvo durų. Pažvelgė į sodą, lyg būtų žolėje pastebėjusi ką nors neįprasta. Tada nusivilko paltą ir pakabino jį ant kėdės atkaltės.

– Na, štai, – tarė Edis, – mesk jį bet kur.

Jie susėdo virtuvėje, gėrė kavą ir rūkė cigaretes. Edžio galvoje kilo neaiški panika. Jis barbeno pirštais į stalą. Ji kartojo, kad namas neįtikėtinas.

– Na, tai kaip sekėsi? – klausinėjo jis. – Šūdas! Kaip gera tave matyti!

– Niekaip, – atsakė ji.

– Tikrai? Viskas ramu, tiesa?

Jie aptarė svetainės tapetus. Ji pasiteiravo, kiek kainavo muzikinis centras.

– Žinojau, kad nenorėsi manęs matyti, – pasakė ji, įpusėjusi antrą kavos puodelį.

– Nenusišnekėk, – nusijuokė Edis, – aš tik šiek tiek nustebau, ir viskas. – Jis pajuto užeinantį galvos skausmą. Ji paaiškino, kad jai įgrisęs visas chaosas namie, šeimyniniai ginčai, besivoliojantys girti broliai, seserys, šaukštu per jėgą maitinančios savo klykiančius kūdikius prie stalo.

– Tikrai? Nelabai mėgsti kūdikius? – sukikeno Edis.

– Ne, – susiraukė Mariona, – visai nemėgstu. Kad ir ką kiti manytų. – Taigi ji palaukusi iki šio ryto ir įšokusi į pirmą išvažiuojantį autobusą. Edis papasakojo, kad pats praleidęs Kalėdas visai normaliai, buvęs labai užsiėmęs, nes tekę aplankyti tiek daug vakarėlių, į kuriuos jį kvietė, bet vis tiek buvę smagu. Ji padavė jam paketą. Raute išrovė jį iš savo kuprinės. Paketas buvo įvyniotas į mėlyną popierių. Jame buvo geltoni sportiniai marškinėliai su mažu krokodiliuku virš kišenės ant krūtinės. Tai dovana jam. Ji nupirkusi ją per Naujųjų metų išpardavimą. Jis pagyrė marškinėlius, nors pats tokių niekada nebūtų išsirinkęs. Jis dar ne-

prisiruošęs ką nors rasti jai, bet tikrai pasistengs. Ji nuramino Edį, kad to visai nereikia, nes ji pati prisiminė paskutinę minutę. – Nesijaudink, marškinėliai buvo labai pigūs.

Priėjusi ji atsisėdo Edžiui ant kelių ir ėmė stipriai jį bučiuoti, o rankomis jie tyrinėjo vienas kitą per rūbus.

– Ar mes galėtume kur nors nueiti? – netrukus pasiteiravo Mariona.

– Mums teks būti atsargiems, – atsakė jis, – nes netrukus ateis Glorija. – Mariona pasiteiravo, kas ta Glorija. – Niekas, tik moteris, – atsakė Edis, – ji ateina palyginti tėčio marškinių, supranti.

Mariona nusikvatojo. Ji pamanė, kad Edis juokauja.

– Kaip komedijoje „Aukštyn žemyn"?

– Klausyk, Mariona, – pradėjo Edis, grauždamas nagus, – tėčiui reikia pagalbos. – Mariona įgnybo jam į ranką.

– Todėl, kad jį paliko tavo mama? – paklausė ji kaltinamu tonu. Edis pripažino, kad būtent todėl.

Jie užlipo į tuščią kambarį ir užsirakino duris. Kai pradėjo mylėtis, Edis girdėjo, kaip radijas vonioje vis garsėjo ir garsėjo. *Drugstore Woman*. Džonas Li Hukeris. Lova labai girgždėjo, tad jie tęsė persikėlę ant kilimo. Į kilimą Edis nusibrozdino kelius. Sienas drebino Džono Li Hukerio gitaros stūgsmas.

Paskui ji sėdėjo ant palangės vien su apatiniais ir rūkė neišvengiamą suktinę. Edis pasakė, kad tai nėra toks jau geras sumanymas, ji verčiau apsivilktų, nes Glorija gali įgriūti bet kurią minutę.

– Na, gerai, – atsiduso Mariona, traukdamasi sijoną, – juk nenorim nuvilti Glorijos. Šiais laikais taip sunku pasisamdyti gerų darbininkių.

Ji pasiteiravo, kaip jam sekėsi su *Hothouse Flowers*. Edis atsakė, kad viskas ėjosi puikiai, kur kas puikiau, nei jis tikėjosi. Ir susiraukė traukdamasis džinsus ant nubrozdintų kelių.

– Dalykas tas, kad tai nėra labai afišuojama, viskas pagal sutartį, žinai, jiems draudžiama kviestis kitus muzikantus į savo įrašus, dėl mokesčių ar panašiai, tad, jei tu niekam apie tai nepasakosi, būsiu dėkingas.

Apačioje virtuvėje Patricija džiovinosi plaukus. Edis supažindino ją su Mariona.

– Gerai, bet mes jau buvome susitikusios, tiesa, Mariona? – nusišypsojo Patricija veidrodyje. Taip, tikrai, pritarė Mariona. Patricija informavo turinti jau sprukti.

– Nejau? Tavęs atvažiuos mažasis triušiukas? – Patricija neatsakė. – Čia toks mūsų juokelis, – paaiškino Edis Marionai. Ši papurtė galvą, lyg rodytų, kad jai vienodai. Jie darsyk išgėrė kavos. Edis išsitraukė rašiklį ir paprašė Marionos ant skiautelės popieriaus brūkštelėti savo numerį Dubline, kad jie galėtų vėliau susitikti. – Kaip gerai, kad tu būsi mieste. Mes šauniai pasilinksminsim. Čia turiu daugybę draugų, su kuriais nekantrauju tave supažindinti.

– Tiesą sakant, – pradėjo Mariona, – neturiu kur apsistoti Dubline. – Edis pasakė, kad tai jau prastai. Jis pasikasė galvą. – Na, tikėjausi, kad gal galėsiu pagyventi pas tave porą dienų.

– Ką? Čia? Šitame name? – nusijuokė Edis.

– Ne, aš miegosiu daržinėje, – atšovė ji.

Edis ėmė plėšyti laikraštį į mažus skutelius ir išsiblaškęs juos kramtyti. Jis vėl pasiūlė išgerti kavos.

Galiausiai Mariona pareiškė, kad jei jau Edis akivaizdžiai nenori jos priimti, ji eisianti pas savo brolio draugę

Kabros[1] rajone. Edžio žvengimas virto žviegiančiu falcetu, taip pralinksmino tai, jog nenori jos čia priimti. Žinoma, jis trokšta, kad ji pasiliktų. Velniai griebtų, tai akivaizdu. Jam tai tiesiog nešovė į galvą, tikrai. Jis paprasčiausiai negalėtų jos nepriimti.

– Šiandien aš sulėtėjęs, – sumekeno jis, – bet tai nebloga mintis.

Edis paėmė iš Marionos vieną cigaretę ir paskambino savo tėvui pas dėdę Džo. Tėvas pasisveikino tokiais žodžiais:

– Edi, kas atsitiko? Kodėl skambini?

Edis atsakė tiesiog norįs pasakyti „labas". Tėvas atsiduso:

– Na, gerai, Edi, klok, ko norėjai...

– Kai kas atvažiavo, Frenkai, – pranešė Edis.

– Juk ne mama? – paklausė Frenkas. Edis atsakė neigiamai. Tai tik draugė iš Londono. Frenkas pasiteiravo, ką Edis turi galvoje, sakydamas „draugė"? Tada Edis ėmė tvirtinti, kad tai tikrai tik viena draugė, su kuria gyvena kartu. Tėvas pasiteiravo, ar jie kaip nors romantiškai draugauja, o Edis atsakė, kad jokiu būdu, tikrai ne. Paskui nusileido ir pasakė, kad gal ir draugauja, galima ir taip sakyti. Paskui jis nutilo.

– Na, šiek tiek draugaujam, – pripažino jis.

Iš pradžių Frenkas nenorėjo sutikti. Jis tikrai nemanė, kad tai gera mintis. Bet Edis pareiškė negalįs išmesti jos į gatvę, o ji tegalinti eiti pas kažką Kabros rajone. Atrodo, tai tėvą įtikino. Frenkas nusileido su sąlyga, kad jie miegos skirtinguose kambariuose, ir ji po namus vaikščios padoriai apsivilkusi. Jis nenorįs, kad namai virstų viešnamiu net ir tada, kai motinos *nėra*. Patricijai tai padarytų neigiamą įtaką. Edis pasakė, jog Frenkas per daug rūpinasi Patricija.

[1] Itin pavojingas Dublino rajonas.

– Jai *jau* dvidešimt vieneri, – tarė jis. Gal Edžiui dvidešimt vieneri ir atrodo daug, bet jis taip nemanąs, pasakė Frenkas. – Klausyk, Frenkai, kai tau buvo dvidešimt vieneri, tu jau buvai vedęs ir turėjai vaiką, – pasakė Edis.

– Būtent, – atsiduso Frenkas, – ar galėčiau dar ką pridurti?

Valgant Frenkas paprastai drovėjosi Marionos. Ji vadino jį „ponu Virago", o jis kartojo:

– Mariona, prašau, vadink mane Frenku. Jauskis kaip namie.

Tačiau, kai ji pavadindavo jį Frenku, neatrodė, kad jam patiktų. Jai irgi taip nepatiko. Keista, bet tai nepatiko ir Edžiui.

Frenkas nieko daug nekalbėjo. Dažniausiai jis suvalgydavo pietus, prieš pieno ąsotį išskleidęs laikraštį, caksėdamas liežuviu ir purtydamas galvą, negalėdamas patikėti kvapą gniaužiančiu politikų bukagalviškumu. Kai jis prabildavo, kalbėdavo visokius niekalus, ir Edžiui būdavo nemalonu. Vieną dieną tėvas Marionos pasiteiravo, ar gyvendama Londone ji nesijaučia kaip balta varna. Kitą vakarą jie šnekučiavosi apie literatūrą, ir Edžio tėvas pasiteiravo, kokie jos mėgstamiausi rašytojai. Ji atšovė neskaitanti knygų. Jai paprasčiausiai nepatinka knygos. Edis pareiškė, kad jai patinka knygos, o ji atrėžė, kad tikrai nepatinka, ir užsimerkusi sugriežė dantimis. Patricija įterpė, kad Mariona gali pati už save kalbėti, ir Marionos veidas visas išraudo. Tada tėvas tarė:

– Kad jau esi iš ten kilusi, tai turbūt moki daug liaudies pasakų, tiesa?

Marionos veide pasirodė sumišimas.

– Na, juk tu iš kaimo, – paaiškino Frenkas. Tai situaciją dar pablogino.

Kai ji pasakė, jog jos tėvas dirba dešrų fabrike, Frenkas atsakė, kad nieko tokio, jo paties senelis, rodos, buvo valkata. Ar bent jau tą jis girdėjo iš savo brolio Džo, kuris kažkada domėjosi šeimos istorija.

– Mariona, *mūsų* šeimos istorijoje taip pat yra keletas dėmių, – nušvito jis ir labai ilgai kvatojo.

Edis suprato, kad Marionai Frenkas nepatinka. Kai jo nebūdavo, ji apie jį neužsimindavo. Edis skeldavo firminius anekdotus apie tėvą, bet Marionos jie visai nejuokino. Neatrodė, kad Marionai patiktų ir Patricija. Ji sakė, kad Patricija per daug šviesina plaukus ir amžinai kartoja „tiesą sakant", nors Edis to visai nebuvo pastebėjęs. Tiesą sakant.

Patricijai Mariona irgi nepatiko. Ji beveik nieko nesakė, bet Edis žinojo. Patricija prasitarė Rodui, kad Mariona yra „tikra veikėja", „visiškai unikali žmogysta" ir „stebėtinai kitokia nei visos buvusios Edžio merginos". Kai šitaip kalba Patricija, tai – tikrai griežtas nuosprendis.

Marionos buvimas name kėlė įtampą, ir Edis nujautė, jog tai ilgai netruks. Kas nors turėjo nutikti, tai buvo akivaizdu net ir jam. Tačiau galų gale susikirto ne Edis su Mariona ir ne Patricija su Mariona. Finalinė kova pribrendo ir įvyko tarp Marionos ir Frenko. Ir kai tai atsitiko, priminė aršiausias kaubojų šaudynes.

Naujųjų metų vakaras praslinko neblogai, netgi daug sklandžiau nei Edis tikėjosi.

Dynas Bynas ir Mariona šauniausiai sutarė. Bynui ji pasirodė tikrai laukinė mergiotė. Kai tik ji prasižiodavo, jis kriokdavo iš juoko, griebdavo ją už peties ir purtydavo į visas puses kaip šunytis, taršantis lėlę.

– Tu tokia keistuolė, – staugė jis, – kaip tu juokingai kalbi. Jėzau! Tai neįtikėtina! – Ji taip pat juokėsi iš Byno

sąmojų. Jis papasakojo jai, kodėl pasikeitė vardą, ir ji išvadino Dyną paikšu idiotu. – Taip, tu teisi, Mariona, tu visai teisi, – pritarė jis.

Tačiau Edis jautėsi nejaukiai, nes vakarėlyje išdygo ir Dženiferė. Regbio žaidėjas išvažiavęs, pasakė ji. Tą vakarą ją lydėjo plaukų džiovintuvu išsikedenęs plaukus, kostiumuotas leidyklos analitikas, atrodantis taip, lyg kišenėje vis dar nešiotųsi pinigėlius, likusius nuo pirmosios komunijos. Pastebėjusi Marioną, Dženiferė tarė:

– Girdėjau, tau, vargšelei, dabar tenka dulkintis su Edžiu?

Edis suko galvą, iš kur ji sužinojo. Kai Dženiferė nusisuko, jis pamatė, kaip Mariona su Bynu mėgdžioja jos eiseną.

Pasirodė ir Džimis su Rūta, tačiau, visa laimė, neužsibuvo. Edis, užkalbėdamas jiems dantį apie tai, kad šie galėtų užsukti pietų kada nors kitais metais, sugebėjo sulaikyti juos koridoriuje. Jis desperatiškai nenorėjo, kad tiedu susipažintų su Mariona. Numanė, kad įvyktų tikras sprogimas, jei taip atsitiktų. Šūdas. Nugriaudėtų atominis Černobylio sprogimas. Grįžusi iš tualeto, Rūta užsiminė, kad šokių aikštelėje pastebėjo kažkokią visiškai pilką, nusmurgusią mergiotę, kuri visus nervina.

– Juk žinai, kaip būna per tuos vakarėlius, – gūžtelėjo pečiais Edis, – visuomet tokių atsiranda, tiesa?

Dženiferei išeinant, Edis palydėjo ją per fojė.

Ji pasakė:

– Ji visai miela, Edi. Gaila, kad man apie ją nieko nesakei.

Dženiferė išsitraukė iš rankinuko mažą veidrodėlį ir susišukavo plaukus.

– Maniau, kad pavydėsi, – atsakė Edis. Dženiferė nusikvatojo. Dažydamasi ji papūtė lūpas.

– Pavydėsiu? Jai? – kvatojo Dženiferė. Tada ji pabučiavo Edį į skruostą ir pasakė, kad jiedu pasimatys per kitas Kalėdas. Edis pridūrė, kad gal užsuks kada jos aplankyti į Nikaragvą. – Taip, žinoma, Edi, užsuk, – atsiduso Dženiferė. Edis patikino ją, kad tikrai užsuks, kiaurus metus trokšta pamatyti, kas ten vyksta.

– *Hasta luego*, – šūktelėjo Edis, o ji išnykdama skersgatvyje pamojavo jam motinos automobilio raktais. Sutrikęs analitikas be švarko nuskuodė jai iš paskos.

Kai Edis grįžo vidun, Mariona su ilgaplauke mergiote, dėvinčia nutįsusį megztinį, šoko pagal Elvio Kostelo „Pump It Up". Jos šokinėjo, susikabinusios rankomis su Dynu Bynu, Freda ir dar kažkokia mergele, kurios Edis nepažinojo. Kaip paprastai, Bynui buvo pasimaišę galvoj, jis brązgino nematomą gitarą, trypė kojomis ir į visas puses purtė galvą į būgnų ritmą.

Edis tiesiog stovėjo virtuvės tarpduryje ir žiūrėjo, gurkšnodamas iš *Red Stripe* skardinės. Muzika grojo taip garsiai, kad lubos kilojosi. Kas kartą, kai ji sukosi pro jį, tai apsimesdavo, kad jo nemato, tai garsiai kvatojo, ir galiausiai Edis nusprendė, kad ji taip elgiasi tyčia. Mariona žino, kad tai žvėriškai jį siutina.

Išmušus vidurnakčiui, ji apkabino visus, esančius kambaryje, išskyrus Edį.

Po poros valandų Bynas pribėrė į jos tekilą haliucinogenų, nes, jo manymu, tai buvo puikus naujametis pokštas. Marionai tas visai patiko. Ji giliai kvėpavo ir mosikavo rankomis kaip malūno sparnais, bet tai dar labiau suerzino Edį. Mariona atrodė visai atsipalaidavusi ir laiminga. Tokia su juo niekada nebūdavo. Kai jis sukritikavo Byną, ji pasakė:

– Ei, klausyk, neversk manęs jaustis kalta, nesidėk teisuoliu.

Ji liepė Edžiui nebūti tokiam sušiktam suskiui, nes ji tik šiek tiek linksminasi.

Grįžtant namo taksi, juos abu supykino. Mariona pareiškė, kad jos naujametis sprendimas yra būti su Edžiu laimingai iki gyvenimo pabaigos, o taksistas lakoniškai sumurmėjo „amen". Kai jiedu įsėlino į jos kambarį ir sugriuvo lovon, ji vis kartojo tą patį, murmėjo tai per miegus, be kitų keistų paistalų apie savo šeimą, kurių Edis nebuvo girdėjęs anksčiau ir ne itin troško girdėti dabar.

Kitą rytą prie pusryčių stalo ji kramtė nagus ir prisidegė cigaretę. Po kambarį sklaidėsi dūmai, ir Edžiui paleido vidurius. Jis jautėsi visiškai apgailėtinai. Jis klaikiai viduriavo, ir pasijudinus kaskart gėlė subinę. Kai užmerkdavo sudirgusias akis, vis dar sukosi galva. Atsimerkęs jautėsi dar blogiau. Kad ir kiek vandens pylėsi į gerklę, liežuvis buvo visiškai sudžiūvęs.

Frenkas buvo išėjęs laukan pabėgioti, Patricija – į mišias. Edis pareiškė, kad tai ganėtinai keistas sumanymas. Bet Patricija atšovė, kad ten dainuojanti folko grupė yra visai šauni, be to, nėra ką veikti, o po mišių jie visa gauja patrauks išgerti. Jiedu irgi galėtų prisijungti, pasiūlė Patricija, bet Edis pareiškė, kad vien nuo minties apie alkoholį jam žarnos verčiasi lauk. Patricija pasakė apgailestaujanti ir labai pasistengė neparodyti palengvėjimo. Tad Edis su Mariona sėdėjo vieni ledinėje virtuvėje, per radiją klausė Gajaus Berno[1] laidos ir nudavė, kad viskas puiku.

[1] *Gay Byrne* (g. 1934 m.) – žinomas airių radijo laidų vedėjas, atkreipęs airių visuomenės dėmesį į daugelį opių problemų.

Į vidų įpuolė suprakaitavęs, paraudęs, šnopuojantis Frenkas. Jis dėvėjo juodą nutriušusį treningą. Plačiai prasižergęs Frenkas stovėjo viduryje virtuvės, pasilenkęs įsirėmė rankomis į šlaunis ir giliai traukė į save orą.

– Sveikata, – pareiškė jis ir iškėlė nykštį. Atsistojo ir tiek tepasakė. – Sveikata. – Jis ėmė bėgti vietoje ir kumščiuoti orą kaip boksininkas. Atrodė, kad bet kurią minutę jį gali ištikti širdies priepuolis. Edis patarė jam nusiraminti, bet Frenkas nusikvatojo, prarijo didelė stiklinę vandens ir nusispjovė į kriauklę. – Na, ir kaip šįryt jaučiasi įsimylėję paukšteliai? – sukikeno jis, plodamas rankomis ir tapšnodamas sau į krūtinę.

– Puikiai, Frenkai, – pasakė Edis.

– Nuostabiai. Frenkai, – pasakė Mariona.

Frenkas išjungė šviesą. Kambaryje ir taip pridegiota tiek lempų, kad užtektų apšviesti visą Brodvėjų. Edis suprato, kad prasidėjo viena iš tų dienelių.

Frenkas maisto ruošimą pavertė tikru spektakliu. Kapojo kietą suledėjusį riebalų luitą, mėgindamas atskelti mažų gabalėlių, garsiai gramdė mentelę į riebaluotą čirškiančios keptuvės kraštą. Iš pakelio išsilupo kumpio griežinėlius ir nušveitė juos keptuvėn kaip ragana, pantomimos spektaklyje sviedžianti varlės kojeles į katilą. Kaskart, ką nors įmetęs į keptuvę, jis atsitraukdavo iškėlęs kairę ranką, lyg tikėdamasis, kad tučtuojau viskas suliepsnos. Mušė kiaušinius ir aukštyn žemyn kilnojo lukštus, mėgindamas iškratyti paskutinius baltymo lašelius. Jis švilpavo. Frenko nuotaika buvo puiki. Jis mėgavosi vaidyba.

Ginčas kilo dėl abortų. Laikraštyje buvo išspausdintas kažkoks prastas straipsnis apie daugybę airių moterų, kurios tais metais pasidarė abortus Anglijoje, ir Gajus Bernas

užsiminė apie tai per radiją. Prieš pat reklaminę pertraukėlę jis pasakė:

– Aišku, Airijoje abortų visiškai nėra. Kurgi ne. Mums patinka taip manyti. Juk tai katalikiškoji Airija, mano bičiuliai.

Mariona pareiškė, kad tai šlykštu.

– Taip, bet ką gi joms daryti? Jos, vargšelės, neturi pinigų. Būtina čia įteisinti abortus, – pasakė Frenkas.

– Aš ne tai turėjau galvoje. Pinigai juk ne viskas. Taip negalima. Tai žudymas, – atsakė Mariona.

– Ai, tie *kunigai*, – paniekinamai atsiliepė Frenkas pilna burna dešros. – Pinigai daug kur praverčia. Nėra problemų, kurių neišspręstų pinigai. O žmonės, tvirtinantys priešingai, na, tu pati žinai... Patikėk manim, širdele, – pamokė jis juokdamasis ir palietė jos ranką.

Mariona spoksojo į Frenko pirštus ant savo megztinio rankovės. Jis pažvelgė jai į akis ir nustojo juoktis. Marionos veidas buvo persikreipęs iš pykčio. Jos akys buvo sudrėkusios. Ji nestipriai papurtė ranką, ir jis patraukė pirštus. Frenkas prisidėjo ranką prie burnos ir kostelėjo. Dabar Mariona atrodė dar labiau įniršusi. Ji suspaudė lūpas ir atsivertė laikraštį. Edis pažvelgė į Frenką, ir šis gūžtelėjo.

– Ei, Mariona, nusiramink, – pasakė Edis, – man rodos, reikia leisti žmonėms abortus, jei jau taip jiems reikia. Juk niekas neketina paskelbti juos privalomais.

– Man nusispjauti, kas ką mano. Aš manau, kad tai neteisinga, – atšovė ji.

– Sakyčiau, tu klysti. Juk tai šiuolaikinės moters teisė spręsti, – pasakė Edis ir iškėlė kumštį.

– Tipiškas vyras, – spjaute išspjovė Mariona, – tiesiog užkrauna viską ant moters pečių.

– Klausyk, širdele, – pradėjo Frenkas.

– Nevadink manęs „širdele"! Aš prieš abortus, ir viskas! Kartais reikia turėti savo nuomonę.

– Bet, klausyk, o jeigu tau taip atsitiktų?

– Ar jūs tai man taikot? – sukliko Mariona, įsiremdama rankomis į šonus.

– Ne, žinoma, kad ne, – tarė Frenkas. – Tiesiog pasakiau tai mūsų ginčui iliustruoti. Sakykim, jei ir tu patektum į bėdą?

– Nesu tokia, ir nekalbėkit taip apie mane, – pasakė ji.

– Pala, aš nieko apie tave ir nesakau. Tiesiog, mano manymu, labiausiai išsilavinę žmonės galėtų tai įsivaizduoti lengviausiai, ir viskas.

– Vadinasi, aš nesu pakankamai išsilavinusi, ką?

– Jėzau, širdele, visai ne. Tik sakau, kad galbūt tu kitaip žvelgi į šitą reikalą.

– Na, nieko kito iš *jūsų* ir nesitikėjau! – pasakė Mariona, staiga atsistodama. Pieno ąsotis nuvirto ant šono ir tai, kas jame buvo, išsipylė Edžiui ant kelių. – Nieko keista, kad jūsų santuoka iširo, – sušnypštė ji.

Ji išdidžiai išėjo iš kambario, kaip įmanydama stipriau vožė virtuvės durimis, kad net varnos sodelyje už namo pakilo į orą. Edis rankomis suėmė savo tvinksinčią galvą.

Frenkas spoksojo į sodelį. Jis juokėsi. Atrodė, kad jis tuojau ką nors sudaužys. Nuo vėjelio siūbavo sūpynės, ir į rėmus dzingsėjo juoda grandinė. Jis grakščiai sukryžiavo peilį ir šakutę ant lėkštės.

– Tegul ji nešdinasi, – ramiai tarė jis, nežiūrėdamas į Edį. Tada pabrėžtinai ramiai atsistojo, nuėjo prie kriauklės, išsiplovė puodelį. Užbaigęs, leido vandenį stipria srove ir švaistėsi po kriauklę mažu plastikiniu raudonu šepetėliu, o kitą

ranką laikė užsidėjęs sau ant sprando. Jo pirštai darbavosi. Atrodo, Frenkas pešiojo plaukus sau nuo sprando. O tada jis pasisuko eiti sodelio linkui. Jis parodė pirštu į Edį ir pakėlė antakius. Tėvo veidas buvo įraudęs. Po akimis kabėjo maišeliai. – Noriu, kad jos čia nebūtų, – pasakė jis, – tučtuojau. – Tėvo balsas sudrebėjo.

Ji garsiai verkė ant kelio, ir Edis negalėjo nieko padaryti. Atrodė, kad absoliučiai visi prakeikti kaimynai aplink vedžiojo šunis arba vaikus. Prasilenkdami ant takelio, jie supratingai šypsojosi, bet nieko nesakė.

Edis pasakė, kad jis ja pasibaisėjęs.

– Jėzau Kristau, kaip tu galėjai šitaip su juo kalbėti? Jėzau, jis juk mano tėvas, po galais.

Tada ji ėmė bliauti dar smarkiau. Pasakė, kad juk tai Edis amžinai vapa apie savo principų gynimą. Taip, atsakė Edis, bet jis puikiai žinąs, kad ji nėra nusistačiusi prieš abortus.

– Iš kur tu žinai? Mes apie tai net nekalbėjom, – pasakė ji.

– Nustok mane kvailinti, Mariona. Aš pakankamai gerai gaudausi, – atsakė Edis.

– Edi Virago, tu nieko apie mane nežinai, – atšovė ji. – Tu toks tuščiakalbis, kad paistalai tiesiog liete liejasi iš tavo burnos.

Edis nutaisė savo ramųjį balsą.

– Tu tyčia tai pasakei. Nežinau, kas tau užėjo. Gal tai koks sumautas pavydas? Kas tau darosi? – paklausė jis.

– Ir kam gi aš pavydžiu? – paklausė Mariona.

– Tu pavydi mano draugystės su Frenku, – atsakė jis. – Tu tiesiog pavydi.

– *Frenkas*, – nusikvatojo ji, – tai kitas reikalas.

– Taip, Frenkas, – atšovė jis.

– Kurgi ne, galėčiau nemažai papasakoti *Frenkui* apie jo brangųjį berniuką. Apie tą draugystę. Tas vyras apie tave nieko nežino. Tu jo paniškai bijai.

Edis pasakė žinąs, jog Mariona taip nemananti. Jis žino, kad jai sunku. Jo manymu, atvykusi pas jį pagyventi, ji greičiausiai suprato, kad jis kitoks, kad yra kilęs iš kitokios aplinkos.

– Tačiau pinigai dar ne viskas, turi tai suprasti. Be to, mano tėvas iš pačios tikriausios darbininkų klasės. Tikrai, – kalbėjo Edis.

Ji skėlė Edžiui antausį. Smarkų.

– Tu, šunsnuki, esi paprasčiausias supistas snobas, Edi Virago. Man bloga nuo tavęs. Eik tu velniop su visa savo šeima.

Edis apsisuko ant kulnų ir nuėjo šalin, jausdamas, kaip šaltyje tvinkčioja žandas. Puiku. Tiesiog puiku. Vis tiek ji trenkta, juk ir kvailiui aišku. Prakeikta apsipūtėlė. Jis juk neprašė gimti vidurinės klasės šeimoje. Jis jai parodys, tai kvailai karvei. Jėzau. Jai tikrai trūksta vieno suknisto varžtelio. Jos galvelėje ne viskas tvarkoje. Na, pagaliau gali nuo jo atšokti. Jis tuojau paskambins ponui Pateliui, pasakys jam, kad negrįžta, ir paprašys kur nors nusiųsti jo daiktus, pavyzdžiui, jo motinos adresu, teisingai, žinos ta isteriška kalė. Jėzau. Dabar tarp jų viskas baigta, ir jis nekentės nė minutės ilgiau. Jis tai kvaišai dabar parodys.

Po pusvalandžio Edis prisivijo Marioną Ratmaineso rajone. Ji bandė nuo jo pasprukti, bet jis sučiupo ją už rankų ir nepaleido. Ji perspėjo, kad rėks, bet nerėkė. Bent jau iš pradžių. Bet tereikėjo Edžiui prasitarti, kad ji neišdrįsianti. Tada Mariona užkriokė kaip beprotė. Kai jie vienas

ant kito klykė vidur gatvės, į juos spoksojo senė su invalidų vaikštyne.

– Tu prakeiktas kvailys, Edi, ir tą apie tave sako visi tavo draugai tau už nugaros. Jie puikiai supranta, kad tu išsidirbinėji.

Edis pasakė, kad ji gali išsigalvoti, ką tik nori, ir rėkti, kiek tik įstengia, bet vėliau turės pasiaiškinti.

– Kas tau užėjo? – kartojo jis. – Tu nesveika, ar ką? Ar tau protas pasimaišė? – Mariona vėl ėmė žliumbti, ji verkė kaip vaikas, o jos veidas persikreipė nuo dusinančios raudos. – Aš tave myliu, – pasakė jis, – tu juk žinai, nagi, myliu tave.

Mariona sukūkčiojo, kad jai pairo nervai.

– Aš taip bjauriai jaučiuosi, – bliovė ji, kaip beprotė tąsydama savo plaukus, – mano galvoje kažin kas dedasi. – Jai reikėtų nueiti pas gydytoją. Ji tikrai blogai jaučiasi, ji neišsigalvojanti, pasakė.

Taigi Edis prasėdėjo Šv. Vincento ligoninės priimamajame keletą valandų, bandydamas suvokti, kaip, po galais, įklimpo į visą šitą šūdą ir kaip dabar reikėtų išsikapstyti. Išėjusi Mariona jautėsi geriau. Ji išsikalbėjusi su viena sesele.

– Tai moteriška problema. Hormonai. Nenoriu apie tai kalbėti. Tai nedidelė bėda, tau būtų visai neįdomu klausyti.

Edis pasakė, kad jeigu reikia nupirkti paskirtų vaistų, tai jis subėgios, bet Mariona atsakė, kad jai nieko nereikia, tiesiog norėtų įkvėpti gryno oro.

Jie nuvažiavo autobusu į centrą ir susėdo ant apšerkšnijusios žolės Stiveno Gryno parke, spoksodami į storulių dūdų orkestrą ant estrados. Paskui išbėgo būrelis mažų mergyčių, pasidabinusių puošniomis žaliomis airiškomis suknytėmis ir ėmė groti arfomis. Jos sukosi šokdamos kel-

tų ir airių šokius. Drėgnais takeliais vaikštinėjo vyrai su žmonomis, tempdamiesi besipriešinančius vaikus, ir vertė juos lesinti antis.

Edis pasakė jau nebesuprantąs, kur link krypsta jų bendravimas. Jis kartais mąsto, ar ji tikrai žinanti, kas esanti, ir ar jiedu vis dar nori to paties iš savo santykių. Ji tarė:

– Nori pasiūlyti skirtis? – Edis papurtė galvą, jis taip visai nesakęs, tiesiog bando suvokti keletą dalykų, ir kodėl, vos tik jis užsimena apie ką nors panašaus, jai kyla tokios mintys? – Tu tiesiog neturi drąsos išsiskirti, štai kur bėda, – pasakė Mariona. Jis pažvelgė jai į akis.

– Šie santykiai man labai svarbūs, ir aš nenoriu dabar jų nutraukti, – reikšmingai pasakė Edis.

Tačiau pats žinojo, kad meluoja. Jie sėdėjo šiltoje „Kehoe's" aludėje, kur Mariona taip įniko į džiną su toniku, tarsi kitądien jis turėjo išeiti iš mados, o Edis jautėsi šuniškai išvargęs. Jis siaubingai bijojo, kad aludėn neužeitų jo pažįstami. Nors jis ir skutosi, veidas buvo šiurkštus ir nemalonus, o akys ir šeriuotas viršugalvis klaikiai niežėjo.

Mariona buvo tokia graži, tokia pažeidžiama, kai juokėsi, kai į jos skruostus grįžo raudonis, kai ji laikė jo rankas suspaudusi tarp savųjų, kai kalbėjo su savimi.

– Laimingų Naujųjų metų, – tarė ji karčiai.

Edis mauktelėjo didelį gurkšnį iš savo *Guinness* bokalo. Alus buvo rūgštus ir šlykštus. Edis net nusipurtė.

Žiemos diena, kai Mariona išvyko, buvo giedra ir šalta, ant Dublino kalnų keterų kaip cukrus spindėjo šerkšnas. Medžiai Beketo gatvėje priminė juodus nėrinius danguje. Pievutėse žviegiantys vaikai darkė sniego senius. Edis jautėsi taip puikiai, kad beveik tikėjo, jog viskas eisis kuo geriausiai.

Rytą jis nuvažiavo pasiimti Marionos iš Dyno Byno būsto Donibruke, ji stovėjo tarpduryje laukdama Edžio, užsimetusi savo kuprinę. Bynas išėjęs, pranešė ji. Į centrą. Jam reikėjo su kai kuo ten pasimatyti, bet jis kartu su Edžiu vėliau išgers „Crombie Inn" aludėje.

– Jis tikrai mielas, tiesa? – pasakė ji. Edis patvirtino, kad Dynas išties yra vienas iš suknisto milijono. – Baik, rimtai. Jis visiškai mielas.

Jie per anksti nuvyko į Dun Laoghaire prieplauką, tad ėmė bastytis po prekybos centrą, užsuko į vieną iš tų klaikokų atvirų restoranų kavos ir ledų, pasitrynė po parduotuves kartu su treninguotomis namų šeimininkėmis ir pasikuisė knygynuose. Kai Edis buvo nusisukęs, ji nupirko jam ploną Samuelio Beketo poezijos knygutę. Jos senelis buvo labai panašus į Samuelį Beketą, pasakė Mariona. Edis atšovė, kad visų seneliai primena Samuelį Beketą, todėl jie ir seneliai.

Šiaip jau Marionai Beketo kūryba ne itin patinka. Tačiau ji vienąsyk skaitė eilėraštį, kuriame jis trokšta savo mylimosios mirties, trokšta per lietų eiti gatvėmis vienišas, apsivilkęs ilgu apsiaustu ir apie ją mąstydamas.

– Gražu, eilėraštis toks liūdnas, – pasakė ji. Jiedu negalėjo surasti jo knygelėje, bet Edis pažadėjo, kad vėliau jiedu atidžiai paieškos.

Tuomet jie pasivaikščiojo po Tautų parką, kur pensininkai žaidė boulingą šunų apdergtoje žaidimų aikštelėje. Kai kurie pensininkai taip pat priminė Samuelį Beketą, bet ne visi. Mariona parodė senukų porą: moterį kartūnine suknele, apsitvarsčiusią kulkšnis, ir vyrą ryškiais marškinėliais, geltonomis platėjančiomis kelnėmis ir kepure nuo saulės. Kažin ar kada nors ir jiedu su Edžiu šitaip atro-

dys, svarstė ji. Jokiu būdu, atšovė Edis. Jis ir gelbėdamas savo gyvybę nedėvės geltonų platėjančių kelnių.

Jiedu perėjo visą Rytinį molą ir atsisėdo pačiame jo gale, žvelgdami į Dalkio salą. Visai netoli, palei dumblėtą seklumą plaukė maža žalia valtis, kurią irklavo vienut vienutėlis berniukas. Jis lankstėsi su irklais tai pirmyn, tai atgal. Arčiau pajūrio padūkę turtingi jaunuoliai, apsitempę guminiais kostiumais, skriejo vandeniu su burlentėmis, klykaudami ir ūkaudami iš džiaugsmo. Sendikove pajūriu tipeno pulkelis vienuolių, vėjas taršė plačius jų galvos apdangalus, stūgavo aplink rūstų Džoiso bokšto šešėlį ir architekto namą. Edis papasakojo Marionai visą Stiveno Dedalo istoriją, kaip šis išėjo iš universiteto, ketindamas tapti amžinai egzistuojančia savo rasės sąmone.

– Jėzau, greičiausiai iš jo sveikai pasijuokė studentų bare, – pasakė Mariona. Ji buvo laiminga. Plačiai atmerkusi akis ir pati sau diriguodama pirštais, ji savo baisiu balsu dainavo *Bros* dainų nuotrupas. Bokšto viršūnėje ji ėmė vaikštinėti pakraščiu, braukdama ranka per akmenis. Marionai tai pasirodė puiki vieta mylėtis, o Edis tarstelėjo, kad tai labai džoisiška mintis. – Visiškai airiška. Tau viskas siejasi su Džoisu. Kodėl negali būti paprasčiausiai nepadoru? – atsiduso Mariona.

– Visiškai airiška. Tai pats būdingiausias airiškas posakis. O ypač kai pasakomas tokiu tonu, – atkirto Edis.

Kai jiedu stovėjo prie įlaipinimo aikštelės, Mariona privertė jį pažadėti iškart nenueiti. Ji troško, kad Edis pažadėtų palūkėti ant molo ir mojuoti jai tol, kol keltas išplauks pro uosto vartus ir jo nebebus matyti. Jis nėra linkęs į tokius sentimentalumus, bet tik dėl jos padarysiąs išimtį, paaiškino Edis.

Mariona atsiprašė dėl to, kas nutiko, tačiau pastaruoju metu ji blogai jautėsi. Edis nuramino ją, kad viskas gerai.

– Viskas susitvarkys, – pasakė jis. Marionai buvo įdomu, ar jo tėvas dar kada su ja kalbės. Edžio nuomone, jiems nėra lemta gražiai draugauti, tikrai ne. Ji sučiaupė lūpas ir linktelėjo.

– Mano nervai pairę. Mano mama skųsdavosi savo nervais, o aš niekada nesuprasdavau, ką ji nori pasakyti. Dabar suprantu. – Edis papasakojo, kad ir jo motiną kankino nervinės problemos. Jo manymu, tai tiesiog įprasta mamoms. Mariona sutiko, kad greičiausiai taip ir yra, bet ji tikrai nežinanti. – Nebuvo jokių nuotraukų tavo tėvo name. Jokių tavo motinos nuotraukų. – Edis patikino ją, kad vieną jis kažkur turįs. Jis ją atrasiąs ir kada nors jai parodysiąs.

– Visi sakė, kad ji panaši į Odri Hepbern, – paaiškino Edis. Jis tikrai turėtų pasimatyti su motina, kai grįš į Londoną, paliepė Mariona. – Taip, taip, paauklėk mane.

– Tu grįši pas mane, tiesa, Edi Virago?

– Žinoma, – atsakė Edis, bučiuodamas ją į ledinį skruostą. – Pasimatysim rytoj. Lėktuvas išskrenda septintą ryto. Būsiu namie, tau net neatsikėlus.

– Tik nepamiršk pamojuoti, juk pažadėjai, – pasakė ji, – aš žiūrėsiu. Jeigu keltas nuskęs ir aš žūsiu, tik pamanyk, kaip nesmagiai tu jausies.

Edis pažadėjo, bet nemojavo. Kai tik ji praėjo pro barjerą, jis pasikėlė apykaklę ir vogčiomis nuslinko į autobusų stotelę. Žinojo, kad Mariona negalės įmatyti, tai tikrai neįmanoma iš kito molo galo. Jokiu būdu.

Jis sėdėjo Noros Barnaklė bare, „Crombie Inn" aludėje, pačiame prekybos centro viršuje, žvelgdamas į Dublino įlanką ir rašydamas jai laišką. Jam atrodė, kad raštu gali

išreikšti mintis kur kas sklandžiau. Tačiau kiekvienas puslapis, beveik kiekviena eilutė atrodė tokia banali ir nerišli, kad jis arba nubraukdavo eilutes, arba išplėšdavo lapą. Edis stebėjo, kaip garlaivis slysta vandeniu pro Hoto miestelį į ūkanas tol, kol liko tik maža juoda sraigė, už savęs paliekanti sidabrinį pėdsaką vandenyje. Klausė savęs, ar kada nors sugebės ją palikti.

Dynas Bynas, žinoma, pasirodė pavėlavęs. Tačiau jis pirmas statė alaus, tad Edis nesiskundė.

Jis pasakė, kad visai nepyksta dėl to vakaro, dėl tų haliucinogeninių miltelių ir visa kita.

– Aš tikras šunsnukis, – prisipažino Dynas. – Pats žinau, esu visiškas lopas, ir tu teisus, kad burnoji prieš mane.

Tylėdami jiedu išmaukė po bokalą. Tačiau jie buvo geri draugai, todėl tyla jų negąsdino. Edis abiem pastatė dar.

– Mariona, – prakalbo Bynas, gurkšnodamas juodą skystį per putas. – Jėzau, tai bent šauni mergiotė. Ji tikrai puiki, galiu tau pasakyti. – Edis pritarė, ji nebloga. – Edi, noriu tau pranešti, kad užtikai aukso gyslą, kai sutikai tą merginą. – Edis atsiprašė, kad įkišo jam Marioną, bet jai tiesiog nebuvę kur eiti. Bynas liepė jam tai pamiršti. Jie išties puikiai sutarė, be to, ji viešėjo tik kelias dienas. Buvo šaunu susipažinti su tokia mergina. – Atvyksta toks kaip aš, sutinka tik koledžo studentes ir mano, kad visos airės domisi tik dekonstrukcija ir fuksų baliais. Bet ta mergina iš visai kitos šalies. – Edis nusijuokė.

– Taip, tai štai ko tu toks sujudęs, – pasakė jis.

Jie dar išgėrė alaus ir viskio, tada grįžo į centrą, į „McGonagle's" aludę. Edis norėjo eiti namo. Jis paaiškino Bynui, kad jo lėktuvas septintą ryto, bet Bynas nenusileido – paskutinę Edžio naktį Dubline reikėtų paskandinti dar keliuose stikluose.

– Tik dėl senų gerų laikų. – Edis nusikvatojo.

– Bynai, tau tik dvidešimt penkeri, tau dar anksti kalbėti apie senus laikus. – Bynas atšovė pats žinąs, bet, po velniais, jis jaunas, vienišas ir ketina prisiliuobti. Edis sutiko, jis eisiąs, bet nebeturįs airiškų pinigų. Nesvarbu, pasakė Bynas, jis sumokėsiąs.

Į urvą panašios „McGonagle's" aludės tamsoje Bynas sutiko kažkokią pažįstamą merginą, kažkokią išsipusčiusią blondinę, kalbančią dirbtiniu Dublino akcentu. Jie susidūrė šokių aikštelėje, kai didžėjus grojo kažkokį klaikų aštuntojo dešimtmečio vidurio glemroko gabalą, o Edis mėgino šokti. Mergina atrodė arba labai girta, arba apsipūtusi, ir Edžiui teko stebėti, kaip ji ir Bynas mėgina kalbėtis, staugdami vienas kitam į ausį ir kvatodami.

Paskui jie visi trys susėdo vienoje ledinėje nišoje ir iš plastikinių puodelių gėrė lenkišką raudoną vyną. Po besisukančiu veidrodiniu rutuliu šokėjai šoko susikabinę poromis. Kažkoks idiotas vaikštinėjo po šokių aikštelę su dūmų mašina rankose, ir nuo sauso ledo visų akys ašarojo. Bynas atsistojo pasikalbėti su tuo tipeliu, ėmė su juo rietis, galų gale sukirto rankomis ir išėjo lauk. Edis susiraukė, gerdamas paskutinį vyno lašą iš puodelio. Jam buvo pažįstami šie ženklai. Bynas ketino muštis.

Mergina ėmė pasakoti Edžiui apie savo vaikiną, kurio ką tik atsikratė.

Ji pasakė Edžiui:

– Mano augimas kėlė grėsmę mūsų santykiams, supranti? – Edis pasakė labai apgailestaująs, jog ji turi auglį, ir turįs vilties, kad tai nėra skausminga.

Ji užsakė dar butelį vyno, o Edis sėdėjo ir padėjo jai jį tuštinti. Ji gėrė ir gėrė, kol galų gale ėmė bliauti, skųsda-

masi, kad daugiau nebežinanti, kas, po galais, esanti, kad jai būtina suvokti savo vidines gelmes. Kaip tik tuo metu įsvirduliavo Bynas.

– O kam tai nebūtina? – paklausė jis.

Jie šoko kokį pusvalandį. Edis, mergina, Dynas Bynas ir kažkoks bičelis ilgais purvinais plaukais, vilkintis marga karine striuke. Jis vis ragino visus susikibti rankomis į ratelį.

Paskui mergina išėjo su hipiu, o Bynas ir Edis šiek tiek pasitrynė *McDonaldo* tarpduryje Graftono gatvėje. Bynas visai nenorėjo grįžti namo. Jį buvo apėmusi keista nuotaika. Jis vis plojo rankomis ir kartojo, kad tik dabar ima busti.

– Gal išgeriam kavos? – nusijuokė jis. – Duokim savo arterijoms kokio peno, kaip manai? Ką pasakysi, Edi? Juk dar anksti. Na, tai kaip?

Viskas buvo uždaryta, tad Bynas sumokėjo už taksi iki Edžio namų. Edis jį įsileido pusvalandžiui, nė minutės ilgiau.

Frenkas jau buvo atsigulęs, o Patricija, kaip visada, išėjusi. Edis įvedė Byną į svetainę ir prigrasino elgtis tyliai.

Bynas vis kikeno. Pakėlė suktinės popierių prie burnos paseilėti, bet pamiršo iškišti liežuvį. Jis patrynė popierėlius į lūpas, keikdamasis ir juokdamasis, kai tabakas ir žolė pabiro jam ant marškinių.

Bynui atsiraitojus rankoves, Edis pamatė ant jo dilbių mažas melsvai juodas adatos dūrių žymes, kai kurios vis dar buvo kruvinos. Bynas vėl įniko vartoti, bet Edis nieko nesakė. Jis visai nenorėjo visko gadinti. Tokiu laiku rytoj jis bus Londone, o Bynas tiesiog turi pats savimi rūpintis. Juk anksčiau pats yra taip sakęs. Bynas žino, kuo rizikuoja. O jei nežino, tai turėtų sužinoti.

Byną buvo apėmusi jam būdinga sentimentali nuotaika. Vartodamas narkotikus, jis visada būdavo sentimentalus. Norėdavo kalbėtis apie klaidas. Visas klaidas, kurias padarė bendraudamas su merginomis. Ir tą kartą pirmame kurse, kai jis su Edžiu maudėsi ežere, paskelbus egzaminų rezultatus. Jėzau švenčiausias, tai buvo pati didžiausia klaida. Tai, ką toji kuo ten ji vardu apie jį kalbėjo! Apie tai, ką jis kėsinosi jai padaryti ir ko nepadarė. Jis mėginęs atsegti jos marškinėlius. Ji visiems apskelbė, kad jis prievartautojas.

– Edi, tu gali patikėti? – prunkštė Bynas. – Aš prievartautojas? Įsikerti? Juk tai visiška nesąmonė!

Jie ėmė kalbėtis apie savo draugus. Fergiusas ketino tapti kino režisieriumi. Dabar jis bedarbis. Keisis norėjo rašyti romanus. Dabar jis nelegaliai dirba Niujorke ligoninės registratūroje. Džimis Sternas, tas didysis būsimasis gangsterių advokatas ir vargšų gynėjas, dabar darbuojasi Oklando televizorių taisykloje. Polas O'Brajanas, pirmasis Airijos ministras pirmininkas anarchistas, vadovauja klubui Karikmakrose. Timas Stoukeris, kuris, dirbdamas kultūros renginių vadovu, suorganizavo *Boomtown Rats* koncertą Belfyldo koledže, dabar vadovauja savo dėdės pornografinių filmų parduotuvei. Moteriškėms pasisekė labiau. Mišelė Graton tvarko finansus didžiulėje rutulinius guolius gaminančioje bendrovėje Korke. Šneida ir Mauryna, abi gavusios stipendijas užsienyje, gyvena tai metus Ženevoje, tai metus Romoje, tai metus Budapešte. Siuzana Lever dirba žinių diktore „Century" radijo stotyje. Emerė dirba „Aertel" televizijoje. Dženiferė darbuojasi Nikaragvoje. Keitė Ros yra kažkokio Londone leidžiamo moterų žurnalo redaktorė. O tai nusmurgėlei Salomei Vaild, tikrai karvei, tai jau nuskilo kaip aklai vištai grūdas, ir ji veda tą kičinę me-

no laidą per Ketvirtą kanalą. Taigi. Merginoms sekasi išties neblogai. Tačiau vaikinams, Jėzau, vaikinams... Primadonų, nevykėlių, liurbių, aukų ir nieko nepasiekusiųjų kompanija.

– Jeigu niekų tauškimas virstų energija, – atsiduso Bynas, – tai mes seniai būtume nukonkuravę Selafyldo atominės inžinerijos centrą. – Bynas nusijuokė, gurkšnodamas alų. – Juokingiausia, Edi, kad mes visu tuo tikėjome. Mudu buvom patys blogiausi. Tikėjome visom tom sapalionėm apie būsimus lyderių postus.

Edis nesutiko, kad būtų kada tuo tikėjęs. Šiaip ar taip, jam sekasi puikiai ir jo prie nevykėlių priskirti nereikėtų. Jam viskas klostosi šauniai, o šiais metais bus dar geriau. Jis dabar kuria kur kas daugiau, jau yra parengęs medžiagą visam albumui, tikrai geram albumui. Jis kasdien skambina gitara vis profesionaliau, tą visi pastebėjo. Anot Edžio, ir Bynui viskas klosis kuo puikiausiai, kai tik šis apsispręsiąs, ką nori veikti. Šiais laikais tai ilgai trunka. Tą reikia suprasti. Tačiau juk Dynas Bynas yra talentingas vyrukas. Jis pakils į pačias viršūnes be jokio vargo.

– Kaip srutos, – pridūrė Bynas.

– Na, liaukis, vyruti, – nusikvatojo Edis, – vėl imsi rašyti. Bynai, juk tu tikras žodžio meistras. – Bynas priminė, kad dabar jau visai neberašąs.

– Rašyti moka visi, – niekinamai vyptelėjo jis. – Kurgi ne, didysis airių romanas. Jėzau, vyruti, juk tokį gali parašyti pats kompiuteris. Šiek tiek motiniškos meilės, žiupsnis užgniaužtos aistros, truputėlis mazochistinio katalikiško kaltės jausmo, dar būtina šliūkštelėti pamazgų ant britų, sumauta gausybė plačių akių, išplėstų šnervių ir prakaituotų keltiškų šlaunų, pagardintų snarglių žalumo džoisiškos spermos padažu. – Edis vėl nusikvatojo. – Juk sakiau, tokį

gali parašyti bet kas. – Tada Edis pridūrė, kad nėra nieko baisiau už netalentingo žmogaus ambicijas.

– Apgailėtini piliečiai, – pabrėžė Edis, graudžiai linguodamas galvą.

Jiedu svertu išlaužė Frenko gėrimų barą ir įsipylė du didžiulius stiklus portveino. Edis į butelį pripylė *Ribena* limonado ir atsargiai padėjo jį atgal.

– Norėčiau tau pasakyti vieną dalyką, Edi. Pažįstu tave jau senokai, tiesa? – pasakė Bynas.

– Aha, – atsakė nerimaudamas Edis. Jis nemėgo taip prasidedančių pokalbių.

– Noriu pasakyti tau tik vieną dalyką, bičiuli. Tik... Visai nenoriu, kad dabar susinervintum, gerai? Bet, manau, kai patenki į keblią situaciją, geriausia kloti visą tiesą, Edi. Taip man atrodo geriausia, supranti? – Edis pasiteiravo, ką Bynas turįs galvoje. Ne, Bynas nieko nemanąs. Tik su draugais reikia būti atviram. Jis prasitarė, kad apie Edį sklinda tokios kalbos. Gal jis tiesiog galėtų mažiau meluoti, juk tai nieko sudėtinga, tik šiek tiek mažiau meluoti ir tiek. – O ir Mariona... Edi, tai visai ne mano reikalas, bet tu jos nemaustai, ką? – Be abejo, ne, atsakė Edis. Bet jis norėtų sužinoti, ką Mariona sakė Bynui.

– Mūsų santykiai labai sąžiningi, – pasakė Edis.

Mariona nepasakojo nieko, atsakė Bynas. Tiesiog ji jam pasirodžiusi labai trapi. Tiesą sakant, jis tai žinojęs, pats pastebėjęs, atsakė Edis. Bynas jį nuramino, kad tuo net neabejoja.

– Niekas geriau už tave to nežino, Edi, – šyptelėjo Bynas. – Aš tiesiog garsiai mąstau, žinai juk, tai Meri Džein[1] poveikis. – Jis pasiūlė Edžiui suktinę, bet šis atsisakė. By-

[1] Mary Jane (*angl.*) žargonu vadinama marihuana.

nas pasilenkė ir pliaukštelėjo Edžiui per šlaunį. – Klausyk, Edi, pralinksmėk, gerai? – Edis atsakė, kad jo nuotaika kuo puikiausia. Bynas susuko dar vieną suktinę ir patikino, kad nepaprastai džiaugiasi vėl išvydęs Edį ir kad šis esąs tikrai geras draugas. Edis pasakė, kad yra tokios pačios nuomonės apie Byną. Tačiau nuotaika kambaryje pasikeitė, ir jie abu tai juto.

Bynas išėjo pusę penkių ryto, kai jau giedojo paukščiai ir Beketo keliu žvangėjo pienininko vežimėlis. Prieš pat jam išeinant, Edis tarė:

– Ak, taip, visai išgaravo iš galvos. Turiu tau kalėdinę dovanėlę. – Jis pasikniso kišenėje ir, nežiūrėdamas Bynui į akis, įteikė jam popierinį maišelį. Dabar Bynas žinos, koks Edis iš tikro.

– O, Jėzau, vyruti, tikrai nereikėjo.

– Na, žinojau, kad mėgsti Semą Beketą ir negalėjau susilaikyti, – pasakė Edis.

Bynas buvo pritrenktas. Visas susigėdęs jis pasklaidė knygelę. Tada patikino Edį, kad šis yra šaunus bičiulis, ir atsiprašė, kad sugadino jam nuotaiką savo kalbomis.

– Jėzau, jaučiuosi toks kiaulė. Jei būčiau žinojęs, kad man ką padovanosi, būčiau pasirūpinęs dovana ir tau. – Edis paragino jį pamiršti šį reikalą. – Tu dosnus vaikinas, Edi. Gryna tiesa. – Bynas išsvirduliavo į gatvę, mojuodamas knyga. – Aš įvertinau tavo dovaną, Edi. Laikykis pačioje viršūnėje, gerai? – šūktelėjo jis.

– Šunsnukis, – pasakė Edis, užverdamas paradines duris.

Edis uždegė visas šviesas ir šiek tiek aptvarkė kambarį. Jis mėgino neužmigti, nes buvo įsitikinęs, kad tereikia prigulti, ir į lėktuvą jis nespės. Jis bastėsi po namą, tvarkydamasis

ir prieš savo norą visą laiką galvodamas apie tai, kaip jo motina savo buvimu nedavė ramybės šiems namams.

Jis negalėjo išmesti jos iš galvos. Edis negalėjo suprasti, kodėl jo mintyse sukasi nuotraukų vaizdai ir visokios kvailystės, kurias ji buvo pasakiusi. Bet staiga jis viską suprato. Tai vėl tas nelemtas kvapas kaltas. Saldus ir paslaptingas kalėdinis mirštančios eglės spyglių, storu sluoksniu padengusių kilimą, kvapas. Jis priminė Edžiui tiek daug dalykų. Tikrai Prusto vertas epizodas. Tačiau kuo daugiau Edis mąstė apie motiną, tuo labiau ji tolo. Jis žvilgtelėjo į laikrodį. Dar per anksti skambinti jai. Bet jis taip jos pasiilgęs, kad net ima užmiršti, kaip ji atrodanti. Edis niekaip negalėjo įsivaizduoti jos veido, kad ir kaip stengėsi. Tad liovėsi ir surašė raštelį tėvui.

Edžio galva ėmė tvinkčioti. Pirštai drebėjo laikydami tušinuką. Jis pagalvojo apie tėvą ir tikėjosi, kad jam viskas seksis gerai. Norėjo rašyti „Frenkai, myliu tave", tikrai norėjo. Bet kažkodėl pajuto, kad neįstengs.

Pusę šešių atvažiavo taksi, o šešios penkiolika Edis jau sėdėjo užsikniaubęs ant stalo išvykimo salėje. Jį supo verslininkai pasišiaušusiomis, dar nuo plovimo drėgnomis šukuosenomis ir brangiais kostiumais, bei moterys dailiomis raudonomis suknytėmis ir salotiniais paltukais.

Edžiui tiesiant ranką paimti kavos puoduko, pirštai virpėjo, ir padavėjas metė supratingą žvilgsnį.

Ant pakilimo tako nuo Donikarnio vėjas gūsiais nešė jūros dvoką. Edis apžvelgė žemą, apvalų, juodai geltoną Dublino oro uosto kompleksą. Tai buvo pati mėgstamiausia jo vieta visoje Airijoje. Edis troško, kad čia sukiotųsi minia fotografų, kurie galėtų užfiksuoti jo išvykimą. Jį ėmė noras smūgiuoti orą ir rodyti pergalės ženklą.

– Ar Kalėdos prabėgo gerai? – pasiteiravo lėktuvo palydovė.

– Taip, – atsakė Edis, – o jums?

– Sutikau ramiai, – pasakė ji. Ji ėjo toliau tarp eilių, siūlydama saldainių iš krepšio. – Gerai sutikote Kalėdas? – klausinėjo ji visų. – Ar geros buvo Kalėdos? – jos balsas skambėjo nuoširdžiai. – Ar puikios Kalėdos? Ramiai sutikote? Nuostabu, maniškės irgi šauniai praėjo.

Lėktuvui kylant, padangė vis dar buvo balta, o debesys ten, kur prasiskverbdavo saulės spinduliai, gelsvi. Nuo lėktuvo sparnų kilo garai. Edis mėgino skaityti *Irish Times*, bet akys pačios merkėsi. Jis užmigo neramiu miegu, kas kelias minutes prabusdamas nuo staigaus, stipraus krestelėjimo, kai lėktuvas šokteldavo ar pakrypdavo. Vienąsyk jam prabudus, visa jūra, kiek užmatė akys, atrodė pasvirusi ant šono, ir Edis pašiurpęs žvelgė pro iliuminatorių į garuojantį pilkšvą vandenį tiesiai prieš save.

Jis mėgino tyliai melstis, kad neapsivemtų, bet suprato, jog pamiršo „Sveika, Marija" žodžius. „Oho, tai bent dienelė," – pamanė Edis.

Kad maišelių vėmalams nebuvo, tai Edis ėmė vemti į susuktą *Daily Telegraph* egzempliorių. Paskui jis vėl užmigo neramiu miegu. Kažkas apklojo jį apklotu.

Kai lėktuvas bumbtelėjo ant Liutono oro uosto nusileidimo tako, Edis pabudo neaiškiai veblendamas. Jis nusivilko laiptais žemyn į atvykimo salę.

Dailus juodaodis, dėvintis dangaus žydrumo švarku, uždavė jam keletą klausimų. Tik saugumo sumetimais, paaiškino jis. Edis negalėjo atplėšti akių nuo jo švarko. Ant kišenėlės puikavosi akį rėžiančios auksinės raidės „LA". Edis vos garsiai nesusižvengė.

„LA" reiškia Liutono oro uostą. Ne Los Andželą. Liutono oro uostas yra taip toli nuo to kito LA, kad vos gali įsivaizduoti. Jokių abejonių.

Tai buvo viena iš tų juokingų smulkmenų, kurias pastebėjęs Edis baisiai susijaudindavo. LA. Nusileidome LA. Kristau. Kai Mariona apie tai išgirs...

Galiausiai trečią valandą dienos Edis įsvirduliavo į „Braitsaidą". Mariona iškeliavusi į banką visai kitoje miesto pusėje. Ji palikusi jam žinutę pas poną Patelį.

– Ji tikėjosi, kad nepapulsi į eismo grūstis, – pasakė ponas Patelis. Tada pasveikino Edį grįžus ir pasakė, kad jam trūkę įvairių pokalbių. Edis pasiteiravo, kaip sekasi poniai Patel. Ji neblogai jaučiasi, tik ją šiek tiek pykina rytais, bet, turint galvoje jos padėtį, tai viskas gerai, paaiškino ponas Patelis. Jis sukryžiavo abiejų rankų pirštus. Edis pasiteiravo, ar negalėtų gauti stiklinės vandens, ponas Patelis kilstelėjo dvi stiklines, pauostė jas ir pripylė į jas vandens iš krano. – Taip, kasdien meldžiuosi už ją, – pasakė jis.

– Kaip šaunu. Džiaugiuosi dėl jūsų, – tarė Edis.

– Taip, tai puiku. *Ji* tikrai nuostabi, – pasakė ponas Patelis ir susidaužė taurėmis su Edžiu.

– Taip, nuostabi, – pritarė Edis.

– Ne, ji nuostabiai jaučiasi, nešiodama kūdikį, – pasakė ponas Patelis, iškėlęs vieną pirštą į viršų. Jis pavaizdavo iškilimą ant savo pilvo ir nusijuokė. – Ar netiesa?

– Gryna tiesa, – sutiko Edis. – O dabar, jei leisite, eisiu numigti.

Viršuje kambarys buvo apverstas. Visi kampai buvo užgriozdinti popieriais, sąskaitomis ir kitokiu šlamštu. Permesti per balkono turėklus džiūvo marškinėliai ir rank-

šluosčiai. Edžio gitaros dėklas gulėjo ant stalo, o ant jo stovėjo vaza su vystančiomis pelargonijomis. Ant kėdės mėtėsi šūsnis išdraskytų žurnalų, šalia gulėjo žirklės. Ant sienų puikavosi priklijuotos kelios naujos abėcėlės raidės, bet kambaryje darėsi per anksta, ir raidės nieko negelbėjo. Tapetų beveik nebuvo matyti, tik lopelis šen ar ten. Atrodė, kad tos sustingusios ir sustirusios raidės iš kambario ištraukia visą orą, kad net sienos susitraukia.

Staiga Edis pasijuto išties keistai. Viskas per akimirką apsivertė. Jam vienu metu buvo ir karšta, ir šalta. Jis drebėjo. Diena buvo šalta, bet kai pasičiupinėjo marškinių pažastis, pajuto, kad visa medžiaga permirkusi nuo prakaito.

Edis keletą minučių pagulėjo lovoje, vildamasis, kad tai – ne gripas. Jis atsisagstė marškinius. Paskui vėl juos užsisegė. Tada jį apėmė nuobodulys.

Jis pakilo nuo lovos ir ėmė žingsniuoti kilimu pirmyn atgal, spardydamas pakliuvusius daiktus. Pažvelgė per petį. Tada nuėjo prie durų ir pasuko raktą.

Jis vėl atsisegė sudrėkusius marškinius ir juos nusivilko. Tada atsisegė kelnių klyną ir vienu kartu per batus nusitraukė kelnes ir trumpikes. Nusiavė batus, tada kojines ir nušveitė juos į tolimiausią kambario kampą.

Edis palietė savo kaktą ir lyžtelėjęs pirštus pajuto alkoholio skonį.

Tuomet atsiklaupė ant grindų ir lėtai atidarė stalčius, tarsi jų girgždėjimas galėtų jį išduoti. Jautėsi kaip įsibrovėlis. Jis švaistė į orą jos sportinius marškinėlius ir palaidines. Prisimatavo vieną jos liemenuką ir nusikvatojo. Tarp kai kurių įmantrių apatinių rūbų, kurių ji niekada nedėvėjo, Edis aptiko keletą laiškų. Vieną atsiuntė jos banko sąskaitos tvarkytojas, norėdamas pranešti, kad sąskaitos

kredito išeikvojimas jau gerokai per didelis. Kitą atsiuntė Marionos motina. Ji rašė, jog tikisi, kad viskas gerai išsisprendė, kad reikia pamiršti praeities nuoskaudas, kad gyvenime nutinka daugybė bjaurių dalykų, tačiau patiriama ir džiaugsmo.

Motinos rašysena labai priminė Marionos rašyseną.

Jis darsyk perskaitė laišką, bandydamas atspėti, apie ką čia rašoma. Edis ilgai sėdėjo ant lovos, skaitydamas laišką vis iš naujo ir ieškodamas už ko užsikabinti. Paskui jis sudėjo viską atgal į stalčių, bet buvo įsitikinęs, kad ji pastebės.

Edis nežinojo, ko ieško.

Vėl apėmus nuoboduliui, jis pakilojo pagalves, pasidairė po lova, apčiupinėjo drabužių spintos viršų, apžiūrėjo, kas yra už radiatorių. Negali žinoti, ką žmonės palieka viešbučių kambariuose, o ypač tokiuose pigiuose viešbučiuose kaip „Braitsaidas".

Jis pakėlė čiužinį. Prie sienos bolavo galybė laiškų.

Edis ištraukė segtuvą. Tai buvo mėlynas plastikinis segtuvas, ant jo tušinuku buvo iškeverzota *The Doors*. Marionos politologijos konspektai. Išsiblaškęs Edis ėmė naršyti po atšviestus lapus, primargintus neįskaitoma rašysena, paskui grįžo prie aplanko. Jis išvydo savo vardą „Edis Virago", keliskart užrašytą paraštėse skirtingu braižu, paskui „Mariona Mangan", dar „Mariona Virago" ir „Edis Manganas". Edis šyptelėjo.

Už permatomo plastikinio skirtuko segtuvo nugarėlėje Edis rado keletą perlenktų atšviestų lapų. Jis ištraukė juos.

Tai priminė kažkokį sąrašą, galbūt adresų knygą. Sąrašas nebuvo sudarytas abėcėlės tvarka. Buvo matyti, kad visi įrašai apibrėžti stora juoda linija, pagal kurią jie buvo iš kažkur iškirpti ir čia priklijuoti. Teisėjų, politikų ir poli-

cininkų pavardės su adresais. Vienas ar du buvo apibraukti raudonu tušinuku. Prie kitų paraštėse buvo pakeverzota trumpų žodelių, kurie Edžiui nieko nesakė. Vienas įrašas buvo raudonu tušinuku kruopščiai perbrauktas iš dešinės apačioje į kairę viršuje.

Edis atsigulė į lovą. Jis atidžiai perskaitė visą dokumentą nuo pradžios iki pabaigos. Jis jau buvo matęs tokių raštų. Tai kvepia rimtu šūdu.

Lauke iš už debesų lindo mėnulis, raudonas randas, perkirtęs dangaus kūną, o debesys priminė didžiules violetines mėlynes. Tos raidės ant sienos pasidarė visai nevaldomos, jos žygiavo siena aukštyn žemyn. Kaip kvaili tylūs kareivėliai. Arba gražios mergelės, išsirikiavusios į eilę. Edis drybsojo ant nugaros, o kai užsimerkė, jam pasirodė, kad išvydo liepsnas.

Paskui jis teprisimena, kaip ėmė staugti, rankomis griebdamasis oro. Mariona buvo grįžusi į kambarį, sėdėjo prie lango ir lėtai brązgino jo gitarą. Tą pačią akimirką ji atsidūrė šalia jo. Jis atsigulė ant pagalvės ir jautė, kad širdis plaka taip, kaip dar niekada nėra plakusi, taip, kad jis matė, kaip kilnojasi krūtinė.

– Viskas gerai, tai tik košmaras, – nuramino ji. Edis ištempė kaklą ir apsidairė po kambarį. Ant drabužių spintos stovėjo kibiras, į jį lašėjo vanduo. Aplaižęs lūpas Edis pajuto druskos skonį. – Turbūt tavo sąžinė nešvari, – šyptelėjo Mariona.

Edis vėl atsigulė ir užsidengė rankomis veidą.

– Aš neturiu sąžinės, – pasakė jis, – man ją pašalino chirurgas.

– Dabar aštuonios vakaro, – pasakė ji.

– Tu atrodai sulysus. Ar nukrito svoris? – pasiteiravo Edis.

– Mano projekto užrašai, – šūktelėjo ji, griebdama segtuvą nuo lovatiesės. – Ką tikėjaisi rasti? Meilės laiškų?

– Kam tau visi tie adresai? – paklausė Edis.

– Mano vakarinių kursų projektui, aišku? – atsakė Mariona, grūsdama segtuvą į stalčių. – Man reikia parašyti visiems tiems seniems perdyloms ir nusiųsti jiems anketą.

– Ar tikrai taip? – karktelėjo Edis.

– Edi, – nusijuokė Mariona, – kas tau yra?

Mariona paaiškino Edžiui, kad džiaugiasi jo grįžimu ir ta proga nuves jį vakarienės. Ji radusi naują užeigą Montgomerio gatvės gale, atrodo, ten nebrangu. Edis buvo visai netinkamai nusiteikęs, bet Mariona neatlyžo. Ji privertė jį eiti nusiskusti.

– Mariona, ar galėčiau tavęs kai ko paklausti? – tarė Edis. Jis buvo išėjęs iš vonios kambario, bet vis dar drebėjo.

– Ne, – atsakė ji įtariai žvelgdama.

Į lango stiklą daužėsi vėjo nešami dulkių gūsiai. Nuo skersvėjo į orą pakilo popieriaus lapas. Jis šokinėjo, tarsi būtų prikabintas prie siūlo.

– Man nesmagu klausti, bet norėčiau išgirsti tiesą, – išdrožė Edis. Mariona atsistojo, ji atrodė nusigandusi. Ji priėjo prie rašomojo stalo ir išsitraukė iš pakelio cigaretę.

– Edi, puikiai žinai, kad gali klausti manęs, ko tik nori. Jei tikrai esi pasirengęs išgirsti atsakymus, klausk bet ko. – Edis pačiupo skrajojantį popieriaus lapą ir padėjo jį ant lovos. Jam buvo neaišku, ką ji norėjo pasakyti.

– Tai dėl Byno. Tai nesąmonė, aš pats žinau, bet tarp jūsų juk nieko nebuvo, ką? – galiausiai ištarė Edis. Marionos veide pasirodė šypsena.

– Tau turbūt visai galvoje negerai, – nusijuokė ji. – Dynas Bynas man buvo netgi per geras. – Ji parodė sau į kaklą, paskui linktelėjo į Edį. – Ten yra kraujo, tu įsipjovei, – pasakė ji.

Po dešimties minučių, kai Edis drybsojo lovoje, skaičiuodamas pinigus, Mariona pačiupo pagalvę ir stipriai užspaudė ją Edžiui ant veido, pašėlusiai juokdamasi. Taip ji suprato pokštus.

Sausio mėnesį Mariona įsidarbino pusei dienos pardavėja „Navarone" prekybos centre Kiparisų prospekte.

Vienintelis dalykas, kuris tame darbe Marionai patiko, – tai vagiliaujančių pirkėjų gaudymas. Tai visai nebuvo sadistiniai polinkiai. Kartais jai tų vagių net būdavo gaila. Tačiau Edį stebino tai, kad Marionai diena būdavo sėkminga tik tada, kai ji pagaudavo kokį vagilių prie kasos ir visų kitų pirkėjų akivaizdoje priversdavo jį prisipažinti.

Iš pradžių Edis priekaištavo jai. Jis mėgino įrodyti, kad žmonės, kurie iš nevilties vagia parduotuvėse, turėtų būti palikti ramybėje. Tačiau Mariona prieštaravo, kad būtent čia jis ir klysta. Jei juos pagauni, jie laiku nustoja vogę, o jei ne, jie keliauja tiesiai į belangę. Vadinasi, itin svarbu juos sustabdyti. Edžiui teko pripažinti, kad ji iš dalies teisi.

– Viena bėda su jumis, kavą plempiančiais liberalais, – nusišaipė Mariona, – jūs per daug užsiėmę pasaulio gelbėjimu, kad ką nors gerai apgalvotumėte.

Vėliau tai tapo jų asmeniniu sąmoju. Ji pareidavo vakare namo, ir Edis kaskart teiraudavosi:

– Pričiupai ką nors šiandien? – Jis siūlė Marionai ant savo kasos nusipiešti mažus vagilius, mažas animacinių filmukų veikėjas primenančias moterytes su mažais

išsipūtusiais pirkinių krepšiais. Po vieną už kiekvieną pričiuptą vagilių. Net ponas Patelis sakydavo:

– Sveika, brangioji, ar ką nors sugavai?

Taigi retsykiais net ponas Patelis apie tai prabildavo, nors jo tikrai nepavadintum plepiu. Mariona tvirtino, kad jie visi pavydi, nes jos darbas kur kas įdomesnis nei jų. Kai ji taip kalbėdavo, Edžiui nelikdavo nieko kita, tik patylėti.

„M ir K" toliau buvo visiška nuobodybė. Vasario mėnesį nuo speigo užšalo visi biuro vamzdžiai, tad Edis sėdėjo Akvariume apgailėtinai tirtėdamas ir šildėsi pirštus burnos kvapu. Mailso nuotaika buvo prasta. Šaltas oras, jo manymu, buvo tikra laimė „M ir K" firmai. Savivaldybės darbuotojai ketino streikuoti, tad gyventojų šiukšlės kaupsis gatvėse. Tačiau pusė greitkelių buvo arba uždaryti, arba visiškai užsikimšę, tad jie negalį pristatyti savo gaminių žmonėms. Kiauras dienas jis praleisdavo telefonu pamokslaudamas biurokratams ir žviegdamas ant sekretorės.

– Pasaulyje pilna subingalvių. Tai mano sušiktas moto! – klykė jis.

Vyrukai Edžiui jau nebekėlė siaubo. Užtat dabar jų mužikiški juokeliai, *Next* kostiumai ir klaikūs spuogai ėmė taip erzinti ir kelti nuobodulį, kad dažnokai jis svarstydavo, ar nemetus visko kaip yra ir neišėjus namo. Vyrukai visą dieną trynėsi biure, iš sąvaržėlių konstravo falus, laukė telefono skambučių ir varžėsi, kas garsiausiai pirstels. Ir tuomet būdavo prastoka. Bet kai vyrukus apimdavo filosofinė nuotaika, pasidarydavo nepakenčiama.

Vieną itin speiguotą popietę Akvariume kilo diskusija apie tai, ar princesė Diana buvo mergaitė, kai tekėjo. Džonis K. teigė tikrai žinąs, kad ji nebuvo nekalta.

– Klausyk, – pasakė Keitas, – kaip, po velniais, tu gali žinoti tokius dalykus? Tai, sakai, ji be perstojo dulkinasi? – Džonis K. pabaksnojo sau į nosį ir pasakė, kad sužinojęs tai iš tikrai aukšto pareigūno. Keitas tvirtino, jog tai paistalai. – Klausyk, juk prabėgus keleriems metams negali išdygti koks bičas ir sakyti „Aš dulkinau karalienę", kaip manai, Džoni? Juk tai būtų kuo smulkiausiai aprašyta *Sun* laikraštyje, tu nususęs mulki. Parlamente būtų užduodami klausimai ir panašiai.

Edis sėdėjo kampe susikryžiavęs rankas, tik klausė ir tyliai troško nešdintis iš čia.

Kartais Marionai užplaukdavo prasta nuotaika, o ypač vakarais, tačiau ilgainiui Edis išmoko dėl to nesijaudinti. Jis suprato, kad kai ji lekia iš kambario, klykdama, jog nori pabūti viena, ji tikrai nori pabūti viena. Mariona nė per nago juodymą nebuvo taktiška, ir Edžiui buvo sunku su tuo susitaikyti. Draugaudamas su kitomis merginomis, Edis tiesiog neįprato priimti žmogų tokį, koks jis yra. Pusvalandį pasivaikščiojusi Prezidento gatve, Mariona apsiramindavo. Paprastai Edis sėdėdavo ant lovos, brązgindavo gitarą ir laukdavo jos grįžtant. O kai išmoko neprimin-ti Marionai to, kas buvo išsakyta riejantis, viskas klojosi kuo puikiausiai. Dažniausiai.

Valentino dienos rytą jie žiauriai susiriejo dėl to, kokiu būdu geriausia virti kiaušinį, ir ji išlėkė į prekybos centrą, netarusi nė žodžio. Edis norėjo jai paskambinti iš darbo, bet jį sulaikė išdidumas. Tą vakarą ji negrįžo laiku, ir Edis sunerimo. Pusę valandos jis atplėšinėjo anoniminius laiškus su Valentino dienos sveikinimais, kuriuos pats sau išsiuntė, ir ramstė juos vieną į kitą ant palangės. Devintą valandą vakaro jis nusileido žemyn ir pasiteiravo pono

Patelio, gal jis žinąs, kur Mariona. Iš pono Patelio veido išraiškos Edis suprato, kad šis žino apie jų ginčą. Jiedu susėdo galiniame kambarėlyje, žiūrėjo žinias ir tikino vienas kitą, kad Marionai nieko nenutikę. Ponas Patelis teigė, kad moterys yra temperamentingos.

– Reikia duoti joms daug laisvės. Greičiausiai ji nuėjo aplankyti draugės, – pasakė jis. Vienuoliktą valandą jos vis dar nebuvo. Edis ėmė žygiuoti po vestibiulį ir be perstojo rūkyti kaip vyras, laukiantis, kada jo žmona pagimdys. Pusę pirmos Mariona paskambino, ir ponas Patelis atėjo pasakyti Edžiui turįs blogų naujienų. Mariona ligoninėje.

Jie kartu nuvažiavo į ligoninę, svarstydami blogiausius variantus. Ponas Patelis automobilyje atrodė kur kas labiau išsigandęs nei Edis. Jis siūlė pasinaudoti jo draudimu, jei Marionai prireiktų privataus gydytojo pagalbos.

– Aš viską sutvarkysiu, Edi, – atkakliai tvirtino jis, – tik nesijaudink. – Edžio žandikaulis buvo tarsi surakintas, ir jis neįstengė kalbėti.

Bet kai jie nusigavo iki ligoninės, Mariona jautėsi neblogai, stovėjo lauke ant laiptų abiem sutvarstytomis rankomis ir išsigandusiu veidu. Marionos rūbai buvo pajuodę, apsvilę, o plaukai nuo prakaito prilipę prie kaktos. Vos išvydusi Edį su ponu Pateliu, ji pribėgo prie automobilio ir paplūdo ašaromis. Ji smarkiai glėbesčiavo Edį, o ponas Patelis juos abu apkabino ir tapšnojo per pečius. Jis juos ramino, kad viskas būsią gerai.

Viskas įvyko per pietus, kai Mariona išėjo nusipirkti sumuštinio. Kita pardavėja Murielė užsnūdo tarnybiniame kambaryje, o tuo metu įsiliepsnojo gaisras. Per pietus parduotuvėje buvo daug pirkėjų, todėl niekas nepastebėjo. Turbūt gaisrą sukėlė cigaretė. Tokią versiją pasiūlė ponas Patelis.

– Kai grįžau, ji degė, – krizeno Mariona. – Jos nugara liepsnojo, ir aš mėginau ją užgesinti. – Mariona vis dar buvo šiek tiek apimta isterijos. Ji juokėsi be jokios priežasties. – Ji paprasčiausiai pasakė „Aš degu" ir vis kartojo šiuos žodžius. – Edis liepė jai apie tai negalvoti. Jis įsitikinęs, kad Murielei nieko bloga nenutiko. – Ne, aš taip nemanau. Gydytojai sakė, jai teks praleisti ligoninėje kelias savaites, – pasakė Mariona. Bet ji neturėtų savęs dėl to kaltinti, tvirtino Edis, ir ji keistai į jį pažiūrėjo. – Aš ir nekaltinu. Jei ne aš, ji būtų žuvusi, – pasakė Mariona. Tai gryna tiesa, ir Mariona turėtų savimi didžiuotis, teigė ponas Patelis. Ji vėl nusikvatojo. Tuomet visai nurimo.

Tą naktį Mariona nė bluosto nesudėjo. Ji sėdėjo prie lango, skaitė prie toršero, spoksojo žemyn į gatvę. Kai Edis septintą pabudo, ji vis dar sėdėjo ten nuoga su puodeliu kavos ir pilna pelenine šalia. Jos akys buvo patamsėjusios. Ant rašomojo stalo pūpsojo nemaža krūvelė iškirptų raidžių. Ji atrodė žvėriškai sulysusi.

Edis pasiėmė keletą laisvų dienų, kad galėtų ja pasirūpinti. Jis matė, jog Mariona akivaizdžiai sukrėsta. Ji nesikėlė iš lovos dvi dienas, gulėjo kambaryje su nuleistomis užuolaidomis, be perstojo rūkė ir gėrė pigų vyną. Edis patarė jai šiek tiek mažinti kiekius.

– Juk tau nuo to negeriau, tikrai ne, – tikino jis. Bet Mariona neklausė. Ji kartojo Edžiui nepradėti, ji tiesiog neturinti jėgų ginčytis. Jeigu Edis norįs skaityti paskaitas, tegul nešdinasi atgal į Dublino universiteto koledžą, pasakė ji. Kai Edis mėgino ją apkabinti, ji ėmė muistytis. Jis nešė jai sumuštinius, bet Mariona nieko nevalgė.

Po kelių savaičių Edis sukūrė porą dainų. Viena vadinosi „Senasis viens du", kita – „Vaškinis". Jis abi jas sugrojo

Marionai, norėdamas ją pralinksminti, ir jai dainos patiko. Edis paprašė jos, kad būtų visai atvira. Mariona toliau tvirtino, kad dainos neblogos. Jis galįs priimti bet kokią kritiką, tegul Mariona sako, ką galvoja, ragino Edis.

– Na, gerai, – pripažino ji. – Man jos patinka, bet ne per labiausiai. – Tada jie susipyko.

Edis pareiškė, kad jam iki koktumo bloga nuo to, kad ji jo nepalaikanti. Jis norėtų žinoti, kodėl turi visąlaik ją palaikyti, o kai tik paprašo žiupsnelio supratimo, Mariona jį nuvilianti. Ji užsimerkusi labai ramiai sėdėjo lovoje, pasidėjusi savo sutvarstytas rankas ant pagalvės priešais save.

– Ar tau neaišku, kodėl nesu su tavim atvira? – labai ramiai paklausė ji. – Ar tu nieko nesupranti?

Paskui jie vienas kitam atleido. Jie pasimylėjo pirmąsyk po labai ilgo laiko, tačiau kažkas buvo ne taip, ir ne dėl to, kad Mariona visąlaik turėjo laikyti savo skaudančias rankas prie šonų. Pasimylėjusi ji atsikėlė ir nusileido į virtuvę. Ji tik norinti patikrinti, ar išjungta orkaitė, paaiškino. Jai pasirodė, kad užuodžia svilėsių kvapą. Mariona buvo įsitikinusi. Edis pasišovė pats nubėgti, bet ji neleido. Ji užsitraukė marškinėlius ir nulipo žemyn. Po gaisro ji jau penkis sykius ten bėgo. Ji grįžo lovon su stikline pieno.

– Niekada negali žinoti. Juk mus skiria tik plonytė siena, – sušnabždėjo ji per miegus.

Klintas aptiko rakinamą garažą, kuriame *The Honey Bees* galėtų repetuoti. Tai buvo šalta patalpa su betoninėmis grindimis, kur dvokė supelijusiu kilimu ir akumuliatorių rūgštimi, o sienos buvo nuterliotas rasistiniais grafitais. Garažas buvo skersgatvyje, pačiame Grei In kelio gale, ir priklausė kurčiam Klinto dėdei. Tai buvo tikras są-

vartynas, kuriame bet koks garsas skambėjo lyg nugrimzdusio varpo dūžiai, užtat jiems nereikės mokėti už repeticijų patalpas ir galės naudotis garažu kiek širdis geidžia. Būgnai visad skardėjo per garsiai, bendro stiprintuvo vožtuvai buvo susprogę, tad garsas buvo labai prastas ir žviegdamas aidėjo. Mikrofono irgi neturėjo – paprasčiausiai jiems jis buvo neįperkamas. Norėdamas perrėkti visą triukšmą, Edis turėjo staugti plėšydamas gerklę.

Džindžer per visas Kalėdas repetavo kaip pašėlusi. Ji išmoko keletą bosinių ritmų iš *Buzzcocks* įrašų, bet virtuoze jos pavadinti negalėjai. Dešine ranka ji visad prašaudavo pro šalį. Ji griebdavo stygas tarsi norėdama pasikasyti niežtinčią vietą. O kairioji Džindžer ranka buvo visiškai atgrubusi ir neišlavinta, ji laikė gitaros grifą, tarsi būtų ketinusi negyvai užsmaugti kokį gyvulį.

Visi kiti kūrė dainas ir dabar demonstravo jas didžiuodamiesi tarsi Renesanso laikų skulptoriai, atidengiantys savo statulas. Tik Edis nenorėjo parodyti, ką naujo sukūręs.

– Aš tiesiog nepasirengęs. Kūrybos nepaskubinsi, – kartojo jis.

Brajanas nemėgo Džindžer, nes, pasak jo, ji niekam tikusi muzikantė. Bet iš tikro ji jam nepatiko, nes buvo girdėjęs, kad Džindžer lesbietė. Klintas pasakė, jog nėra nusiteikęs prieš lesbietes.

– Jei jau nori žinoti, tai labiausiai mėgstu įsivaizduoti dvi besiglamonėjančias moteris, – tarė jis. Edžio nuomone, tai nėra visai normalu.

Kai *The Honey Bees* grodavo, atrodė, kad muzikuoja grupė, mėginanti daryti įspūdį, jog žino, kokia turi būti muzika. Jie visi grojo teisingai, bet jų muzika niekada neskambėjo sklandžiai. Ji tiesiog nesiklijavo, o pasak paslaptingojo

Klinto, „jei muzika nesiklijuoja, ji nėra sklandi". Visų pirma jie vis *šiek tiek* vėluodavo įstoti. Dėl to buvo kaltas Brajanas. Brajano klausa buvo kaip Van Gogo. Kai Klintas jam tai apreiškė, Brajanas priėmė tai beveik kaip komplimentą:

– Nuostabu. Dėkui, Klintai.

Kartais Edis negrodavo kokio gabalo, kad nutaisęs viduramžių kankinio išraišką galėtų stovėti greta Brajano cilindro ir kartodamas „viens, du, trys" mušti ritmą šepetėliu.

Mariona suveikė jiems koncertą aludėje „Airijos pasididžiavimas". Žinoma, jei jie nori. Viena iš jos baidyklių draugių susitikinėjo su vadybininko padėjėju. Su Šeimusu Maliganu, kuris kviesdavo grupes. Save jis vadino „Garsiuoju Šeimusu". Paprastai jis kviesdavo tradicines arba kantri stiliaus grupes, bet ta draugė pasiūlė jam išbandyti ir *The Honey Bees*.

– Jie visad ieško pigių variantų, – įterpė ji.

Edis nusiuntė kasetę. Vieną vakarą paskambino Garsusis Šeimusas ir pasakė, kad, jo manymu, Edžio grupė yra absoliutus šlamštas, kalbant atvirai, ta grupė visai neatitinka jo skonio, nes yra per daug madinga, tačiau jei po dviejų savaičių jie norėtų apšildyti publiką prieš grojant *The Hounds of Ulster*, jis galėtų tai suorganizuoti. Edis sutiko, nepasididžiavo.

– Taip, tikrai nekokia grupė, – juokėsi Šeimusas, – ir negali būti labai gera, bet puiku, kad trokštate išbandyti jėgas.

Kai Edis pranešė naujieną visai grupei, jie vos vietoje nesusiriejo. Brajanas teigė, kad jie nieku gyvu negalį pasirodyti viešai, nes yra nesusigrojęs. Edis paaiškino, kad tai nebus *Madison Square Gardens* lygio koncertas, be to, juk kažkur reikia pradėti rodytis publikai. Klintas pareiškė neturįs ką apsirengti. Tik Džindžer manė, kad verta pabandyti.

– Po velniais, kodėl gi ne? – Buvo daugybė priežasčių ten nesirodyti, bet Edis neigė visus faktus su nepalenkiamu stalinistiniu įsitikinimu.

– Pats metas parodyti tiems subinėms, – sakė jis.

Koncerto dieną Edis pasiėmė darbe laisvadienį. Mailsas nebuvo sužavėtas. Jis aiškino, kad Edžio uždarbis ir taip krenta greičiau už Sesilio Parkinsono[1] kelnes, tad jis verčiau susimąstytų. Edis pažadėjo pasitaisyti.

– Atstok nuo manęs, Mailsai. Pastaruoju metu aš atlaikiau galybę asmeninių nemalonumų, – pasakė Edis. Mailsas papurtė galvą ir atrodė susierzinęs. Jis parodė Edžiui duris.

– Supranti, Edi, ateidamas į darbą štai už tų durų tu turi palikti visą savo asmeninį gyvenimą.

Čia ne ta vieta, kur užsiimama niekais. Edis pasakė žinąs ir prisiekė, kad daugiau tai nepasikartos.

Jis susitiko su Klintu ketvirtą valandą „Pasididžiavimo" automobilių aikštelėje, kad spėtų sumontuoti visus stiprintuvus. Klintas atlaisvino pašto automobilį, kurį buvo pasiskolinęs iš savo buto draugės vaikino paštininko, kad galėtų pervežti visą įrangą iš nuomos bendrovės. Kai jie į barą ėmė boginti bosinius stiprintuvus, Garsusis Šeimusas nebuvo devintame danguje.

– Ar jums tikrai reikia šitiek stiprintuvų? – pasiteiravo jis. – Mes turim laikytis savivaldybės nurodymų, žinot, paisyti vietos gyventojų nuomonės ir panašiai. – Edis pažadėjo neviršyti decibelų. – Teisingai, juk jei mums reikėtų *The Rolling Stones*, būtume jiems ir paskambinę. – Jam tai pasirodė be galo juokinga.

[1] *Cecil Parkinson* (g. 1931) – anglų politikas, turėjęs 1983 m. atsistatydinti iš Prekybos ir pramonės ministro pareigų, kai spauda paskelbė, kad jo sekretorė laukiasi nesantuokinio jo vaiko.

Scena buvo padaryta iš apverstų plastikinių alaus dėžių po milžinišku žaliu plastikiniu trilapiu dobilu[1], kuris ėmė švytėti, kai Garsusis Šeimusas jį įjungė. Edis su Klintu sugaišo valandą, kol sujungė visus laidus. Jie šūkaliojo „paduok garso" ir desperatiškai mėgino sudaryti įspūdį, kad žino, ką daro. Ant sienos kabėjo didžiulis užrašas keltišku šriftu: „ČIA NETOLERUOJAMI PRAMOGINIAI ŠOKIAI!"

Mariona atėjo tiesiai iš darbo. Ji sėdėjo kamputyje ir visus stebėjo gurkšnodama apelsinų sultis, o Edis su Klintu tuo metu tikrino garsą. Jos nuotaika vėl buvo keistoka. Edis vis klausinėjo jos, ar jiems nereikėtų šiek tiek daugiau aukštų dažnių, ar šiek tiek daugiau bosų, kol galiausiai ji atrėžė nė velnio nesuprantanti, apie ką jis čia kalbąs. Klintas pasiteiravo, ar ji Edžio mergina, o Edis numykė, kad neva taip. Rodės, Klintas ketino drėbti ką nors grubaus, bet paskutinę sekundę susilaikė.

– Gal ir nieko, – gūžtelėjo jis pečiais.

Marionos draugužės sugužėjo po dvi ir tris. Vien panos. Visos iš Donegalo. Ji supažindino jas su Edžiu, nors daugumą jų jis buvo matęs sykį ar du, bet niekaip negalėjo prisiminti jų vardų. Jos spoksojo į jo šukuoseną.

– Vadinas, tai tu tas žymusis Edis Virago? – paklausė Andžela.

– Taip, – sutiko Edis, – tai aš. – Andžela prisipažino vienąsyk mačiusi Edžio nuotrauką.

– Nuotraukoje atrodei klastingas kaip užsienietis, – sukikeno ji, – klastingas kaip užsienietis. – Paskui ji ėmė tauzyti apie savo pačios plaukus. Ji ketinanti nusidažyti sruogas visom vaivorykštės spalvom.

[1] Airijos simbolis.

Septintą labai susinervinę atvyko Džindžer su Brajanu. Brajanas ištempė savo būgnų komplektą iš taksi ir visas suplukęs vilko juos į „Pasididžiavimą".

– Kodėl negalėjau pasiimti vien sumautos fleitos, – dejavo jis. Džindžer šlaistėsi po šokių aikštelę, lyg būtų ko ieškojusi. Tada Garsusis Šeimusas palydėjo juos visus į persirengimo kambarį, apgriuvusią mažutę patalpėlę užpakaliniame kieme, kur visos sienos buvo nukabinėtos IRA šūkiais.

Edis skubiai išgėrė su Mariona ir jos draugėmis, bet jos plepėjo apie tai, „kas vyksta namie", ir jis visai nesumojo, ką atsakyti. Jis mėgino paklausinėti, ką jos dirba. Mei Rouz dirba pavaduojančia sekretore. Andžela – draudimo administratore. Bridžita dirba padėjėja vienintelėje Londono vaistinėje, kurioje neparduodami prezervatyvai. Jos visos tauškė apie kažkokį pradinės mokyklos mokytoją Maksvelą, kuris ką tik užtaisė vaiką vienai šešiametei Bolibrakene.

– Kartą tu su juo dulkinaisi, – papriekaištavo Andžela Marionai.

– Nieko panašaus, bjauri melage! – Mariona parausdusi pažvelgė į Edį.

– Tikrai, tikrai, per Merės O'Konor vestuves. Turiu net įrodančią nuotrauką, – tvirtino Andžela.

Persirengimo kambaryje Klintas spraudėsi į aptemptas odines kelnes. Džindžer, apsivilkusi plonutę vakarinę suknelę, tirtėjo kampe ir laikė pirštais užspaudusi smilkinius, suprask, „derinosi". Brajanas dėvėjo vasarines puskelnes ir baltus marškinėlius. Į rankovės atvartėlį buvo įsikišęs *Marlboro* pakelį kaip koks Džeimsas Dynas.

– Brajanai, tu juk nerūkai, – pasakė Edis. Brajanas atrėžė, kad tai įvaizdžio dalis.

Jie sudarė dainų sąrašą ir sutraukė keletą suktinių. Klintas primygtinai klausinėjo, gal jie galėtų sugroti naujausią jo dainą „Kieno tu šuo?". Jis neatlyžo, kad ir kaip Edis prieštaravo.

– Gal galėtume? Na, prašau, bičiuliai, sugrokim? – kartojo Klintas.

Kebliausia buvo tai, kad daina „Kieno tu šuo?" per repeticijas nebuvo itin populiari. Edis teigė, kad ji šiek tiek banali, be to, jis nesuprato žodžių. Ir Brajanas manė, kad daina skamba kaip tipiška garažo grupės daina, tačiau, jei visi sutinka, jis neprieštarausiąs.

– Nagi, vaikinai, – maldavo Klintas, – žinau, kad tai ne pati geriausia daina, bet suteikime jai galimybę. Na? Tiesiog pamėginkime, a? – Džindžer pritardama truktelėjo pečiais.

– Tiek to, grokime, – nusileido Edis ir įrašė tą dainą sąraše paskutinę.

– Tik negrokite labai garsiai, – zyzė Garsusis Šeimusas prieš jiems einant į sceną. – Rimtai, vyrukai, čia ant kortos stovi mano kiaušiai, patikėkit. – Jie stovėjo scenos šone, Klintas kaip kokią maldelę niūniavo „Rokenrolas, rokenrolas". Šeimusas perspėjo, kad *The Hounds* į sceną eina pusę devynių, tad *The Honey Bees* turi mauti iš ten iki penkiolikos po aštuonių, kad ir kas nutiktų. *The Hounds* neva labai opiai į tokius reikalus reaguoja. Jie juk tikri profesionalai.

Šiek tiek suprakaitavęs Garsusis Šeimusas, apsivilkęs sidabriniu brokato švarku, stovėjo ant scenos ir švaistė mikrofoną iš vienos rankos į kitą. Jis nervingai barbeno į mikrofoną, o kai į jį papūsdavo, rodėsi, kad į aludę įsiveržė uraganas.

– Ponios ir ponai, – pradėjo jis, – jūs žinote, kad „Pasididžiavimas" visada dairosi ryškių būsimų žvaigždžių ir nemažai tų žvaigždžių čia grojo pirmąsyk, tikra gausybė

žvaigždžių, pavyzdžiui, *Big Bob and his Rambling Baddies*. – Mėgindamas sukelti plojimus, Šeimusas pasikišo mikrofoną po pažastimi. – Tačiau šiandien mus linksmins kur kas žinomesnė grupė, naujas talentingų muzikantų ansamblėlis, kuris pažadėjo per garsiai negroti. Chi chi chi! Tad, jei norite, pasveikinkite, – Šeimusas pasitikrino kortelėje, kurią laikė rankoje, – Edį Virago ir *The Honey Bees*. – Jis susikišo du pirštus į burną ir čaižiai sušvilpė.

Klintas pažvelgė į Edį.

– Edis Virago ir *The Honey Bees*? – paklausė jis. – Nuo kada čia taip? – Edis gūžtelėjo pečiais.

– Suklydo, – sušnabždėjo jis, – nekreipk dėmesio, lipk greičiau į sceną.

Jiems pradėjus groti aludėje buvo penkiolika lankytojų. Septynis Edis pažinojo asmeniškai. Be jų, buvo Brajano šefas, Klinto brolis ir Džindžer pusbrolis. Ir penki nepažįstami žmonės.

Brajanas savo lazdelėmis ėmė barškinti įžanginę melodiją. Grupės pasirodymas prasidėjo gabalu „Proto liekanos". Tai buvo Džindžer sukurta rimta, neva hipiška dainelė, kurioje dudena beskirsnė bosinė gitara, girdėti keistoki gitaros brązgesiai ir minorinės kvintos. Baigiant šią dainą buvo sumanyta pragręžti skylę sienoje hidrauliniu grąžtu, bet „Pasididžiavimo" vadybininkas griežčiausiai atsisakė leisti tai padaryti. Džindžer reikalavo, kad Garsusis Šeimusas vis dėlto pasiklaustų vadybininko, juk ką gali žinoti. Bet jie visai neseniai baigė renovaciją, tad ką nors gadinti buvo uždrausta. Dainuojant buvo paleidžiama kasetė su televizijos naujienų santraukomis ir reklamų ištraukomis. Ironiškas Vakarų civilizacijos pavojų tyrimas, bent jau Džindžer taip sakė. Žmonėms renkantis į barą, publika neįsikirto į viso to esmę.

– Gal mokate groti ką nors iš *Pogues*? – klyktelėjo kažkas iš salės.

– Jėzau Kristau! – šūktelėjo kitas balsas. – Grokit „Spensilio kalvą"[1] arba „IRA šautuvai"!

Grojant Brajano dainą „Specialus numeris", vienintelę pusiau liaudišką jų repertuaro dainą, pasigirdo lėtas plojimas. Džindžer sudainavo žodžius stebėtinai vykusiai, užsimerkusi ir įsikabinusi į mikrofono stovą, tarsi be jo griūtų veidu žemėn.

Specialus numeris išėjo,
Naujienos greit pasklido:
Tu išvyksti iš miesto,
Abejonių neliko.

Dainos viduryje Edis su Klintu mėgino užtraukti sutartinę, liaudies papročiu užsikimšę pirštais ausis. Tačiau viskas baigėsi tuo, kad jiems nepavyko, o Džindžer piktai į juos šnairavo ragindama liautis. Klintas pradėjo savo solinę partiją gerokai ne į natą, ėmė blaškytis po grifą, bet kažkaip įstengė grįžti į G minorą, prieš pat prasidedant priedainiui:

Gandų skyrelio skruzdės
Viršvalandžius dirba,
Mes jau senos naujienos,
Mus jau seniai išpirko.

Kai Džindžer nutilo, Brajanas atliko šiokį tokį numerį savo būgneliu ir plojo sėdėdamas anapus būgnų komplekto.

[1] „Spancil Hill" – airių liaudies daina, kurios autorius Michaelas Considine'as (1850–1873).

Marionos draugės pašėlo, jos aikčiojo ir šūkčiojo. Džindžer nusilenkė, Edžio manymu, šiek tiek per daug pasipūtusi.

– Labas vakaras, – pasveikino publiką Edis, – mes esame *The Honey Bees*, – Edį nustebino jo paties balsas per mikrofoną. Jis žingtelėjo atgal ir nusijuokė.

Po kelių dainų į aludę ėmė rinktis žmonės. Daina „Medisono bliuzas" pavyko puikiai. Bet jie taip apgailėtinai susipainiojo atlikdami Igio Popo „Cry for Love", kad per vidurį teko sustoti ir pradėti iš naujo. Neplojo net Marionos gauja. Edis sugrojo solo Brajano dainą „Laisvės baimė", ir ši jam pavyko šiek tiek geriau. Publika, atrodo, pamanė, kad tai maištininko daina. Trys stambaus sudėjimo vyrukai pritarė plodami ir imituodami Edžio dainavimą. Tada su užsidegimu įsitraukė visa grupė, Klintas tučtuojau numynė iškreipimo pedalą ir būgnu sumušė „Kieno tu šuo?" įžangą.

– Nagi, Edi, – užstaugė jis, šokinėdamas ant trapios pakylos, – surizikuok, gerai? – Edis virpančiais nervais žengė prie mikrofono ir uždainavo:

Kartais, kartais, kartais
Norėčiau būt teroristu
Toli anapus jūros.
Kad visi žinotų, jog esu
Ginkluotas neutronine bomba
ir 47-to kalibro šautuvu automatu.

Aš jočiau upių pakrantėm,
Aš drebinčiau lygumas,
Nugairintas saulės kaitrios.
O rytui išaušus
Sniego pūgos ir lietus...

Klintas buvo apimtas ekstazės. Daužydamas stygas jis tyliai tarė žodžius ir krūpčiojo tarsi tampomas agonijos, kai stygos perrėždavo krumplius. Iš pažiūros abejinga ir nesusidomėjusi, Džindžer vikriai trepseno iš vienos pusės į kitą. Brajanas daužė savo būgnus taip energingai, kad visa scena drebėjo. Įpusėjus dainuoti „Kieno tu šuo?", nutiko šis tas neįtikėtina. Edis pastebėjo, kad žmonės sužiuro į jį. Pokalbių šurmulys, rodos, ėmė sparčiai tilti. Edis pasijuto tarsi ką tik nubudęs. Už savo nugaros jis ėmė girdėti būgnų ritmą ir lėkščių skambesį, aidintį visoje patalpoje. Jis juto Džindžer bosą, tuksintį jam per stuburą. Akies krašteliu Edis užmatė pozuojantį ir keistai lakstantį Klintą, jis, susikaupęs lyg pamišėlis, trankė galingus pašėlusius akordus. Muzika ėmė klijuotis. Muzika Edį pakylėjo. Salės gale jis matė Marioną, pakaitom kilnojančią tai vieną, tai kitą petį. Edis sunkiai nurijo seiles. Užsimerkęs jis pajuto, kaip tvinkčioja galva. „Velniop tą pavydą, mums reikėjo būtent šito," – pamanė jis ir pro sukąstus griežiančius dantis ėmė spjaudyti žodžius taip, tarsi tikrai būtų supratęs jų prasmę:

Aš nebūsiu solidžių piliečių vergu,
Netarnausiu aš CŽV,
Nekilsiu aš karjeros laiptais
Ir nebūsiu apsimetėliu kvailiu,
Ar heroino amžiaus didvyriu.
Nevergausiu aš savininkams pilių,
Netrokštu aš būt Pentagono vergu,
Drabstančiu kitus paaugliško flirto purvu,
Nei mikrobangių kartos pakaliku...

Edžio gitara springo natomis nuo pat grifo. Žemiau garsas darėsi niūrus, dundantis ir grėsmingas. Jo pirštai slydinėjo aukštyn žemyn gitaros skirsniais, barbeno ir daužė tremolo rankenėlę. Viršuje žviegė aukšti garsai. Gyslos iššoko Edžiui ant kaklo. Brajano būgnai kietai bumbsėdami palaikė ritmą. Artėjant paskutiniam priedainiui, Klintas su Džindžer sukaukė į mikrofoną:

Neieškosiu adatos šieno vežime,
Nereikalinga man pergalės šypsena,
Laidojanti melą po netikra tiesa
Ir skambinanti į išdavikų liniją.
Ir aš atspėti vis mėginu,
Kieno šuo dabar esi tu?

Dainą užbaigė gitaros aimanų banga ir būgnų dundesys, suteikiantis sunkiojo metalo prieskonį. Dainai nutilus, publika pašėlo. Jie šūkaliojo ir plojo, reikalavo sugroti dar. Mariona pašoko ant kojų ir švilpė susikišusi pirštus į burną. Aludę sudrebino trepsėjimo banga. Stovėdamas už baro, Garsusis Šeimusas pakėlė taurę. Edis stovėjo it įbestas ir vos neverkė.

Jie darsyk sugrojo visą repertuarą, tada Klintas ištraukė laidą ir pasiūlė baigti, kol jie dar „ant bangos". Brajanas švystelėjo savo lazdeles publikai. Persirengimo kambaryje jie ėmė glėbesčiuoti vienas kitą.

– Nepakartojama, – klykavo Brajanas, – mes tikrai pataikėm į dešimtuką! – Džindžer ir Klintas atkimšo butelį tekilos. Kvailai šypsodamasis, parėmęs galvą, Edis sėdėjo ir tegalėjo suvokti vien tai, jog labai norėtų, kad jo triumfą būtų pamatę Dynas Bynas ir Dženiferė.

Po koncerto jie nuėjo pas Marioną ir jos drauges prie baro. Džindžer buvo tokia atsipalaidavusi, kokios jos dar niekas nebuvo regėjęs. Andžela pasakė, kad Džindžer buvo nuostabi.

– Tai mano mėgstamiausia daina. Ta, kurią dainavai, – pasakė ji. Džindžer atsakė, kad tai Brajano daina, tad visi laurai turi tekti jam. Brajanas primygtinai teigė, kad dainos pasisekimą lėmė Džindžer atlikimas. Jau apgirtęs Klintas kartojo, kad jie, velniai griebtų, buvo tiesiog šaunūs.

Mariona laikė Edžio ranką ir gyrė fantastišką jo pasirodymą.

– Buvo sunku patikėti. Tu taip puikiai pasirodei, – pasakė ji. Edis paprašė jos per daug nesistebėti. Ji padavė jam kasetę. Mei Rouz viską įrašiusi į savo diktofoną. Edis leido aparatėlį per rankas, ir kiekvienas *The Honey Bees* narys, sustingęs iš nuostabos ir švytėdamas, iš eilės viską išklausė. Brajanas pirštais ore mušė ritmą. Klintas atrodė tuoj mirs iš laimės.

Po pusvalandžio aludėje vėl pasigirdo plojimai ir šūkčiojimai, visos šviesos užgeso.

– Ponios ir ponai, – pasigirdo Garsiojo Šeimuso balsas, – metas pagrindiniam renginiui. Paplokite ir liaudiškai pasveikinkite „Airijos pasididžiavimo" žvaigždes, žymiuosius *The Hounds of Ulster!* – Garsusis Šeimusas pavizgino subinę.

Užsižiebė prožektoriai. Sužibo neoniniai trilapiai dobilai. Žalia, balta ir oranžinėmis spalvomis nušvito scenos pakraščiai. Baras pleišėjo nuo aplodismentų. Tai buvo tarsi sprogimas. Tam tikra prasme.

Pasirodė, kad grupė *The Hounds of Ulster* – tai du pagyvenę ūsuoti vyrukai vilnoniais nertiniais. Būgnininkas priminė televizijos reklamos prieš rūkymą veikėją, jo vei-

das buvo papilkėjęs, sulysęs ir liūdnas, užtemptas ant kaukolės kaip kaukė. Jis buvo pusiau nuplikęs, bet iš vienos geltonos galvos pusės augo ilgi rusvi plaukai, kuriuos buvo persimetęs per plikę. Atrodė klaikiai. Kai purtydavo galvą ir plaukai užkrisdavo ant ausies, atrodė dar šiurpiau. Kaskart užkritus plaukams, jis nustodavo mušti būgnus ir nubraukdavo plaukus į vietą.

Kitas vyrukas grojo *Bontempi* vargonėliais su integruota varijuojančia bosine linija. Jis buvo nutukęs, dėvėjo aptemptas baltas kelnes (virš jų buvo išsikišęs pilvas) ir baltus dirbtinės odos batus.

– Labas vakaras, galvažudžiai, – užstaugė jis po pirmo gabalo, – malonu jus vėl išvysti. – Ant scenos buvo atnešta daug *Guinness* alaus bokalų. – Na štai, įmesk dar vieną monetą į automatinį patefoną, vaikeli, – pasakė klavišininkas. Jam suskėlus kokį sąmojį, būgnininkas imdavo mušti būgnelį ir žvanginti lėkštėmis. – Norite paklausyti anekdoto? Pedis[1] eina sau šunkeliu Donegale. – Mariona ir jos draugės džiaugsmingai sušuko. – Taigi jis eina Donegale, o prie jo automobiliu privažiuoja britas, suprantat? – Pasigirsta raginimai ir švilpimas. – Britas ir sako: „Ei, Pedi, gal pasakytum, kaip nuvykti iki Donaghadžio?" Pedis sušunka: „Vaje, Dievuliau, iš kur sužinojai mano vardą?" Britas sako: „Atspėjau, Pedi, atspėjau." Pedis ir taria: „Tai atspėk ir tai, kaip pasiekti supistą Donaghadį!" – Dar vienas trinktelėjimas, ir pasigirsta juokas.

Jie surengė tokią įžangą, kad minia net staugė.

Dabar aludė buvo sausakimša, visur gargaliavo airiški dialektai. Trenkė prakaitu, karščiu ir vyrais. Džindžer teko brautis pro žmones, kad nusigautų iki baro. Ore tvyrojo

[1] *Paddy* – labai dažna pavardė Airijoje.

cigarečių dūmai. Nesiskutę vyrai džinsiniais apsiaustais vaikščiojo nuo stalo prie stalo, siūlydami pirkti laikraščius *An Phoblacht: Republican News* ir *The Irish Struggle*. Stuomeningos merginos odiniais švarkeliais rinko pinigines aukas „judėjimui". *The Hounds of Ulster* dainavo:

Anglija, tavo nuodėmės tave persekios,
Tavo pykčio sėklos sudygo jau,
Su Armalite *ginklais narsūs sūnūs Airijos*
Parodys kelią atgalios namo tau.

Priedainis kėlė klausytojų ūpą, plito po aludę ir šokinėjo iš vieno kampo į kitą. Už baro Garsusis Šeimusas mojavo kumščiu ore, dainavo užsimerkęs, viena ranka susigriebęs už širdies po sidabriniu brokato švarku.

Merginos, renkančios aukas, priėjusios prie jų stalo ėmė barškinti aukų dėžutėmis visiems prieš nosį. Edis vienintelis iš visos grupės nieko nedavė. Net Klintas ir Brajanas kažkiek įmetė. Niekas netarė nė žodžio, bet Edis jautė visų žvilgsnius.

– Ar tu ne mūsiškis, Edi? – papriekaištavo Andžela. – Ar tu nesididžiuoji savo šalies kova? – Mariona liepė jai užsičiaupti.

– Tik ne šįvakar, labai prašau, – tarė ji nuvargusiu balsu.

Sakinio pabaigos niekas neišgirdo, nes vėl pratrūko plojimų audra. Jie pasikalbėsią apie tai vėliau, pasakė Edis.

– Gal yra pageidavimų? – pasigirdo nuo scenos.

– Papūsk man į subinę, – šūktelėjo balsas iš tamsos, ir visi pratrūko juoktis.

– Sėdėk savo vietoj, o aš tau įstatysiu, – atšovė klavišininkas. Būgnininkas vėl barkštelėjo per lėkštes.

Mei Rouz pasiteiravo, ar Edis nenorėtų išgerti. Jam atsakius, kad gers tekilos, ji dėbtelėjo į jį kvailokai išsiviepusi; jos veido išraiška sakyte sakė, kad jis snobas.

The Hounds of Ulster grojo „Vaivorų kalvą", paskui „Berniuką Denį", o po šios dainos – Elvio Preslio „One Night with You". Tada netyčia įsijungė rumbos jungiklis, ir jie atliko trankiąją „Molę Malonę".

Vidury priedainio Edis pajuto, kad kažkas tapšnoja jam per petį. Atsigręžęs išvydo siaubingai nutukusį vyriškį riesta nosimi, kvailomis liūdnomis akimis ir dramblotu veidu. Jo šukuosena buvo kariško stiliaus, plaukai nukirpti tikrai trumpai, bet išbalinti peroksidu. Antakiai juodi. Jis dėvėjo sunkią juodą antrinės vilnos milinę, jai prasiskyrus Edis užmatė ryškiai raudoną liemenę. Veikėjas buvo užsitempęs siauras leopardo odos rašto kelnes, ausis nusisagstęs smulkiais papūgėlių formos auskarais.

– Tu Edis? – kvyktelėjo vyriškis spigiu moterišku balsu Londono tarme.

– Gali būti, – atsakė Edis. Klintas su Brajanu užvertė akis. Andžela ir Mei Rouz sukikeno.

– Šit kaip. Na, tai aš tau galiu padaryti paslaugą, Edi, – tarė storulis.

– Ką tu sakai? Niekada neatsisakysiu, – atsakė Edis.

– Aš vardu Džeikas, – prisistatė drimba, tūpdamas ant aukštos kėdės, kuri buvo gerokai per maža plačiai jo subinei, – taip mane ir vadink: Džeiku. Barmene! – klyktelėjo jis, spragsėdamas pirštais padavėjui. – Atnešk dar vieną partiją gėrimų. – Džeikas užsakė gėrimų visiems prie stalo sėdintiems. Jis matęs grupės pasirodymą šį vakarą ir esąs sužavėtas. – Muzika sukelia orgazmą. Prakeikimas! Jūsų muzikoje girdžiu *Jesus and Mary Chain*, Bobą Dylaną

ir dar kokį supistą, na, net nežinau, sušiktą Stravinskį ar kokį kitą klasiką. – Kai Mariona grįžo iš tualeto, Džeikas jai prisistatė:

– Džeikas Mulanas, – žvygtelėjo jis, – „Motorvatin' Management Productions". Manau, kad jūsų laukia kelias į žvaigždes.

– Žinoma, laukia, – atsakė Edis.

Džeikas turįs daug patirties su airių grupėmis, pradedant vargšeliu Filu Linotu ir *Thin Lizzy* bei dar ankstesnėmis grupėmis. Jis vyko į Valstijas per pirmąjį *Lizzy* turnė.

– Jėzau, vyruti, – atsiduso storulis, – galėčiau valandų valandas pasakoti apie tą vaikiną, jo kambarius moteliuose, Kristau, lovos nuo vienos sienos iki kitos. Įsivaizduoji? – Paskui jis prastūmęs *The Radiators, The Boomtown Rats, Van the Man, The Petrols*, Krisą de Burgą, žodžiu, visus tuos airių muzikantėlius. Jis puikiai išmanąs vietinius scenos poreikius, jau milijonus sykių atkasęs naujas grupes.

– Aš esu ponas Trilapis Dobilas. Ar pažįsti Hedžą iš *U2*? Žinai jį? – Edis atsakė, kad nelabai gerai. Džeikas linktelėjo. – Dievinu šį bičą, – vyptelėjo jis. – Nuostabus vaikinas, o kokius mielus vaikučius augina! Rimtai. O jo dama... – Džeikas užsimerkęs palingavo galvą, tarsi neįstengtų rasti tinkamų žodžių jos žavesiui išaukštinti. – Ji gyva lėlytė. Triskart moteris. Supranti, ką noriu pasakyti? – Nykščiu ir smiliumi jis parodė O raidę. – Klasiška mergytė.

Džeikas buvo toks nutukęs, kad kalbėdamas duso, todėl turėjo vis sustoti ir sunkiai ryti seiles, prieš vėl pradėdamas plepėti. Kalbėdamas jis mosikavo rankomis, gniaužė kumščius, kažką rodė, pirštais skaičiavo balus, barbeno stalą. Jam teko šaukti, kad perrėktų *The Hounds of Ulster* muziką. Jis teigė norįs būti atviras su Edžiu ir jo vaikinais.

– Taip pat ir su tavim, – pasakė jis, linktelėdamas Džindžer pusėn, – atleisk už tokį pasakymą, gerai? Jau minėjau, kad, mano manymu, jūs esate kažko verti, suprantate, jūs turite potencialo, ir to niekaip nepaneigsi. Bet jums reikia šiek tiek padėti. – Džindžer su Brajanu kampe ėmė kažką energingai aptarinėti. – Pavyzdžiui, aš beveik girdėjau paskutiniame jūsų gabale varinius pučiamuosius. Na, suprantat, reikėtų šiek tiek dūdelių ar dar ko. Jums tereikia išryškinti kai kurias linijas. – Edis liepė jam kalbėti konkrečiau. Brajanas padėjo ranką ant Džindžer rankos ir kažką sušnabždėjo jai į ausį. Ji nusikvatojo.

Esmė buvo ta, kad Džeikui reikėjo pinigų. Už šimtinę svarų jis galėtų grupei organizuoti susitikimą su didžiausia leidybos firma iki kitos savaitės pabaigos. Šimtinė ant stalo, o jei nieko neišdegs, pinigus jis grąžinsiąs. Jokių klausimų, jokio melo.

– Aš patiriu išlaidų, – paaiškino jis, – pinigai kaip medus, žinot, kaip toj dainoj „Jei nori su manimi draugauti". – Edis pažiūrėjo į kitus. – Apsispręskite, bičiuliai. Man nei šilta, nei šalta.

Džindžer buvo nusiteikusi skeptiškai.

– Iš kur mums žinoti, kad tu mūsų nedulkini? – paklausė ji. Džindžer galinti dulkinti jį kiek panorėsianti, tarė Džeikas, paskui nusižvengė ir pasakė, kad tik juokauja.

– Jei rimtai, vaikeliuk, aš suprantu, ką nori pasakyti, – jis padavė jiems savo vizitinę kortelę ir paragino skambinti į jo biurą, kai tik pasijus nepatenkinti, ir jis tučtuojau grąžinsiąs pinigus. Juk sąžiningiau nebūna, ką? – Galite imti tas salotas. Nagi, – kišo jis jiems savo popiergalį, kaltai žvelgdamas į Džindžer. – Tu nepyk. Nekreipk į mane dėmesio, gerai? Aš visai neketinau tavęs įžeisti...

– Salotas? – paklausė Klintas.

– Salotas ir agurkus, – atsakė Džeikas. – Telefono numerį.

– Ką jūs, bičiuliai, apie tai manot?

– Nežinau, Edi, – įtariai atsakė Brajanas, – tikrai nežinau.

– Aš visiškai patikimas, vaikinai. Galit pasiteirauti bet ko iš šios sferos, – mygė Džeikas. – Džeikas Mulanas yra žodžio žmogus. Švenčiausia tiesa.

– Po galais, surizikuokime, – nusileido Klintas.

– Tai tikrai ne rizika, vyruti. Jūs pasirašysite milijoninę sutartį.

Klintas turėjo dvidešimtinę. Edis pasiskolino dvidešimt iš Marionos. Tiek jie teturėjo. Andžela pasisiūlė subėgioti ir paimti pinigų iš bankomato. Mariona liepė jai baigti juokus, bet Edis paprašė taip ir padaryti, jei nesunku.

– Nesunku, nors ir esi Vakarų britas.

Džindžer visai nemanė, kad tai geras sumanymas, bet sutiko laikytis demokratinio grupės sprendimo.

Mei Rouz sušnypštė jiems nutilti. *The Hounds of Ulster* turėjo pradėti groti „Amhran na bhfiann"[1]. Edis paaiškino Džeikui, kad tai Airijos nacionalinis himnas. Džeikas su visais kartu atsistojo, nulenkė galvą ir susidėjo rankas už nugaros. Žodžiai buvo airiški, tad Edis jų nemokėjo. Mei Rouz traukė savo spigiu balseliu kiek tik išgalėjo. Grįžo Andžela su pinigais.

Lauke, automobilių aikštelėje, Edis padėjo Džindžer ir Brajanui sukrauti viską į automobilį. Džeikas pasilenkė susivarstyti savo violetinių šliundriškų batų. Tada įsikišo šimtą svarų sau į batą. Jis vėl atsiprašė Džindžer už savo netaktą.

– Nemoku susilaikyti, – pasakė jis. – Esu gyvulys. Pasidariau toks dėl džiazo. – Džindžer pasakė šįsyk atleisianti.

[1] „Kareivio daina" (*air.*).

– Puiku, greitai pasimatysim, bičiuliai, – tarė Džeikas, atbulomis slinkdamas per aikštelę.

– Nesijaudink, Džeikai! – šūktelėjo Brajanas. Žodžiai nuskambėjo ne vietoje.

– Kur jau ten, – atsakė Džeikas, rankomis vaizduodamas telefoną, – niekur nedinkite. Dzin dzin, gerai? Laukit skambučio.

Prieš sėsdamas į automobilį, Džeikas iš išsipūtusios savo subinės išsitraukė giliai sulindusias kelnes.

– Keistokas tipelis, – įvertino Džindžer.

Garsusis Šeimusas, dabar jau be savojo brokatinio švarko, išbėgo iš „Pasididžiavimo" kaip tik tuo metu, kai iš aikštelės išpupsėjo Džeiko „Cortina". Jis juos vijosi dėl gėrimų. Iš viso trylika bokalų, kuriuos užsakė jų draugas juokinga šukuosena. Garsusis Šeimusas laikė kvitą nykščiu ir smiliumi. Užsakymas dar neapmokėtas. Jei tai būtų jo aludė, jis mielai tai pamirštų, bet šefas yra labai griežtas tokiais atvejais. Nuo vėjelio kvitas jo rankoje plazdėjo. Jis priminė Nevilį Čemberleiną[1], dėvintį airišką vilnonį megztuką.

Skaudančia širdimi Edis akimis palydėjo nuvažiuojančio automobilio galines šviesas, dingstančias už metalinių vartų.

Daugiau jie nei Džeiko, nei savo šlamančių nematys, pareiškė Mariona, bet Edis nekreipė dėmesio.

– Būsiu skolingas, – pasakė jis.

Džindžer su Brajanu ėmė juoktis ir glėbesčiuotis automobilio gale. Garsusis Šeimusas ėmė raitotis rankoves. Nėra čia ko juoktis, supyko jis.

[1] *Neville Chamberlain* (1869–1940) – Didžiosios Britanijos politikas konservatorius ir ministras pirmininkas (1937–1940).

Savaitė praslinko, bet Džeikas taip ir nepaskambino. Dukart per dieną Edis klausinėjo pono Patelio: kiekvieną vakarą, grįždamas namo, ir kiekvieną rytą, eidamas į darbą. Mariona buvo įsitikinusi savo teisumu ir kartojo Edžiui, kad šis turėtų dažniau jos klausyti.

– Tas tipelis – tikras aferistas, – šaipėsi ji. – Juk tai buvo aiškiai matyti visiems, išskyrus tave.

Edis pasakė jai, kad ji visai netikinti žmonių gerumu. Ne, tikrai netikinti, atsakė ji, ypač kai kalba eina apie kitų pinigus. Ypač apie jos draugės pinigus.

Bet kai Edis jau ketino nustoti vilties, pamiršti savo išdidumą ir suversti kaltę Brajanui ir Klintui, Džeikas galiausiai paskambino. Po kelių dienų jis atsivilko į „Braitsaidą" aptarti kai kurių dalykų.

Iš pradžių apie šimtą svarų niekas neužsiminė. O Edžiui išdrįsus pasiteirauti, Džeikas pasakė, kad tuoj būtų apie tai prabilęs, Edžiui nėra ko jaudintis, viskas eina kaip sviestu patepta. Nieko konkretaus, anot jo, bet jis jau užsukęs visą reikalą. Tai ilgas procesas, pasakė jis. Nereikia nieko per daug mygti. Tačiau Edžiui jis pranašauja tikrai puikią karjerą, tikrai nuostabią, jis turįs galvoje pačias aukštumas.

– Klausyk, vyruti, – kalbėjo Džeikas, – yra kaip toj dainoj, kur dainuojama, kad ateitis tokia šviesi, jog reikia saulės akinių. Supranti? – Jis pasakojo, kad leido kai kuriems svarbiems asmenims, jo paties artimiems draugeliams, paklausyti kasetės, ir jie užsikabino. Čia yra geroji pusė. Tačiau tai jin ir jan situacija. Yra ir tamsioji pusė. Edžiui teksią priimti labai sunkų sprendimą. – Rokenrolas, – filosofiškai šypsodamasis pareiškė Džeikas, – čia sukasi ne vien pupytės ir kadilakai, kaip žinai, ne vien svajonės. Edi, tai verslas.

Edis atšovė pats žinąs.

Džeikas aiškino, kad tai tikros džiunglės, kuriose šliaužioja alkoholikai, vaikų tvirkintojai, suisterikavę psichai ir primadonos, todėl Edžiui būtinas toks ryklys kaip jis, kad atbaidytų barakudas. Jis norįs Edžio kai ko paprašyti. Dabar pat.

– Edi, ar tu lojalus? Ar tu – na, kaip čia pasakius – esi ištikimas žmonėms? – Edis atsakė teigiamai, ir Džeikas pritardamas linktelėjo galvą. – *Moi aussi*, – pasakė jis, – išdavystė man nebūdinga, Edi, bet pripažinkim...

Edis paklausė Džeiko, kur jis suka. Tiesą sakant, Edis kokį pusvalandį klausinėjo Džeiko, ką tas čia paisto, bet jokio aiškaus atsakymo neišgirdo. Džeikas kalbėjo apsukriai kaip koks politikas.

– Na, jau sakiau, esu labai ištikimas draugas, Edi, – galiausiai pasakė Džeikas ir parodė pergalės ženklą. – Tiesą sakant, tai mano brolis dvynys. Džeikas Ištikimasis Mulanas. Gali bet ko pasiteirauti šiame versle. – Edis atsakė tai jau girdėjęs. Šypsena sustingo suglebusiame Džeiko veide. – Tai Džindžer ir kiti, – pasakė jis. – Jie šaunūs žmonės, nesuprask manęs klaidingai. – Edis pažadėjo to nedaryti. Džeikas tvirtino norįs būti atviras iki galo. – Edi, pasinaudokime nors trupinėliu supistos *glasnost*, sutinki? Kalbėkim visai atvirai.

– Tai kalbėk, – paragino Edis.

– Gerai. Su tavimi būsiu atviras kaip Franklinas Ruzveltas, aišku, Edi?

Tuomet kaip tik atėjo ponas Patelis pasakyti, kad Marionai kažkas skambina. Jis pažvelgė į Džeiką, lyg ne visai juo pasitikėtų. Mokėti nutaisyti tokią veido išraišką itin naudinga kiekvienam viešbutininkui. Edis pasakė, kad Mariona viršuje, jų kambaryje. Džeikas tęsė sąmokslininko tonu:

– Taigi, Edi, turiu pasakyti, kad, pavyzdžiui, Brajanas, na, jis nėra idealus būgnininkas, kaip manai? Žinai, mano kretanti bobulė turi geresnį ritmo jausmą nei Brajanas, o jai pastaruosius ketverius metus įstatyta dirbtinė šiknaskylė. Edi, tu supranti, ką noriu pasakyti? – Edis atsakė, kad miglotai ima suprasti.

Džeikas nieko konkrečiai nesiūląs, tiesiog norėtų apsvarstyti keletą dalykų, teigė Džeikas. Šiaip ar taip, Edžiui būtinas pašėlusiai sumanus vadybininkas. Tokia visa ko esmė. Pasak Džeiko, gera rokenrolo grupė yra kaip laivas, o būgnai atstoja mašinų skyrių. Labai šaunu, kai kapitonas strakalioja aplink su gitara, o visi kiti kuičiasi su laivavirvėmis, tačiau jei ritmo skyriuje kas nors susimauna, tai visų laukia „Titaniko" lemtis – aukštyn kojom į dugną, net nespėjus sudainuot „bibopalula she's my baby".

– Dabar apie Džindžer, – tęsė Džeikas. – Ji puiki pupytė, šauniai atrodo, bet turiu pasakyti... – per priimamąjį praėjo Mariona ir nuėjo į telefono būdelę. – Ji juk nesutiktų šiek tiek pasigražinti, ką? Pakeisti įvaizdį? – Džeikas papurtė savo išsipūtusį pilvą ir susiraukė. – Džindžer juk... – jis vėl pasimuistė, – nenorės išryškinti savo seksualumo? Iškišti savo papukų ir subinytės? – Edis pasakė, kad greičiausiai ne. Bet nesvarbu, jis ir nenorėtų groti tokioje grupėje. Džeikas sutiko, kad Edis teisus, ir jis pats taip manęs. – Edi, tu principingas žmogus, kaip ir aš. Moteris – pasaulio negrė, tiesa? Klintas tinka. Su Klintu aš galiu susitaikyti. Dėl Klinto aš beveik ramus. Tik gaila, kad jo vardas Klintas, bet juk čia nieko nepakeisi. Na, gal ir pakeisi. Šiaip ar taip, jis padoriai groja gitara, o tai jau šis tas šiame versle, Edi. Cha cha cha! Juk čia ne vien Liusė skrajoja su deimantais... LSD, – paaiškino jis, – svarai, šilingai, pensai.

Džeikas norėjo pasakyti, kad šiame versle tenka priimti sunkius senamadiškus sprendimus, o jis kaip tik manąs, kad metas tai padaryti. Jei Edis pasirengęs lanksčiai elgtis su personalu, galbūt jie galėtų nuveikti kai ką rimta, aiškino Džeikas. Jis jau yra numatęs Edžiui keletą muzikantų, stebėtinai šaunių vyrukų, jau kelerius metus naudoja juos tai šen, tai ten įvairiuose projektuose; kaip tik dabar jie ėmę populiarėti.

Edis pasiteiravo:

– Vadinas, siūlydamas man „lanksčiai elgtis", tu nori, kad aš jų visų atsikratyčiau?

Svarbiausia ne ko *jis* nori, pasakė Džeikas. Tai profesionalumo reikalas. Jam tai visiškai vienodai šviečia. Jis tenorėtų, kad Edis šiek tiek pasuktų makaulę ir, kaip sakoma tame filme, žengtų teisingą žingsnį.

– Jų jau nebėra, – iškart atsakė Edis. – Mane visai tenkina tokios sąlygos.

Džeikas ėmė kalbėti, bet pritilo išvydęs Marioną, išlendančią iš telefono būdelės ir einančią per registratūrą.

– Jei tau tinka, Edi. Asmeniškai manau, kad esi teisus, bet su malonumu palieku spręsti tau.

– Taip, taip, jų nebėra, – atsakė Edis.

Džeikas savo užrašų knygelėje dramatiškai perbraukė du vardus raudonomis linijomis. Lėtai ir mąsliai linksėdamas, jis iškišo liežuvio galiuką. Tai jau visai kita kalba. Dabar Džeikui viskas ima šviesėti. Viskas susidėjo į vietas.

– Beje, tavo mergytė visai šauni, – pastebėjo jis, nežymiai linktelėdamas laiptų pusėn. – Mari Ana?

– Ne, Mariona, kaip *Faithful* grupėj.

– Taip, – sukikeno Džeikas, – tikiuosi, Edi, tikiuosi. Edis paklausė, ar Džeikas dar turi kokių klausimų, mat

jis užsiėmęs. – Tik vieną dalykėlį norėčiau aptarti. Visiškai neesminį, Edi. Pavadinimas.

Džeikas pripažino, kad teisybę pasakius, *The Honey Bees* yra klaikus pavadinimas. Jis primena kažkokią prasto lygio „Motown" šefuojamą merginų grupę. Visiška banalybė. Edis nesiginčijo. Pavadinimą *The Honey Bees* pasiūlė Džindžer, pasakė jis.

– Taip ir maniau, – sukrizeno Džeikas. Anot jo, jei atvirai, tai grupei reikėtų kur kas agresyvesnio, kur kas aktualesnio, griebiančio už kiaušių pavadinimo. Džeikas užvertė savo knygutę.

– *The Diehards*, – pasiūlė jis. – Pagalvok apie šį pavadinimą. Kietakakčiai. Tikrai kietas pavadinimas. – Riebus Džeiko veidas spoksojo į lubas, o ranka rašė nematomas raides ore. – Edis Virago, – pasakė jis lėtai, – ir *The Diehards*. Turi kažkokio *cherchez la femme*, kaip manai? Manai, kad sutiktum su tokiu pavadinimu, Edi? Ką? Puiku, taip ir maniau, kad tau tiks.

Edis sutiko, kad toks pavadinimas galimas. Tad Džeikas pažadėjo surengti Edžio susitikimą su savo vyrukais, kad šie, pasak jo, galėtų nedelsdami pradėti suktis prie naujos demonstracinės juostos.

Tada jis jau turėjo vynioti meškeres. Jis laukiąs kelių skambučių iš užsienio, paskui eisiąs į Džono Pylo penkiasdešimtmečio iškilmes. Specialiai dėl šio vakarėlio vėl atsikūrė *The Undertones*. Visi iki vieno ten gros. Edis pasisiūlė mielai eiti kartu, bet Džeikas atsakė:

– Atleisk, Edi, negaliu tavęs pasiimti, nes ten įleis tik su kvietimais. Pasimatysim kitą dieną. Būk ramus, bičiuli.

Pono Patelio akys kiaurai gręžė Edį, šiam kertant registratūrą. Jis kalbėjo telefonu tarnybiniame kambaryje. Laikė ragelį tarp smakro ir peties. Jo žvilgsnis buvo iškalbingas.

Edis pabeldė į vonios duris ir ėmė pasakoti Marionai geras naujienas.

Ji išjungė dušą, bet durų neatidarė. Ji džiaugiasi, kad Džeikas taip tikįs Edžio sėkme. Edis priėjo prie lango, iš laimės jam svaigo galva.

– Juk sakiau, kad klysti dėl Džeiko, – pasakė jis.

– Taip, tu buvai teisus.

– Mes jau pusiaukelėje į sėkmę, brangute! – suklykė Edis. – Aš netveriu savo kailyje. Aš būsiu žvaigždė! – Jis ėmė boksuotis ore.

– Beje, Edi, tas skambutis... – ataidėjo jos balsas iš vonios.

– Na, kas ten skambino? – nusikvatojo Edis, pradėdamas sukti milžinišką suktinę.

– Mano mama mirė, – atsakė ji.

Edis ne itin troško keliauti į Belfastą, bet ar jis galėjo rinktis? Darbe ši naujiena taip pat nebuvo sutikta entuziastingai. Mailsas pareiškė, kad tai atsidavimo reikalas. Atsidavimas yra būtinas „M ir K" firmai, nes tai nėra vien darbovietė. Jam jau vidurius verčia kartojant tai Edžiui.

Edis gražiai paprašė. Mailsas atsiduso. Jis nuleido galvą ir pirštais suspaudė smilkinius. Edis pastebėjo, kad Mailso plaukai ant viršugalvio išretėję, bet nusprendė, kad dabar ne visai tinkamas laikas jam apie tai pranešti. Mailsas manąs, kad Edis jį varo į kampą. Edis mėgino paaiškinti, kad tai svarbus asmeninis reikalas.

Mailsas tarė:

– Klausyk, Edi, nustok čiulpti man bybį, aišku? – Edis atsakė, kad tikrai neketinęs sudaryti įspūdžio, kad čiulpia Mailso bybį ar kokią kitą jo kūno dalį. – Jėzau, Edi, tu tikrai neieškai žodžio kišenėje, ką? – pasakė Mailsas.

– Užteks, Mailsai, palik mane ramybėje.

– Gerai! – klyktelėjo Mailsas. – Gali keliauti, bet būk geras, nebegrįšk. – Edis pasiteiravo, ar Mailsas jį meta iš darbo. Mailsas atrėžė, kad taip, jis tiesiog leidžia Edžiui nešdintis. Edis galįs pasiimti, ką uždirbęs, plius mėnesio atlygį ir eiti velniop. – Edi, tavo požiūris netikęs, – pratrūko jis. – Tavo tipo žmonės tiesiog mausto kitus. Tavęs neįmanoma suvaldyti. – Edis pareiškė, kad Mailsas nusišneka. Mailsui atrodė, kad išgirsti tokius žodžius iš Edžio lūpų yra geras ženklas. Jeigu taip, pasakė Edis, tai gal Mailsas norėtų, kad jis pasiliktų. Mailsas to nenorėjo. Daugiau jau nebe. – Edi, tu pasišikai, – užstaugė jis. – Tau buvo suteikta galimybė, o tu viską sudirbai. O dabar nešdinkis iš čia velniop!

Edis paaiškino Marionai, kad Mailsas neleido jam vykti į laidotuves, todėl jis liepęs jam susikišti tokį darbą į subinę. Marionai tai didelio įspūdžio nepadarė. Šiaip ar taip, ji ne itin trokštanti, kad jis vyktų kartu, ar bent jau taip teigė. Bet Edis žinojo, kad tai tik žodžiai, todėl jis neatlyžo.

Skrydis buvo be priekaištų. Be keleto nuobodžiaujančių kareivių, tupinčių už krūmų greta oro uosto ir poros šarvuotų automobilių, pastatytų Belfasto centre, nesimatė jokių neramumų ženklų. Šen bei ten bordiūrai buvo nudažyti žaliais, baltais ir oranžiniais dažais, bet Edžio tai nejaudino. Jis jau tiek sykių matė tai per teliką. Jį labiau jaudino keista aplinka, kurioje vyko įprasti dalykai. Nuvargusios moterys parduotuvėse, vyresnės seserys, stumiančios vežimėlius, spekuliantai, ramstantys Karališkosios Olsterio policijos sienas, įsikandę cigaretes.

Kai autobusas sustojo, kad visi galėtų subėgioti į tualetą, Edis, tepdamas geliu, suglostė skiauterę prie ausų. Ta-

da išsitraukė juodų dažų flakoną ir apipurškė plaukus. Paskui užsitempė ant galvos juodą aptemptą kepurę. Jis atrodė juokingai, bet suprato, kad taip bus geriau. Mariona nieko nesakė, bet jis žinojo, jog ji jam dėkinga. Juk negalėjo Edis pasirodyti jos motinos laidotuvėse, atrodydamas kaip tarpinis variantas tarp Džojaus Ramouno[1] ir Hiavatos. Net Edžiui tai buvo akivaizdu.

Airijos pasienyje į autobusą įlipo du airių policininkai. Svirduliuodami pirmyn atgal, jie tikrino pasus ir mėgino nuduoti esą kieti. Antrimo kalvos buvo pilkai melsvos ir geltonos. Kol autobusas privažiavo prie Bolibrakeno, toks kraštovaizdis Edžiui spėjo atsistoti skersai gerklės.

Mariona buvo rami. Išsiverkus ją apėmė filosofiška nuotaika. Gerai, kad mama anksti išėjo, sakė ji.

– Ji niekada nebūtų galėjusi išgyventi be tėčio, – kalbėjo ji. – Jei jis būtų miręs pirmas.

Mažoje stotyje juos pasitiko Marionos brolis Marijus. Jis nerangiai pabučiavo Marioną ir tylomis papurtė Edžio ranką. Jis nužvelgė Edį nuo galvos iki kojų, ir šiam susidarė įspūdis, kad Marijui jis nepatiko. Jis buvo labai tykus, o jo akys labai arti viena kitos. Dėvėjo škotiškus languotus marškinius ir žalias platėjančias kelnes. Pakeliui į namus Marijus norėjo sustoti prie viešbučio išgerti, bet Mariona griežtai atsisakė.

– *Marijus*? – pašnabždom paklausė Edis, sėdėdamas automobilio gale.

– Lanza[2], – paaiškino Mariona, – mano tėvas jį mėgo.

[1] *Joey Ramone* (1951–2001) – legendinės pankroko grupės *The Ramones* vokalistas.

[2] *Mario Lanza* (1921–1959) – italų kilmės amerikiečių operos tenoras ir Holivudo aktorius, ypač populiarus XX a. šeštajame dešimtmetyje.

Mariona pirmąsyk pratrūko raudoti, jiems įžengus į namą Gamyklos gatvėje. Namai skendėjo cigarečių dūmuose. Visur buvo pilna kaimynų, besiveržiančių laiptais į miegamąjį pažiūrėti ponios Mangan, paguldytos į karstą. Kažkas niuktelėjo Edį, kad šis nusiimtų kepurę. Bet Edis nepakluso.

Ant miegamojo sienos kabojo įrėminta besišypsanti Šventoji širdis, kambaryje tvyrojo smilkalų kvapas. Ant pageltusių nėriniuotų uždangalų, dengiančių abu stalelius prie lovos, stovėjo maži atvirukai juodais krašteliais ir kryželiais. Ant palangės stovėjo stiklinė vandens. Drabužių spintą puošė melsvi marškiniai ant pakabos.

Ponios Mangan rankos gulėjo sunertos ant pilvo, tarp pageltusių nuo nikotino pirštų raizgėsi rožinio karoliukai. Turint galvoje jos amžių, veidas atrodė neblogai. Oda buvo vaškinė. Rodės, ji tuoj atmerks akis, ir tai kėlė šiokį tokį šiurpą. Žvelgdamas į šią mirusią moteriškę, Edis pastebėjo jos panašumą su Mariona, ypač aukštuose išsišovusiuose skruostikauliuose bei nubalusių lūpų vingyje. Buvo keista susipažinti su ja tokiomis aplinkybėmis.

Edžiui toptelėjo, kad, ko gera, šioje lovoje buvo pradėta Mariona. Gal tai ir netinkama mintis, bet būtent ji šovė jam į galvą, ir Edis niekaip negalėjo liautis apie tai galvojęs.

Pirmo aukšto kambaryje, žemame fotelyje greta *Aga* krosnelės, rankomis susiėmęs galvą, sėdėjo Marionos tėvas.

– Tėti, – švelniai pradėjo Mariona, – čia Edis, apie kurį tau pasakojau. – Tačiau ponas Manganas nepakėlė akių. Jo rankos buvo raudonos ir raukšlėtos. Jis tyliai kūkčiojo, visas jo kūnas drebėjo, o žmonės apstoję mėgino jį nuraminti.

Galbūt jam nereikėję važiuoti, pasakė Edis. Jis jautėsi čia svetimas. Mariona liepė jam nenusišnekėti. Ji paprašė Edžio eiti lauk ir šiek tiek pasivaikščioti po kaimą. Ji norinti pasikalbėti su tėvu.

Edis pavaikštinėjo pagrindine gatve pro skrudintų bulvių užeigas ir aludes. Gatvėje į jį spoksojo žmonės. Jie visi priminė nevykusio gimdymo su chirurginėmis žnyplėmis aukas. Edis pasijuto atėjūnu Laukinių Vakarų miestelyje. Šį jausmą dar sustiprino ir tai, kad berods visos įstaigos pagrindinėje gatvėje buvo pavadintos amerikietiškais pavadinimais. Čia buvo užeiga „Stars and Stripes Pizza", baras „Yankee Doodle", užkandinė „Fried Chicken", arbatinė „Boston Tea House", kirpykla „Hollywood Hairstyles", baras „Route 66 Grill", užkandinė „Prairie Moon Burger" bei salonas „Miami Vice Fashions", jo vitrinoje buvo išskleista didžiulė konfederatų vėliava, o ant šaligatvio stovėjo žmogaus dydžio dėdė Semas.

Senukai nusiimdavo skrybėles ir linkėdavo labos dienos. Užėjęs nusipirkti cigarečių, Edis buvo priverstas penkiolika minučių klausytis vaikinuko už prekystalio kalbų apie vyriausybės priimtą kelių leidimų tvarką ir kaip ji žlugdo turizmo verslą.

– Ar jūs irgi turistas? – pasiteiravo jis.

– Ne, aš iš Dublino, – pasakė Edis. Vyrukas linktelėjo, kad to jis ir klausęs.

Edis paėjėjo iki miestuko galo pro blokinius namus, kur baigėsi elektros tvoros ir prasidėjo mūrinės. Protestantų kapinaitėse greta mažytės apgriuvusios bažnytėlės buvo palaidota daugybė moterų, mirusių „gimdymo kančiose" arba „psichiatrinėje ligoninėje". Pažaliavę antkapiai buvo apsamanoję. Nebuvo nė vienos moters, išgyvenusios ilgiau kaip keturiasdešimt metų, kapo.

Edis apžvelgė plytinčius laukus, mėgindamas įsivaizduoti, ką šiame nederlingame ir bjauriame kraštovaizdyje įžvelgė poetai ir žudikai. Ūkanotoje tolumoje tarsi keisti

augalai į viršų stiepėsi aukšti juodi kariuomenės apžvalgos bokštai, ir Edis iškart įsivaizdavo milžinus ir pupų daigus. Niekas nejudėjo, net nušašusios karvės. Edžiui toptelėjo, kad tai viena iš tų nedaugelio jo lankytų vietų, kur kraštovaizdis žavi ne tuo, ką galėjai pamatyti, o tuo, kas buvo nematoma.

Pusę keturių Edis grįžo į Gamyklos gatvę. Jis šiek tiek pastoviniavo Marionos namų prieškambaryje, gerdamas arbatą ir šnekučiuodamasis su viena iš jos vyresniųjų seserų Katerina. Katerina dirbo slauge. Jos veidas buvo apvalus ir malonus, lūpos nuteptos oranžiniais dažais. Edis pareiškė jai užuojautą dėl mamos, bet ji atsakė, kad nėra čia ko jaudintis, nes mamos gyvenimas buvo sunkus, ir jai bus geriau išėjus. Mama niekada neatsigavo po to, kai tėtį atleido iš darbo, pasakė Katerina. Jos nervai buvo pakrikę.

– Ar tai tu gyveni Londone? – pasiteiravo Edis. Katerina atrodė sutrikusi.

– Ne, – atsakė ji, – iš mūsų šeimos tik Mariona gyvena Londone. – Edis paaiškino, kad Mariona jam lyg ir sakiusi, kad viena jos sesuo taip pat gyvenanti Londone. Katerina papurtė galvą, kiek jai žinoma, tikrai ne, na, nebent tėtis buvo neištikimas, nusijuokė ji. – Dieve atleisk man, kad juokiuosi, kol vargšė mamytė guli viršuje, – kikeno ji žegnodamasi.

Edis rūkydamas stoviniavo sau vienas prieškambaryje, apie šį bei tą mąstė ir klausė tolimo griaustinio dundesio, kai atsivėrė durys ir Mariona pašaukė jį į svetainę. Ji atrodė stipri ir užtikrinta. Rodės, būtų galėjusi nuversti kalnus.

Jos tėvas, pasilenkęs virš krosnelės, atsitūpęs nugara į duris, žarstė ugnį žarstekliu, net raudonu nuo karščio.

– Tėti, čia Edis, – tarė ji. Tėvas suniurnėjo, padėjo žarstiklį, nusivalė rankas į savo tvido kelnes ir pasisuko veidu

į Edį. Jis ištiesė ranką. Edis vos nesusižvengė. Jo paties ranka sujudėjo, ir arbata iš puodelio išsiliejo į lėkštutę.

Marionos tėvas neturėjo nosies. Po įdubusiomis tamsiomis akimis, ten, kur turėjo būti nosis, buvo violetinis užsitraukęs randas ir dvi juodos skylės vietoje šnervių. Jis žvelgė į užgesusias Marionos tėvo akis. Norėjo pasakyti „Jūs neturite nosies", bet nepasakė. Norėjo pasisukti į Marioną ir paprašyti pagalbos.

Edžiui sukosi galva. Kaip apkvaišęs jis pakratė karštą drėgną ranką, kurią jam ištiesė tėvas. Jis mėgino nespoksoti, bet negalėjo susilaikyti, o vyriškis žiūrėjo į šoną, sumišęs dėl Edžio sutrikimo.

– Tu geras vaikinas, kad palydėjai Marioną, – šiurkščiai tarė jis, žvelgdamas į virtuvę, sujungtą su mažu kambarėliu. Jis trenkė durpėmis.

– Tai mažiausia, ką galiu dėl jos padaryti, pone Manganai, – karktelėjo Edis visas išraudęs.

– Džeimsas, – pasakė jis, vėl nusisukdamas, šįsyk į lango pusę, – Nevadink manęs ponu.

Marionos tėvas paragino juos prisėsti ir vėl ėmė rūpintis krosnele. Edis pareiškė užuojautą dėl ponios Mangan mirties, ir ponas Manganas skubiai linktelėjęs padėkojo.

– Tai tragedija, Edi, – atsiduso jis, – bet tokia Dievo valia. – Jis pasiteiravo apie Edžio kelionę, apie *British Airways* lėktuvo skrydį, apie tai, kaip Edžiui sekėsi koledže, ir apie jo muziką. Jis pats dievinąs muziką, prisipažino. Tėvas, atrodo, apie Edį žinojo viską. Akivaizdu, kad Mariona apie jį tėvui buvo daug pasakojusi. Supratęs Edis paraudo iš pasididžiavimo ir pats nustebo.

Aštuntą vakaro ponas Manganas nusiuntė savo jauniausiąjį sūnų Paskalį į parduotuves kažko nupirkti. Mariona su seserimis zujo aplink, dengė stalą, o vaikinai tylėdami

rūkė ir žiūrėjo televizorių. Po penkiolikos minučių grįžo Paskalis, nešinas pigaus vyno buteliu plastikiniame maišelyje. Ponas Manganas atkimšo vyną ir per stalą pirmą taurę ištiesė Edžiui.

– Ką pasakysi, Edi? – pasiteiravo jis. Edis, nežinodamas ką sakyti, nusijuokė. Visi kambaryje sužiuro į jį. Jis paaiškino ponui Manganui, kad nėra tikras vynų žinovas. – Paprasčiausiai pauostyk ir pasakyk, ar čia šlamštas ar kas, – paragino ponas Manganas. Mariona po stalu spyrė jam į kulkšnį. Edis pakėlė taurę, pauostė, paragavo gurkšnelį ir pagyrė vyną. – Vadinasi, neblogas, – konstatavo ponas Manganas, tepdamas sviestą ant savo bulvių.

– Ar jūs pats negersite? – pasiteiravo Edis, įsipylęs sau dar.

– Aš negeriu, Edi. Dabar geriu tik pieną. Vynas tau, – atsakė jis. Edžio veidas degė iš gėdos, – ir, žinoma, kitiems, jei jie nori, – pasakė ponas Manganas, neaiškiai mosteldamas. Be Marionos daugiau niekas vyno neužsimanė.

Vėliau jie išvažiavo pasivažinėti Katerinos „Fiatu". Jie sustojo už Apylinkės teismo pastato ir mylėjosi ant galinės sėdynės. Gumos ir aistros raizginys. Paskui jiedu sėdėjo apsikabinę ir per radiją klausė, kaip Deivas Faningas atlieka Vano Morisono dainas. Visą tą laiką pavarų svirtis buvo įsirėmusi Edžiui į šlaunį. Lietus pliaupė ant priekinio stiklo, nušniodamas visą pasaulį. Edis palietė jos skruostą. Mariona suprato, ką jis nori pasakyti.

– Jėzau, galėjai mane perspėti, – pasakė jis Marionai.

– Juk sakiau tau, ar nepameni, – tarė ji.

– Maniau, kad tu juokauji.

– Ne, nejuokavau. Jis neturi nosies. – Ji nusijuokė ir gūžtelėjo pečiais. Tada atsitraukė nuo Edžio ir ėmė segio-

tis marškinėlių sagutes. – Kai kurie žmonės neturi nosies. Tai ne jo kaltė. – Edis išjungė radiją. – Jo veidą įtraukė automatas gamykloje. Tas automatas skrodžia kiaulių pilvus prieš sukemšant jas į dešras. Jis ryšėjo kaklaryšį. Automatas įsuko kaklaryšį ir įtraukė jo galvą.

– Jėzau, – teištarė Edis.

– Bet blogiausia, jog jis negali atsikratyti minties, kad jo nosis pateko į kokią nors dešrą. Jie tvirtino, kad išvalė visą automatą, bet jis netiki. Dabar jis nebevalgo dešrų, – Edį ėmė pykinti.

– Aš jį suprantu, – pasakė jis.

– Mama vis kartodavo, kad tai labai apmaudu, nes dirbant fabrike dešrų duoda nemokamai visą gyvenimą. Bet dabar tėtis neleidžia namie valgyti dešros. Jis ir kaklaryšio nebenešioja. Nuo to įvykio jis kaklaryšio nesiriša. Niekada. Mama vis sakydavo, kad eidamas į savivaldybės susirinkimus atsegiota marškinių apykakle atrodo kaip valkata.

– Prašau, liaukis, – paprašė Edis, ir ji netikėtai nusišypsojo; atrodė labai jauna.

– Gaila, kad jūs nesusitikote. Judu būtumėt sutarę, – tarė ji.

Ji ir anksčiau yra sakiusi, kad bendrauti reikia dabar, nes negali žinoti, kas žmonėms nutiks ateityje, kalbėjo Mariona.

– Tai..? – paklausė Edis. Ji švelniai pabučiavo jam skruostą.

– Tai, būk geras, paskambink savo motinai, dėl Dievo meilės, Edi. Juk negali žinoti. Negali nė įtarti, kas nutiks po dienos. – Ji teisi, atsakė Edis. Jis pažadėjo.

Langai buvo aprasoję. Mariona paragino grįžti namo. Edis rankove nuvalė stiklą, kuris net sucypė. Tada įjungė valytuvus.

– Jėzau Kristau visagali, – žioptelėjo jis. – Velnias!

Per kokius dešimt jardų nuo automobilio, namo tarpduryje, stovėjo sulytas vyriškis ir spoksojo į priekinį automobilio stiklą. Įjungęs ilgąsias šviesas, Edis krūptelėjo jį pažinęs.

Marijus nejudėdamas stovėjo liūtyje ir vėpsojo į automobilį. Jis atrodė įpykęs, bet nieko nesakė. Tada šyptelėjo, parodydamas geltonus dantis. Jis apsisuko, susibruko rankas į kelnių kišenes ir lėtai nuėjo.

Į automobilio stogą barbeno lietus. Mariona liepė Edžiui nekreipti į Marijų dėmesio. Jis kvailokas. Nieko negali su savimi padaryti. Edžio širdis daužėsi. Marijus yra vienišius, pasakė Mariona.

Staiga Edžiui pasidarė bloga. Jis iki kampo nulydėjo akimis plačiapetį, bet susikūprinusį Marijų, apšviestą gatvės lempų. Edis atidarė langą, kad galėtų įkvėpti oro. Tamsa atrodė arčiau nei paprastai.

Laidotuvių išvakarėse Mariona kartu su tėvu ir seserimis išvyko toliau nuo miestelio į vieno aukšto namelį, kuriame gyveno jos vyriausia sesuo su vyru.

Edžiui teko likti nakvoti jos tėvų name su penkiais jos broliais ant grindų mažame miegamajame viršutiniame aukšte. Jis negalėjo užmigti. Nevėdinamame kambaryje trenkė prakaitu ir nešvarumais, be to, jis ilgėjosi Marionos. Edis aiškiai jautė, kad gretimame kambaryje, tik už sienos, yra lavonas.

Trečią ryto jį pažadino vienas jaunesniųjų brolių Leo ir sušnabždėjo:

– Tu – Edis, tiesa? – Edis atsakė teigiamai. – Klausyk, Edi, tu išvis geri? – Edis atsakė, kad retsykiais išgeria. – Tai gal norėtum ir dabar išgerti? – sušnypštė Leo.

– Jėzau, juk dabar pusė keturių nakties, – pasakė Edis. Vaikinukas pažiūrėjo į Edį, lyg matytų visišką pamišėlį.

– Na, bet tu neprieštarausi, jei aš išgersiu? – nervingai pasiklausė Leo.

– Man vienodai rodo, – tarė Edis.

Atsigulęs Edis pasigailėjo, kad šitaip su vaikinuku kalbėjo. Kylant saulei, Edis matė, kaip po Leo antklode aukštyn žemyn kilojosi jo kumštis.

Kitą rytą šeimyna tylomis laukė atvykstant katafalko. Vyrams nešant karstą žemyn, ponas Manganas pažvelgė į savo laikrodį ir nusisuko.

– Tėveli, gal užsirištum kaklaryšį? – paklausė Mariona. Tėvas griežtai atsisakė ir vėl ėmė raudoti. Jo sūnūs paslapčiom susižvalgė. – Ko čia stovit? Atneškit jam kaklaryšį, dėl Dievo meilės! – paliepė Mariona. Paskalis nusirišo savo kaklaryšį ir padavė jį Marionai. Žemai nulenkęs galvą, ponas Manganas raudojo, kol dukra atlenkė jo kietą apykaklę ir lėtai rišo kaklaryšį jam ant kaklo. Jo susiraukšlėjusiu pageltusiu veidu byrėjo ašaros. Jis nunarino galvą jai ant peties ir bliovė kaip vaikas, o Mariona glostė jo nuplikusį pakaušį.

– Neverk, neverk, tėveli, – kartojo ji, – ša ša...

Edis pastebėjo, kad iš po jos juodos suknelės kyšo apatinuko kraštelis.

Lietus pylė be atvangos per visas laidotuves. Bažnyčioje vienoje pusėje sėdėjo vyrai, kitoje moterys su vaikais. Į langus teškėjo ledinis lietus. Bažnyčioje protarpiais nuaidėdavo kosulys.

Iš bažnyčios jie ėjo į mažas kapinaites prie naujos elektrinės. Jos buvo tik už kilometro, perėjus išgaubtą tiltą,

miesto gale netoli klajoklių stovyklavietės. Budintis policininkas šalia policijos skyriaus surenkamo namelio atidavė pagarbą, palydėdamas procesiją. Kapinėse kažkoks vyriškis norėjo ant karsto užkloti trispalvę, bet Marionos tėvas uždraudė. Jai tai būtų nepatikę.

– Ji nesidomėjo politika, – pareiškė jis.

Tas vyras taip pat iš Sinn Féin partijos, Edžiui sušnabždėjo Mariona. Vyras atrodė visai nieko: jis nerangiai krapštėsi su sulamdyta vėliava, leisdamas per pirštus rožinio karoliukus. Meldėsi užsimerkęs.

Kunigas kalbėjo laidotuvių maldas airiškai, ir gedėtojai nedarniai atsiliepė airiškai. Visi, išskyrus Edį, kuris negalėjo prisiminti nė vieno airiško žodžio, net maldos, be to, visai nebuvo linkęs melstis, kad ir kokia kalba. Kunigas laikė rankas virš kapo kaip koks magas, kai kvietė šventą Petrą ir palaimintąjį Matą Talbotą[1] nusileisti ir palydėti šios nusidėjėlės sielą į rojų aplenkiant pragaro vartus. Lietus ėmė pilti dar smarkiau, lašai teškėjo į lapus kaip plojimai, barbeno į jaunų vyrų juodas fetrines skrybėles, kol dauguma jų skrybėles nusiėmė ir stovėjo vienplaukiai kaip ir senieji. Tik ne Edis.

Medžiai vis dar miegojo žiemos miegu šakomis išsiraizgę po visą audringą baltą padangę. Virš laukų kybojo ūkanota permatoma šviesa. Kaimiški karvių mėšlo, dujų balionų, srutų ir spirgintų lašinių kvapai tvyrojo virš kapinių. Avys graudžiai mekeno, žiūrėdamos į debesis.

Šaltos, drėgnos Edžio rankovės prilipo prie riešų. Marionos tėvui metant grumstą į kapo duobę, jos veidas virptelėjo ir ji staigiai nusisuko.

[1] *Matt Talbot* (1856–1925) – airis, kovojęs už blaivybę. 1973 m. Bažnyčia paskelbė jį palaimintuoju.

Paskui jie ėjo į miestelio viešbutį, kur visi lėtai, bet ryžtingai nusigėrė. Laidotuvėse apsilankė tiek daug žmonių, kad viešbučio administracija leido daliai pereiti iš baro į banketų salę. Prie Marionos vis prieidavo sriūbaujantys žmonės ir sakė, kad „užjaučia ją dėl nelaimės". Didžiumos ji net nepažinojo. Jos motinos tolimi pažįstami. Pora pusbrolių iš Mančesterio.

Po kiek laiko salės gale, užvedus kunigui ir vietiniam *Fianna Fáil* partijos nariui, imta giedoti giesmes. Giedojimas vis garsėjo, nes vis daugiau žmonių prisitraukdavo plastikines kėdes prie susibūrusios grupelės ir įsitraukdavo į chorą, linguodami į šonus ir tvirtai apkabinę vieni kitus.

Marionos tėvas taip pat sugiedojo giesmę, lėtą airišką raudą, tęsdamas kiekvieną skiemenį drebančiu ir neišraiškingu tenoru. Banketų salėje įsivyravo tyla. Žmonės, susidauždami taurėmis, kaltais veidais žvalgėsi vieni į kitus. Zirziantiems vaikams užplodavo, kad užsičiauptų.

Aš trokštu, trokštu, bet veltui,
Aš trokštu tapti vėl jaunas,
Tačiau jaunystė mano negrįš,
Kol ant gebenės nesunoks obuolys.

Saldžiausias obuolys greičiau supūva,
O karščiausia meilė atšalti skuba,
Jei nuo meilės nesveiksti, ją reik ištverti,
Štai todėl keliauju aš į aukso pajūrį.

Meilė ir erzina, ir džiugina kartu,
Vos užgimusi meilė teikia džiaugsmų,
Tačiau ilgainiui meilė atšąla
Ir kaip rytmečio rasos išblėsta.

Dainos pabaigoje Mariona apsiverkė. Edis laikė ją už rankos ir prašė neliūdėti, bet pats jautė, kaip akyse tvenkiasi ašaros. Ji atsakė neliūdinti. Tiesiog diena tokia graži, tiek daug giesmių ir žmonių. Tokia senamadiška diena. Jos motinai tokia diena būtų labai prie širdies.

Prieš pat uždarant barą Edis užsuko į tualetą. Jis jautėsi per daug išgėręs, todėl apsipylė veidą vandeniu, kad prablaivėtų. Juk reikia susiimti dėl Marionos. Tai mažiausia, ką jis gali padaryti.

Hole rinkosi žmonės, atėję pasišokti į diskoteką, prasidedančią didžiojoje palapinėje. Bilis Džo Bolanas ir *Bronco Kings*. Nakties tamsoje lauke bumbsėjo kantri ir vesternų bosinis ritmas ir pynėsi su toli gatvėje skambančia graudulinga gitaros aimana.

Kol pro Edį brovėsi žmonės, apsivilkę kostiumais ir puošniomis suknelėmis, jis užmatė nepažįstamą dailų vaikiną, kalbantį su Mariona prie cigarečių automato. Atrodo, jis jai šnabždėjo. Jis buvo arti prie jos pasilenkęs ir kalbėjo šypsodamasis, bet su tam tikra atida. Mariona be jokios išraiškos linksėjo. Jis kalbėjo labai energingai, vis siūbuodamas ant savo kulnų. Vaikinas dėvėjo juodą odinį švarką ir turėjo skėtį, kurį vis švelniai kratė visur taškydamas lietaus lašus. Ji pažvelgė į jį ir kažko paklausė. Šis smarkiai papurtė galvą, apsidairė po holą ir pasilenkęs Marionai prie pat veido ėmė šnabždėti, prie šono laikydamas sugniaužtą kumštį. Edis pajuto pavydą. Alkoholis jį nuginklavo. Pavydas virto aistra. Jaunasis vyrukas išsmuko pro duris į lietų, ir Edis minutėlę stebėjo Marioną, besiiriančią per minią.

Edis pasiteiravo, kas tas nepažįstamasis, ir ji atsakė, kad tai senas šeimos draugas Tomas Klensis, jis studijuoja kunigų seminarijoje.

– Jo šeimai miestelyje priklauso baras „Prairie Moon Burger“, – pridūrė ji.

– Jei tas bičas – būsimasis kunigas, tai aš – Dalai Lama, – išdrožė svyruodamas Edis.

– Kas? – paklausė Mariona.

– Dalai Lama, – pakartojo jis.

– Ne, rimtai, jis bus kunigas. Kodėl neturėtų juo tapti? – nusijuokė ji.

Edis pajuto, kad pyktis užvaldo jį kaip narkotikai. Jis labai ilgai žvelgė į jos pakeltą ir sutrikusį blyškų veidą. Jis gerai suvokė, jog tai, ką jaučia, nėra meilė, o neapykanta, bet nė kiek dėl to nesijaudino, nes buvo per daug girtas.

– Klausyk, Mariona, tiesiog nustok pisus man protą, aišku?

Jos žalias akis užliejo ašaros. Lūpos suvirpėjo. Mariona užsidengė rankomis ausis, lyg būtų išgirdusi baisų triukšmą.

– Edi, prašau, tik nepradėk, tik ne šiandien.

– Štai kaip, štai kaip. Nori, kad aš pasijusčiau kaltas, ką? Kas toliau?

– Palik mane ramybėje, – atsakė ji.

Jie pykosi visą kelią nuo viešbučio iki namų. Edis tvirtino, kad ji meluoja. Dėl visko buvo kaltas alkoholis. Nuo jo abu įžūliai šakojosi. Mariona apkaltino jį savininkiškai elgiantis, o jis išvadino Marioną nusususia maža šliundrele, net neturinčia drąsos to pripažinti.

– Juk ten buvo vienas tų ūkininkų, – zyzė jis, pamėgdžiodamas jos akcentą. – Vienas tų vietinių paviepusių eržilų?

– Edi, tu absoliučiai neteisus, – verkė Mariona. – Tomas – tik draugas. Čia, kaime, tokie santykiai įprasti.

– Ak, vadinasi, čia viskas kitaip? O kas čia kitaip, Mariona? Nagi papasakok man. Aš tiesiog berniukas iš Pietų, garbingas valstietis? Ką pasakysi? Jis praskaidrino keletą tavo žavingų šokių daržinėj? Ką?

– Edi, prašau liautis.

– Edi, prašau liautis, – pamėgdžiojo jis. – Garantuoju, jam tu šitaip nesakei, tiesa, Mariona?

Mariona sustojo. Atsigręžė į Edį įtūžusiomis akimis.

– Net jei nesakiau, ne tavo reikalas, – užriko ji.

Edis atsakė, kad, tiesą sakant, tai *jo* reikalas, todėl jam reikia žinoti. Kurgi ne. Pajuto, kaip jį užplūsta šaltas racionalumas ir žmogžudiška ramybė, ir žinojo, kad tokios būklės gali jai tėkšti *bet ką*, kas ją įskaudintų.

Jis pareiškė, kad jei tai buvo tik trumpas meilės romanėlis, jis neturįs nieko prieš.

– Juk mes visi tai patyrėme. Nemanyk, kad tu viena tokia, – švokštė jis. Kelias buvo tylus ir juodas, šlapiose gyvatvorėse knibždėte knibždėjo gyvių. – Tik nemeluok. Man vienodai šviečia. Man nusispjauti, bet, manau, turiu teisę mažų mažiausiai žinoti teisybę, – išdrožė Edis. Jis girdėjo savo piktą švokštimą ir širdies plakimą. – Pasakyk man teisybę, ir viskas, – jis sardoniškai nusijuokė. – Juk puikiai žinau, kad visi tai daro, – sukrizeno.

Mariona, paspartinusi žingsnį, pralenkė jį. Edis pasivijo ją, griebė už peties ir atsuko į save. Nuo ašarų jos akių tušas buvo nubėgęs per skruostus.

– Tu, šlykštyne, – kūkčiojo ji, rankomis užsidengusi veidą. – Jie taip gražiai tave priėmė.

Ji vėl atsiplėšė nuo Edžio ir kietais kelio akmenimis nukaukšėjo pirmyn. Jis girdėjo nubėgančios Marionos raudą ir matė, kaip geltonoje gatvės lempų šviesoje jos šešėlis il-

gėja ir dingsta už kampo. Ji žemai pasilenkė, nusiavė batus ir nuėjo basa, be atvangos verkdama, garsiai sriūbaudama, nešdama batus rankoje ir kliūdama už akmenų. Ji atsisuko ir pažvelgė jam į veidą.

– Edi Virago, – suriko ji, – prakeikiu dieną, kai sutikau tave! – Jos balsas, atrodo, ataidėjo nuo kiekvienos tvoros, iš kiekvienos šio tamsaus, uždaro ir durpėmis dvokiančio miestelio kertės.

Paskui jie visi sėdėjo mažučio komunalinio namuko Gamyklos gatvėje svetainėje. Mariona nekalbėjo su juo visą vakarą. Kampe buvo įjungtas televizorius ir visi žiūrėjo „Rokfordo bylas". Marijus be jokio tikslo atsuktuvu išnarstė kištukinį lizdą ir vėl ji sudėjo.

Sėdint kopūstų ir anglių dulkių tvaike ir mėginant užgniaužti siutą, Edžiui į galvą šovė labai keista mintis.

Šeimoje visi buvo tokie panašūs, kad net šiurpu darėsi. Kūdikiai, jų motinos, jų seneliai. To negalėjai nepastebėti. Edis ne visai galėjo suvokti, kodėl tai jį jaudina. Bent jau iš pradžių. Tačiau tada jis pažvelgė į Marionos tėvą mažoje virtuvėlėje, matė, kaip jinai jį liečia, kaip jis ją apkabina per pečius, jai einant nuo kriauklės, kaip ji lėtai šluostosi rankas į prijuostę, o paskui švelniai nuriša jam kaklaryšį. Mintys sukosi jo galvoje. Staiga Mariona pagavo Edžio žvilgsnį ir susiraukė. Ji nusisuko ir koja užtrenkė virtuvės duris. Jai tai padarius, visi, buvę kambaryje, pažvelgė į Edį. Visi, išskyrus Marijų, kuris toliau baisiausiai susikaupęs krapštėsi su kištuku, ardė jį ir vėl mėgino sumontuoti, tarsi namie viskas būtų kuo puikiausia. Tačiau Edžio tai daugiau nejaudino. Jis per daug intensyviai mąstė.

Tai artimai bendraujanti šeima. Nėra jokios abejonės. Tikriausia tradicinė airiška šeimyna. Apie tokias rašoma

knygose. Jis apžvelgė kūdikius, jų nelaimę pranašaujančias blausias akis ir plačias bliaunančias gerkles. Jis mėgino atsiminti, kur jau yra matęs tokias akis – tuščias ir keistas, Sendimaunto žalumo akis, žiauriai iš jo besityčiojančias. Ir staiga prisiminęs jis sudrebėjo iš šleikštulio.

– Kas nutiko, Edi? – ironiškai pasiteiravo Marijus. – Ką nors prisiminei?

– Palik jį ramybėje, – pratrūko Katerina.

– Paslaptis, – karktelėjo rausdamas Edis. Marijus kiek per garsiai nusijuokė.

– Na, paslapčių čia turi visi, – pareiškė jis ir toliau atsukinėjo kištukinį lizdą.

Edis užsimerkė. Jį krėtė šaltis. Jis girdėjo tik Marijaus krizenimą, kūdikių verksmą ir šnabždesį. Jis prisiminė, kaip Mariona tą rytą lietė savo tėvo veidą. Kaip jos tėvas prisitraukė klusnų jos kūną prie krūtinės. Kaip jo gyslotos raudonos rankos glostė jai plaukus ir lūpas.

Kai vėl atsimerkė, nuo šviesos gėlė akis. Į jį dėbsojo Katerina. Neramiomis akimis. Ji akimirksniu nusisuko. Prisidėjo ranką prie skruosto, kad Edis nematytų jos veido. Edis įsispoksojo į užvertas virtuvės duris. Jis sunkiai nurijo viskio gurkšnį. Pamėgino įtikinti save, kad yra kur kas girtesnis, nei manė.

Visą kelią namo jie nesikalbėjo. Mariona sėdėjo užsidėjusi ausines, nutaisiusį įžūlų žvilgsnį. Kai Edis įpylė jai pieno į kavą, ji pakvietė palydovę, nusišypsojo su saldžiu priešiškumu ir paprašė kito puodelio kavos. Ji sėdėjo nejudėdama, sukryžiavusi rankas ir kietai sučiaupusi lūpas. Vėliau, kai jis palietė jos riešą, ji patraukė ranką ir taip stipriai pervertė žurnalo puslapį, kad šis įplyšo.

Tuomet iš savo rankinės ji išsitraukė nagų žirklutes ir ėmė karpyti juodas raides iš antraščių, demonstruodama bereikalingą energiją. Edis pažvelgė į nupieštą ant lėktuvo saugos instrukcijų geltoną žmogeliuką: tas segėsi mažytę raudoną gelbėjimosi liemenę, šypsojosi geltona šypsenyte ir laikė apkabinęs ranka savo džiugią geltoną žmonelę. Paskui jis pažvelgė į žirklutes. Jam šovė mintis, kad žūti lėktuvo katastrofoje galbūt nėra pats baisiausias dalykas.

Vos jiems grįžus į „Braitsaidą", ji persirengė ir vėl išdūmė, taip ir nepravėrusi burnos. Durimis trenkė taip stipriai, kad Edžio išeiginis kostiumas, pakabintas ant pakabos prie lango, dribo ant grindų kaip lavonas. Jis nesivargino jo kelti.

Edis sėdėjo vienas kambaryje, brązgino gitarą ir laukė kažko nutinkant. Jis pastebėjo, kad ant tapetų veik nelikę vietos. Abėcėlės išsibarstė po visą kambarį, visiškai uždengdamos sieną prie lovos, sieną priešais, sieną aplink langą, grindjuostes bei didžiąją dalį durų. Neįžengiamas blunkančių laikraščių skiaučių miškas. Po įprasto pusvalandžio ji negrįžo. „Eina ji velniop," – garsiai pasiuntė Edis. Jis atkimšo butelį viskio, kurį jiems padovanojo Katerina, ir įsikliunkino didžiulį stiklą. Kadangi stiklinė buvo ištepliota dantų pasta, Edis šliūkštelėjo visą viskį į kriauklę kaip koks besitaisantis alkoholikas iš muilo operos. Dar po valandos jis nulipo žemyn papasakoti ponui Pateliui apie laidotuves.

Tai labai liūdna, pareiškė ponas Patelis. Jis turėjo vykti į urmo bazę; atrodė išvargęs ir ganėtinai prastos nuotaikos. Jis paprašė Edžio prižiūrėti registratūrą, kol grįšiąs. Edis mėgino išsisukti, ir ponas Patelis mielai sutiko: jei kas nori apiplėšti viešbutį, tegul plėšia, jam vienodai rodo! Jis stvėrė savo krovininio automobilio raktus ir išlėkė.

Sėdėdamas registratūroje Edis skambtelėjo keliems žmonėms, bet visi buvo užsiėmę. Rūta su Džimiu dekoravo laisvą savo kambarį. Klintas išėjęs, o Džindžer su Brajanu daugiau su juo nesikalbėjo. Jis susuko Džeiko numerį, bet ir šis buvo išėjęs. Jo atsakiklis informavo, kad Džeikas išėjęs linksmintis ir iki ryto negrįš. Buvo ketvirta popiet. Edis negalėjo suprasti, ar žinutėje kalbama apie vakar dieną ar apie tos dienos vakarą. „Šėlti yra tiesiog jėga," – konstatavo Džeikas, žagtelėdamas visai kaip Badis Holis.

Edis peržiūrėjo registratūros stalčius, bet nerado nieko įdomaus.

Jis įregistravo porą turisčių iš Australijos, tačiau toliau viskas buvo ramu.

– Galite išsiregistruoti kada tik panorėjusios, – džiugiai pranešė Edis, – bet išvykti negalėsite. – Australės susižvalgė. – „Hotel California", – paaiškino jis, – *The Eagles*. – Kažin ar jos suprato, kas tai, bet vis tiek nusijuokė. Paskui jiedvi suminėjo Edžiui savo aplankytas šalis, tarsi būtų išbraukinėjusios jas iš kokio nematomo sąrašo. Kai jis pasiteiravo, kurioje šalyje joms labiausiai patiko, jos atsakė, kad pigiausia pragyventi buvo Salvadore. Iki Nikaragvos jos dar nenusikasusios. – Gaila. Manau, kad tai šauni valstybė. Visi politikai ten menininkai, – pasakė Edis. Jų manymu, panašiai viskas ir Australijoje.

– Tokie nusitašę menininkėliai, – tarė jos ir ėmė kvatoti.

– Ei, mergytės, ar žinot tą anekdotą apie studentą iš Australijos? – šūktelėjo Edis, joms jau lipant laiptais. – Pasiėmė porą metų atostogų Europoje, kad galėtų padykinėti koledže.

Grįžęs ponas Patelis vis dar buvo surūgęs. Prie bazės mentai surakino jo automobilio ratus, paskui pakeliui namo sprogo padanga.

– Būtinai turi nutikti tokie supisti dalykai, šūdas, – piktinosi jis. Edis pirmą kartą girdėjo poną Patelį keikiantis. Šis nužvelgė registratūros stalą, tarsi būtų tikėjęsis, jog kol jo nebuvo, visas viešbutis prisipildė turistų. – Retsykiais, – atsiduso jis, – nesuprantu, ko aš čia plėšausi. – Jis pareiškė, kad Mariona per daug laiko praleidžianti kitame darbe. Jie juk tarėsi visai kitaip. Jis tikisi, kad ji jo neišnaudojanti. Ponas Patelis paprašė Edį pakalbėti su Mariona apie šį reikalą.

– Eikit sau, pone Pateli. Pats su ja ir kalbėkitės, – sukrizeno Edis.

Pono Patelio skalbyklė buvo sugedusi, Edis išpakavo savo purvinus rūbus ir nutempė juos į savitarnos skalbyklą „Burbuliukai" prie Markamo gatvės sankryžos. Jis sėdėjo, pasirėmęs rankomis galvą, kramsnojo mėsainį ir stebėjo, kaip skalbyklėje sukasi rūbai. Retsykiais užsukdavo jaunuoliai, įtariai apsidairydavo ir vėl išeidavo. Užeidavo visokios senutės paskambinti taksofonu. Tiesą sakant, iš tikro mažai kas čia skalbė. Edis susidomėjo, kaipgi išsilaiko ši vieta.

Moteriškė prie kasos turėjo auksinį dantį su žvaigždutės formos skylute. Nuo nikotino jos pirštai buvo visai pajuodę. Ji pasiūlė Edžiui puodelį arbatos, bet jis atsisakė. Ji šlaistėsi po savitarnos skalbyklą su šlepetėmis ir kalbėjosi su savimi. Per radiją visu garsu skambėjo įrašas. Visa savitarnos skalbykla trenkė sudvisusiu prakaitu ir cigarečių dūmais. Dar čia kvepėjo muilu. Tačiau pro muilo kvapą prasimušė Londonui būdingas senienų tvaikas.

– Nepatikėsi, kokių klaikių drabužių kai kurie piliečiai čia palieka, – murmėjo ji. – Žmonės visai neturi gėdos. – Edis pritarė.

Grįžęs į „Braitsaidą", Edis valandėlę pasėdėjo registratūroje, tikėdamasis kokio nors skambučio. Ponas Patelis

pasiteiravo, kur jo dailioji pusė, ir Edis atsakė neįsivaizduojąs. Tai nežada nieko gera, numykė ponas Patelis. Edis patraukė pečiais.

– Bendravimo nesklandumai, – nepatenkintas įvertino ponas Patelis. – Vyrui ir moteriai tai tikra bėda, – kartais pono Patelio žodžiai keldavo siutą. Edis pašoko ir išėjo. Jis pamiršo savo maišą su rūbais, numestą ant registratūros fotelio. Net neužsivilko švarko.

Edis truputėlį pasibastė po miestą, mėgindamas galvoje viską sudėlioti į vietas.

Prie Pikadilio cirko stotelės jis suprato, kad jam jau gana. Jis paprasčiausiai tai žinojo. Tas keistas elgesys galėjo reikšti tik tai, kad Mariona iš tikro buvo jį įsimylėjusi. Edis tai suvokė. Dieve, Mariona tikrai jį myli. Ji buvo per daug įsimylėjusi, kad mokėtų valdytis. Jis taip pat, tik nežinojo kodėl. Galbūt jis niekad nežinojo kodėl. O gal niekad ir nežinos. Mariona taip jautriai į viską reaguoja. Ji panaši į padarą, kuriam nuluptas sluoksnis odos. Ne, po galais, ji išvis be odos, vien tik mėsa, kaulai ir kraujas. Viskas nuo skausmo iki malonumo, visas prakeiktas spektras. Ji viską jaučia daug stipriau, nei kuris kitas jo pažįstamas. Štai kur Marionos bėda. Ji nežmoniškai jautri.

„French House" užeigoje Edis išgėrė tris bokalus alaus ir nusipirko pakelį *Gauloises* cigarečių. Tačiau tuomet prie jo prisėdo nevisprotė moteriškė ir ėmė pasakoti apie generolą de Golį, taigi Edis išėjo. Jis vaikštinėjo pirmyn atgal po Kinų miestelį, spoksodamas į restoranėlių vitrinose išdarinėtas antis, kurių kūnai buvo tokie suploti, kad, rodės, jas pervažiavo garvežys. Gatvėje tvyrojo česnakų ir imbiero kvapai, o iš viršaus, iš viršutinių aukštų, sklido piktų pokalbių nuotrupos ir kauliukų puodeliuose barškėjimas. Jis susivei-

kė porą LSD tablečių iš narkotikų perpardavėjo, kuris, jo žiniomis, aptarnavo Kovent Gardeno teritoriją. Paskui grįžo į Kinų miestelį ir mėgino patekti į vokiečių aludę „Krugers", kurioje lankėsi airiai prasisiekėliai. Naujieji Londono airiai profesionalai. Paskutinis mados klyksmas.

Apsauginis Edžio neįleido. Dėl jo šukuosenos.

– Per prastai atrodai, vyruti, – pareiškė jis. Ne jo valia ką įleisti. Tokios taisyklės. Jis patarė Edžiui verčiau juo patikėti. Tikrai nėra jokio tikslo ginčytis. Bet Edis vis tiek ginčijosi. Jis tikino, kad yra asmeninis vadybininko draugas. Apsauginis atrėžė, kad jam nusišvilpti, ar jis yra Edgaras Huveris[1], ar kas kitas, bet į vidų jo niekas neleis. Edis pasiteiravo jo pavardės ir užsirašė ją savo knygelėje.

– Puiku, pasimatysim, kai tau reikės naujos darbo licencijos, – pareiškė Edis. Apsauginis atsiduso.

– Laukiu nesulaukiu, – atsakė jis šypsodamasis. – Tikras pasimatymas.

Edis jau sukosi eiti, bet tuo metu atsivėrė „Krugers" durys. Pro jį prasibrovė pora kostiumuotų airių profesionalų, pliauškiančių apie kažkokią merginą. Edis išgirdo pažįstamą juoką, iš dūmuose skendinčio baro prasimušusį pro džiugius klyksmus ir džiazo žvangesį. Jis pažvelgė pro langą. Nuvalė purvą rankove.

Bare išvydo Džimį su Rūta, plepančius su dviem vyrukais, vilkinčiais dvieilius švarkus. Jie buvo pasisukę nugara į langą, bet tai buvo tikrai jie, tie apsimelavę šikniai. Jis pabeldė į langą, bet jie jo neišgirdo. Ant galvos Džimis buvo užsidėjęs rausvą popierinę karūną, jis susijaudinęs kalbėjo, kažką mėgdžiodamas įsirėmė rankomis į klubus,

[1] *John Edgar Hoover* (1895–1972) – FTB direktorius nuo 1924 iki 1972 metų.

siūbavo liemenį ir vizgino subinę. Rūta uždėjo ranką šalia stovinčiam vaikinui ant šlaunies ir kvatojosi, kol visa įraudo.

Edis nusprendė namo eiti pėsčiomis. Važiuoti metro jis neturėjo nuotaikos.

– Neįmanoma niekuo pasitikėti, – pamanė jis. – Šiame mieste pilna melagių ir idiotų.

Kai parsigavo į Prezidento gatvę, Mariona jau buvo namie. Edis matė šviesas, sėdėdamas ant šaligatvio ir pasirėmęs rankomis galvą.

Edis įsmuko į tarnybinę virtuvę ir išsivirė puodelį kavos. Jis prastai jautėsi. Viskas rodėsi miglota, apsivertę aukštyn kojom, tarsi po vandeniu. Edis negalėjo susikaupti. Nerimas ėmė skleistis kaip koks užsispyręs kaspinuotis, besirangantis jo viduriuose.

Kai jis įlindo lovon, Mariona pasitraukė. Ji dar nebuvo užmigusi. Edis tai suprato iš jos kvėpavimo.

Kambaryje buvo karšta ir pridvisę. Vėjelis brazdino popierines raides ant sienų. Pusę nakties jam trukdė miegoti sirenos.

Kitą rytą, jam pabudus, Marionos jau nebuvo. Jis apsidairė, ieškodamas raštelio, bet nieko nerado. Jo akys už kažko užkliuvo. Užvertę galvą, Edis ant lubų išvydo storas juodas raides ABC, kurios, rodės, iš jo šaipėsi. Jis vėl atsigulė į lovą, spoksodamas tiesiai priešais. Ilgokai jis net nemirktelėjo. Tada užsimerkė ir tą pačią akimirką suprato, kad ilgiau šitaip tęstis nebegali.

Edžiui teko ieškotis kito darbo. Jis kreipėsi į darbo biržą, bet pasirodė, kad tai ironiškiausiai pavadinta įstaiga

visame Kings Kroso rajone. Tada jis ėmė skaityti laikraščius. Bet šie siūlė darbą tik reklaminio ploto pardavėjams arba kompiuterių programuotojams. Edžiui buvo aišku, kad nei tas, nei anas jam netinka. Tiesiog nevertėjo net mėginti. Jis pabandė pereiti restoranus, teiraudamasis, ar nereikia padavėjų, bet ten jo laukė ta pati istorija. Jo šukuosena. Edis pasiteiravo pono Patelio, ar šiam nereikia pagalbininko jo dailidės versle, tačiau ponas Patelis suabejojo, ar Edis atskirtų vieną kalto galą nuo kito. Be to, verslas einasi per sunkiai, kad būtų galima dar ką įdarbinti. Jie ir dabar vos galą su galu suduria. Čia vis Naidželo Losono[1] kaltė. Išaugus įkeitimo palūkanoms, niekas netrokšta išlaidauti namų remontui.

Galiausiai Edis užėjo į mėsainių užkandinę Justono stotyje, kur buvo matęs skelbimą apie naktinės pamainos ieškomą darbuotoją. Vadybininkas, vardu Džeisonas, sutiko Edį priimti, bet perspėjo, kad užmokestis bus minimalus, o darbo valandų daug. Edis atsakė, kad nėra išrankus. Anot Džeisono, geresnių naujienų jis jau dešimtmetį nebuvo girdėjęs. Sarkastiškas smirdžius.

Iš pradžių Edį pastatė prie ilgųjų kepimo grotelių. Taigi jam tekdavo be pertraukos išstovėti penkias valandas prie viryklės, mentele vartant mėsos kotletus užsidėjus idiotišką kartoninę kepuraitę. Edis nusidegino pirštus ir visus dilbius apsitaškė karštais, čirškančiais riebalais. Nuo kaktos per veidą jam upeliais varvėjo prakaitas ir lašėjo ant šnypščiančio metalinio paviršiaus. Kas penkias valandas kiekvienas darbuotojas gaudavo penkiolikos minučių pertraukėlę, per kurią turėjo teisę suvalgyti maisto už 1,37 svaro.

[1] *Nigel Lawson* (g. 1932) – anglų politikas ir Didžiosios Britanijos finansų ministras (1983–1989).

Leidžiamo suvalgyti maisto kiekis priklausė nuo užkandinėje išdirbto stažo. Edis niekada nieko nevalgė. Pirmą savo darbo dieną jis matė, kaip raudonplaukis strazdanotas storulis virš grotelių nusišnypštė nosį ir snargliais ištepė visus vištienos kukulius.

Bet tai buvo dar ne pats blogiausias dalykas. Didžiausią pasišlykštėjimą kėlė maisto kiekis. Didžiulės, plyštančios per kraštus kartoninės dėžės mėsos kotletų, 64 kilogramų bulvių lazdelių maišai, statinės saldžiai dvokiančių keturgubų, tirštų pieno kokteilių, gigantiško dydžio stikliniai indai aitriųjų agurkėlių žaliame marinate, kubilai pomidorų padažo, milžiniškos šiukšliadėžės, priverstos pūvančių išėdų ir permirkusių atliekų. Vien mintis apie visą tą maistą... Pirmą vakarą, grįžęs namo, Edis manė, kad jį supykins. Antrą vakarą jis jau vėmė. Jis tol žiaukčiojo vonioje, kol skrandis liko tuščias.

Jis paprašė, kad jį perkeltų prie kasų, bet Džeisonas kategoriškai atsisakė.

– Atsikratyk tos šukuosenos ir mes tai aptarsime, – pasakė jis. – O iki to laiko turi nesimaišyti klientams akyse.

Tą vakarą Edis vėl vėmė.

Greičiausiai Mariona jo gailėjo. Kitą rytą, kai Edis atsikėlė, visa vonia buvo išvalyta. Jis įvertino tai kaip susitaikymo ženklą. Jis susuko jai į prekybos centrą, bet kažkoks bukas valdininkėlis pareiškė jam, kad tokia čia nedirba, o jei ir dirba, tai prie telefono neturi laiko vaikščioti. Edis atrėžė tikrai žinąs, jog Mariona pas juos dirba.

– Bet jos nėra mano sąraše, – toliau tvirtino valdininkėlis. Jis ėmė aiškinti Edžiui, kad tas nieko nesuprantąs. Jei kas čia dirba, tai būtinai yra jo sąraše. Edis liepė jam susikišti tą sąrašą subinėn, bet kai perskambino, pokalbis pasikartojo.

Kai Mariona grįžo tą vakarą, Edis jau buvo išėjęs į darbą. Kai jis grįžo, ji kietai miegojo. O kai jis pabudo, jos jau nebebuvo.

Taigi jie ne ypač dažnai matėsi kelias dienas. Vėliau, po savaitės, jie išvis nebesusitikdavo. Laikas, rodos, ėmė nesulaikomai bėgti. Be Marionos kūno, snūduriuojančio lovoje, vienintelis įrodymas, kad ji egzistuoja Edžio gyvenime, buvo jos kvepalų aromatas vėlai naktį. Bei pašėlusiai greitai besidauginančios šlykščiosios raidžių iškarpos ant lubų virš lango.

Edis mėgino pereiti į dieninę pamainą, bet Džeisonas jokiu būdu nesutiko. Dienomis darbuotojų iki soties. Dienomis čia dirba pensininkai ir studentai. Jei Edis norįs dirbti dieną, tegul pasiieško darbo kitur. Edžiui viskas ėmė atrodyti beviltiška.

Džeikas papasakojo Edžiui apie statybininkų biržą. Tai automobilių aikštelė Kriklvude, kur galima ateiti aštuntą ryto ir galbūt iš trijų šimtų vyrų būtent tave pasirinks dienos darbui statybose. Trisdešimt penki svarai per dieną, jokių klausimų, jokio draudimo, jei nenori, gali sau toliau dykinėti. Edžiui visa tai pasirodė šiek tiek įtartina, bet pinigai baigėsi, ir jis nebežinojo ko griebtis.

Vieną rytą jis ten nuvyko, bet nė vienas meistras jo nepasirinko. Automobilių aikštelė priminė Čikagos skersgatvį ekonominės krizės metais: eilės tylių vyrų įraudusiais airiškais veidais, dėmėtais kombinezonais, pasaulio čempionato marškinėliais, spjaudančių skrepliais ir traukiančių pigias cigaretes. Statybų rykliai atvykdavo mersais ir Jaguarais. Nusipenėję, persisotinę paršai, pleiskanomis nusėtais *Savile Row* kostiumais. Jie priminė vyrukus, kurie ten, Airijoje, ėjo savivaldybės tarybos nario pareigas. Tokie tipai,

kurie avi rankų darbo itališkus batus, bet vaikšto neskalbtomis kojinėmis. Būtent tokie veikėjai. Anot jų, Edis atrodė kaip dailus bernelis, nė dienos nedirbęs sunkaus darbo. Jie buvo ganėtinai įžvalgūs. Teiravosi, ar jis žinąs, kuo skiriasi gegnė nuo pliauskos. Edis atsakė, žinoma, Džoisas parašė „Finegano šermenis", o Gėtė – „Faustą". Jie nesuprato sąmojo.

Edis mėgino suprasti, kada tiksliai viskas pašlijo. Jam ramybės nedavė mintis ne apie meilę, o apie nesėkmę. Kartais jis ketindavo išeiti. Kartais manė, kad jiems tereikia išsikalbėti ir išspręsti savo problemas. Bet kai tik jis mėgindavo pradėti kalbą vidury nakties, Mariona nereaguodavo. Jis papasakojo apie tai Džeikui. Džeikas atsakė filosofiškai:

– Jei nori, kad alus būtų ledinis, laikyk jį arčiau mano buvusios žmonos širdies, – postringavo jis. Taip vadinosi mėgstamiausia Džeiko kantri ir vesterno stiliaus daina. Neatrodo, kad jis suvokė, jog pašliję santykiai su Mariona veda Edį iš proto, ir todėl Edis negali atsidėti muzikai. Anot Džeiko, Edis per daug egoistiškas. Edis atsakė, kad jis nėra egoistas, o tik labai jautrus žmogus. Džeikas tarp šių dviejų dalykų praktiškai nematė skirtumo.

– Meilė žeidžia, Edi, – liūdnai šypsojosi jis, – ir kartais būtina tai pripažinti. Meilė – ne vien mėnesiena ir šokoladinės širdelės.

– Jėzau, Džeikai, dėkui tau už supistą paguodą.

Laisvadieniais Edis grodavo su *The Diehards*. Neturėdamas darbo, jis turėjo daug laisvo laiko. Paprastai Džeikas rymodavo kampe, vieną po kitos sukdavo suktines, bet, atrodo, niekada jų taip ir nerūkydavo ir ritmingai tapšnojo sau per šlaunį.

Voras Simsas buvo naujasis būgnininkas. Jis buvo nenusakomai stilingas bičas, vilkėjo vien madingiausius rū-

bus. Voras rengėsi kaip žurnalo *The Face* pagrindinis herojus ir buvo nuolatos susiraukęs. Jo eisena buvo keistoka. Atrodė, kad jis eina, apsivilkęs marškinius su visa pakaba. Tačiau būgnais jis išdarinėjo pačius meistriškiausius triukus. Voras porą metų grojo kariniame orkestre. Jo ritmas buvo kareiviškas, repeticijose jis visad pasirodydavo pirmas. Iš pradžių Voras ir Edis nesusikalbėjo. Jie stoviniuodavo greta repeticijų salės, laukdami Klinto, Endžio ir Džeiko, ir tarp jųjų tvyrojo šiokia tokia įtampa.

Voras buvo *acid house* muzikos gerbėjas. Ištisus savaitgalius jis važinėjo pirmyn atgal greitkeliu, ieškodamas perpučiamų daržinių ir apleistų sandėlių, tinkamų apsipūsti. Jis aiškino Edžiui, kad tas pats nežinąs, ko netenka. Edis nudavė, kad tiki jo pasakojimais.

Bosine gitara grojo Endis, išvaizdus negrų muziką dievinantis vaikinukas iš Edinburgo, apsikirpęs ežiuku ir vairuojantis senoką plokščią ševroletą. Iš visų jis buvo profesionaliausias muzikantas. Jau daugelį metų visur grojo. Džeikas vadino jį Endžiu LA Makroriu, nes kadais Endis dirbo Kalifornijoje ir amžinai sapaliojo apie tai, kaip vienąsyk naktiniame klube matė Princą.

Endis su Voru buvo sesijiniai muzikantai: patyrę, profesionalūs, tačiau jiems trūko dvasingumo. Edis suimprovizuodavo kokią akordų seką, o šie tiksliai ją pakartodavo, kartais per daug tiksliai.

– Įdėkite daugiau širdies, – kartojo Edis, – įkvėpkite gyvybės, suprantat? – Endis atsakė, kad yra įpratęs groti pagal Kaili Minoug įrašus.

– Ten jokios gyvybės nebuvo, – aiškino jis, kasydamasis galvą. O Voras „įkvėpė gyvybės" grodamas garsiau, nors Edžiui to visai nereikėjo.

– Pamėginkit pajusti, – ragino Edis.

Kartais Džeikas atsivesdavo porą vaikinukų iš *The Sax Machine*, kitos savo šefuojamos grupės, kad šie kai kur sustiprintų skambesį. Edis nebuvo pučiamųjų gerbėjas, bet jam teko pripažinti, kad vaikinai groja neblogai. Vis dėlto jam vidurius vertė matant, kaip kaskart, kai negrodavo, jie būtinai turėjo spragsėti pirštais. Tai buvo kvaila.

Tarp gabalų Endis su Voru improvizuodavo sunkiojo roko ritmines figūras, dažniausiai „Stairway to Heaven" ir „Layla", bet jos jiems niekad neišeidavo teisingai. Tuo tarpu *The Sax Machine* grodavo saksofonininko Džono Koltrano gabalus, kol Edis imdavo siusti.

Jis pareidavo namo perštinčia gerkle daugiau nuo rėkavimo ant kitų nei nuo dainavimo. Džeikas teigė, kad to reikėjo ir tikėtis, nes muzika yra didelis lydomasis katilas, tad Edis privalo būti atviras kitų įtakai. Edis atšovė, kad paprastai kaitinant tokius katilus, į paviršių iškyla visokios padugnės. Džeiko manymu, toks tvirtinimas buvo per daug ciniškas.

– Tu nesupranti žmonių, Edi, – atsiduso jis, – kartais tu man tikra mįslė.

Viskas pratrūko vieną gegužės vakarą.

Edis tą vakarą vėlai parsitįsė iš bjaurios, erzinančios repeticijos ir nuėjo tiesiai į virtuvę. Po repeticijos jis vėl apsipūtė ir nusprendė išeiti iš *The Diehards* bei pradėti viską iš naujo. Džeikas jam jau skersai gerklės. Amžinai įsispitrijęs į savo laikrodį, kad žinotų, kada baigiasi repeticijų laikas, niekad neleidžia pagroti nė minutės ilgiau. Klintui tai jau irgi buvo įgrisę. Jis manė, kad tame rakinamame garaže groti su *The Bees* jiems būtų buvę kur kas smagiau.

Ūpas nepakilo ir sužinojus, jog *The Bees* su nauju gitaristu ir solistu ką tik buvo paimti apšildyti publiką prieš

The Stone Roses pasirodymus gastrolių po Europą metu. Kai Edis perskaitė tai *NME* žurnale, vos neišgriuvo iš pavydo. Džeikas numojo į tai ranka. Grupių apšildymas yra tragedija, pareiškė jis.

– Kai aš su jumis, katinėliai, padirbėsiu, – pažadėjo jis, – *The Roses* su savo platėjančiomis kelnėmis puolę ant kelių maldaus leisti jiems apšildyti publiką prieš jūsų pasirodymą. Edis sutiko, kad tai galbūt įmanomas dalykas, bet kol kas *The Honey Bees* koncertuoja po visą Europą, o suknisti *The Diehards* dar vis įstrigę Niekur! Džeikas patikino jį, kad tai tik laiko klausimas. – Kantrybė – dorybė, Edi, – papriekaištavo jis, – taip sakė Bilis Bregas[1]. – Edis ir vėl neprieštaravo, tik perspėjo, kad jo dorybės jau baigiančios sekti.

Edis rymojo „Braitsaido" viešbučio registratūroje, gerdamas kavą, kai viskas aplink jį ėmė suktis. Jis labai ramiai sėdėjo, nes daugiau nieko ir negalėjo nuveikti. Vienintelė rišli mintis, kurią įstengė sugraibyti, buvo ta, kad dėl to ši būsena ir vadinama „suakmenėjimu"[2]. Mat tada virstama akmeniu. Po galais! Tai štai kas vadinama suvokimo išsiplėtimu. Edis buvo visiškai susimovęs. Jo grupė tikras šlamštas. Jo mergina su juo nekalba. Jis neturi nė grašio. Lubos apsivertė kūliais ir ėmė suktis aplink. Pažvelgęs į šviesą, Edis teišvydo plonyčius neono dryželius. Ir kėsindamasis galutinai sudirbti situaciją, iš virtuvės į registratūrą atvinguriavo pridegusio kario ir prišvinkusių šiukšliadėžių dvokas.

Kopdamas laiptais aukštyn, Edis pastebėjo, kad kilimas šlapias. Iš pradžių pamanė, kad jam vaidenasi. Manė, gal haliucinacijos. Jis keletą sekundžių pastoviniavo ant laiptų, trypdamas kojomis, tyliai sau kikendamas ir mąstydamas,

[1] *Billy Bragg* (g. 1957) – garsus Anglijos muzikantas.

[2] Angl. *stoned* vadinama būsena, parūkius marihuanos.

kad vis dėlto tie libanietiški kvaišalai yra žvėriškai šaunūs. Bet kilimas žlegsėjo. Tai buvo tikrai aišku. Jis palipo dar, ir kuo aukščiau, tuo kilimas buvo šlapesnis. Tamsoje žaliai švytėjo užrašai IŠĖJIMAS. Kiekviename aukšte laiptai buvo vis šlapesni. Kai pasiekė ketvirtą aukštą, jo kulkšnys ir samaninių kelnių apačia buvo permirkusios. Tai jau nebeatrodė taip juokinga. Iš kažkur sklido klaikus dvokas. Edis vėl sustojo. Kažkur savo paklaikusioje ir nusiaubtoje smegeninėje jis išgirdo triukšmą. Lėti, žlegsintys, mechaniniai garsai, kurių čia neturėjo būti. Tokie garsai visad praneša apie nelaimę, kad ir ką norėtum galvoti. Paprasčiausiai tokio garso čia būti neturėjo.

Jis pasuko už kampo, ranka įsikibęs į turėklus.

Viršuje, laiptų aikštelėje, greta jų kambario durų, lengvai siūbavo pono Patelio skalbyklė, o muilinas vanduo veržėsi pro mažas dureles skalbyklės priekyje.

Edis stovėjo nejudėdamas ir stebėjo, kaip vanduo bangomis nepaliaujamai kliokia iš skalbyklės. Jis stipriai užsimerkė ir atsimerkė. Tada priėjo prie skalbyklės, trokšdamas būti nuo čia už milijono mylių.

Edis pamėgino gerai uždaryti dureles, bet nusidegino ranką. Prilietus skalbyklę, ši tyliai suriaumodavo, lyg būtų gyva ir visai nenorėtų būti judinama. „Šūdas," – susiraukė Edis, susikišdamas pirštą į burną. Kitoje skalbyklės pusėje rūko variklis. Edžio šnerves užplūdo aitri cheminė smarvė.

Edis nuėjo į vonios kambarį ir pasiėmęs rankšluostį tvirtai apsirišo ranką. Atsiklaupęs pabandė jėga uždaryti dureles. Tačiau sklendė, rodos, buvo sulūžusi. Tada Edis per dureles stipriai tvojo kėde, ir vanduo ėmė purkšti pro skalbyklės viršų. Jo ant veido pasipylė pamuilės. Skalbyklė ėmė garsiai pokšėti.

Edis atsistojo ir pirštais persibraukė skiauterę. Dabar vanduo sruvo laiptais, lašėjo nuo kiekvieno laiptelio žemyn. Netikėtai Edis pasijuto visai išblaivėjęs.

Jis pamąstė, ko čia griebtis. Laikrodžio jis nebuvo pasiėmęs, bet ir taip buvo aišku, kad yra vėlus metas. Jis nuėjo į savo kambarį ir pamėgino prižadinti Marioną, bet ši miegojo lyg užmušta, gulėjo ant nugaros ir giliai kvėpavo. Jos išlyginta uniforma džiugiai kabėjo ant durų. Edis papurtė ją, pašaukė vardu, bet ji nepabudo. Jis vėl ją papurtė, ir ji kažką piktai sumurmėjo per miegus. Edis pastovėjo kambaryje, žiūrėdamas į ją.

Edis apmetė akimis abėcėles, nuo viršaus iki apačios sulipintas ant sienų, o dabar tiesia juoda linija dalijančias lubas pusiau. Tada jis vėl įsižiūrėjo į Marioną. Ji atrodė tokia nekalta. Net ir žinodamas, jog tai iliuzija, leido tai iliuzijai save užvaldyti. Jis apžiūrėjo jos ranką, tvirtai sugriebusią paklodę. Sekundėlę jis rimtai ketino lįsti į lovą greta jos, o ryte apsimesti, kad buvo girtutėlis. Jis pažvelgė į laiptų aikštelę. Kilimo dabar nebuvo matyti per užklojusias tirštas šnypščiančias putas.

Skalbyklė ėmė vibruoti, pasigirdo duslus dvesiančio variklio tarškesys. Edis grįžo į vonią. Apsišlakstė veidą vandeniu. Ant vonios sienos kažkas buvo iškeverzojęs telefono numerį. Edis dirstelėjo į veidrodį. Jam amžinai nutinka tokios sumautos istorijos!

Jis nušlepsėjo žemyn šlapiais laiptais ir pabeldė į pono Patelio duris. Iš pradžių niekas neatidarė. Jis darsyk pabeldė.

– Nešdinkis, – užstaugė balsas, – aš miegu. – Edis atsikrenkštė ir susikaupė. Kaktą priglaudė prie durų.

– Pone Pateli, – sušnabždėjo jis, – čia aš, Edis Virago. Gal galėtumėt, kaip čia pasakius, minutę išlįsti? – Jokio

atsako nebuvo, tad Edis pabeldė garsiau ir pakartojo, ką buvo sakęs.

Jis išgirdo spragtelint šviesos jungiklį ir keikiantis nesuprantama kalba. Staiga, mirksėdamas nuo šviesos, rišdamasis savo raudono chalato dirželį, tarpduryje išdygo ponas Patelis. Atrodė įpykęs, bet iš pradžių nieko nesakė. Jis pažvelgė Edžiui pro petį per visą koridorių tiesiai į springstančią skalbyklę.

O tada ėmė keiktis.

– Na ir šūdas, – šūktelėjo jis, – Jėzau, Marija ir Juozapai! – Edis net neturėjo galimybės paaiškinti, kas nutiko. Ponas Patelis pats matė. – Jėzau Kristau, – kartojo jis.

– Aha, aš irgi taip pamaniau, – pritarė Edis.

Nuėjo prie skalbyklės jiedu nuspaudė porą mygtukų. Edis paaiškino, kad yra visiškas luditas, kai reikalai sukasi apie mechanizmus, bet ponas Patelis nesuprato, ką jis nori pasakyti. Edis vėl pasijuto apsipūtęs. Kai tik pagalvodavo apie tą būseną, jinai ir užgriūdavo. Jis pasijuto kaip animacinio filmuko veikėjas, bėgantis uolos pakraščiu, bet nenukrentantis tol, kol nepažiūri žemyn. Jis negalėjo atplėšti akių nuo pono Patelio rankų. Šios buvo tokios dailios, elegantiškos ir ilgais pirštais, kaip skulptoriaus, nagai taip idealiai apkarpyti, o krumpliai smailūs. Jam dingtelėjo, kad ponas Patelis galėjo tapti puikiu bliuzo gitaristu, ir nuo tos minties ėmė kikenti. Ponui Pateliui ėmė trūkti kantrybė. Jis smarkiai spyrė į skalbyklę. Darsyk spyrė, sukaukė iš skausmo ir ėmė strakalioti ant vienos kojos su šlepete, kitą susiėmęs rankomis. Kumščiu stipriai vožė per skalbyklės viršų. Karštas vanduo plūstelėjo lauk ir aptaškė jo chalatą. Jis stipriai užsimerkė ir iš skausmo sunkštė.

Edžiui staiga toptelėjo išganinga mintis ir jis pasiūlė:

– Ei, pone Pateli, gal ištraukim skalbyklės laidą iš lizdo?

– Na, tai ko čia stovi? – užriko šis. – Užuot plepėjęs, daryk ką nors! – Su putų ūsais jis priminė Kalėdų senelį. Edis vėl pirštais perbraukė plaukus, tada pasilenkė traukti laido. Tą akimirką ponas Patelis išvis paklaiko. – Ką tu čia, debile, darai? – užkriokė jis, tvodamas Edžiui per ranką. – Idiote, ką darai? Norėjai, kad visus čia nutrenktų elektra? – Edis, nieko nesuprasdamas, spoksojo į poną Patelį. – Vandens ir elektros negalima liesti, kvaily! Ar tavęs koledže šito nemokė?? – pasipiktinęs klykė jis, negalėdamas patikėti savo akimis.

Kurį laiką jie spoksojo vienas į kitą. Edis paaiškino, kad, tiesą pasakius, jis studijavo anglų literatūrą. Ir pridūrė:

– Jei norėtumėte padiskutuoti apie semiotiką, būtinai kreipkitės į mane. – Ponas Patelis įsirėmė rankomis į klubus.

– Ar man pasakyti paraidžiui, ar ką? – užbliovė jis, rodydamas traukimo judesį. – Trauk laidą! Šitaip! – Ponas Patelis vėl parodė kaip traukti. – Trauk tą šūdą!

– Ar jūs įsitikinęs, kad aš privalau tai daryti? – pasiteiravo Edis.

Skalbyklė sudejavo, ir pro viršų prasiveržė didžiulė banga dvokiančios lipnios masės. Šlykštynė nudribo ant baltų emaliuotų plytelių, pakeliui palikdama purviną šliužę.

Ponas Patelis ėmė daužyti sau per veidą.

– Dink man iš kelio, po galais! – šnarpštė jis. – Aš pats ištrauksiu!

Tarpduryje pasirodė ponia Patel, įsisupusi į rausvą paklodę, jai einant išlįsdavo jos šlaunis. Palaidi švelnūs plaukai blizgėjo. Jie krito jai ant nugaros, ji atrodė nepaprastai graži, kai purtė galvą. Ponas Patelis kažką jai paliepė, bet

ji nesutiko išeiti. Ji dirstelėjo į Edį ir tvirčiau įsisupo į paklodę. Užsikišo plaukus už ausų. Violetinės akys buvo patamsėjusios nuo miego.

Ponas Patelis ėmė traukti už laido, koja įsispyręs į sieną. Jis stenėjo ir šnopavo, jo veidu sruvo prakaitas. Ant rankų iššoko tvinkčiojančios venos. Ponia Patel pamojo Edžiui šokti jos vyrui į pagalbą, tačiau šis pareiškė, kad pagalbos jam nereikia. Edis patraukė pečiais. Ji susiraukė.

Nuo sienos pasipylė žiežirbos.

– Tikras šūdas, – tarė Edis, žengdamas atgal.

Laiptų aikštelę nutvieskė ryškus melsvas elektros blyksnis. Laidas nutrūko nuo kištuko ir liko pono Patelio rankoje. Šis virto atbulas ir galva trenkėsi į turėklus. Pusė kištuko liko lizde, o aplink ėmė pokšėti žiežirbų fontanai, jos spragsėjo ore, traškėjo ant turėklų ir čaižė sieną. Skalbyklė dar porą sekundžių veikė, teliūskavo vandenį ir vartė skalbinius. Tada jį graudžiai sutratėjo, krūptelėjo ir užgeso. Jos laikrodis niūriai sutiksėjo.

Tą akimirką iš kambario išlindo Mariona. Ji vilkėjo marškinėliais ir melsvomis kelnaitėmis. Akys buvo apsiblaususios, veidas išbalęs. Edis pažvelgė į ją, bet ji nusisuko. Pro basas Marionos kojas į kambarį sruvo vanduo, bet neatrodė, kad ji būtų pastebėjusi. Užkimusiu balsu ji pasiteiravo pono Patelio, kas čia vyksta. Laiko atsakyti nebuvo.

– Grįžk į kambarį, – sustugo ponas Patelis. Skalbyklė iš paskutiniųjų suprunkštė ir kurtinamai sprogo.

Jos viršus pakilo į orą, perskrido per turėklus ir skriedamas žemyn į registratūrą į šipulius sudaužė sietyną. Laiptais pasruvo gausybė vandens. Pro dureles iššovė susiraizgę muiluoti rūbai. Ponas Patelis įsikabino į turėklų strypą, lyg būtų manęs, kad jį tuoj nuneš. Jis įsiutęs sugurguliavo putose.

Ponia Patel ėmė kvatoti. Ponas Patelis kilstelėjo ir pažvelgė į ją. Atrodė, kad jis tuojau trenks jai per veidą. Ji parodė į jo veidą ir pamėgdžiojo piktą išraišką. Tada vėl nusijuokė ir lėtai užvėrė duris.

Tada ir ponas Patelis ėmė kvatoti. Jis atmetė galvą ir springdamas žvengė, šluostydamasis akis. Edis irgi nedrąsiai nusijuokė. Išėjo ir kiti viešbučio gyventojai ir taip pat ėmė juoktis. Juokėsi visi, tik ne Mariona. Ji nejudėdama stovėjo, apkabinusi save rankomis, kad būtų šilčiau. Jos veidas buvo išblyškęs. Mariona pažiūrėjo žemyn į savo kojas ir jos akys išsiplėtė iš siaubo. Tarsi tai būtų ne purvinas vanduo, o kraujas. Ji tylėjo. Rankomis susiėmė galvą ir atrodė pasišlykštėjusi. Atbulomis grįžo į kambarį ir uždarė duris kaip kokia tyli, medinė orų mergaitė senoviniame laikrodyje.

Po valandos, padėjęs sutvarkyti visą netvarką, Edis įlindo į lovą. Mariona dar vis nemiegojo. Miegamojo kilimas žliugsėjo, jis buvo sugadintas. Pro sienas, rodėsi, skverbėsi saldus skalbimo miltelių kvapas.

Edis nusitraukė marškinėlius ir pakabino juos ant kėdės atkaltės. Jis atsiprašė vėlai grįžęs namo. Ji šiek tiek patylėjo, bet Edžio tai jau nestebino.

– Jau trys nakties, – pagaliau pasakė Mariona, – aš jaudinausi. – Tai buvo pirmas jų pokalbis per mėnesį. – Kur buvai? – pasiteiravo Mariona.

– Žinai, aš visai nusikalęs. Išjunkim šviesą ir šiek tiek numikim.

Edis spustelėjo jungiklį, ir viskas nugrimzdo į tamsą, tik dėmėtas, debesuotas dangus ir neoninė vaivorykštė gatvėje švietė pro langą violetinėmis ir raudonomis šviesomis. Mariona apsivertė ant šono ir pasislinko prie sienos, kiek galėdama toliau nuo Edžio.

Nuo jos kūno artumo viskas rodėsi dar prasčiau. Edžio kojos buvo suledėjusios ir šlapios. Jis atsigulė ant nugaros, užkišęs rankas už galvos.

– Mariona, – pradėjo jis, – tai absurdiška. Šitaip gyventi daugiau negalim. – Ji nieko neatsakė. – Tu man rūpi, – pasakė jis, – ir šita situacija mane veda iš proto. – Jis užkėlė savo koją ant josios ir užkišo ranką jai už marškinėlių. Pirštais prisilietė prie krūtų. – Nagi, gal galėtume susitaikyti? – maldavo Edis.

Mariona suklykė tamsoje. Ji tučtuojau atsisėdo ir sudavė kumščiu jam per veidą.

– Aš tau tikrai nerūpiu! – klykė ji. – Nei tu manimi rūpiniesi, nei ką! Tau rūpi tik pasidulkint, o aš tau *niekas*! – Edis laikė ją sugriebęs už rankų, bet ji spjovė į jį. Jos balsas trūkčiojo nuo raudos. – Tu tesugebi mane trikdyti! Tu toks supistai ramus, Edi! Viskas yra paprasčiausias melas. – Pro durų apačią įspindo geltona šviesa iš laiptų aikštelės, ir dabar Edis galėjo matyti jos veidą, persikreipusį iš įtūžio. Jie susikibo lovoje, ir Mariona mėgino pasprukti. Edį apėmė siaubas. Mariona nuvirto ant grindų. Jis užvirto ant jos ir pajuto, kaip jo kelis skaudžiai įsirėmė į minkštą jos pilvą. Mariona klyktelėjo iš skausmo kaip gyvulys spąstuose. Jiedu raičiojosi po šlapias grindis, stenėdami, dusdami ir galynėdamiesi, ji pamėgino perdrėksti jam odą savo bukais nagais. Kojomis prispaudusi Edžio krūtinę, Mariona ėmė daužyti jo veidą.

Kovodami jie kėlė baisų triukšmą, duslią, parodijinę dviejų įsimylėjėlių kovos kakofoniją, absurdišką mirštančios meilės simfoniją. Edis žinojo, kur jau buvo tai girdėjęs.

Jis atsiplėšė nuo Marionos ir uždegė šviesą.

Mariona stovėjo kambario viduryje, rankose spausdama žirkles. Vienas jos skruostas buvo išteptas krauju. Akys

degė įniršiu. Ji net drebėjo. Jos marškinėliai šone buvo perplėšti. Edžiui buvo įdomu, ar tai jo darbas, ar ne. Jis suprato, kad juokiasi, eidamas jos link. Ji žengė atgal.

– Vieną dieną aš tai padarysiu, – perspėjo ji. – Aš tai padarysiu, juk tu to nori, tiesa, Edi Virago? – Mariona ranka užsikišo plaukus už ausies. Ji laikė žirkles kaip vaikas pieštuką, o jos veidas buvo net violetinis iš neapykantos. – Ar ne taip? – užklykė Mariona. – Atsakyk, supistas baily!

– Prašau tavęs... – kranktelėjo Edis. – Jėzau, Mariona, nusiramink. – Visas Edžio kūnas buvo šlapias nuo prakaito ir vandens. Jo trumpikės buvo kiaurai peršlapusios ir prilipusios prie subinės, sėklidžių ir šlaunų. – Nesinervink, – pasakė jis.

Mariona vėl sukliko.

– *Nekalbėk* su manim šitaip! – perspėjo ji. Tada smeigė žirkles į lovą. Ji perdūrė pagalvę ir po kambarį pasklido baltos plunksnos. Ji karpė pagalvę į visas puses. – Nekalbėk. Su manim. Šitaip, – kartojo kraupiai ramiu ritmu.

Ji taršė tą pagalvę ir taršė, kol beveik perėjo į isteriją. Edžiui atrodė, kad kiekvienas dūris skirtas jam. Nejučiomis susigriebė už krūtinės. Paskui ėmė trauktis durų link.

– Tau galvoj visai negerai, – susijuokė jis. Mariona pastvėrė išdorotą pagalvę ir sviedė pro langą lauk. Tada šveitė žirkles ant grindų ir be žodžių nulėkė į vonią. Jos šlapi marškiniai ir nuogos kojos buvo aplipusios plunksnomis. Ji trenkė durimis. Pro langą atgal ėmė skristi plunksnos ir kaip snaigės leistis ant grindų.

Edis pravirko. Pirštais laikė užsidengęs akis ir bliovė. Girdėjo, kaip koridoriuje ponas Patelis daužo duris, ir girdėjo, kaip jo paties balsas liepė šiam nešdintis. Jis jau įsivaizdavo, kaip Mariona save pjausto ir guli vonioje, sklidinoje

raudono vandens. Bet jam tai neberūpėjo. Jis matė, kaip jos grakšti ranka guli permesta per vonios kraštą, tarsi ji vasarą gulėtų valtelėje, ranka braukdama per pažaliavusį vandenį. Ašaros plūdo iš kažkur, iš kur jos dar niekad nebuvo atėjusios, iš kažkokios apkartusios ir tikros jo esybės dalies, kurią jis visad mėgino užgniaužti. Ašaros jį išsekino, jis taip ir gulėjo lovoje lyg koks sulankstytas kostiumas.

Ji visą naktį sėdėjo vonioje, o Edis drybsojo lovoje. Vieną ar du sykius jis pabeldė į duris, bet Mariona neatsiliepė. Paskui jis jau pats bijojo belstis. Saulei suspindus lango stikle, jis užsnūdo neramiu miegu. Kai pabudo, jam skaudėjo galvą, kažkur per radiją grojo Smoukį Robinsoną[1], o Mariona gulėjo šalia jo nuoga ir apimta geismo.

Galiausiai Edis taip ir neperspėjo jos, kad išeina. Jis paprasčiausiai kasdien ėmė neštis savo rūbus, knygas ir kasetes į darbą, sugrūdo juos į porą mokamų rakinamų spintelių Justono stoties gale. Kartais jis jaudinosi, jog Mariona nepastebėtų, kad jo daiktai dingsta iš kambario. Tačiau jei ji ir pastebėjo, nieko nesakė. Šiaip ar taip, jie beveik nesikalbėjo. Edžiui parsiradus, ji pasiimdavo savo daiktus, tylėdama prasmukdavo pro jį ir nusileisdavo į registratūrą arba valgomąjį, kur sėdėdavo valandų valandas, rašydama laiškus ir be perstojo rūkydama.

Rytais Edis pradėjo sliūkinti iš „Braitsaido" apsivilkęs kaip įmanoma daugiau marškinėlių ir megztinių. Jis susigrūdo savo kostiumą po odinėm kelnėm ir paslapčia viską išsinešė. Į gitaros ertmę Edis sukišo batus ir knygas. O patį paskutinį rytą jis apsivilko, pasiėmė gitaros dėklą ir

[1] *Smokey Robinson* (g. 1940) – juodaodis Amerikos ritmenbliuzo dainininkas ir dainų kūrėjas.

išžygiavo pro paradines duris, pasakęs ponui Pateliui, kad šįvakar greičiausiai grįš vėlai. Vargu ar Ponui Pateliui tai rūpėjo.

– Gerai, Edi, – murmtelėjo jis, kažką keverzodamas, – pasimatysim vėliau. – Tą rytą Edis išėjo iš darbo mėsainių užkandinėje. Tegul Džeisonas visiems, kurie jo teirausis, sako, jog Edis išvyko į Pietų Ameriką.

Per repeticiją jis pasiteiravo Džeiko, ar negalėtų pagyventi porą dienų jo butuke su sodu Blekheto rajone. Edis paaiškino jam, kad namie iškilo šiokių tokių šeimyninių nesklandumų ir jam būtina vieta, kur jis galėtų nurimti ir susivokti, kas vyksta. Džeikas papurtė galvą. Netinkamas laikas. Jis niekuo negalįs padėti. Kaip tik dabar jo butuke trinasi dvylika regio muzikantų prancūzų, tad nėra vietos net kokios katytės apčiupinėti. Jis pasikvietęs juos visus iš Paryžiaus, kad įrašytų keletą demonstracinių juostų su *The Sax Machine*.

– Tai tik mažas butukas, – dejavo jis, – o ne *Madison Square Gardens*, Edi. Visad esi laukiamas kitu metu, tik ne dabar.

– Jėzau, Džeikai, man tikrai striuka, – tarė Edis, – miegosiu vonioje ar panašiai.

– Kristau, Edi, jau du iš jų miega vonioje. O vienas net sėdėdamas ant sušiktos bidė miega. Supranti, bičiuli? Butas tiesiog kimšte užkimštas, Edi.

– Klausyk, Džeikai, neprašyčiau tavęs, jei man tikrai nebūtų striuka.

– Edi, vaikeliuk, juk pažįsti mane, aš tau paskutinius marškinius atiduočiau, bet dabar tikrai negaliu niekuo padėti.

– Edi, ar tu neturi draugų? – paklausė Endis.

– Žinoma, draugų turiu, – žioptelėjo Edis, – marias draugų. Bet, Jėzau, man dabar reikia pabūti kuo toliau nuo visų.

Voras nustojo tratinęs bosinį būgną ir pakėlė akis į Edį.

– Gali pas mane šiek tiek pagyventi, – pasakė jis. – Jei jau tau tikrai taip blogai. Gali miegoti mano užgrobtame urve.

– Vore, tu tikrai puikus žmogus, – tarė Edis.

– Taip, to vyruko kraują turėtų pilstyti į butelius ir pardavinėti, – pritarė Džeikas.

Taigi Edis įsikėlė pas Vorą į šio neteisėtai užimtą butą Elektros prospekte Brikstone. Pirmą vakarą jiedu ilgai vakarojo ir Edis nusigėrė iki žemės graibymo. Jis papasakojo Vorui, kad užtiko Marioną dulkinantis su jo pačiu geriausiu draugu ir tiesiog turėjo kur nors nuo jos dingti kuriam laikui. Voras supratingai linktelėjo. Jis sutiko, kad neištikimybė yra klaikus dalykas. Bet perspėjo nenorįs, kad Mariona čia atsibelstų ir imtų kelti dramatiškas scenas. Edis pažadėjo, kad taip neįvyks.

– Nenoriu, kad jūs mano bute imtumėte aiškintis savo santykius, – perspėjo jis. – Edi, aš rimtai.

– Vore, – suvebleno Edis, – prisiekiu, bičiuli. Prisiekiu Dievo akivaizdoje!

– Gali jai pasakyti, kad tu gyvensi čia, – pasakė Voras, – bet taikykitės neutralioje zonoje. Gerai?

– Klausyk, net nesakysiu jai, kad aš čia. Mariona tučtuojau atlėktų ir mane išsitemptų, – pasakė Edis. Voras nemanė, kad taip sąžininga. – Tu jos nepažįsti. Patikėk, ta mergiotė tikra ragana! – kalbėjo Edis.

Dvi paras Edis lindėjo tuščiame Voro kambaryje, apsimesdamas, kad serga kažkokiu neaiškiu vasaros gripu. Retsykiais jis išgirsdavo girgžtelint laiptus ir vaikštant laiptų aikštelėje ir be proto nusigąsdavo. Jis valandų valan-

das miegojo vidury dienos, o atsibudęs, jausdavosi nuo miegojimo sustingęs ir apkvaišęs. Naktimis jis gulėdavo atsimerkęs ir mąstydavo apie Marioną, apie tai, kaip ją paliko. Kartais Edis nugrimzdavo į neramius sapnus, kuriuose sėlindavo laiptais žemyn iš „Braitsaido", išvysdavo ją kiekvienoje laiptų aikštelėje, kur ji nejudėdama stovėjo šešėlyje, sukryžiavusi rankas ant krūtinės, išplėstomis akimis, o ant veido puikavosi abėcėlės raidės. Jis per daug įniko į narkotikus.

Vieną antros savaitės vakarą Voras paklausė Edžio, ar jam neatrodo, jog negražiai pasielgė išėjęs net neatsisveikinęs. Edis pareiškė, jog tai labai seksistinis požiūris, tarsi Mariona, likusi viena be vyro, imtų dėl to ir numirtų. Juk Edis neturėjo kitos išeities. Jo sąžinė visiškai švari. Juk reikia nemažai drąsos ką nors palikti ir prisiimti visą kaltę. Voras nusijuokė.

– Maniau, kad jokios kaltės nėra, – pasakė jis.

Edis negalėjo niekaip jam paaiškinti, tad Voras patarė jam palikti šį reikalą. Jam tai visiškai nusispjaut, pasakė jis. Tai Edžio problema ir jis visai nenoris į ją painiotis. Voras savo gyvenimo būdą jau senokai pasirinko. Dabar jis išgyvena, kaip kukliai pasakė, „celibato laikotarpį". Voro supratimu, monogaminiai santykiai kelia vien problemas. Susipažįsti su žmogumi, kuris tikrai patinka, o viskas baigiasi tuo, kad judu lėtai draskote vienas kitam širdį. Kažkoks pragaras. Jis visai ne taip supranta linksmą gyvenimą.

– Laimingų įsimylėjėlių porelės. Eina sau... – užbaigė jis.

Voro savavališkai užimtas butas visai neprimine kitų tokių Edžio matytų butų. Nedaug jų buvo tematęs, tik per dokumentinius filmus, rodomus vėlai vakare per Ketvirtą kanalą. Visi baldai buvo iš plieninių vamzdžių ir juodos odos,

mat Voras pusę dienos dirbo apsauginiu orgtechnikos sandėlyje. Visame bute augo keisčiausi augalai moliniuose vazonuose. Vorui augalai buvo svarbūs. Jie karojo nuo lubų, dygo iš ventiliacijos angų, iš po juodos minkštos plastikinės plėvės sklypelyje už namo, kur tik pasisuksi. Voras buvo tikras užsislaptinęs hipis. Gryna tiesa. Jis kategoriškai tai neigė, bet ant lango turėjo pasikabinęs baltų popierinių gulbių, o po kriaukle laikė sugrūdęs visą Džonio Mičelo diskografiją. Prisiliuobęs jis imdavo niūriai minėti Vudstoką, tarsi būtų jame buvęs ir pats taškęsis po tą purvą. Be to, jis rašė apysaką „apie gimimą". Kokių dar įrodymų reikėtų?

Edis vienas gyveno kitame kambaryje, bet jo čiužinys buvo plonas ir gumbuotas, tad Vorui dieną išėjus, Edis priguldavo ant jo futono ir mėgindavo nusnūsti. Voro kambaryje, ant juodo stalo prie sienos, stovėjo automatinė spausdinimo mašinėlė. Kampe buvo knygų lentynos, pilnos įspūdingų leidinių: Renesanso tapytojų gyvenimai, prancūziški romanai, plonyčiai poezijos tomeliai, akivaizdžiai niekad neskaityti. Knygos visose lentynose nuo viršaus iki apačios buvo sustatytos labai tvarkingai pagal spalvas, pradedant raudona, pereinančia visą spalvų spektrą iki violetinės.

Butukas buvo šaunus. Vienintelis nepatogumas buvo drėgmė. Voro rūbai per žiemą apipelydavo ir sukietėdavo, tad jis visas rūbų spintų vidines sienas buvo apklijavęs storais alavo folijos lakštais. Edis ilgai negalėjo prie to priprasti. Kartais jis atsidarydavo spintą ir atšokdavo, išvydęs savo atvaizdą. Tačiau Voras visus pinigus leido tik rūbams. Kiekvieną savaitgalį jis po pažastimis atitempdavo namo didžiulius maišus ryškių drabužių iš Soho arba Kings Roudo parduotuvių. Tad Edžiui teko priprasti prie savadarbės izoliacijos sistemos.

Brikstonas buvo šaunus rajonas, o ypač vasarą. Čia visur šurmuliavo vaisių turgeliai, šlaistėsi visokie aferistai, kvietė puikios panaudotų įrašų parduotuvės, o visokie piliečiai pardavinėjo daiktus, kurių tau tikrai nereikėjo. Edžiui patiko vaikštinėti pagrindine gatve, spoksoti į vitrinas, stebėti visokius metalistus ir rokerius, dailias merginas, klausančias hiphopo, kurio bumbsėjimas sklido iš taksi kontorų ir kavinių. Jis matė tokių juodų žmonių, kokių dar niekad nebuvo regėjęs. Tokio juodumo vyrai ir moterys, kad ryškioje saulėje jų oda rodėsi ne juoda, o tamsiai mėlyna. Juk juodaodžiai taip ir vadinami airiškai – *fear gorm*, mėlynasis žmogus. Edis pirmąsyk suvokė to žodžio prasmę.

Brikstone visąlaik skambėjo muzika. *Soul* aimanos ir regio ritmas sklido iš butų, ska ir bliubytas grojo gatvės turgeliuose, bibop džiazas – kirpyklose, o sekmadienio rytais iš Sekminių bažnyčios skambėjo religinės giesmės.

Voras nusivedė Edį į klubą virš savitarnos skalbyklos, kur buvo nelegaliai prekiaujama alkoholiu. Ten visą naktį grojo bliuzą. *Muddy Waters* ir *Howlin' Wolf*. Robertą Džonsoną ir Elmorą Džeimsą. Džonį Vintersą, Sonį Terį ir Braunį Makgį. Apskritai klubas buvo skirtas tik juodžiams. Bet Vorą priimdavo, nes kadais jis vadybininkui padarė kažkokią paslaugėlę, apie kurią nenorėjo pasakoti. Edis irgi buvo beveik savas... nes buvo airis. Kambarėlis buvo tamsus ir mažas, čia tvyrojo narkotikų kvapas. Ant grindų buvo pabarstyta pjuvenų, mėtėsi alaus skardinės, romo buteliai. Stalus atstojo medinės lentos, permestos per alaus dėžes. Muziką leido žvėriškai garsiai, o bosai buvo užkelti iki galo. Kartais ten būdavo ir gyvų pasirodymų: jauni bičiukai su išderintomis gitaromis, klykaujantys bliuzo dainininkai ir muzikantai su deglais, pikta mergiotė, susisukusi plaukus

virvutėmis, trankanti apdaužytą pianiną ir klykianti apie policiją. Voras tai vadino tikru bliuzu. Anot jo, jausmas yra šios muzikos esmė. Bliuzas neturi nieko bendra su vidurinės klasės vaikigaliais iš Sario grafystės, dainuojančiais apie Deltą, brązginančiais elektronines gitaras, nupirktas mamyčių pabaigus mokyklą. Kartais jie kartu sėdėdavo visą naktį ir tylėdavo, nes muzika grojo per garsiai. Jiedu buvo vieninteliai baltaodžiai kambaryje. Nekreipdami dėmesio į priešiškus į juos nukreiptus žvilgsnius, jiedu juokėsi, gėrė iki žemės graibymo ir buvo beveik laimingi.

Vieną penktadienio vakarą jie nuėjo į „Akademiją" pažiūrėti *The Pogues* koncerto. Tačiau eilės prie kasų buvo ilgos ir jie niekaip negalėjo patekti vidun. Voras buvo žvėriškai nusiminęs, bet Edžiui net palengvėjo. Toje vietoje knibždėte knibždėjo jaunų girtutėlių airių. Jis vis dar paranojiškai bijojo sutikti Marioną ar kurią jos draugę. Jis paprasčiausiai nebūtų žinojęs ką daryti, bet Vorui to prisipažinti negalėjo. Grįžtant namo jam teko apsimesti, jog taip pat yra įsiutęs. Žinojo, jog tai visiška nesąmonė, bet jei kas nors jam būtų tai pasakęs, būtų jautęsis dar prasčiau.

Retsykiais tomis pirmomis savaitėmis jam kildavo noras paskambinti Marionai, tik pranešti, kad jam sekasi gerai, ir pasiklausti, kaip einasi jai. Kelis kartus vėlų vakarą jis atsidurdavo telefono būdelėje, nukeldavo ragelį ir surinkdavo „Braitsaido" viešbučio numerį. Vienąsyk netgi iš tikro paskambino, ir ponas Patelis atsiliepė draugišku, švelniu balsu. Akimirką jis dvejojo, gal pasisveikinti, paprašyti prie telefono Marioną, paaiškinti visą reikalą, atsiprašyti ir pasakyti, kad vis dar nori draugauti. Bet Edis padėjo ragelį. Kitąsyk, kai jis paskambino, ragelį pakėlė nepažįstamas žmogus, jaunas azijietis, švepluojantis švelniu balsu.

Be to, Edis mėgino rašyti ir ilgiausius laiškus, pasiteisinimų, subtilaus atvirumo ir totalaus išsisukinėjimo lapus. O vieną vakarą po to, kai išgėrė butelį *Southern Comfort* viskio, prisėdo ir išdėjo viską ant popieriaus, nieko neslėpdamas, nieko nenutylėdamas, nemėgindamas savęs pateisinti ar gailėti jos. Bet kitą rytą laišką sudraskė ir išmetė. Jis net nepasivargino jo perskaityti. Giliai širdyje suvokė, kad atvirumo valandėlė praėjo. Nuo jo išėjimo buvo prabėgęs beveik mėnuo. Kaipgi jis dabar galėjo rašyti, lyg visa tai, kas tarp jų įvyko, buvo dar įmanoma paaiškinti?

– Edi, pripažink, tu tikras paršas, – kalbėjo Voras. – Tai ne nusikaltimas. Visiems tai kada nors nutinka, tik nereikia apsimesti, jog tai nepataisoma.

Vasara įsisuko į Brikstoną. Visi įlindo į dviratininkų šortus ir užsidėjo saulės akinius. Gatvių sankryžose buvo pastatytos vandens talpyklos, nes vanduo buvo normuojamas. Nuo karščio parduotuvėse ėmė gesti maistas. Gatvėse dvokė supuvusiomis kriaušėmis, ananasais ir bananais. Policija susėmė porą vaikigalių, nes tie pardavinėjo vandenį pensininkams. Ant rotušės laiptų sėdinėjo jaunuoliai, maukiantys iš *Guinness* butelių. Brokvelo parke išprotėjo moteris ir ėmė aiškinti vienam iš sodininkų, kad ji – Jėzus. Liepa perėjo į rugpjūtį. O Edis vis negalėjo susisiekti su Mariona.

Voras buvo visai malonus. Bet jis prasitarė negalįs už viską mokėti vienas. Jis visai neketinąs pradėti postringauti apie pinigus, bet Edžiui reikėtų pasiieškoti darbo, susiveikti bedarbio pašalpą, pardavinėti savo kūną ar prasimanyti dar kokių lėšų. Tad Edis vėl įsidarbino mėsainių užeigoje, šįsyk Viktorijos stotyje, kur manė esąs apsaugotas nuo Marionos.

Ten dirbo juodaodis, mokėjęs dantimis išgauti būgnelio garsą. Tai ir buvo visas džiaugsmas, nes šiaip jau čia buvo maždaug taip pat klaiku kaip ir Justone. Tik tiek, kad dabar Edis buvo įpratęs prie tokio darbo. Jis jo nebejaudino. Grįžęs naktį namo jis nebevemdavo ir nesitikėjo iš vadovybės jokių nuolaidų. Jam netgi ėmė patikti. Beveik. Žmonės juokėsi iš jo skiauterės, kyšančios pro tyčia tam padarytą išpjovą toje šlykščioje popierinėje kepurėje. Atrodo, klientams Edis patiko. Jis prasimanė trumpą romanėlį su gražia mergina iš Dublino, baigusia pirmą kursą Trejybės koledže ir atvykusia vasaroti į Londoną. Po savaitės ji išvyko. Edžiui vienodai švietė. Jis apsisprendė pasinaudoti Voro patarimu. Daugiau jokių santykių, bent jau kurį laiką. Jis mėgino išmesti Marioną iš galvos. Dažniausiai, jo paties nuostabai, tai pavykdavo.

Ir būtent tada vieną dieną darbe nutiko keistas dalykas. Vidury dienos Edžiui pasirodė, kad jis ją pamatė stovint stoties salėje ir lyg kažko laukiant. Jis pasilenkė po prekystaliu ir stebėjo, kaip ji dairosi. Ji dar šiek tiek sulyso, bet atrodė neblogai, buvo apsivilkusi baltą nertinį ir aptemptas juodas puskelnes. Mariona stovėjo nejudėdama prie bilietų automatų, vartė žurnalą ir retsykiais žvilgtelėdavo į laikrodį. Pamatęs ją Edis visas nubalo kaip popierius. Akimirką jis jau buvo beeinąs prie jos, norėjo pasisveikinti, atsiprašyti už viską, už tai, kaip su ja elgėsi, ir už tai, kaip viskas tarp jų nutrūko. Jis išsitempęs atsistojo, atsikrenkštė ir pažvelgė per salę jai į nugarą. Bet tada apsigalvojo. Jis spruko pro tarnybinį užkandinės išėjimą, perspėjęs šefą, kad prastai jaučiasi. Valandą slėpėsi vyrų tualete, ten vaikštinėjo pirmyn atgal ir rūkė. Senyvas vyriškis pasiūlė jam trisdešimt svarų už tai, kad eitų su juo į

viešbutį. Edis liepė jam atsipisti. Kai grįžo į darbo vietą, Marionos jau nebebuvo. Jis pasiteiravo šefo, ar jo niekas neieškojo, kol buvo išėjęs. Niekas neieškojo. Dabar Edžiui iš tikro buvo bloga. Jis atsisėdo ant grindų prie savo kasos, susiėmęs galvą rankomis, visas išpiltas prakaito ir drebėjo. Po pusvalandžio šefas išsiuntė Edį namo.

Kelias dienas Edis sėdėjo namie, įsisupęs į antklodę, atrodydamas kaip koks pilietis, paskelbęs bado streiką, bet geriau nesijautė. Vos suskambus telefonui, jis pašokdavo. Pradėjo išjunginėti telefoną, ir Vorą tai varė iš proto. Jis jaudinosi. Kai nustodavo jaudintis, jautėsi kaltas. Kai nustodavo jaustis kaltas, vėl jaudindavosi, kodėl daugiau nejaučia kaltės.

Jis mėgino mesti rūkęs ir vartojęs narkotikus, bet jam nepavyko. Kai vakarais grįždavo Voras, jie sėdėdavo valandų valandas, apsipūsdavo iki visiško nukvėšimo ir klausė keistokos sitarų muzikos. Arba eidavo į tą nelegalų klubelį, bet Edis net ir ten neatgaudavo ramybės. Žmonės klube jo nemėgo. Jam tai buvo aišku iš jų akių. Su vos pastebima ironija jie vadino jį „šefu".

Jis mėgino visas jėgas skirti grupei. Rugpjūčio viduryje jie pradėjo daugmaž reguliariai repetuoti ir sykį ar du repeticijos netgi buvo šaunios. Vorui ir Klintui sekėsi puikiai kurti kartu. Jie visi įrašė pirmąją demonstracinę juostą, ir Džeikas ėmė siuntinėti ją leidybinėms muzikos kompanijoms, asmeniškai pabučiuodamas kiekvieną voką, prieš mesdamas į pašto dėžę.

Voras mėgino supažindinti Edį su pora naujų draugų. Daugiausia su merginomis, kurios kartu su juo ir Klintu tąsėsi po koncertų. Kai kurios jų buvo visai nieko, bet Edis per daug nesusidomėjo. Voras ir Klintas ėmė klausinėti, ar

tik jis ne pedikas ir ar tik ne dėl to jie su Mariona išsiskyrė? Vieną vakarą Voras pasisodino jį ir pasakė, kad jis turįs pasitikėjimo vertų draugų, kad kartais mes visi jaučiamės sutrikę dėl kai kurių dalykų ir kad žmogaus seksualumas yra drama, o ne monologas.

– Vore, apie ką, velniai griebtų, tu čia kalbi? – sudejavo Edis.

Paskui Edis ėmė baimintis, kad Mariona galinti pradėti tikrinti *City Limits* sąrašus ir pasirodyti kuriame nors iš *The Diehards* koncertų. Ji niekada ten nepasirodė, bet Edis vis tiek slapstėsi ir paslaptingai elgėsi. Eidamas lauk jis užsimaudavo juodą kepurę, dengiančią ir kaklą. Kai Klintas, Voras ir Džeikas eidavo į klubus Vest Ende, Edis prisigalvodavo įvairiausių dingsčių likti namie. Jis vis rečiau kur išeidavo, nebent į parduotuvę ar vienas kelias valandas pasėdėti Brokvelo parke. Paskui jau vienintelė dingstis išeiti iš namų būdavo tada, kai reikdavo groti koncerte. Ir netgi koncertuose jis pasirodydavo paskutinis, o po koncerto pats pirmas išlėkdavo taksi namo, kaip koks sušiktas Elvis Preslis, anot Džeiko, dumiantis atgal pas savo paauglę mokinukę ir dvigubą sūrainį Greislende[1]. Edis visiems trynė, kad muzika jį taip pakylėjanti, kad paskui jis nori pabūti vienas. Kurį laiką jie buvo tolerantiški ir nesišaipė.

Bet štai vieną vakarą Voras nusprendė juo užsiimti. Buvo susitarta dėl dar vieno koncerto „Airijos pasididžiavimo" aludėje, ir Edis griežtai atsisakė ten groti. Jis aiškino, kad kalta akustika, kuri neva ten siaubinga. Voras pareiškė, kad visa tai dantų užkalbėjimas, nes *The Diehards* yra groję tokiose vietose, kur akustika buvo prastesnė nei me-

[1] *Graceland* – didžiulis Elvio Preslio dvaras Memfyje, Tenesio valstijoje (dab. muziejus).

taliniame kibire! Galiausiai Edis nusileido ir prisipažino, kad nenori ten rodytis dėl Marionos. Jis paprasčiausiai negalįs jos matyti. Vorui trūko kantrybė ir jis išvadino Edį paranojiku.

– Ir kas gi bloga galėtų nutikti, jeigu judu ir susidurtumėte kur nors? Juk ji tavęs neiškastruotų, ką? – paklausė Voras. Edis pasakė, kad garantuoti negalėtų. – Žinai, Edi, kartais man kyla įtarimas, kad tau šie santykiai kur kas svarbesni, nei bandai parodyti, – pasakė Voras.

– Ir ką, Vore? Nesikišk į ne savo reikalus, aišku? – atrėžė Edis.

Vieną vakarą rugpjūčio pabaigoje Voras galiausiai tėškė Edžiui ultimatumą. Jis pareiškė daugiau su tuo nesitaikysiąs. Jis jau *pats* ima jaustis kaltas, o to jam per daug. Jam ima atrodyti, kad gyvena su Čarliu Mensonu. Arba Edis ima elgtis kaip žmogus, arba nešdinasi iš čia.

– Šįvakar einu linksmintis. Arba eisi su manim, Edi, arba gali susirinkti savo žaislus ir keliauti iš čia. Atleisk, bičiuli, bet kažkas juk turi tave išjudinti. – Jie ėmė ginčytis. Kas toks Voras manosi esąs, klausė Edis.

– Kai man prireiks tavo patarimo, aš pats pasiklausiu, – šakojosi jis. Voras pareiškė, kad Edis varo jį į neviltį.

– Vyruti, visai nenoriu tavęs spausti, – meldė jis, – bet jei taip ir toliau tęsis, tu atsidursi ten, kur durys be rankenų, o, ko gera, ten nuveš ir mane! – Rengiamas *acid house* vakarėlis. Kažkur cirko palapinėje prie Magiškojo žiedo – taip Voras vadino M25 greitkelį. Jie turį vienuoliktą paskambinti ir sužinoti viską tiksliau. – Tu eisi su manimi, Edi, arba nakvosi gatvėje, – pareiškė Voras.

– Net negalvok! Nedrįsk šitaip man vadovauti, idiote, – putojo Edis.

Automobilyje Voras atsiprašė, kad elgėsi lyg koks fašistas. Jis patikino Edį, kad vakarėlis jam patiks.

– Nagi, vyruti, juk negali gyventi kaip atsiskyrėlis vien todėl, kad bijai savo senos panos. Juk pasaulyje yra galybė katyčių, supranti? – džiugiai kalbėjo Voras.

Edis apsimetė, jog susipainiojo miesto plane, bet šis triukas neišdegė. Voras žinojo kelią.

Pirmasis linksmybių ženklas buvo ilgos automobilių eilės. Išklerę Mini, Morris Minor ir vienas ar du Jaguarai. Prie palapinės juos apgrabaliojo plačiapečiai vyrukai, vilkintys marškinėliais su užrašu „InterCity Firm". Jie nebuvo panašūs į tokius, su kuriais norėtųsi tvatintis, bet kuria šio žodžio prasme. *Doc Martens* kerzai, diržai su sagtimis, petnešos, tatuiruotės per visą dilbį, o kai kuriems iš jų ir ant veidų. Rankose jie turėjo beisbolo lazdas ir dviračių grandines, o pora už pavadžių tempė aršius rotveilerius. Voras ilgesingai pasakė, kad tai primena *The Rolling Stones* koncertą Altamonte.

Palapinės viduje tvyrojo tirštas stimuliantų ir prakaito kvapas. Grindys buvo šlapios, slidžios ir lipnios nuo išlieto *Lucozade* energetinio gėrimo. Atrodė, kad absoliučiai visi jį gėrė. Arba *Lucozade*, arba serbentų sultis. Muzika dunksėjo iš milžiniškų kolonėlių, prikabintų prie pagrindinės palapinės konstrukcijos, vaivorykštinės šviesos siūbavo virš šokančios jūros. Milžiniškos blyksinčios žalios šviesos skelbė tokį šūkį: „NETIKĖKITE AKINANČIOMIS REKLAMOMIS". Gauja didžėjų sukosi po cirko orkestro balkoną.

Tie bičai buvo fantastiški. Jie spjaudė žodžius į mikrofoną, strakaliodami nuo vienos kojos ant kitos, greičiau nei buvo įmanoma, greičiau nei Edis spėdavo išgirsti žodžius.

Kol vienas iš jų bėrė žodžius, jo gauja stovėjo jam už nugaros, juokino ir ragino jį, tapšnojo jam per petį ir maukė iš butelių, kuriuose, atrodo, buvo tekila. Vienas smulkus juodaodis raudona languota medžiotojo kepuraite sulaukė iš publikos griaudėjančių plojimų. Į mikrofoną jis klykė rimuotus žodžius, siūbavo į visas puses, praskėtęs kojas, sulenkęs kelius, viena ranka prilaikydamas savo kepuraitę ir riaumodamas į tą daiktą tarsi jį būtų apėmusi isterija, bet vis tiek visad pataikydamas į ritmą. Nuo bosų bildėjo grindys, tratėjo palapinės atramos, virpėjo Edžio stuburas ir viduriai. Pro garsiakalbius nežmonišku garsu sklido permaišyti ir paleisti atvirkščiai Džeimso Brauno ir Aretos Franklin dainų fragmentai.

Voras atrodė taip, lyg būtų miręs ir patekęs į LSD rojų. Užsimerkęs ir nuleidęs pečius jis be garso tarė priedainių žodžius ir švelniai siūbavo į šalis. Ultravioletinėje šviesoje jo balti marškinėliai švytėjo ryškiai purpurine spalva. Dainos „Paid In Full" viduryje jis išsitraukė iš savo trumpikių mažutį rudą buteliuką.

– Amilo nitratai, – suniūniavo jis, – mes jus dievinam!

Edis dar niekad nebuvo mėginęs stimuliantų. Jis užsimerkė, įtraukė ir iškart pajuto, kaip jo širdis šoktelėjo. Jis darsyk įkvėpė, ir jo krūtinėje ėmė plazdenti kažkas gyva. Akys ėmė ašaroti, ir Voras pliaukštelėjo Edžiui per nugarą. Šį iš pradžių užplūdo pykinimo banga, kuriai nuslūgus apėmė gilus džiaugsmas. Edis beveik juto, kaip šis jausmas skverbiasi į jo kūną pro dilgsinčius kojų pirštus aukštyn. Būsena priminė tą, kai nutirpus galūnėms kraujas vėl ima sruventi kūnu. Voras iškėlė nykštį.

– Tai tave išjudins ir nuplaus tavo liūdesį kaip ranka, – pareiškė jis.

Atrodo, Voras čia pažinojo nemažai žmonių. Išvydę jį visi apsidžiaugdavo. Iš nugaros prie jo prisėlindavo ir pabučiuodavo dailios mergytės, o kartais ir išvaizdūs vaikinukai. Voras sveikino visus savo įprastine sardoniška šypsena. Aukštai virš galvos jis laikė iškėlęs vieną ranką, jo bičiuliai užsimodavo, lyg ketindami jam vožtelti, ir pliaukštelėdavo Vorui per ranką. Jis supažindino Edį su keletu žmonių.

– Bičiuliai, čia – Edis Virago, – sakydavo jis. – Visą vasarą jis miegojo žiemos miegu, bet dabar mes išviliojome jį lauk. – Pirmąsyk per visą vasarą Edis pasijuto atsipalaidavęs.

Beveik visi vilkėjo panašiais drabužiais, todėl viskas atrodė nesveikai aseksualu. Platūs psichodeliniai marškinėliai iki kelių, apsmukę džinsai, brangūs sportbačiai. Viena kita mergina dėvėjo aptemptą vakarinę suknelę, raudoną arba juodą, o vienas kitas vaikinukas vaikštinėjo prabangiais kostiumais, tačiau jie buvo išimtis ir atrodė sukaitę, suvaržyti ir ne savo vietoje. Žmonės šoko užsimerkę, mosavo rankomis ore, tarsi būtų po vandeniu ir desperatiškai mėgintų išsikapstyti į paviršių.

Voras šokti nepanoro. Jis paliko Edį šnekučiuotis su kažkokia mergele, vardu Rovena, kuri išdulkino vaikiną iš „Levi 5001" TV reklamos ar bent jau taip pati tvirtino. Atrodo, ji dirbo dizainere. Anot jos, tai nėra aiškiai apibrėžtas darbas. Edis patikino ją tuo tikįs. Jis siurbė alų iš skardinės ir kas kelias sekundes linksėjo į ritmą, sekdamas Vorą, vinguriuojantį per minią. Šis klaidžiojo po palapinę, kažko ieškodamas ištroškusiomis akimis. Edis matė, kaip gerokai už vidurinio rato Voras paspaudė ranką ir davė banknotų apskurusiam vyrukui su žandenomis ir odine

striuke. Rovena pasakojo draugavusi su Rolandu Giftu iš *The Fine Young Cannibals*, bet šis dabar išvykęs į Los Andželą. Edis išreiškė užuojautą.

Neskoningai apsivilkęs juodis pričiuožė su riedučiais, siūlydamas pirkti loterijos bilietus. Ant kaktos jis ryšėjo japonišką juostą: baltą su raudonu apskritimu per vidurį. Edis atsisakė, bet mergina paaiškino. *Acid house* vakarėliams nesuteikiamos licencijos, todėl reikia nusipirkti loterijos bilietą. Už kiekvieną bilietą duodamas prizas – *Red Stripe* alaus skardinė.

– Pralaimėjusiųjų nėra, – tarė vyrukas, – bent jau tokia teorija. – Edis nupirko du bilietus ir vieną davė merginai. – Koks išlaidumas, – priekabiai pasakė juodis ir per minią nuskuodė tolyn.

Iš pradžių Rovena nenorėjo imti to bilieto. Aiškino, kad negeria, bet buvo neabejotinai kažką jau užsimetusi. Akys buvo drėgnos, atrodė kaip apsižliumbusi. Iš jos burnos sklido saldus, panašus į brendžio, kvapas. Edis pasakė, kad, atvirai kalbant, norėtų ir jis ką nors užsimesti. Ji pirštu parodė narkotikų pardavinėtojus, išsirikiavusius salėje kaip kokius celibato sargus airių mokyklos diskotekoje. Edis manęs, kad tokiose vietose narkotikų nebūna, juk visi buvo apieškoti prie palapinės. Rovena paaiškino, kad kai kurie platintojai susimokėjo, kad juos įleistų. Galima sakyti, jie nusipirko teisę, pasakė ji. Jie sumokėjo, kad būtų mažesnė konkurencija.

Edis su Rovena šiek tiek pašoko, nežiūrėdami vienas į kitą, bet aikštelėje buvo labai ankšta, apsipūtę žmonės ištisai į juos atsitrenkdavo arba lipo ant kojų. Tad jiedu nuėjo, atsisėdo ant arenos krašto ir ėmė plepėti apie Vorą.

– Ar žinai, kad jis tarnavo armijoje Šiaurės Airijoje? – paklausė ji.

– Jėzau, niekad to nesakė, – buvo pritrenktas Edis.

– Taigi. Jam ten, atrodo, buvo ne pyragai. Jo geriausią draugą užmušė bomba, paslėpta automobilyje. Vorui teko traukti jį iš mašinos.

– Rovena, tu įsitikinus? Jis niekad man nieko nepasakojo..., – tarė Edis.

– Žinoma. Jis nemėgsta apie tai kalbėti. Po tos nelaimės jis labai pasikeitė, – pasakojo ji. – Dabar jis toks keistas. Žinai, aš jo nebesuprantu.

– Dieve visagali! – sušuko Edis. – Manęs tai nestebina!

– Voras yra tikras keistuolis, – numykė ji. – Manau, kad jis trenktas, bet manęs jis neklauso.

Edis jos irgi jau nesiklausė. Pačiam cirko arenos viduryje jis kai ką pastebėjo.

Liesa mergina kaštoniniais plaukais yrėsi per minią su mikrofonu rankoje ir energingai kalbėjo prieš kamerą. Aplink ją strikinėjo džinsuoti vaikinai su lempomis, kurias kreipė į jos plaukus. Priešais ją žygiavo stuomeninga moteriškė raudonais akiniais ir vaikė šokėjus nuo kelio.

– Ei, juk čia ta Salomė, tiesa? Iš „Meno atakos", – pasakė Rovena.

Edis pašnairavo į arenos vidurį.

– Jėzau, tikrai. Salomė Vaild, – atsakė jis.

– Didelio čia daikto, – prunkštelėjo Rovena. Edis pašoko ant kojų.

– Nori, kad jus supažindinčiau? – paklausė jis, užsisegdamas viršutinę marškinių sagą. – Mes seniai su ja pažįstami.

Rovena nenorėjo. Jos manymu, lįsti prie žvaigždžių ganėtinai žema. Be to, ji turinti eiti su kažkuo susitikti. Ji pasiūlė vėliau su Edžiu pašokti, ir jis tarstelėjo:

– Žinoma, pasimatysim vėliau.

Edis stovėjo už rato žmonių, spoksančių, kaip Salomė kalba prieš kamerą. Ji buvo tikrai gražesnė, nei jis prisiminė, ir labiau savimi pasitikėjo. Ji greitai kalbėjo prieš objektyvą, rodė aplink ir vis braukė pirštais savo ilgus plaukus. Bet muzika grojo taip garsiai, kad Edis negirdėjo, ką ji kalba. Kai tik režisierius nuleisdavo ranką, pribėgdavo kažkoks vyrukas ir paryškindavo Salomės makiažą.

Edis priėjo pasikalbėti su moteriške raudonais akiniais.

– Klausyk, biče, mes čia sukam televizijos programą, aišku? – tarė ji. Edis atrėžė, kad tai nėra širdies persodinimo operacija.

– Ji mano draugė. Nagi eik ir paklausk jos.

Salomė Vaild jį taip pat prisiminė.

– Pamenu tave ir tavo šukuoseną, – tarė ji, purtydama jo ranką. Ji užvertė galvą ir pamėgino atsiminti Edžio vardą. – Tu buvai Dyno Byno draugas, tiesa? Tryneisi su visais tais socialistais, – ji ištarė žodį „socialistais", lyg būtų kalbėjus apie Seišelių salos čiabuvius. Edis pasakė, kad, žinoma, tai buvo jo kelias į šlovę. – Bet rimtai, aš pažįstu šią šukuoseną, – tarė ji, o Edis pasakė, kad pažįsta ją iš televizoriaus. – Tu labai mielas, – atsakė ji. Jis prisistatė esąs Edis Virago. – Tikra tiesa, – atsakė ji, lyg būtų abejojusi.

– Tu užsiėmusi? – pasiteiravo jis.

– Žinai, Edi, – tarė ji, liesdama jo ranką, – kažin ar yra žodis, apibūdinantis mano užimtumą.

Salomė norėjo išgirsti, ką Edis veikė po to, kai baigė Dublino universiteto koledžą, ir jis atsakė, kad nieko ypatinga, visur trynėsi, subūrė grupę. Jos manymu, tai puiku. Jai patinka sutikti žmones iš savo praeities, kurie kažką įdomaus nuveikė. Salomės manymu, didžiausia Airijos problema ir yra tai, kad visi ten sėdi ir tik dejuoja.

– Žinau, tai nuvalkiotas posakis, – ir ji nusižiovavo, rankomis prisidengdama burną, – bet mes esame amžinai nepatenkintųjų tauta, nemanai, Edi? – Kiekvienąsyk, kai Salomė ištardavo jo vardą, jam per nugarą nubėgdavo šiurpas. Ji atrodė fantastiškai, apsivilkusi mėlyną suknelę, išryškinančią figūrą. Jos plaukai žvilgėjo ir buvo gražiai apkirpti, o nagai nudažyti juodu laku. Jos oda buvo nuostabi – įdegusi ir lygi, visai kaip Dženiferės. Salomė atrodė kaip turtuolė. Edis jai taip ir pasakė, o ji nusijuokė. – O kad taip ir būtų... – tarė ji. Ji vėl pasiteiravo apie Dyną Byną.

Kaip tik tuomet, lyg būtų ką nujautęs, prisvirduliavo Voras. Edis pristatė jį kaip savo grupės narį, būgnininką Vorą Simsą. Voras paaiškino jai, kad nėra vien būgnininkas. Jis taip pat užsiima ir kūrybiniu rašymu.

– Kaip? Reklamos agentūroje? – pasiteiravo Salomė.

– Ne, – atsakė jis, – užgrobtame bute. Rašau apysaką apie gimimą. – Salomė paniuro.

– Įdomu, – šyptelėjo ji. Ji paėmė raciją. – Kete, siųsk Teksą čia, jei matai jį netoliese. – Teksas buvo Salomės draugas. Ji pamanė, kad galbūt jis galės jiems padėti kokiu patarimu. Jis biseksualas, kažkodėl perspėjo ji. Paskui nusijuokė. – Bet nesijaudinkite, šiuo metu Teksas domisi merginomis. Greičiausiai tai vyksta bangomis. Atrodo, susiję su mėnulio fazėmis, – pasakė ji.

Teksas dirbo muzikantų ir repertuaro vadovu „Red Tape Records" firmoje ir pasiūlė Edžiui atsiųsti kada nors jam savo kasetę. Edis pasakė, kad nurodys savo vadybininkui tai atlikti, ir tai vyrukui padarė įspūdį.

– Ei, vadinasi, turite vadybininką? Ir kas jis? – Edis pasakė. Teksas vos neapsiverkė iš juoko. – Jėzau. Džeikas Mulanas. Vaikeli, jis visai ne vadybininkas, o tikras afe-

ristas. – Tada jis surimtėjo, pasakė tik juokaująs, bet iš tikro Džeikas jau metų metus tai darbuojas muzikos versle, tai dingsta palikdamas nemažai sudaužytų širdžių. Edis atrėžė, kad, žinoma, jis visa tai žino, bet tai kietas verslas ir jam reikia tokio ryklio kaip Džeikas, kad atbaidytų barakudas. Tekso manymu, buvo galima ir taip į šį reikalą žiūrėti. Tačiau kelias į rokenrolo rojų yra sėte nusėtas nubalusiais kaulais muzikantų, kuriems Džeikas buvo visko prižadėjęs. Salomė pavadino jį tikru poetu. Ji stumtelėjo Vorą alkūne ir tarė:

– Judu turėtumėte puikiai sutarti. – Voras kvailai nusišiepė.

Teksas papasakojo porą gerų istorijų apie Džeiką, ir su kiekvienu žodžiu augo Voro nerimas. Kuo daugiau drumzlių kilo į paviršių, tuo labiau Voras nervinosi. Pasirodė, kad Džeikas kadais atsisakė padėti *Boomtown Rats*. 1978 metais jis pareiškė jiems, kad pankų laikai baigėsi. Po šešių savaičių jie pasirašė milijoninį kontraktą su *Ensign*, o Džeikas tada ėmė visiems pasakoti, kad jis išrūpinęs jiems šį kontraktą. Džeikas vadino tai „pagalba", pasakė Teksas.

– Jei Džeikas kada jums pažadės suteikti „pagalbą", tai bėkite neatsigręždami. – Paskui Teksas papasakojo jiems, kaip vienai iš Džeiko grupių buvo pasiūlyta kartu su kitomis dviem grupėmis apšildyti *The Clash* per šių turnė, bet jis atmetė pasiūlymą. – Kaip jums tai patinka? Tas idiotas atmetė tokį pasiūlymą! – Edis negalėjo patikėti. Tai neįmanoma. Jėzau! – Kiek girdėjau, – sukikeno Teksas, – jis pareiškė savo vaikinams, kurie, beje, taip ir liko visiškai nežinomi, – tik paklausykit! – pasakė, kad kai jis su jais padirbės, *The Clash* ant kelių atsiklaupę maldaus leisti jiems apšildyti *juos*. – Teksas lūžo iš juoko, ranka prisidengęs burną. – Nieko sau šūdmalis! – krizeno jis.

Klausydamas Edis pajuto susierzinimą. Salomė Vaild visąlaik kikeno ir priekaištavo Teksui, kad jis beviltiškas senas niurzgeklis, tačiau Edis pasijuto naiviu kvaišeliu. Voras nutilo ir niūriai susimąstė. Jis pareiškė norįs pabūti vienas ir vėl nuklydo į minią.

– Kas jam neduoda ramybės? – paklausė Salomė. – Jis nėra itin didelis linksmuolis, tiesa? – Edis papurtė galvą. Voras nėra linksmuolis, ypač šiuo metu.

– Na, jis toks žmogus, – paaiškino Edis, – menininkas, suprantat? – Teksas atsiprašė.

– Nenorėjau įžeisti tavo bičiulio, – pasakė jis Edžiui, – tiesiog kartais nelaikau liežuvio už dantų.

Salomė paprašė Edžio pasitrinti netoliese, jie netrukus baigs filmavimą ir galbūt jiedu galėtų paskui išgerti alaus. Tad jis bastėsi po areną, stebėdamas, kaip ji vėl kalba prieš kamerą, ir mėgindamas patekti į kadrą.

Kai Salomė baigė dirbti, ir jos komanda ėmė pakuoti techniką, ji paklausė, ar Edis nenorėtų pašokti. Jis tikrai nenorėjo. Bet vis tiek sutiko.

Salomė šoko kaip robotas. Ji visai nejudino kojų, tik siūbavo klubais į visas puses ir nerangiai, bet grakščiai mosikavo rankomis, lyg boksuotųsi su šešėliu, o ne šoktų. Ji vis pasilenkdavo ir šūkaliojo Edžiui į ausį visokius vardus iš koledžo laikų, o jis rėkdavo jai arba nežinąs tokių, arba papasakodavo naujausius girdėtus gandus, kurių pats nedaug žinojo.

Visi šoko lambadą, gražų ir ganėtinai seksualų Lotynų Amerikos šokį, kuris tą vasarą buvo be proto populiarus. Tai žiauriai priminė dulkinimąsi stačiomis, kokio Edis nebuvo matęs nuo to kaitraus balandžio vakaro, kai jiedu buvo balkone su Mariona. Jis stebėjo besiglamžančius lanksčius šokėjų kūnus ir pajuto kažką panašaus į susierzinimą.

Tačiau Edis ir Salomė Vaild tiko vienas kitam. Ji juokėsi iš jo sąmojų, o jis juokėsi iš josios. Kai Edis paėmė ją už rankos, einant iš šokių aikštelės, ji nepriešta ravo. Jos nekantraudami laukė Teksas ir moteris raudonais akiniais. Jie jau turį mauti.

Salomė pasakė Edžiui, kad norėtų kada susitikti. Pavyzdžiui, papietauti kartu. Paplepėti apie senus laikus. Edis su džiaugsmu sutiko, ir Salomė padavė jam savo vizitinę. Ant kitos pusės užrašė savo namų adresą ir telefono numerį Sent Džono Vudo rajone.

– Nieko sau! Aš nustebęs, – pasakė Edis.

– Na, tai nesistebėk, butas tik išnuomotas, – nusijuokė ji. Edis norėjo paaiškinti, kad jį nustebino, jog ji turi vizitinę kortelę, bet nutylėjo. Pasakė, kad greitai jai paskambins. – Tikrai paskambink, – paragino Salomė. Ji žengė prie Edžio ir pabučiavo jį į skruostą. – Rimtai, paskambink, – nusišypsojo. – Mes galėsim paplepėti apie Dyną Byną. Tu man taip ir nepapasakojai, kuo jis dabar užsiima.

Jie spaudė viens kitam ranką, o moteriškė raudonais akiniais iš nekantrumo vos nesprogo.

– Eime, Salome, – ragino ji.

– Gerai, gerai, – atsiduso Salomė ir vėl greitai atsisuko į Edį. – Tik norėjau pasakyti, kad netikėtum viskuo, ką ten Teksas pripasakojo apie jūsų vadybininką. Jis tikras gandonešis. Mėgėjas viską gerokai pagražinti.

– Ką gi, aš taip ir pamaniau, – nusikvatojo Edis.

Kai jie išvyko, Edis ėmė šlaistytis po palapinę, tyliai keikdamas Dyną Byną ir ieškodamas Rovenos su Voru. Jam čia patiko, bet jo skoniui muzika dabar buvo šiek tiek per sunki, juodas *hardcore* regis, vien tik bumbsinti ritmo mašina ir maniakiški bosai. LSD mėgėjai vis dar

laikėsi ant kojų, apautų sportiniais bateliais, varganai strakaliojo į visas puses, lyg būtų pririšti prie virvelių. Tačiau visi kiti buvo sudribę ant grindų, kur miegojo, glamžėsi arba spoksojo į palapinės stogą lyg čia būtų planetariumas. Tokios būklės jiems greičiausiai taip ir atrodė. Bent jau kai kuriems.

Edis išgėrė dar lipnaus ir šilto alaus ir vėl pasidairė Rovenos, bet jos nepamatė. Jis prisėdo ant arenos krašto, stebėjo šokėjus ir ėmė mąstyti apie Marioną. Po galais, juk nebuvo taip jau blogai. Jis mėgino prisiminti gerus dalykus. Ta diena, kai jie ėjo pasižvalgyti po miestą. Arba tas vakaras, kai jiedu ėjo į hipodromą ir Čering Kroso gatvėje rado dvidešimties svarų banknotą. Ir netgi ta diena, kai ji užsirovė ant Frenko, velnias, Edis turėjo pripažinti, kad tai buvo komiška. Bet dabar viskas baigta. Juk tai kartojosi kiekvieną savaitės dieną. Niekas nekaltas, tiesiog reikia prisiminti gerus dalykus. Jis sau tai kartojo. Dabar jau suprato. Kasdien žmonės susipažįsta ir skiriasi. Toks gyvenimas. Su tuo reikia susitaikyti. Čia ne „Vėtrų kalnas" su Hetklifu ir Katerina. Eiliniai vyrai ir moterys, kasdienybė. Edis nuramino save, kad, ko gera, niekas nesitęsia amžinai.

Be to, Marionai kur kas geriau be jo. Juk reikia tai pripažinti. Dynas Bynas neklydo. Nuo savęs nereikia nieko slėpti. Jai dabar tikrai kur kas geriau. Edis buvo įsitikinęs. Jam viskas buvo taip aišku. Po galais, juk jis padarė Marionai paslaugą! Po kelerių metų jinai turbūt jį susiras ir nuoširdžiai padėkos, sakys: „dėkui, bičiuli, tu tąsyk padarei man didžiulę paslaugą". Kartais gyvenime juk reikia priimti sunkius sprendimus, pasielgti kaip vyrui ir rimtai prisiimti atsakomybę. Vieną dieną Mariona tai supras. Jei dar nesuprato. Ji tikrai supras. Jis žino.

Edis užsidengė veidą rankomis, trokšdamas, kad muzika užtiltų.

– Na, ir prakeiktas tu *mulkis*, – pamanė jis. – Kokio velnio tu ją paleidai?

Edis susirado Vorą, gulintį ant kažkokios krūvos palapinės nuošaly. Jo veidas buvo apkibęs sudžiūvusiais, trupančiais vėmalais, bet jis gulėjo ant šono ir vis dar kvėpavo, tai jau buvo vis šis tas. Nuo iškritusios rasos jo rūbai buvo kiaurai peršlapę. Edis stumtelėjo jį koja, bet Voras nė nemanė prabusti.

Už šlapių gyvatvorių buvo matyti, kaip Londone švinta. Edis prietemoje įmatė daugiaaukščius monolitus. Ant žolės kaip minos gulėjo karvių mėšlo krūvos. Viskas buvo sušalę. Kažkur ėmė giedoti paukščiai, bet Edis jų niekur nematė.

Prabudęs Voras nesuvokė, kur esąs. Edis informavo jį, kad jo veidas vėmaluotas.

– Įdomu, kieno čia vėmalai? – sudejavo Voras ir nusikvatojo. Tada susigriebė už šonkaulių ir iš skausmo susiraukė. Jam tikrai buvo ne kas. Voras papasakojo Edžiui, kad jam buvo užėjusi tikrai klaiki haliucinacija, kurioje manė, kad jis yra bananas. Edis ėmė kvatotis. Voras pareiškė, kad čia nieko juokinga. Jam atrodė, kad žmonės kėsinasi nulupti jam žievę. – Edi, tu tik įsivaizduok. Tai juk klaiku.

Kažkas nuo automobilio nukniaukė veidrodėlį, bet Voras neturėjo jėgų dėl to jaudintis. Vairavo Edis. Visą kelią į Londoną Voras kalbėjosi pats su savimi. Jis buvo susirūpinęs dėl Džeiko. Jam pasirodė, kad tas vyrukas Teksas žino, ką kalba. Edis išreiškė įsitikinimą, kad ir apie Brajaną

Epšteiną[1] žmonės panašiai šnekėjo. Gali būti, sutiko Voras, bet Brajanas bent turėjo „Bitlus". Jis priglaudė galvą prie šoninio lango.

– Edi, mes nesame Nuostabusis ketvertukas, – atsiduso Voras.

– Na, gerai, pažvelk ir į šviesiąją pusę, – tarė Edis, – viskas gali eiti tik geryn, tiesa?

Voras sėdėjo prie savo butuko rankomis užsidengęs veidą ir žliumbė.

– O, Jėzau, tik ne tai, – sriūbavo jis. – Negaliu patikėti, kad tai atsitiko. Šita vieta tuštutėlė pirmąsyk per velnias žino kiek laiko. – Vorui daužant palangę jo veidas greitai keitė spalvas – raudona, balta, mėlyna. Edis kramtė nagus ir rūkė cigaretę, žvelgdamas į sudaužytus langus. Jis suprato, kad laukia viena *tų* dienelių.

Vos Edis prisilietė prie buto durų, jos kažkaip nuslydo nuo vyrių ir su trenksmu griuvo į prieškambarį kaip koks girtuoklis, įvirstantis į barą.

Viduje tualetas buvo užpiltas greitai džiūstančiu cementu, o visi vamzdžiai išdaužyti. Cemento skiedinys buvo užliejęs visą kilimą, ant kurio dar mėtėsi sudaužytos plytelės. Edžio gitara gulėjo perskelta pusiau, abi dalis jungė tik stygos. Automatinė spausdinimo mašinėlė buvo dingusi.

– O, Viešpatie, ten buvo įrašyta mano apysaka, – verkė Voras.

– Šūdas ta tavo apysaka, pažiūrėk į mano supistą gitarą! – riktelėjo Edis. – Jėzau, kaip ji atkniso šį butą?

– Ką čia paistai, avine? – amtelėjo Voras. – Čia to pydero namo savininko darbas. Jis jau kelis mėnesius mėgino čia įsibrauti.

[1] *Brian Epstein* (1934–1667) – *The Beatles* vadybininkas.

Visi rūbai, knygos ir plokštelės buvo išnešti. Rūbų spintų durys, nuimtos nuo vyrių, gulėjo ant grindų. Voras paspaudė šviesos jungiklį, bet nieko nenutiko. Sodelyje už namo jis vėl ėmė žliumbti, apžiūrinėdamas savo nusiaubtą daržėlį: visi augalai buvo išrauti ir su visomis žemėmis sumesti į krūvą.

Peržiūrėję visus išmėtytus daiktus, jiedu nusprendė išgerti kavos ir viską aptarti. Virdulio nebebuvo. Dingo ir visi puodukai. Pavogė net kavą. Pasibaisėjęs Voras garsiai plūdosi.

– Niekšai! – duso jis. – Koks debilas gali vogti kažkieno *kavą*? Jėzau! – jis būtų mielai ką sudaužęs, bet nieko sveiko nebuvo likę.

Jiedu susėdo ant laiptelių ir gėrė vandenį iš nerūdijančio plieno lėkštės, kurią kažin kodėl Voras laikė automobilio bagažinėje. Voras vis susiimdavo galvą rankomis ir kartojo, kad tai negali vykti iš tikrųjų. Jis turėsiąs užimti kitą butą, ir tai greičiausiai ilgai truks. Edžiui teks pasiieškoti vietos kitur.

– O, labai tau ačiū, bičiuli. Esu neapsakomai dėkingas.

Voras atsakė, kad tai ne jo kaltė.

Iš už debesies išlindo didinga auksinė saulė. Edžiui buvo likusi tik viena išeitis, ir jis žinojo, kad reikia veikti staigiai. Jis nuskubėjo į Elektros prospekto galą, kur buvo grafitais aprašinėta telefono būdelė, ir beveik nusijuokė iš palengvėjimo, kai pakėlęs ragelį išgirdo signalą. Jis paplekšnojo sau per kišenes, ieškodamas smulkių. Drebančiomis rankomis surinko numerį. Linija traškėjo ir dūzgė, paskui kitame gale pasigirdo laukiamas signalas. Edis perbraukė pirštais savo sukietėjusius lipnius plaukus. Atsiliepė švelnus užsimiegojęs balselis. Edis sunkiai nurijo seiles. Jis pasiglostė savo neskustą smakrą.

– Labas? – užkimusiu balsu pasisveikino jis.

– Klausau, – žiovavo moteriškas balselis.

– Salome? Čia Edis. Edis Virago. Pažįsti? Mes vakar buvom susitikę.

– Ak, taip, labas. Jėzau, Edi, kiek dabar valandų? Kristau!

– Žinau, žinau. Klausyk, Salome, man tikrai nepatogu prašyti, bet gal galėtume susitikti, kaip manai?

– Ką? Ar kas nutiko? Edi, tavo balsas kažkoks nervingas.

– Tiesą pasakius, problemos dėl buto. Kai ryte grįžau namo, mano butas buvo užimtas.

– Edi, tu juokauji?

– Salome, būtų gerai, jei juokaučiau. Žinau, kad sunku patikėti, bet ta gauja chuliganų – man rodos, jie skustagalviai, – įsilaužė į mano butą naktį, kai buvau tame vakarėlyje, ir neįleidžia manęs vidun. Ten liko visi mano daiktai, rūbai ir viskas, net piniginė. Jie užsibarikadavo duris. Aš Londone nieko nepažįstu. Visi mano pažįstami išvykę, juk dabar išeiginės. Aš likęs be skatiko, supranti? – Linijoje zvimbė tyla. – Jie turi sušiktus peilius, Salome, ir dar ten kažką, lyg rotveilerius ar panašiai, tad situacija tikrai gerokai pavojinga.

– Jėzau, Edi, koks košmaras. Skambinai mentams?

– Jie nieko negali padėti. Atrodo, niekas neprieštarauja supistiems įstatymams, atleisk už išsireiškimą. Ta prasme, jie lyg susitarę su seniūnija ar panašiai, pats neturiu supratimo.

– Nežinau net ką tau pasakyti. Dieve mano! Tikras siaubas.

– Jėzau, Salome, man tikrai dėl to nepatogu. Neįsivaizduoji, kaip man gėda tau skambinti. Aš čia išraudęs iki ausų. Jaučiuosi toks pažemintas. Gryna tiesa. Pačiam nemalonu prašyti, bet labai prašau susitikim šiandien?

– Na, nežinau, Edi. – Edis ėmė šniurkščioti į ragelį. – Jėzau, Salome. Aš čia baigiu išprotėti, patikėk. Man teks miegoti krantinėje ar panašioje vietoje. Tikrai atsiprašau, kad tau paskambinau, bet prie savęs turėjau tik tavo numerį, o tie banditai pasiglemžė mano telefonų knygą. Žinai juk, kad sekmadienio rytą taip sunku ką nors rasti. – Jo kūkčiojimas nusklido telefono linija, paskui jis ėmė energingai pūsti nosį.

– Liaukis, Edi, – pasakė ji, – tik nepulk panikon. Gerai? Būk geras, nustok bliauti. Na, gerai, atvažiuok čia, kur nors susitiksim. Ar žinai „Laukinių vakarų" kavinę? Ji kaip tik priešais mano namą. Prie senos bažnyčios. Susitinkam ten, nupirksiu tau pusryčius ir priešpiečius. Ir nusiramink, dėl Dievo meilės! Juk ne pasaulio pabaiga.

– Salome, aš to niekad nepamiršiu. Tu – tikras angelas, – jo balse skambėjo nuoširdus palengvėjimas.

Bažnyčios varpai mušė dvylika, kai Edis nusikapstė iki kavinės. Dešimt minučių po dviejų jis jau buvo apsirūpinęs nakvyne. Apie trečią jiedu grįžo į Salomės butą ir prie butelio vyno plepėjo apie bendravimą. Septynios minutės po penkių jis baigė pasakoti savo gyvenimo istoriją. Pusę septynių jam buvo leista pasilikti savaitę. Septynios penkiolika ji išvyko į studiją, o Edis skambino į užsienį antrą sykį, kai virš Sent Džono Vudo prospektų ir žaliuojančių parkų ėmė mušti mišparų varpai.

Voras privažiavo su Edžio lagaminais. Jam užėjus, Salomė per televiziją kaip tik pasakojo apie *acid house* vakarėlį. Voro manymu, vakarėlis atrodė kur kas smagesnis televizoriaus ekrane, nei buvo iš tikro.

– Nežinau, kas geriau, – pasakė Edis. Voras dairėsi po nežmoniškai erdvų, ištaigų butą, švilpaudamas iš nuostabos.

– Jėzau, tau visad pasiseka kur įsitrint, ką, Edi? – atsiduso jis.

– Na, taip, – atsakė Edis, – čia galiu pagyventi tik kokį mėnesį ar panašiai, tiksliau, ne ilgiau kaip šešias savaites, kol, žinai, ką nors susiveiksiu.

Edis davė Vorui Salomės vyno butelį. Už visą pagalbą, už tai, kad jį taip ilgai laikė. Edžio nuomone, Vorui viskas klosis puikiai. Jis jau pats kurį laiką jautėsi nepatogiai, kad išnaudoja jo svetingumą. Jis jau seniausiai ketino kur nors išeiti. Jam tikrai nepatinka sėdėti kam ant galvos.

– Vaje, dėkui, Edi. Tu baisiai nuoširdus, bičiuli.

– Dėl to nesijaudink, – pasakė Edis, – juk tam ir yra draugai, tiesa?

Vorui jau išeinant, Edžiui kai kas dingtelėjo į galvą:

– Klausyk, Vore, – Voras klausiamai atsisuko.

– Ką?

– Aš tik norėjau kai ko paklausti, kad jau užėjo kalba apie draugus. Norėjau paklausti apie Airiją. – Voras pasikrapštė pakaušį ir atrodė sutrikęs.

– Na, ir ką?

– Juk esi ten buvęs, tiesa? – Voras akimirką patylėjo. Apsimetė, kad dairosi po kambarį.

– Ne, nepamenu, Edi, – atsakė.

– Na, gerai. Tiesiog girdėjau gandus apie armiją ir panašiai. Jei kada norėsi apie tai pasipasakoti, žinai, kur mane rasti.

Voras patraukė pečiais. Pažvelgė Edžiui tiesiai į akis.

– Kažkoks nesusipratimas, – šyptelėjo jis. – Niekad nesu ten buvęs, Edi.

– Vadinas, jus sumaišė, – patylėjęs pasakė Edis.

– Taip, Edi, – atsakė Voras nusisukdamas. – Šiame mieste knibždėte knibžda šlykščių gandonešių. Tokia tiesa.

Įsikraustymas pas Salomę Edžiui nebuvo vien palypėjimas karjeros laipteliais.

Nuo pirmosios dienos Salomė išdėstė namų taisykles. Edis galįs pagyventi ne ilgiau kaip porą mėnesių, kol jos buto draugė išvykusi į vienišių safarį Svazilande. Jie gyvensią atskiruose kambariuose. Jinai daro jam tik paslaugą, atsižvelgdama į tai, kad Edis neturi kur eiti ir, žinoma, į tai, kad yra Dyno Byno draugas.

Dieną Edis bute karaliausiąs vienas, jei neis į darbą. Be to, jis turėtų per pusę su ja tvarkyti butą ir atlikti kitus darbus. Salomė nesamdanti jokių pagalbininkių. Ji nenorinti išpuikti. Vakarais, jeigu jai reikėtų viso buto, Edis turėtų sėdėti savo kambaryje, arba dar geriau – kur nors išeiti. Kai jos nėra namie, jis galįs pasikviesti savo grupės draugus. Bet šiame bute vartoti narkotikus draudžiama. Griežtai draudžiama. Salomei juk būtina paisyti savo reputacijos. Edis sutiko su visomis sąlygomis.

– Ei, nebus čia jokių sunkumų. Aš labai sugyvenamas, gryna tiesa. Tu nepatikėsi, kaip su manim lengva, – užtikrino jis.

Po poros savaičių ėmė atrodyti, kad jie visą gyvenimą pažįsta vienas kitą. Arba bent jau yra tikrai seniai pažįstami. Jai grįžus iš studijos, jiedu sėdėdavo iki vėlumos, ir ji vis kartojo, kad tiesiog neįtikėtina, kiek bendra jie turi. Jie sprendė tą patį kryžiažodį, klausė tų pačių grupių, nekentė tų pačių žmonių. Jie net apsimesdavo skaitę tas pačias knygas. Ir abu buvo veik vienodai ambicingi. Tai būdavo ypač ryšku, kai Salomė triuškinamai laimėdavo žodžių loto, o tai nutikdavo gana dažnai. Žaidžiant žodžių loto, Salomė būdavo ypač pagiežinga. Ji žinojo visus tuos nepaprastai bjaurius trumpus žodelyčius, kurių niekas nevartoja, tokius

apgailėtinus žodelius kaip *jogas, litis, saksas, grifas*, ir patenkinta negailestingai sviesdavo juos į lentą. Tą vakarą, kai ji surinko žodį *vamzdžiadantis* ir gavo už jį penkiasdešimt taškų, Edis suvokė, kad gyvena su intelektuale.

Salomės tėvai taip pat buvo išsiskyrę, bet tai nutiko baisiai seniai. Jos tėvas pabėgo su didžiakrūte kontroliere, kuri vieną rytą priklijavo prie jo BMW talonėlį. Tai ilga istorija. Ji ne itin mėgstanti apie tai kalbėti. Jei Edis tikrai norėtų viską sužinoti, ji galėtų jam duoti atšviestą savo biografiją, kuri šiais metais buvo atspausdinta *Cosmopolitan* žurnale. Ji gyvenusi su vaikinu pusantrų metų, bet nusprendė su juo baigti, kai sužinojo, jog jis prarado visus jos pinigus, sukišęs juos į savo bičiulio bankrutuojančią pornografijos leidybos firmą.

– Visiškas chaosas, – pasakė ji. Dabar tas jos buvusysis yra įsitraukęs į kažkokią religinę sektą, veikiančią Kornvalio saloje. Jie miega karstuose toje saloje, pasakė ji. Ganėtinai keista.

Visi kiti vaikinai, su kuriais ji paskui susipažino, buvo tokie kvailiai, kad net nesusivokdavo nusipurtyti pleiskanų nuo savo *Ray-Bans* saulės akinių.

Kartais Edis pasakodavo jai apie Marioną. Jis kalbėdavo apie ją kaip apie kažką iš senų laikų, kaip koks prasigėręs diplomuotas buhalteris, pasakojantis apie savo buvusią žmoną vienišių bare. Salomės nuomone, tai buvo rimti santykiai, bet kai Edis papasakojo apie jų seksualinį gyvenimą, kaip Mariona visąlaik norėjusi tuo užsiimti, Salomė ėmė kvatotis. Ji nelabai suprato, ko jis skundžiasi.

Edis suprato, kad niekad nesugebės Salomei paaiškinti, bet kažin kodėl jam tai buvo baisiai svarbu. Tai varė jį iš proto, bet paaiškinti nemokėjo.

– Paprasčiausiai man seksas kai ką reiškia, – pasakė jis *jausmingai*. – Juk tai nėra vien gyvuliškų aistrų malšinimas. – Salomė vėl nusikvatojo.

– Žinoma, tiek dar man aišku, – tarė ji.

Edį labiausiai erzino tai, kad kuo daugiau jis pasakojo apie Marioną, tuo labiau Salomei Mariona patiko. Jos manymu, pats laikas moterims imtis iniciatyvos sekse. Pasak jos, airės auklėjamos kaip Mergelės Marijos ir Florencijos Naitingeil[1] tarpinis variantas. Salomė pareiškė, kad Edis į moteris žvelgiąs neteisingai ir, nepaisant visų savo sapalionių apie visuotinę lygybę, jis yra toks pats šovinistas kaip ir kiti. Edžiui toks teiginys tikrai nepatiko, bet ji pasakė, kad teks susitaikyti su tuo, jog jie skirtingi.

– Seksizmas tegul eina velniop. Aš už moterų išsilaisvinimą, – tarė jis.

Salomės manymu, vyriškasis šovinizmas primena platėjančias kelnes. Jos niekad neišeis iš mados. Ji nepasitikinti vyrais, aiškinančiais, kad jie feministai. Tai tik dar vienas būdas užkalbėti dantis. Šiek tiek intelektualesnis, bet vis dėlto greitai perprantamas.

– Jie visi kalba vienu balsu, – sakė ji, – tie vyrai visi saldūs, apsiseilėję, ideologiškai pasikaustę ir taktiški. Visi jie kažkur baigė tuos pačius kursus.

Edis pareiškė, kad su Mariona jie išsiskyrė ne dėl seksistinių pažiūrų, jei Salomei įdomu. Ji atsakė, kad iš tikro nespirganti sužinoti, bet jis vis tiek jai papasakojo. Jie išsiskyrę, nes jis miegojęs su kitomis.

– Bet ji tai neteisingai supratusi, – atsiduso jis. – Noriu pasakyti, kad aš su jomis tik *miegojau*, nieko daugiau. Aš

[1] *Florence Nightingale* (1820–1910) – modernios slaugos pradininkė.

dažnai miegu su savo draugais, o tu ne? Man labai malonu su kuo nors miegoti. Nebūtinai turi būti fizinis kontaktas.

Salomė pavadino tai mielu bandymu. Bet paskui pasakė, kad jis ganėtinai kvailas. Edis negalįs viena subine užsėsti dvi kėdes. Arba jis yra kietas bičas, kaip eržilas dulkinantis viską aplink, arba džentelmenas ant balto žirgo. Jis negalįs būti tai toks, tai kitoks pagal situaciją. Salomės manymu, Edis yra seksualinis chameleonas, ir jam būtina vienąsyk apsispręsti. Bet kokiu atveju, jis turįs dar daug apie moteris išmokti.

– Esmė ta, vaikeliuk, kad geriausios iš moterų vargu ar yra tokios geros, kaip tikiesi, o prasčiausios greičiausiai niekada nebūna tokios blogos, kaip manai.

Ji vadindavo jį arba vaikeliuku, arba barbaru. Iš pradžių tai Edį tiesiog siutino.

– Nevadink taip manęs, nesu sušiktas vokietis, – raukėsi Edis.

Tačiau slenkant savaitėms Edis pamažu prie to priprato. Tuomet viskas pradėjo eiti velniop. Jam ėmė patikti tie kvaili vardai, kuriais Salomė jį šaukdavo. Vieną dieną jis sėdėjo virtuvėje ir mąstė: „Jėzau, esu suaugęs vyras, bet man nė motais, kad ji ką tik pavadino mane saldainiuku."

Jis ėmė mąstyti apie ją dienomis, kai ji būdavo išėjus. Jis ėmė įsivaizduoti Salomės veidą, jos kūno išlinkius ir jos širdingą kvatojimą. Retsykiais, pažvelgęs į ją, susirangiusią ant sofos, pliauškiančią telefonu ir glostinėjančią savo basos kojos kulną, Edis beveik verkdavo iš geismo. Jį užvaldė mintys apie tai, kaip ji pirštais persibraukia plaukus, rašo savo vardą ar blyksteli savo pavojinga šypsena.

„Kristau, Bynai, man visai prastai. Nežinau, kas su manim dedasi," – rašė jis.

Vieną vėjuotą sekmadienio popietę jiedu sėdėjo Hempsted Hyto parke, krimto bandeles ir rinkosi praeivius, kuriuos norėtų matyti tarp prisiekusiųjų teisėjų, jei būtų kaltinami žmogžudyste ir teisiami. Tai buvo mėgstamiausias Salomės žaidimas. Tačiau pagal Edžio žaidimo variantą reikėjo rinktis praeivius, su kuriais norėtum dulkintis, jei už dešimties minučių grėstų pasaulio pabaiga ir reikėtų skubiai pasirinkti. Šis žaidimas ypač pravartus, kai užstringa metro, nes padeda greičiau prastumti laiką. Salomė prunkštelėjo, springdama bandele. Tada prisidengė burną ranka ir garsiai nusikvatojo. Tą akimirką jos drėgnos mėlynos akys – tarsi išgąsdinto gyvūno – užkliuvo už Edžio. Ji pasilaikė už jo kelio, kad neišgriūtų. Edis nutilo. Jis spoksojo į ją ir jautėsi lyg krentąs į bedugnę. Salomė irgi nustojo juoktis. Ji nubraukė plaukus sau nuo akių. Tada pasilenkusi pabučiavo Edį į lūpų kamputį, ir jis visiškai pametė galvą.

„Dievas yra, – pamanė jis, jos liežuviui skinantis kelią į jo burną. – Ačiū, ačiū, ačiū, Jėzau."

Tą vakarą grįžę namo jie mylėjosi. Viskas prasidėjo svetainėje, kur jiedu voliojosi ant sofos, kol Melvinas Bregas galynėjosi su Goru Vidalu[1] „Pietinio kranto" laidoje. Salomė įsitaisė jo glėbyje, glostė jo veidą ir krūtinę. Edis ją suspaudė ir pajuto, kad ji dreba. Jiedu grabinėjo vienas kitą per drabužius, duso iš geismo ir seilėjosi, o pasipūtusi katė, trindama savo subinę į kavos staliuką, įdėmiai stebėjo juos savo geltonomis akimis. Kai pusė jos palaidinės sagų buvo atsegta, sijonas užverstas ant liemens, o Edis manė, kad tuoj sprogs iš aistros, Salomė atsitraukė ir tarė:

[1] *Gore Vidal* (g. 1925) – garsus amerikiečių rašytojas, eseistas ir dramaturgas.

– Klausyk, Edi, žinau, jog tai revoliucinis pasiūlymas, bet gal nusivilkime tuos rūbus?

– Žinoma, – atsakė jis, – ei, aš juk liberalas!

Kaip abejinga buhalterė, nusirengianti Bankoko pirtyje, Salomė atsisegiojo likusias palaidinės sagutes ir ją nusivilko. Ji labai tvarkingai sulankstė ją ir pakabino ant kėdės atkaltės. Įkišo ranką į rankinę ir ištraukė pakelį prezervatyvų. Tada atsegė aptemptų Edžio džinsų užtrauktuką ir šiek tiek pasistengusi nutraukė juos per jo *Doc Martens* kerzus.

– Kerzus pats gali nusiauti, – pasakė Salomė, – čia tau ne Teksasas. Edis kaip pamišęs krizeno, taršydamas kerzų raištelius. – Edi, tai tik šiaip pasismaginimas, gerai? – atsargiai priminė ji, nusiaudama batelius.

– Puiku, puiku, – duso Edis, – klausyk, aš jau viską pamiršau, prisiekiu.

Salomė per klubus nusitraukė sijoną, ir jiedu tirtėdami sugulė ant kilimo vien su apatiniais, jų kojos susipynė, tarpkojai trynėsi vienas į kitą, tarsi ketintų įskelti ugnį. Liesdamas jos kūną Edis tiesiog salo. Salomė gulėjo ant jo, šlaunimis apglėbusi jo kojas, o jos ilgi plaukai krito jam ant veido. Nusitraukdama kelnaites, ji kvatojosi. Ji kvepėjo vynu. Paskui Edį taip stipriai pabučiavo, kad tas vos neužduso. Salomė nutraukė jam marškinėlius per galvą. Jam pasisekė atsegti jos liemenuką. Edis lietė jos krūtis, veidą ir plokščią pilvą. Krimstelėjo į petį. Salomė lupte nulupo jo šeimynines trumpikes ir lyžtelėjo jam bambą. Edis bučiavo jos pilvą ir kyštelėjo liežuvį tarp šlaunų. Salomė sėdėjo atsilošusi, užmetusi kojas jam ant pečių. Rankomis suspaudė jo skustos galvos šonus.

Ir kelias minutes Edis tegirdėjo Salomės aikčiojimus, Goro Vidalo sarkastišką kalbą per televizorių apie Ronaldą

Reiganą bei Melvino Brego „taip, taip, suprantu" kas kelis sakinius.

Kai ji baigė, Edis pažvelgė jai į veidą, stengdamasis atrodyti susižavėjęs. Bet Salomė krizeno lyg prasikaltusi, ranka prisidengusi lūpas.

– Dar niekad nesimylėjau su skiautere, – tarė ji. – Tavo galva iš ten atrodo kaip cukraus vata ant pagaliuko.

– Cha cha cha, – lūžo Edis, bandydamas atspėti, ar tai komplimentas ar ne. Jis atsiklaupė ant kelių ir užsimovė prezervatyvą.

Salomė atsitraukė ir pasakė kai ką sumaniusi. Ji norėtų mylėtis vonioje. Kurį laiką jie slidinėjo po dušą, kol baigėsi karštas vanduo ir sušlapusi Edžio skiauterė nukaro šiam ant akių. Paskui, abu muiluoti ir prakaituoti, jiedu pasimylėjo koridoriuje ant kilimo. Paskui ant laiptų ir darbo kambaryje, atsirėmę į milžinišką stalą, blaškydamiesi tarp Salomės fakso aparato ir begriūnančios stirtos Vyriausybės ataskaitų apie žiniasklaidos sektoriaus, kurį Vyriausybė nustojo kontroliuoti, ateitį.

Jie liovėsi po dviejų valandų ir trijų sargių visiškai nuogi virtuvėje, įsirėmę į šaldytuvą. Ant jo prilipdyti kivių formos magnetukai įsispaudė Salomei į nugarą, kol kojomis ji buvo surakinusi Edžio subinę ir staugė kartu su nacionaliniu himnu, griaudėjančiu per televizorių.

Vėliau juodu tysojo ant grindų tamsoje ir klausėsi lietaus, per radiją grojo džiazą, ir Edis mėgino atgaivinti nutirpusį žandikaulį.

– Na, ir kaip tau patiko? – pasiteiravo jis po kelių minučių.

– Oi, manyčiau visai neblogai, – nusižiovavo Salomė. Blogiausia, kad ji žvilgtelėjo į jį taip, tarsi būtų jo gailėjusi. – Juokauju, man tikrai patiko.

– Patiko? Nuostabu!

– O ką turiu sakyti? Kad pasaulis apsivertė ar panašiai? Edi, ko tu nori? Pranešimo *The Times* laikraštyje?

– Salome, – karktelėjo Edis, – man atrodo, aš tave įsimylėjau. – Ji liūdnai šyptelėjo ir palietė jo skruostą.

– Nebūk kvailas, Edi. Negadink visko.

– Jėzau, ką tai gadina? Ar mylėtis su tuo, kuris tave myli, tau netinka?

– Ne visai taip, barbare, bet dažniausiai. – Ji atsistojo, įsipylė stiklinę vandens ir užkaitė virdulį.

– Jėzau, aš tikrai nesuprantu moterų.

– Rimtai? Tai gal per daug ir nesistenk, – pasiūlė Salomė.

Po to vakaro jie dar kokius tris ar keturis sykius mylėjosi jo lovoje, bet niekada josios. Po to pirmo vakaro jie mylėdavosi taip profesionaliai, efektingai, net akrobatiškai, bet niekada nebuvo taip pat šaunu. Kai Edis pabusdavo, Salomė beveik visada būdavo išėjusi miegoti į savo kambarį. Iš pradžių tai ne itin jį jaudino. Širdies gilumoje jam net palengvėdavo. Edžiui buvo neįprasta atsibusti greta merginos, kurią kasdien matė per televizorių. Kažkodėl jam tai atrodė šventvagiška.

Bet paskui Salomė ėmė susitikinėti su kitais vyrais. Edis kartais susitikdavo su jais per pusryčius ir, kai Salomė nematydavo, išmaniai postringaudavo apie Nyčę, mėgindamas išvesti juos iš kantrybės. Salomei labiausiai patiko tokie „stiprūs, ramūs tipai". Iš tikrųjų tai buvo menko protelio vyrukai plokščiomis galvomis ir milžiniškais speniais, kurie išsikišdavo pro jų džinsinius marškinius.

– Nesuprantu, ką tu juose įžvelgi, – zyzė Edis. – Tikrai nesuprantu.

– Jie turi užslėptų talentų, Edi, – reikšmingai atsakydavo Salomė.

Edis ėmė mąstyti apie ją *visąlaik*. Rašė jai ilgus aistringus laiškus, bet nedrįso jų siųsti. Prasimanydavo dingsčių paskambinti jai į darbą. Nubusdavo vidury nakties ir gulėdavo džiūstančia burna, degančiais skruostais, ir kiekvienas raumenėlis drebėdavo vien nuo minties apie jos liauną baltą kūną. Vieną rytą jis nubudo ir per radiją išgirdo dejuojantį Džoną Li Hukerį[1]: „Mažule, aš šliaužiosiu po tavo kojom". Edis užsimerkė, sunkiai nurijo seiles, niūriai nužvelgė savo styrančią varpą ir pamanė: „Jėzau, Džonai Li, kad *man* tokias problemas!"

Vieną rugsėjo popietę Edis nusprendė, kad jau pakaks. Jis visą naktį klausėsi, priglaudęs ausį prie sienos, o visą rytą lygino kažkokio bičo marškinius. Jis įžygiavo į jos darbo kambarį, nusirišo prijuostę ir išdrožė Salomei, kad ją myli.

– Salome, tai gryna tiesa. Dar niekam nesu to sakęs per visą gyvenimą, – pareiškė jis. Salomė pakėlė akis nuo savo automatinės spausdinimo mašinėlės, giliai atsiduso ir nusiėmė akinius.

– Edi, tu pažįsti mane tik šešias savaites. Neskubink manęs.

– O kaip mudu? Juk tą sekmadienio vakarą buvo taip gerai.

– Na, ir kas? Jei manai, kad vien todėl, jog šiek tiek pažaidėm oralinį ledo ritulį, dabar jau esu tavo, tai baisiausiai klysti, – pasakė ji.

– Oralinį ledo ritulį? – sužviegė Edis. – Aš su tavim išdarinėjau tokius dalykėlius, nuo kurių būtų sutąsę patį Kaligulą!

[1] *John Lee Hooker* (1917–2001) – garsus Amerikos bliuzo dainininkas ir gitaristas

– Na, tai ne mano kaltė, – tarė ji. – Jei tu toks nesubrendęs, kad negali tvardytis, tai, vaikeli, man vienodai.

– Tu velniškai nepriklausoma, – pratrūko jis. – Tau nieko nereikia. – Salomė sukryžiavo rankas ir pamėgino švilpauti „Vienišojo raitelio" melodiją. Tada pažvelgė į jį.

– Jau viskas? – pasiteiravo.

– Viskas. Bet kalbėk toliau, nes esi labai subrendusi.

Salomė paaiškino, kad Edis jai patinka, bet ji nenorinti nieko rimta, ir vos tik pajutusi, kad santykiai ima rimtėti, ji atsikrato žmogaus. Praktiškai tai reiškia, kad Edis netrukus turės susikrauti savo kuprinę ir miegoti krantinėje.

– Nuostabu, jei aš tau tokia našta, – pasipūtė jis.

– Aš kol kas tave tik perspėju, – riktelėjo Salomė. – Tik nesidėk sušiktu kankiniu, Edi. – Paskui ji susiėmė galvą rankomis. Salomė ėmė kalbėti labai lėtai. Ji paaiškino, kad jis jai netrukdo ir gali gyventi, kol susiras kitą vietą, bet, jos manymu, jie negyvena kartu tikrąja to žodžio prasme, o tik gyvena kartu viename bute. Naudojasi tomis pačiomis patalpomis. – Taip ir susitariam arba skiriamės, – gūžtelėjo pečiais. Edis toliau ją mygė. Jis norįs žinoti, kokie jų santykiai. Salomė atsiduso. – Tu vėl pradedi. Kodėl būtina viską aiškiai apibrėžti?

– Kokie čia apibrėžimai? – sušuko Edis. – Jėzau, aš užduodu paprastą klausimą, ir staiga pasirodo, kad esu Kambodžos diktatorius! – Salomė ėmė gana grėsmingai barbenti tušinuku į puodelio kraštą. Ji pasakė, kad Edis elgiasi per daug agresyviai. Edis nukreipė smilių jai į veidą. – Aš visai nesielgiu agresyviai, – lėtai išrėkė jis. Salomė pažvelgė jam į akis ir leido sau nusišypsoti.

– Gal tiesiog pažiūrėkime, kas bus? – kantriai pasiūlė ji. Edis papurtė galvą, jam reikia atsakymo. Jis nutaisė ge-

riausiai ištobulintą nepatenkintą veido išraišką. Salomė atsakė, kad, jos manymu, jie yra geri draugai, kurie kartais užsiima seksu. Ir viskas. – *C'est tout*, barbare, – šyptelėjo ji. Visiems suteikta laisvė. Jie abu galį susitikinėti su kuo tik panorėję. Ji bijanti įsipareigojimų, papriekaištavo Edis. Juk visą gyvenimą nelakstys nuo vieno prie kito. O kodėl gi ne, atkirto Salomė. – Šiaip ar taip, – šypsojosi ji, – aš neketinu su tavimi ginčytis, Edi. Aš iš principo niekada nesiginčiju su žmonėmis, su kuriais miegojau.

Jis nuėjo toliau šveisti virtuvės grindų.

Vieną vakarą netrukus po to pokalbio per repeticiją Klintas atrodė kažko susinervinęs. Jis nugrybaudavo grodamas akordus ir reikšmingai žvalgėsi pro langą. Kai atėjo metas eiti namo, jis paprašė Edžio palūkėti. Aludėje jis pareiškė norįs kažką pasakyti. Jis visai nenorįs kištis, bet prieš porą dienų buvo viename koncerte *George Robey* rūmuose ir norėtų Edžiui pasakyti porą naujienų.

Jis matė Marioną. Ji sėdėjo pačiame *George Robey* salės gale su savo draugėmis, atrodė klaikokai, buvo girtutėlė, isteriška ir visai nesigaudė. Klintui priėjus su ja pakalbėti, ji jo nepažino.

– Edi, ji baisiai atrodė, – kalbėjo jis. – Bičiuli, turiu tau būtinai tai pasakyti, jai išties blogai. – Mariona buvusi su kažkokiais atgrasiais tipais, kurie tiesiog lipo ant jos. Edis gurkštelėjo alaus.

– Ar ji buvo prislėgta? – pasiteiravo jis. Ne, ne tiek prislėgta, kiek visiškai girta, atsakė Klintas. Kam Klintas jam visa tai pasakojąs, paklausė Edis. Tai daugiau ne jo reikalas ir tuo labiau ne Klinto. – Nuo to laiko nutekėjo daug vandens, – pareiškė jis. Klintas nenorėjęs jo skaudinti, bet manęs, kad Edžiui tai būtina žinoti. Edis atrėžė, kad meilės

reikaluose ir taip dabar turįs visokių sunkumų, tad Klintas numojo ranka.

Likusią vakaro dalį jie apkalbinėjo Džeiką ir tyčiojosi iš Endžio. Tačiau Edis buvo apsėstas kitų minčių ir kuo daugiau gėrė, tuo labiau jį tai nervino. Verčiau jau Klintas nebūtų prasitaręs apie Marioną. „Kam tie blogi prisiminimai," – mąstė jis, kūprindamas namo per lietų.

Kad ir kiek Edis stengėsi, Salomė toliau jo vengė. Jį tiesiog iš proto varė tai, kad ji bando nuo jo išsisukti. Vieną vakarą, kai jis mėgino atkreipti jos dėmesį, spoksodamas Piterio Grynavėjaus filmą, ji išjungė televizorių ir atsiduso:

– Gerai, Edi. Paklausiu tavęs, kas yra. Juk tu to norėjai, tiesa?

– Nežinau, kas man yra, – ėmė verkšlenti Edis, – tik noriu, kad tai liautųsi. – Jis užsidengė rankomis veidą ir pabandė išspausti ašarą.

Bet Salomės tas neveikė. Guosti iš meilės dūsaujančius kavalierius nebuvo jos hobis.

– Blogiausia, Edi, kad draugų tau nereikia. Tu tiesiog ieškai, kas rankiotų iš vonios tavo tarpkojo plaukus, o aš šiam vaidmeniui netinku.

Toks grubumas jai netinkąs, pasakė Edis. Ji atrėžė einanti miegoti.

Edis suprato, kad tai ilgai netruks. Po savaitės kitos gali grįžti Salomės buto draugė, ir jis privalės išsikraustyti. Naktimis jį apimdavo skausmingas jausmas, kad viskas slysta jam iš rankų ir dingsta. Edis pamėgino sukurti dainą apie meilę be atsako, bet nieko neišėjo. Jis brązgino liūdnus, paslaptingus minorinius akordus, vildamasis, kad iš tamsiųjų jo minčių užkaborių pasigirs koks atgarsis, bet veltui. Jam taip beviltiškai nesiseka – kai tik sutinka išties

patinkančią merginą, nesugeba jos užkariauti. Tačiau, kad ir kiek stengėsi, sudėti dainos neįstengė. Be to, su Salomės vardu niekas nesirimavo. Tik „balionas". Net jos vardas susimokęs prieš jį. Beviltiškas atvejis.

Spalio pradžioje Salomė grįžo namo apsisprendusi. Kai ji tai pranešė, Edis pamanė, kad dabar išmes jį lauk. Bet, pasirodo, kol kas ne, ji nusprendusi ką kita.

„Meno atakoje" bus surengtas grupių konkursas, kuriame pasirodys ir gyvai pagros aštuonios naujos grupės, o žiūrovai skambins ir balsuos. Ji įkišo *The Diehards* į tą konkursą. Iš pradžių Edis nepritarė. Jo manymu, grupė dar nėra tam pasirengusi. Bet Salomė atkakliai laikėsi savo. Jai tekę gerokai pasistengti, kad juos įkištų, tai nebuvę lengva. Kai Edis pareiškė, kad jam būtina suskambinti visiems grupės draugams ir su jais pasitarti, ji pranešė, kad tai jau atlikusi.

– Visi mano, kad tai puiki galimybė, – informavo ji. Ji taip pat paskambinusi Džeikui, ir šis vos neišgriuvo iš koto, kai sužinojo apie tokią šaunią progą. – Nagi, Edi, tai bus tikrai smagu, – šypsojosi ji.

Pasirodė, kad tai išties smagu. *The Diehards* atvyko ketvirtą dienos, prisiliuobė tekilos svečių kambaryje, laiku išsiblaivė, kad spėtų patikrinti garsą ir kuo puikiausiai pasirodė, stulbinančiai šauniai atlikdami dainą „Kieno tu šuo?". Dainos pabaigoje Voras perdūrė lazdele tamtamą ir vėliau mėgino visus įtikinti, kad tai padarė tyčia, nes dievina Keitą Muną[1]. Džeikas visą vakarą kimšo ir kimšo kiek įmanoma rūkytą lašišą ir bandė pakabinti leidybos asistentę, nemalonią išblyškusią damą, apsivilkusią juodai ir kalbančią taip, tarsi į burną būtų prisigrūdusi stiklo rutuliukų.

[1] *Keith Moon* (1946–1978) – roko grupės *The Who* būgnininkas.

The Diehards surinko du šimtus balsų ir atsidūrė priešpaskutinėje vietoje. Konkursą laimėjo merginų grupė, grojanti feministinį sunkųjį metalą. Paskutinėje vietoje liko stambus vaikinas, nubertas žvėriškais spuogais ir tratinantis ritmo mašiną.

Kitą rytą Edžiui paskambino režisierius ir pasakė galutinius balsavimo rezultatus.

– Pankų laikai praėjo, – sušveplavo jis, – gal pradėkit groti naująją kantri muziką ar panašiai?

– Mes nekuriame dainų apie supistas avis, – atšovė Edis.

Režisierius pasiteiravo, ar Edis turįs galvoje dainas apie „supistas avis" ir vartoja keiksmažodį, ar kokį „avių dulkinimą" ir vartoja veiksmažodį? Edis liepė jam susikišti tas avis į subinę. Režisierius pasipiktino, pasiūlė Edžiui ir toliau taip varyt ir numetė ragelį. Akimirką Edis suvokė, kodėl įsiutusios roko žvaigždės švaisto televizorius pro langą. Jis paskambino režisieriui, norėdamas atsiprašyti, bet sekretorė pranešė, kad šis išėjęs į susirinkimą. Tada jis mėgino prisiskambinti Džeikui. Džeikas buvo išlėkęs į kažkokį pasilinksminimą. Ta pati sušikta žinutė „Šėlti yra tiesiog jėga!" jau pusę metų sukosi jo atsakiklyje.

Paskambino Salomė ir išbarė jį už bjaurų elgesį. Jis ir jai liepė susikišti viską į subinę.

– Juk sakiau tau, kad mes nepasirengę, – užbliovė jis. – Nereikėjo tavęs klausyti! – Salomė pasakė, kad apie tai jie dar pasikalbės. – Manęs čia nebus. Kai grįši, būsiu dingęs, – tariant paskutinius žodžius, linijoje pasigirdo pypsėjimas.

Salomei rytą išėjus, Edis įsliūkino į jos kambarį ir perkniso jos daiktus, nežinodamas, ko ieško. Jis įlindo į jos rūbų spintą – ten kvepėjo kaip parfumerijos krautuvėje. No-

rėjo nutraukti nuo pakabų jos sukneles, sudraskyti jas į skutelius ir išdraikyti po visą butą kaip konfeti. Jis troško rasti arklį, nukirsti jam galvą ir pakišti ją po Salomės apklotais. Jis netvėrė kailyje, kaip norėjo paskambinti į Irano ambasadą ir pranešti, kad žino Salmano Rušdžio adresą. Bet nieko panašaus nepadarė.

Jis sėdinėjo po butą porą valandų, žiūrėdamas televizorių. Tada nuslinko į virtuvę, iš spintelių ištraukė visas taures ir išplovė jas iš pradžių karštu vandeniu, paskui šaltu, o tada šluostė jas, kol tos ėmė spengti. Tačiau geriau nepasijuto. Į jo smegenis skverbėsi pyktis. Jau beveik visos taurės buvo išrikiuotos ant grotelių, kai paskutinė išsprūdo iš šlapių pirštų ant grindų ir pažiro milijonais šukių. Edis išsižiojo ir sustaugė. Vožė galvą į šaldytuvą, spyrė į virtuvės duris. Kaip karatistas trenkė per indaplovę. Atvėrė virtuvės langą ir vieną po kitos ėmė mėtyti švarias ir tviskančias taures žemyn ant šuns, apgailėtino mažo pudelio Kudliaus. Jį taip praminė maža apgailėtina jo šeimininkė, aristokratiška poniutė, mėlynai dažytais plaukais, dažniau vaikščiojanti iškėlusi galvą nei pakelianti unitazo dangtį.

Vėliau, kai Edis užrašinėjo adresus ant vokų su demonstracine juosta, paskambino Frenkas pasveikinti jo dėl pasirodymo per televizorių. Frenkui nerūpi viešoji nuomonė, jis tiesiog didžiuojasi Edžiu ir tiek. Tai ir yra gera naujiena.

– Tu atrodei stulbinamai, – pasakė jis. Edį tas šiek tiek pralinksmino.

Tačiau yra ir prastų naujienų. Dyną Byną paguldė į ligoninę Džervio gatvėje gydytis hepatito B. Patricija tai sužinojo aludėje.

– Juk žinai, kaip šiame mažame miestuke sklinda gandai, – tarė Frenkas.

Edis klausė Frenko ir nieko nejautė. Visai nesistebėjo. Nesibaisėjo. Jis toliau adresavo vokus Frenkui kalbant. Įspraudė ragelį tarp smakro ir peties ir vis rašė.

Frenkas aiškino nežinojęs, kad Bynas įjunkęs į narkotikus. Jis mėgino kalbėti su gailesčiu, bet Edis jo balse girdėjo tik nusivylimą. Greičiausiai Bynas naudojo nešvarią adatą.

– Verčiau jau grįžtum, – ragino Frenkas. – Jis tikrai prastai jaučiasi. – Edis atsakė dabar atvykti negalįs. Paprasčiausiai neturįs laiko.

– Jis ir seniau yra prisidirbęs, bet viskas bus gerai, patikėk, tas bičas gimęs po laiminga žvaigžde, – kalbėjo Edis. Tėvas pasakė tikįs, jog Edis neklysta. Edis atsakė, kad jam jau bloga nuo viso šito. Juk iš draugų tikiesi, kad jie patys savimi pasirūpins. Bynas nėra jo vaikas. Jei jis manąs, kad žmonės viską mes ir atlėks jo guosti, tai jis klysta. – Tas tipas tiek visiems priskiedęs, kad negali juo tikėti, – užbaigė Edis.

– Edi, – griežtai pertraukė Frenkas, – aš viliuosi, tu nesi įsitraukęs į visą tą reikalą. Į narkotikų liūną? – Edis tai paneigė. Frenkas neturįs nieko prieš keletą žolės suktinių. Jis žino, kad visi pučia, bet rimtesni dalykai niekur nenuveda. Edis užtikrino jį, kad visiškai nėra ko jaudintis. – Na, tai puiku, – palengvėjo Frenkui.

– Kam man tie narkotikai? – atkakliai tvirtino Edis. – Aš tiesiog kitoks. Man net gėda, kad tu taip galėjai pamanyti.

– Najau, Edi, – atsiduso Frenkas. – Nelįsk į tą sumautą reikalą, sūneli.

Salomė grįžo, bet ginčo jam nepriminė, kol Edis pats ėmė apie tai metaforiškai kalbėti, jiems valgant lazaniją. Ji pakėlė akis nuo knygos, gulinčios prie lėkštės.

– Na, nusiraminome? – sarkastiškai pasiteiravo ji, kilstelėdama antakius beveik iki plaukų. Edis pareiškė apgailestaująs. Paaiškino, kad visa tai dėl spaudimo. Salomė atrėžė, kad spaudimą patiria visi, ir vėl įniko į knygą. Ji pasiūlė jam pasėdėti lauke, jei jį vargina spaudimas. Edžio dėka ji sudirbo santykius su režisieriumi. Edžiui tai tikrai į gera neišeis. Ji jam paslaugų daugiau nedarysianti.

– Nieko sau paslauga, – užstaugė Edis. – Sušikta paslaugėlė.

Ji vis kartojo neketinanti ginčytis.

– Žinau, kad trokšti, jog imčiau ginčytis, bet aš to nedarysiu ir tiek, – atsiduso ji. Jos ramybė tiesiog siutino. Edis ėmė lankstyti stalo įrankius.

– Tau tai labai būdinga! – kvyktelėjo jis. – Tu taip šauniai tvardaisi, Salome! – Ji atrėžė, kad dar nėra sutikusi žmogaus, vartojančio žodį „tvardytis" kaip įžeidimą.

– Tai daug apie tave pasako, Edi, – nusišypsojo ji.

Kol jie ginčijosi, ar ginčytis, suskambo telefonas. Nė vienas nėjo atsiliepti. Salomė labai ramiai sėdėjo prie stalo ir pirštais masažavosi smilkinius. Iš atsakiklio prieškambaryje pasigirdo džeržgiantis Džeiko balsas.

– Edi, vyruti, nešk savo subinę pas mane, kai tik pargrįši, – duso Džeikas. – Bet tiktai kuo skubiau, supranti, ką noriu pasakyti? Tau ir tavo vaikinams turiu gerų naujienų. Viskas pagaliau ėmė suktis, vaikeliuk. Jėzau! Tik vienas dalykas. Man reikia šešių šimtų svarų, Edi. Man nusispjaut, iš kur tu juos ištrauksi, skolinkis, daryk ką nori, parduok savo subinę, bet kitą savaitę aš juos grąžinsiu. Nepamiršk pinigų. Jėzau, kaip nekenčiu tų traškančių aparatų!

Edis Salomei nieko nesakė. Jis išsliūkino iš virtuvės ir uždarė duris. Kai perskambino Džeikui, atsiliepė šio atsa-

kiklis. Jis padėjo ragelį ir vėl susuko numerį. „Šėlti yra tiesiog jėga!". Edis ėmė rėkti.

– Džeikai, – staugė jis, – pakelk tą sušiktą ragelį!! – Nieko neatsitiko. „Šėlti yra tiesiog jėga!" – žagsėjo žinutė. Edis vožė ragelį, ir telefonas dzingtelėjo. – Jėzau, kurią nors dieną aš tą suskį užmušiu.

Kai grįžo virtuvėn, Salomė malė kavą tokiu aparatuku, nuo kurio skleidžiamo garso ima mausti visus dantis.

Ji parodė į savo banko kortelę ant stalo. Išjungė kavamalę ir pasiūlė pasinaudoti jos automobiliu.

Edis atrėžė, kad jam nieko nereikia, daugiau jokių paslaugėlių ir išvis šiandien jis oficialiai išsikrausto. Bet tai ne paslaugėlė, o paskola, patikslino Salomė. O jei nori išsikelti, puiku, tik iš pradžių reikėtų šiek tiek apsiraminti. Ji įbruko kortelę jam į ranką.

– Tiesiog noriu parodyti, jog nesu prieš tave nusiteikusi, Edi, – pasakė ji. – Gal kaip meilužiai mes ir esam tikra katastrofa, bet vis dar norėčiau būti tavo draugė. – Ji laikė Edžio ranką, ir šis pajuto, kaip pyktis atslūgo. – Nenukabink nosies, Edi, – šypsojosi ji, glostydama įraudusį jo veidą, – tavo ateitis tavo paties rankose, ir metas nustoti visus kaltinti. – Jis atsakė, kad iš banko kortelės bus mažai naudos be PIN kodo.

– Didelė meilė neaplenkia nei vyrų, – ji šyptelėjo, – nei moterų. – Ji užrašė kodą ant geltono lipnaus popieriuko ir labai atsargiai užklijavo jį Edžiui ant nuskustos ir pašiurpusios galvos šono.

Džeiko butukas su sodu Blekhete pasirodė esąs rūsys aptriušusiame Viktorijos stiliaus name netoli Pekhemo. Vaikigaliai spoksojo Edžiui išlipant iš geltono Salomės „Citroën 2CV" automobilio. Atrodė, kad tai maži kieti chuliganėliai.

Nusileidus laiptais žemyn, po įskilusiu skambučiu buvo priklijuotas rudas vokas su užrašu „Motorvatin' Productions. Tarptautiniai rokenrolo namai". Džeikas duris atidarė apsisiautęs ryškiai raudonu japonišku kimono, ant kurio puikavosi įtartinos dėmės. Jis pamosikavo stikline pieno.

– Čia ganėtinai pavojingas rajonas, tiesa? – pasisveikino Edis.

– Aha, bet visai nieko, kai pripranti, – atsakė Džeikas.

– Kur tavo automobilis?

– Supisti perpardavėjai, – spjovė Džeikas. – Atėjo ir išsivežė mano mažulę. Jie nieko nesupranta, Edi. Aš juk turiu babkių, tik iškilo šiokių tokių buhalterinių nesklandumų, supranti? Man tiek reikia planuoti į priekį, kad aš dažnai susimaišau.

Edis nusikvatojo. Jis paklausė Džeiko, ar Salomės automobilis ten saugus. Džeikas patikino jį, kad visi vaikigaliai jį pažįsta. Jis išsvirduliavo laiptais į gatvę.

– Ei, vaikiščiai, nekiškit nagų prie to mašiniuko, aišku? Aš čia kaip koks suknistas žiurkių fleitininkas, – sukrizeno jis, – gryna tiesa. Didysis sušikto Pekhemo fleitininkas.

Edis pasiteiravo, kokios tos gerosios naujienos. Džeikas paklausė, ar jis atsinešė pinigus.

Jiedu nuėjo į mažulytį kambariuką su langu į gatvę, kuriame jaukiai maišėsi surūgusio pieno ir acto kvapai. Džeikas pačiupo savo trumpikes nuo sudaužyto kavos staliuko ir švystelėjo jas ant senamadiškos persirengimo pertvaros kampe. Jo akys buvo išplėstos ir susijaudinusios. Džeikas priminė mažą storą berniuką, kurį ką tik pirmąsyk atrinko į krepšinio komandą.

– Edi, – sukarkė jis, – aš taip dėl tavęs džiaugiuosi. – Jis pastvėrė Edžio ranką ir ėmė kaip pamišęs ją kratyti. – Tai „Melody Maker", – tarė jis. – Jie nori įtraukti „Kieno

tu šuo?“ į lanksčią plokštelę, kurią nemokamai platins kartu su kalėdiniu numeriu. Juk tai pašėlusiai nuostabi galimybė! Ar taip nemanai?

Be acto dvoko kambaryje dvelkė ir pigiu, saldžiu, vystančių gėlių kvapo odekolonu po skutimosi. Drėgną įtrūkusią sieną dengė išblukęs plakatas su klykiančiu Litl Ričardu, koja daužančiu pianiną. Prie lango tupėjo apsilaupęs televizorius, vietoj antenos į jį buvo įsmeigta pakaba. Viršuje prie lubų nuo rudos sienos luposi gelėti tapetai. Visur pūpsojo kažkokie paslaptingi juodi maišai. Ant grindų tysojo nešvarių rūbų krūva. Atrodo, kiekviename kampe mėtėsi pageltusių laikraščių ryšuliai, surišti virvelėmis. Tik viename kampe jų nebuvo.

Tolimiausiame kampe nuo durų puikavosi masyvus muzikinis centras: aptakus, juodas ir blizgantis, su daugiau mygtukų nei *Concorde* lėktuvo valdymo pulte. Priekyje mirkčiojo mažytės lemputės. Kolonėlės, pritvirtintos prie sienų, buvo nežmoniškai didelės ir kažkokios iškrypėliškos. Jos atrodė gyvos: sau tyliai pulsavo kampe ir, rodos, spoksojo į Edį, skleisdamos grėsmingą ramybę. Tas centras atrodė brangesnis už visus kambario daiktus kartu sudėjus. Turbūt ir buvo brangesnis, bet Džeikas prasitarė, kad nusipirko jį didmenine kaina.

– Štai mano būtiniausias daiktas, Edi, – nusijuokė jis. – Jei mane kada išmestų į negyvenamą salą, pasiimčiau šį vienintelį dalyką. Džeikas išdidžiai stovėjo, užmetęs ranką ant padūmavusio stiklo kasetės dėklo, ir visas švytėjo, lyg ketintų fotografuotis. Tada pūstelėjo sau į rankovę ir nuvalė vietą, prie kurios lietėsi ranka. – Šiaip ar taip, argi ne puikios naujienos?

Edis linktelėjo galvą, tik veido išraiška jį išdavė. Bet galiausiai ir jis užsikrėtė neapsakomu Džeiko entuziazmu.

Jis prisipažino tikėjęsis, kad su jais pasirašys kontraktą dėl albumo. Džeikas pyktelėjo. Jo manymu, tai tiesiog dar vienas karjeros laiptelis.

– Kas dar ten bus? – paklausė Edis. – Turiu omeny, plokštelėje...

– Pora kitų nežinomų grupių, tai yra, atsiprašau, Edi, bet į tą plokštelę sudės kylančias žvaigždes ir panašiai.

– Ką? – atkakliai teiravosi Edis.

– Kažkoks *thrash-metal* ansamblis *Skausminga mirtis* ar kažkas tokio. – Džeikas užvertė akis į lubas, skaičiuodamas savo storais pirštais. – Paskui ten jūs, dar *Džimis Žaibas ir hipiški pakaitalai*, *Sekso daikčiukai*, hm, kas gi ten dar, ak, taip, *Keturios apokaliptinės šliundros*, kurios įrašys gabalą „Dulkink Tečer", ir dar pora. Na, žinai, smulkios žuvys. Be jokios abejonės, tu pats geriausias iš viso to šlamšto. – Iš virtuvės gedulingai ėmė švilpti virdulys.

– Jie nori pavadinti plokštelę „Jaunieji pretendentai", – pridūrė jis. – Maždaug, grupės, turinčios daugiausia perspektyvų dešimtame dešimtmety. – Jis vėl nudžiugo. – Tai tu, Edi! – tarė jis, švelniai kumšteldamas Edį į petį. – Tai tu, bičiuli!

Edis paklausė, ar yra kokie popieriai. Džeikas atsakė, jog kol kas ne, bet rytoj ryte pirmiausia bus pasirašyta sutartis. Jam būtinai reikia šešių šimtų svarų, nes dainą reikia tinkamai įrašyti. Jis jau užsakė *Roundhouse* studiją. Jis pats pasirūpins įrašymu, kad būtų kuo mažiau išlaidų. Jis jau paskambino *The Sax Machine*, jie taip pat atvyksta ir gros nemokamai. Pagal susitarimą, išleidus plokštelę, *Melody Maker* kompensuos visas išlaidas. Edis pliaukštelėjo pundelį banknotų jam į delną.

– Džeikai, pasistenk mūsų neišdurti, – Džeikas atrodė įsižeidęs. Jis padėjo virdulį ir paėmė telefoną.

– Paskambink jiems, paskambink dabar, – paragino jis.

Edis atkirto:

– Atšok, Džeikai, – ir nusikvatojo.

Džeikas atsakė:

– Ne. Tu atšok, Edi Virago. Nagi, aš nuo kojų nusivarau dėl jūsų, vyrukai, o tu šitaip man atsidėkoji? Na, skambink dabar, na! – Edis atsiprašė.

– Na, tiek to. Noriu tau kai ką pasakyti, – dusdamas tarė Džeikas. – Edi, tu tikras šūdžius. – Edis mėgino paaiškinti, kad nėra toks jau nedėkingas. Džeikas įtūžęs ėmė rūkyti.

– Dėkingumas?! – tyčiojosi jis. – Tu net nežinai, ką tas sumautas žodis reiškia! – jis smarkiai įtraukė ir ėmė kosėti dūmais per visą kambarį. Edis padėjo pinigus ant Džeiko stalelio. – Pasiimk juos! – sukliko Džeikas. – Na, imk juos, nedėkingas parše, ir paaiškink visai grupei, kad vienas iš pačių populiariausių muzikos žurnalų, diktuojančių madas visoje suknistoje šalyje, yra per prastas ponui Edžiui sušiktam Hendriksui visiškam mulkiui Virago! – Edis darsyk atsiprašė.

Džeikas nusliūkino į virtuvę ir užtrenkė duris. Po penkių sekundžių grįžo. Nulenkė galvą ir atsiprašė. Pirštais užsidengė savo nutukusį veidą.

– „Atleisk", atrodo, yra pats sunkiausias žodis, – pasakė jis. Jis tiesiog baisiai susijaudinęs. Ir jaudulys kalė jam į galvą.

– Raminkis, Džeikai, – pasakė Edis. – Aš tikrai žvėriškai džiaugiuosi.

Susėdę Džeiko virtuvėje jiedu pasikalbėjo ir įpūtė.

Kiekvieną virtuvės sienos lopelį dengė roko žvaigždžių nuotraukos su autografais. Bobas Geldofas. Sidas Viciou-

sas. Morisas. O pačiame viduryje puikavosi nuotrauka, kurioje Džeikas buvo apglėbęs kailiniuotą ir sumišusį Džoną Lenoną. Ten buvo užrašyta: „Apsimetėliui Džeikui su meile nuo apgaviko Džono. Niujorkas, 1975". Džeikas paaiškino, kad tuo metu buvo apsipūtęs iki sąmonės netekimo.

– Lenonas... – tarė jis liūdnai. – Kokia netektis, bičiuli, kokia netektis...

Jiedu ėmė kalbėtis apie ateitį. Dabar tai jau viskas pajudės, aiškino Džeikas. Pasirodžius plokštelei viskas ims vykti žaibiškai. Sudarinės sandėrius, koncertuos po visą pasaulį, dalys interviu, gaus pasiūlymų pasirodyti per televiziją. Džeiko manymu, jų laukia tik kelias į žvaigždes. Edis ir jo bičiuliai stovi ant didingos sėkmės slenksčio. Kažko pasiekti šiame versle tolygu pastatyti namą, teigė jis. Tam būtinas tvirtas pagrindas ir – oplia – jis jau čia.

Kai sutemo, Džeikas perlaužė paskutines ekstazio tabletes, kurias laikė Kalėdoms. Paprastai jis į visa tai nesivelia, bet, ei, juk šiandien yra pergalės diena!

– Kokios pergalės? – paklausė Edis.

– Žmonijos, – atrėžė Džeikas ir ėmė kikenti. Išeidamas atnešti alaus, Džeikas liepė Edžiui jaustis kaip namie. – Pasidairyk po mano butą. Butukas atrodo ne per geriausiai, bet velniop visa tai!

Vonios kambarys priminė viduramžių pašiūrę. Ant emalio dažų puikavosi purvo ratilai, ir atrodė, jog jie čia tyčia išpurkšti dažais. Džeiko paklodės miegamajame buvo visiškai nutriušusios, rodėsi, tuoj suplyš į skutelius, jei kas nors jas pajudins.

Šalia lovos esančios spintelės stalčiuje Edis aptiko storą sąsiuvinį mėlynom linijom. Jis pirštais ėmė sklaidyti lapus.

„Džeikui nuo Elvio" – buvo parašyta pirmame lape, ir Edžiui tai padarė nemažą įspūdį. Atvertė kitą lapą. „Džeikui nuo gero bičiulio Badžio". Vertė toliau. „Džeikui nuo Al Gryno. Džeikui nuo Filipo Linoto." Dar kitas lapas. „Džeikui – myliu, bučiuoju prancūziškais bučiniais. Dženis Džoplin!" Toliau. „Džeikui, tikrai savam bičiui, nuo Princo". Kiekvienas sumautas lapas buvo numargintas įmantriais ir nudailintais šriftais, visi ta pačia hieroglifine Džeiko rašysena, kurią Edis per dažnai matė, kad nepažintų.

Paniręs mintyse, Edis stovėjo pridvisusiame miegamajame porą minučių, klausydamas pravažiuojančių traukinių bildesio. Purviname, įskilusiame veidrodyje jis išvydo savo atvaizdą. Akys degė, ir jis nejučiom pajuto, kaip kaupiasi ašaros. Paskui labai lėtai padėjo Džeiko sąsiuvinį atgal į stalčių.

Džeikas taip ilgai užtruko toje visą parą veikiančioje parduotuvėje, kad Edis ėmė nerimauti. Galiausiai jis parsirado, prie nenormaliai plačios krūtinės spausdamas alaus skardines. Jo paltas buvo apkritęs snaigėmis. Džeikas pranešė, kad lauke be proto sninga.

– Džeikai, – pradėjo Edis. – Jau senokai noriu tavęs kai ko pasiteirauti. – Džeikas baladojosi po virtuvę, ieškodamas bokalų.

– Tai pirmyn, Edi. Klausk ir bus atsakyta.

– Kodėl, *veiniai griebtų*, – pratrūko Edis, – tu niekad nepersirašai tos žinutės savo atsakiklyje?

Paskui jiedu prisiliuobė, ir Džeikas užsivedė apie senus laikus. Plepėdamas vis minėjo moterį, vardu Mardžė, tad Edis pasiteiravo, kas ji.

– Buvo mano pati... – atsiduso Džeikas ir susidrovėjęs kažką nubraukė sau nuo kelių. Edis pasakė, kad niekad nežinojęs, jog Džeikas turėjęs moterų.

Džeikas ėmė pasakoti. Jie ėmė ir susituokė Vegase aštunto dešimtmečio pradžioje – jis nepamena, kada tiksliai, – vienoje tų užvažiuojamųjų registracijos vietų, apie kurias tiek prirašyta. Jie abu mūvėjo violetinėmis velvetinėmis platėjančiomis kelnėmis, o jų santuoka truko tik pusę metų.

– Ji kaip reikiant mane įvarė į nevilтį, – sukrizeno jis. Džeikas išsitraukė piniginę ir parodė Edžiui nuotrauką. Tai buvo smulkių bruožų moteris išsidraikiusiais šviesiais plaukais ir gerokai pasidažiusi akis. Ji avėjo platforminiais batais su sidabrinėm žvaigždutėm, dėvėjo geltoną pūkuotą liemenę ir juokėsi, aukštai iškėlusi kūdikį. – Čia ji! – nušvito Džeikas. – Lūpos rausvos kaip kokio dendžio kojinės. O čia mano vaikis Elvis. – Elvis ir Mardžė iki šiol gyvena ten, namelyje ant ratų Didžiuosiuose Kriokliuose, Montanoje. Edis kelias akimirkas spoksojo į nuotrauką, nežinodamas ką pasakyti. Jis pasiteiravo, ar Džeikas dažnai matosi su Elviu, o tas atsakė, kad gana retai. – Bet mes dar atsigriebsime, kai jis paūgės, – pareiškė Džeikas. Kas gi nutikę, paklausė Edis. Džeikas nusisuko ir išsišnypštė nosį. – Man rodos, mes tiesiog praradom tą meilės jausmą, žinai, kaip būna...

– Aha, gaila, Džeikai, – paguodė Edis. Džeikas gūžtelėjo.

– Nesigailėk, vyruti, – atsakė jis. – Puikūs buvo laikai, bet viskas tada sunkiai klojosi. – Jis gurkštelėjo alaus. – Iš tikro buvo nežmoniški laikai, Edi. Viskas per greitai sukosi. Žmonės užsiėmė visokiomis nesąmonėm.

Džeikas norėjo pakalbėti apie Marioną. Jam ji pasirodžiusi tokia grakšti. Edis atsakė, kad jam tai niekad į galvą neatėję. Džeikas nusižvengė.

– Na, gerai, šiek tiek per didele gerkle, bet vis dėlto miela. – Užtat Salomė jam nepatinkanti. Edis žinojo, kad jam negirdint Džeikas vadina ją „Saliamiu". – Vieni papai ir principai, – šaipėsi jis. – Supranti, ką noriu pasakyti? Nieko asmeniška, bičiuli, bet turiu pasakyti, kad nuo tokių pupyčių man vidurius suka. – Edis pasiūlė jam nevadinti jų pupytėmis. Džeikas, be abejo, pats tai žinąs, bet vis tiek. – Tokios moterys įsivaizduoja, kad visi vyrai šliaužios joms po kojomis. Jos kaip apsėstos. – Edis pasiteiravo, ar Džeikas nesijaučia vienišas. Džeikas kategoriškai pasakė ne. – Gal juokauji? Juk aplink mane sukiojasi bandos pupyčių, žinai, visokių fanių ir panašiai. Jos čia tiesiog veržiasi pro duris. Kartais būna maždaug kaip nelemtam Felinio „Satyrikone", įsivaizduoji? Primena sumautos Veimaro Respublikos žlugimą. Viskas taip beprotiška, tu tik *pažvelk* į šį butą! Bet juokingiausia, kad tu manimi netiki, ir aš visai tavęs nekaltinu, Edi. Tačiau sakau tiesą!

– Tikiu, – pasakė Edis.

Džeikas atsiduso:

– Kurgi ne, kurgi ne... – jis linktelėjo į alų. – Gaujos bobų. Oi, mielasis, kiek istorijų galėčiau papasakoti...

– Aš tikiu, – pakartojo Edis, šį kartą kiek švelniau.

Džeikas paniro į apmąstymus, ir kambaryje įsivyravo tyla, kurią pertraukdavo tik erzinantis elektrinės krosnelės burzgesys ir ritmingas traukinių bildesys. Praėjo marios laiko, kol jie prakalbo. Galiausiai Džeikas nutraukė tylą.

– Vis dėlto, Edi, ta pupytė Mari Ana buvo miela. Ji tikrai šauni, vyruti. Kas gi tarp jūsų nutiko? – Edis atsakė nežinąs.

– Jos vardas – Mariona, – pasakė jis.

Džeikas ėmė apgailestauti, kad Edis nebedraugauja su Mari Ana, ir ši negali pasidžiaugti jo sėkme. Kaip gaila. Šiame versle jis dažnai regi, kaip žmonės visai be priežasties susidirba santykius.

– Žmonės žaidžia tokius žaidimus, – murmėjo jis liūdnai į savo bokalą. Edis pasakė, kad pokalbis darosi niūrokas. Džeikas atsiduso: – Taigi. Gyvenimas tęsiasi, ką? – Jis šypsodamasis atsistojo ir svirduliuodamas įbruko kasetę į magnetofoną. – Mano pati mėgstamiausia grupė, – nušvito jis ir spustelėjo mygtuką. Iš kolonėlių pasigirdo klyksmas, ir Džeikas, be garso tardamas priedainio žodžius, lingavo į taktą.

Priversiu pajust tave savo pažadus,
Deklamuosi juos žemyn krisdama,
Pirštą uždėjus ant gaiduko,
Ego auga tiesiog akyse,
Kartosi mano pažadus mintyse.

Džeiko veidas persikreipė, kai jis užsimerkęs niurnėjo žodžius. Jis kraipė savo apkūnokus klubus ir energingai brazdino įsivaizduojamą gitarą.

Šunys laksto po mėnulį,
Šunys į šviesą staugdami žiūri.
O aš atspėti vis mėginu,
Kieno šuo dabar esi tu?

Edis ištuštino paskutinę alaus skardinę ir pasijuto laimingas. Įsiklausė į žodžius. Dabar jam viskas buvo labai aišku, ir jis žinojo ko imtis.

– Džeikai, – sušuko jis, perrėkdamas savo paties gitaros aimaną, – tu tikras žmogus, ar žinai?

– Ei, man už tai ir moka, – paaiškino Džeikas.

Edis atsistojo ir pareiškė norįs keliauti namo. Ėmė knistis raktų. Džeikas pritildė muziką ir sugriebė Edžio ranką.

– Edi, vyruti, vairuoti tikrai negali. Tu per daug įkaušęs. Leisk, iškviesiu tau taksi. – Edis atsisakė, nors žinojo, kad Džeikas teisus. Jis buvo girtutėlis. – Na, leisk, paskambinsiu taksi, – neatlyžo Džeikas. – Aš už tave sumokėsiu, Edi. – Džeikas patrankė ragelį į kėdės atkaltę ir surinko numerį. Edis sėdėjo, spoksodamas į krūvą pinigų, kurie vis dar mėtėsi ant kavos staliuko. – Sušiktas telefonas, – atsiduso Džeikas, vėl jį vanodamas. Kai atvažiavo taksi, Džeikas ištraukė dvidešimtinę iš krūvos ir įkišo Edžiui į kišenę. – Čia tau avansas už pirmąjį albumą, – iškilmingai pareiškė jis, kumštelėjo Edį į ranką ir nusižvengęs pasakė, kad tik šiek tiek Edį erzina. – Greit susimatysim, Edi, – krizeno Džeikas. – Aš pasaugosiu tavo ratus. Atsiųsk ką nors ryte jų paimti.

– Aha, – suvapėjo Edis, – labai dėkoju, bičiuli.

– Smulkmena, – nuramino Džeikas. – Tu – mano investicija senatvei. Taigi turiu tavimi pasirūpinti. – Jis padėjo Edžiui užsiropšti laiptais į gatvę.

Smarkiai snigo, ir snaigės tirpo ant skustos Edžio galvos. Keliukais klykdami lakstė vaikai ir išsižioję kaip rezervuare dūstančios žuvys gaudė snaiges.

Nespėjus taksi pajudėti, Džeikas dusdamas išlėkė iš savo buto. Jis pabarbeno į langą, ir Edis į jį atsuko. Gatvę klote nuklojo sniegas, geltonoje gatvės lempų šviesoje dryko ilgos gijos snaigių. Taksistas pareiškė, kad norėtų važiuoti. Per savo raciją jis girdėjęs naujienas. Blekvelo tunelis tuojau bus uždarytas, o gatvėse slidu kaip ledo arenoje.

Džeikas paprašė Edžio palikti Salomės automobilio raktus. Jis pasakė, kad vėliau šiek tiek pasivažinės juo po rajoną. Juk žalos tai niekam nepadarys. Tiesą sakant, niekas nė nesužinos.

– Nagi, Edi, – neatstojo jis, – sutik? Padaryk šiam pašėlusiam seniui paslaugėlę, ką? – Edis pažvelgė į nekaltas kaip kūdikio Džeiko akis, išsiplėtusias nuo alkoholio ir vilties. Jis atsiduso, pasirausė kišenėse ir pro langą padavė Džeikui raktus. Liepė jam dėl Dievo meilės su automobiliu elgtis atsargiai. – Vaikeli, gali pasivažinėti mano mašina, – dainavo Džeikas, spausdamas raktus savo putlioje rankoje, – pyp pyp, pyp pyp, valio! – Edis išsidrėbė ant galinės sėdynės.

– Džeikai, patikiu tau savo kiaušius, – pasakė jis.

– Iki, Edi, – žvengė Džeikas, nuvažiuojant taksi. – Nesijaudink, aš visai patikimas. Laikykis manęs, vaikuti! – Įėjęs namo užtrenkė duris. – Lik sveikas, Edi Virago, – pakartojo.

Salomė buvo grįžusi iš studijos, kai parsibeldė Edis. Dėl mašinos ji viską suprato. Netgi pasakė, kad džiaugiasi. Prisigėrus tikrai nereikėtų bandyti laimės, o ypač tokiu klaikiu oru. Rytoj ryte ji paprašysianti ko nors, kad nulėktų ir paimtų mašiną. Jei tik įtikins ką nors važiuoti į Pekhemą.

– Juokauju, – paaiškino.

Išklausiusi Edžio naujienas, ji atkimšo butelį *Chablis* vyno ir pareiškė, kad juo didžiuojasi. Jiedu susėdo paplepėti, nors buvo jau vėlu. Jos manymu, tai tikrai šaunus atpildas ir kartu puikus akstinas nenuleisti rankų.

– Edi, tau ėmė sektis, – tarė ji. – Matai, kas vyksta, kai esi pozityviai nusiteikęs? – Tada jis papasakojo jai, ką Džeikas kalbėjo apie Marioną. Kaip gaila, kad jų santykiai

taip susiklostė, kad jie jau net nebesikalba. Jis sardoniškai nusikvatojo, tarsi mėgindamas atsiriboti nuo Džeiko žodžių. Bet Salomė manė, kad Džeikas teisus. Edis to ir tikėjosi. – Kad ir kokia ji, Edi, ji tave palaikė, kai tu buvai visai vienas. Ji tavimi tikėjo. Negaliu patikėti, kad tu visiškai nuo jos nusigręši.

– Kas, tavo manymu, atsitinka meilei, – paklausė jis. – Man tikrai įdomu. Kur ji išnyksta?

– Vaikeliuk, jeigu tai žinočiau, būčiau turtuolė. Ir greičiausiai niekad daugiau neįsimylėčiau.

Trečią nakties Edis paskambino užsisakyti maisto į namus.

– Kokios picos nori? Storapadės ar plonapadės? – pasiteiravo Edis Salomės.

– Mėgstu tokias picas, kokius ir vyrus, – rūgščia mina atsakė ji, manydama, kad pavyko pamėgdžiot Mei Vest[1] balsą. Edis užsakė ploną picą, bet ji nesijuokė. Paskui jiedu nuėjo į jo miegamąjį ir susikibę rankomis spoksojo pro langą į sniegą.

Salomė paragino Edį pagaliau paskambint motinai. Ji bus devintame danguje išgirdusi naujienas ir, be to, jie taip ilgai nesikalbėjo...

– Taip, – pripažino Edis. – Labai ilgai. – Tada ji dar pasakė, kad Edis turėtų nueiti pasimatyti ir su Mariona.

– Kodėl gi ne? – švelniai tikino ji. – Kas gi bloga dėl to gali atsitikti? – Prie juodo lango lipo snaigės. Ji stipriai sugniaužė jo pirštus. – Juk pats žinai, kad vis dar myli ją, Edi, tiesa? Juk esi pakankamai protingas, kad tai suprastum.

Edis spoksojo į sniegą, krentantį žemyn kaip fakso juostelė. Keletą minučių tylėjo. Pažvelgė į sidabrines žvaigž-

[1] *Mae West* (1893–1980) – Amerikos aktorė.

des ir prisiminė senų pokalbių nuotrupas. Pajuto Salomės ranką ant savosios.

– Jaučiuosi, kaip iš *The Dead*, – galiausiai tarė jis.

– Ką? – tyliai nusijuokė Salomė. – Iš *Grateful Dead*? – Jis kakta prisiglaudė prie ledinio pilko stiklo.

– Ne, – atsiduso, – iš Džoiso apsakymo „Mirusieji", kurio pabaigoje krenta tas sumautas sniegas. – Ji stuktelėjo jį į nugarą.

– *Puikiai* žinau, apie ką kalbi, – pasakė. Edis pasisuko į ją, tikėdamasis, kad mėnulio šviesoje jos veidas atrodys nuostabiai. Bet Salomės veidas gražiai atrodydavo tik elektros šviesoje. Jis palietė šaltas jos lūpas, ir ji atsitraukė.

– Tu jį skaitei? – paklausė jis. Ji atsakė neskaičiusi, bet žiūrėjusi filmą.

Edis baiminosi, kad Mariona jaus jam neapykantą. Bet Salomė patikino jį, kad nieko panašaus nebus.

– Žinai, tavęs nekęsti yra neįmanoma, – tarė ji. Edis meiliai į ją pažvelgė ir padėkojo. Salomė nebūtinai norėjo pasakyti jam komplimentą. – Tu per daug arogantiškas, kad patikėtum, jog kuri moteris tavęs iš tikro nekenčia. Tu manytum, jog tai užgniaužtas geismas.

Jis nusikvatojo ir prisipažino Salomei, kad ji yra pati geriausia jo draugė. Salomė jam pritarė.

– Tu visai nepavydi, – pasakė Edis.

– Na, gal kartais, bet aš dar nepasiekiau to etapo su tavimi, Edi. Nesakau, kad tai neįmanoma, bet taip dar neįvyko. – Edis susiėmė rankomis galvą.

– Viskas ėmė eiti geryn, man tik reikia liautis viską sušikinėti.

Salomė gurkštelėjo iš savo taurės. Per muzikinį centrą burbuliavo Sinatra.

– Turėtum nemeluoti žmonėm, barbare, – tarė ji. – Tu man patinki, esi visai nieko, bet tiesiog nesi sąžiningas, ir todėl žmonės susinervina.

– Jėzau, kalba visuomet į tai nukrypsta. Visi man sako šitas nesąmones. Net nežinau kodėl.

Ji pažvelgė Edžiui tiesiai į akis.

– Garbės žodis, indėne? – paklausė Salomė.

– Pats tikriausias, – sukikeno Edis. – Pavyzdžiui, kada aš tau melavau?

Salomė ėmė žvengti ir užspringo vynu.

– Na, sakykim, tada, kai čia įsikraustei. Edi, aš juk visąlaik žinojau, kad melavai apie tą sužvėrėjusių proletarų, grobiančių butus, armijėlę. Tu viską išgalvojai ir manim pasinaudojai.

Pirštais ji glostė taurės kraštelį, jos liūdnos akys žibėjo.

– Salome, tai tikrai mane įžeidė, – susiraukė jis.

– Edi, liaukis, – kvatojo ji. – Voras seniausiai man viską papasakojo. – Edis dėbsojo į grindis, jausdamas, kaip rausta.

– Tai kodėl leidai man čia gyventi? – tyliai pasiteiravo.

– Iš pradžių buvo smagu. Paskui man tavęs pagailo, tikėjausi tau padėti. – Edis prisidegė cigaretę.

– O dar kodėl? – paklausė jis. Salomė nusijuokė.

– Taip, Edi! Tu man patinki. Bet nekalbėkim apie tai. Noriu pasakyti, kad daugiau nepykstu. Sakykim, reikia mokytis iš klaidų, ir ne vien tau.

Picos taip ir neatvežė. Jie paskambino pranešti, kad visus užsakymus atšaukia, nes pūga per stipri.

Atėjus laikui gulti, Salomė pabučiavo Edį, stipriai jį apkabino ir pasakė, kad jie pasimatysią ryte, kai jis grįš po susitikimo su Mariona.

– Noriu sužinoti, kaip viskas vyko, – perspėjo ji. – Visas skerdynių smulkmenas. Noriu, kad su ja susitaikytum, nes, manau, jog to nori ir tu. – Jis kiek įmanydamas mandagiau paklausė, ar negalėtų gultis kartu su ja. – Iki to laiko ne, – sušnibždėjo Salomė, pabučiavo savo smilių ir prispaudė jį prie Edžio skruosto. – Mes pradėsim nuo tada, jei vis dar norėsi.

Tą naktį Edis sapnavo, kad vienas stovi didžiulėje baltoje lauko scenoje, žole apaugusiame amfiteatre, o lietus švelniai purškia ant publikos, susirinkusios jo paklausyti. Jis regėjo tamsius veidus, ilgas žmonių eiles, nusidriekusias nuo pat scenos iki aplinkinių kalvų. Matė mišką iškeltų, meldžiančių rankų. Kai perbraukė ranka per gitaros stygas, ši skambiai ir gedulingai suskambo ir pasiekė tokias gelmes, kokių jam dar nebuvo pavykę išgauti. Jis minutėlę pastovėjo vienas, laikydamas aukštai iškeltą ranką ir klausydamas aplodismentų gaudesio. Paskui vienas po kito į sceną išėjo kiti *The Diehards* nariai. Danguje šoko keistos spalvos. Iš Voro būgnų sklido lėto bliuzo figūros, o pliaukšintis bosas tiesiog tvinkčiojo jo viduriuose. Jis girdėjo ir Klinto Saigono gitarą, aimanuojančią ir aidinčią nakties erdvėje, ir didžiulį plojimų šurmulį, primenantį jūros ošimą. Virš kalvų išvydo liepsnas, lyžčiojančias dangaus žydrynę, ir laukus, apstatytus linksmų spalvų gėlėmis išpaišytais nameliais ant ratų...

Kai Edis pabudo, Salomė jau buvo išbėgusi į sporto klubą.

Vonios kambaryje Edis spoksojo į veidrodį ir tyrinėjo didžiulius ryškiai raudonus išsitaršiusius kuokštus. Jis ilgai ir įdėmiai žvelgė į save. Apmąstė visas jam nutikusias keistenybes ir pastaruoju metu įvykusias netikėtas permainas.

Paskui pagalvojo apie tai, ką sakė Salomė vėlią naktį, kai eiti gulti jau nebuvo prasmės.

Edis paėmė pakelį iš spintutės ir drebančiomis rankomis išsitraukė porą skustuvo peiliukų. Tai rimtas reikalas. Nenorėjo visko sudirbti. Darsyk pažvelgė sau į veidą: tokį išblyškusį, apšepusį ir šiek tiek sulysusį. Tada giliai atsiduso ir nuėjo koridoriumi į virtuvę.

Iš stalčiaus virtuvės stale išsitraukė žirkles ir vėl lėtai grįžo koridoriumi į vonią. Ėjo labai lėtai, pirštais jausdamas metalo šaltį, beveik vildamasis, kad nukris atominė bomba ar kokia kita katastrofa jį ištiks prieš atveriant vonios duris, atsukant kraną, pripildant kriauklę muiluoto vandens ir atliekant tai, ką būtina atlikti.

Tą rytą ponui Pateliui dingtelėjo, kad Prezidento gatvė pastaruoju metu šiek tiek pasikeitė. Grįždamas iš spaudos kiosko, jis pasijuto priblokštas. Viskas čia gerokai pasitaisė. Galbūt kaltas ryškus šerkšnas, tačiau gatvė tą dieną tiesiog spindėjo saulėje, ir viskas atrodė neįprastai. Ten, kur visad buvo tabako krautuvė, dabar duris buvo atvėrusi kebabų užkandinė. Blizganti, šiuolaikinė maitinimo įstaiga, vien nerūdijantis plienas ir plastikiniai augalai. Savitarnos skalbykla „Burbuliukai" buvo uždaryta, plieninė užtvara dengė jos duris, plakatai, skelbiantys roko koncertus ir kairiųjų susirinkimus, gražino sienas. Bet tai ilgai netruks. Jis žinojo, kad visai greitai čia įsikurs aukštos klasės restoranas vegetarams su erdvia automobilių aikštele ir dideliu vynų pasirinkimu. Ponas Patelis skaitė apie tai vietiniame nemokamame laikraštuke. Ant gatvės buvo naujai išdažytos dvigubos ryškiai geltonos juostos, kai tuo tarpu viso miesto gatves žymėjo purvinu rudu marmalu. Senojo au-

tomobilių parko griuvenų vietoje dygo didingas raudonų plytų daugiabutis. Oras net virpėjo nuo darbininkų keliamo alaso ir pneumatinių grąžtų. Visur aplink atgyja miestas. Prie to prisidėjo ir „Braitsaidas".

Jis stovėjo ant šaligatvio priešais paradines „Braitsaido" duris ir grožėjosi blizgančiais mėlynais apmušalais, tviskančiais langų rėmais ir ryto saule, atsispindinčia stogo čerpėse. Jis mąsliai pasiglostė smakrą ir ėmė tyrinėti naują kaligrafišką iškabą virš paradinių durų. „Viešbutis „Braitsaidas", įkurtas 1840 m., savininkai N. ir H. Pateliai" buvo parašyta auksinėmis raidėmis, *galbūt* kiek per ryškiomis. Taip teigė jo žmona, bet juk slėpti savo pasididžiavimą yra beprasmiška.

Ponas Patelis – jam priklausė visa tai, ką jis ką tik apžiūrėjo – prasmuko pro naujas sukamąsias duris ir ten, pušimis dvelkiančiame tarnybiniame kambaryje, atsisėdo ir pasilenkė ties *The Independent* laikraščiu, įsikišęs į burną tušinuką, pasidėjęs greta savo pypkę, giliai paniręs į mintis ir nepaprastai laimingas.

Tačiau po valandos, kai jau ketino gerti antrą puodelį arbatos, vienas dalykas jam sukėlė didelį nerimą. Jis jau anksčiau pastebėjo tą vyrą juodais rūbais ir juoda kepure, žingsniuojantį pirmyn atgal gatve, ir pamanė, kad tai blaškosi kurjeris, ieškodamas adreso. Ponas Patelis netgi pasvarstė, gal reikėtų išeiti lauk ir pasiūlyti pagalbą, bet kaip tik tada suskambėjo telefonas, kažkas užsisakė dar vieną kambarį, ir jis visai pamiršo. Tačiau dabar tas tamsus šešėlis vėl užkliuvo ponui Pateliui už akių. Vyras stovėjo kitoje gatvės pusėje ir rūkė cigaretę. Atrodo, jis spoksojo į viršutinį aukštą, o paskui per stiklą į poną Patelį. Jis lėtai perėjo gatvę, dairydamasis į abi puses. Poną Patelį ėmė

pilti prakaitas. Pro sukamąsias duris įžengė vyras juoda odine striuke, aptempta juodos ir oranžinės spalvų kepure ir juodomis odinėmis pirštinėmis. Atrodė, kad jis sėlina vogčiomis, o ne užėjo kokiu reikalu. Jis užmetė akį į registratūrą, paskui žvilgtelėjo į registratūros stalą, atsikrenkštė ir skubiai žengė porą žingsnių.

– Stok ir nejudėk, – perspėjo ponas Patelis. – Pinigų čia nelaikome. Ko tau reikia?

Vyras sustingo vietoje ir ėmė kvatotis. Jis siūbavo į visas puses, o jo pečiai krūpčiojo nuo juoko. Jis visa gerkle nevaldomai žvengė. Juokėsi ir ponas Patelis, lėtai siekdamas po stalu savo vėzdo. Tada, nesiliaudamas kvatotis, vyras labai lėtai viena ranka suėmė kepurę ir kuo subtiliau nutraukė ją žemyn, atidengdamas kaip kulnas pliką galvą.

– Čia aš, čia aš, pone Pateli!

– Dieve visagali! – žioptelėjo ponas Patelis. – Edis Virago parėjo namo!

Ponas Patelis išlėkė iš už savo stalo, apkabino Edį ir stipriai jį glėbesčiavo, tapšnodamas per nugarą. Jis taip džiūgavo Edžiui sugrįžus. Jis aiškino, kad jie buvo įsitikinę, jog Edis grįš. Kada nors. Juk žinojo, kad jis negali išeiti neatsisveikinęs. Jis laikė Edį per ištiestą ranką ir žvelgė jam į veidą sudrėkusiomis akimis. Ponas Patelis kartojo:

– Ak, Edi, mes spėjom ir užmiršt, kaip atrodai! Vos pažinau tave su nauja šukuosena! Tu plikas kaip koks suknistas tilvikas!

Ponas Patelis nežmoniškai džiaugėsi, kad Edis galės pamatyti jo mažąją dukrytę Jasminą. Edis ėmė atsiprašinėti, kad dingo taip netikėtai, bet ponas Patelis pakėlė ranką. Jis supranta, kad būna tokių atvejų, be to, atsiprašinėti tikrai reikėtų ne jo.

Edis visiškai pritarė ir pasakė, kad tai buvo dar viena priežastis čia užsukti. Tai yra, palaidoti karo kirvį su Mariona.

Šypsena sustingo pono Patelio veide.

– Pasimatyti su Mariona? – paklausė jis ir tyliai nusijuokė, tarsi tikėtųsi, jog Edis juokauja.

– Taip, – krizeno ir Edis. – Ar ji čia vis dar gyvena?

Ponas Patelis tarė:

– Ne visai, – jis dvejojo. Edis vėl nusijuokė. – Edi, ar nežinai, kas įvyko? – Edis papurtė galvą, jis nieko nežinąs. Ponas Patelis surimtėjo. Abiem rankom užsidengė nosį ir mąstydamas įsispoksojo į grindis. – Dieve mano, – atsiduso, – maniau, kad dėl to ir grįžai... – Tarnybiniame kambaryje suskambo telefonas, bet ponas Patelis nėjo atsiliepti. Tik ėmė garsiau kalbėti. – Edi, noriu tavęs kai ko paklausti.

– Pirmyn.

– Ar tu nieko apie ją nežinai?

– Ką norite pasakyti, pone Pateli?

– Turiu galvoje jos praeitį.

– Ne itin daug. O ką?

– Jos istoriją? – Ponas Patelis nusisuko, lyg jo suirzęs žvilgsnis galėtų nutildyti telefoną. – Jos šeimos istoriją? Ar ji kada tau apie tai pasakojo? – Edis papurtė galvą. Apie jos šeimos istoriją jis nieko nežinąs. – Nežinai, kodėl ji atvyko į Londoną? – Edis atsakė neigiamai. Apie tai irgi nieko nežinąs.

Atrodė, kad jiedu stovi „Braitsaido" registratūroje visą amžinybę, nors iš tikro tai truko visai neilgai. Jie stovėjo nejudėdami, lyg žaisdami kokį vaikišką žaidimą, kur draudžiama judėti. Telefonas nustojo skambėti, paskui suskambo vėl. Kai nutilo, ponas Patelis įjungė atsakiklį.

– Jai teko gyvenime patirti labai skausmingų dalykų, Edi.

– Kas nutiko? Juk ji neserga? Ar ji sveika? – Ponas Patelis atsisuko ir pažiūrėjo į Edį.

– Sveika, taip, taip, nesuprask neteisingai, – šypsojosi jis. – Ji puikiai laikosi. Žinoma, kad sveika. – Šypsena nušvietė dailų veidą. Jis sugriebė Edį už riešų. – Be abejo, sveika, – vėl sukikeno. – Ar tu tikrai nieko nežinai?! – Edis vėl pakartojo nieko nežinąs. – Ji ištekėjo, Edi. Ji ištekėjo. Mūsų mažoji Mariona.

Edis pasijuto, lyg gavęs smūgį į paširdžius. Negalėjo įkvėpti.

– Ji grįžo į Airiją. Buvau įsitikinęs, kad žinai. Ji pasakojo man, kad mėgino tave susirasti. Tomas Klensis. Kažkoks vaikinas iš jos gimtojo miestelio. Studijavo kunigų seminarijoje, bet išėjo. Mariona vėl su juo susitiko netrukus po tavo dingimo. Be abejo, kai tu išėjai, ji buvo baisiai susikrimtusi, ir mes išsiuntėme ją kelioms savaitėms namo. Paskui ji paskambino. Ji grįžo ten gyventi. Yra baisiausiai laiminga. Mes su žmona nuvykom į jos vestuves. Jos vyras turi nedidukę maitinimo įstaigą tame miestuke. Mėsainių užeigą. Mes susipažinome su jos tėvu. Nieko sau veikėjas!

– Taip, jis be nosies, – karktelėjo Edis.

– Taip, tas pats, – linktelėjo ponas Patelis. – Jis labai tave gyrė, Edi, ir visiems buvo nepaprastai gaila, kad neatvykai į sutuoktuves.

– Jūs tikrai susipažinote su jos tėvu? – pasiteiravo Edis.

– Taip, – patvirtino ponas Patelis. – Žinoma, Mariona su juo, na, kaip čia pasakius, turėjo problemų, to nepaneigsi. Tai labai liūdna istorija, bet šiaip jau jis neblogas žmogus, ir dabar jie ima viską pamiršti. Jie susitaikė. Dabar Mariona gyvena toje pačioje gatvėje, ir netrukus pasaulį iš-

vys jos mažylis. – Edžiui pakirto kojas. – Kokias nuostabi šalis! Edi, tokių saulėlydžių gyvenime nebuvau regėjęs! Niekada! O kokie didingi milžiniški kalnai!

Edį ėmė pykinti. Jis persisvėrė per registratūros stalą ir delnais pasirėmė, kad neišvirstų.

Ponas Patelis baigė kalbėti apie žemas akmenines tvoreles, namelius šiaudiniais stogais, gilius mėlynus ežerus ir nepaprastą paprastų žmonių draugiškumą. Jis pastebėjo, kad Edžiui bloga. Pasiūlė užsukti ir išgerti. Edis mėgino ką nors pasakyti, bet žodžiai strigo gerklėje. Jis mauktelėjo stiklą viskio, kuris išdegino dantenas ir pravirkdė jį. Ponas Patelis pasisiūlė padainuoti Edžiui airišką dainą, kad pakeltų šio nuotaiką. Ranka sau diriguodamas užtraukė dainą...

Nuo meilės ir porterio vysta jaunystė,
Žilti pradėsi nuo meilės ir viskio,
Meilę reik ištvert, bet nuo jos nesveikstu,
Štai todėl aš dabar į Ameriką vykstu.

Ponas Patelis nutilo, ir jo gražiose akyse pasirodė svajinga išraiška.

– Kokia nuostabi šalis... – atsiduso jis, graudulingai linguodamas galvą. – Kaip gaila, kad viskas taip susiklostė. Ta istorija... Kokia gėda. – Telefono čerškimas vėl perskrodė tylą. – Edi, ar nemanai? Argi tai ne liūdna? Visa tai, kas ten vyksta?

– Apie ką jūs kalbate?

– Na, visos tos tarpusavio kovos, – atsakė ponas Patelis.

– Ak, šitai. – Edis sutiko, kad tai siaubinga, bet ponas Patelis jau buvo atsiliepęs telefonu ir neklausė jo. Baisiausiai nustebęs jis padavė Edžiui ragelį.

– Edi Virago! – traškėjo balsas. – Mėginu tave sugauti jau mėnesių mėnesius, klastingas šunie. Čia Kiranas Keisis... Aš dėl tos studentiškos paskolos. Edi, man teks skaičiuoti tau delspinigius. O jei nepasitaisysi, įsivelsim į rimtą karą. Aš nuskalpuosiu tą tuliko šepetį tau nuo supistos galvos!

Edžio motina atvėrė duris, ir jis jos nepažino.

Ji mūvėjo šauniais mėlynais *Levis* džinsais ir šiltais baltais marškinėliais su juoda ir balta kaubojiška aplikacija. Plaukai buvo stilingai apkirpti ir kitos spalvos – aukso raudonumo, tad ji atrodė beveik jaunuolė ir kur kas gražesnė, nei Edis ją paminė, jei airis kada drįstų tokį žodį ištarti apie savo motiną. Ji priminė kokią Tenesio valstijos kantri ir vesternų dainininkę, o ne banko direktoriaus pavaduotojo asistento žmoną iš šeštojo Dublino rajono. Atrodo, ir ji nustebo išvydusi Edį, bet atverdama duris kažką kramtė, tad negalėjo iškart kalbėti. Ji išplėtė akis ir ėmė džiugiai mosikuoti rankomis. Vos tik jis įžengė į prieškambarį, pravirko.

– Leisk man į tave pasižiūrėti, – verkė ji, čiupinėdama jo veidą.

Mažučio namuko prieškambaris buvo tvarkingas ir baltas, pilka siena palei laiptus į viršų buvo apkabinėta mažomis kvadratinėmis akvarelėmis. Iš virtuvės sklido šiltos duonos ir česnako kvapas. Motina prisitraukė jį arčiau, ir Edis pats apsižliumbė, stipriai ją apkabino ir paleido tik tada, kai išvydo stambų vyriškį, išslenkantį į prieškambarį iš galinio kambario. Stambusis vyriškis atrodė susijaudinęs ir susidomėjęs. Prieškambario grindys buvo išklotos mažomis juodomis ir baltomis plytelėmis. Edžio motina buvo basa. Jos kojų nagai buvo nudažyti šviesiai rausvu laku.

– Raimondai, čia mano sūnus Edis, – pristatė ji Edį, nežiūrėdama į vyrą.

Raimondas buvo drūtas, stambus vyriškis, galbūt šešiasdešimties, o gal ir vyresnis, įdegusiu veidu, didžiuliais, kietais raumenimis ir linksma šypsena. Jis kalbėjo su londonietišku akcentu. Jo tankūs, pražilę gaurai buvo sutepti *Brylcreem* plaukų žele ir sušukuoti atgal ant pakaušio. Raimondas dėvėjo žaliais škotiškais marškiniais be apykaklės, virš diržo karojo išsikišęs pilvas. Jis buvo panašus į statybininką, o gal santechniką, bet dirbo ką kita. Jis domisi sukūrinėmis voniomis. Štai ką jis pasakė, kai Edžio motina paragino jį netylėti ir pasakyti ką nors apie save. Prieš imdamas tvirtai ir ilgai kratyti Edžio ranką, jis nusivalė rankas į savo kelnes. Jis atėjo namo tiesiai iš garažo, kur kapojo malkas. Nuo jo saldžiai kvepėjo pjuvenomis. Mūvėjo velvetinėmis kelnėmis. Davė Edžiui gabalėlį kramtomos gumos. Ant Raimondo muiluotų rankų augo plaukai. Edis nusišypsojo.

– Domiesi sūkurinėmis voniomis?

– Būtent, – atsakė Raimondas ir nusikvatojo. – Žinau visus tuos sąmojus. Gali juoktis iš manęs, Edi. Esu girdėjęs visus anekdotus apie tai. – Edis vėl nusišypsojo. – Tu – tikras savo motinos atvaizdas, – pasakė Raimondas. Kai šypsojosi, jo įraudęs veidas susiraukšlėdavo. Kalbėjo švelniu balsu. – Mes labai džiaugiamės, kad užsukai. Tiesa, Mei?

– Ne, – atsakė ji. – Jis labiau panašus į savo tėvą. Kai atidariau duris, maniau, kad čia jis. Tikrai! – Raimondas nužvelgė Edį, lyg žinotų, kaip atrodo Frenkas.

– Tikrai? – nusišypsojo Raimondas. – Negali būti. Kaip keista.

Praskridus lėktuvui, sudrebėjo visas namas. Bildėjo visi langai, dundesys nuvilnijo grindimis. Gatvėje iš susižavėjimo spiegė vaikai.

– Raimondai, išvirk mums puodelį kokios arbatos, – paprašė ji ir už parankės nusivedė Edį į kambarį su langais į gatvę. – O, kad būčiau žinojusi...

– Klausau, viršininke, – pasakė Raimondas, apsimesdamas, jog atsidūsta, paskersakiavo į Edį ir pataisė kreivai kabantį paveikslą.

Mažo kambarėlio kampe stovėjo pianinas, bet jį dengė balta nėriniuota staltiesė, ant kurios buvo išdėlioti nenaudojami porceliano dirbiniai ir krištolinė vaza. Kambaryje buvo šalta, be to, visi baldai buvo ledinio jūros mėlio atspalvių, ir darėsi dar šalčiau. Kavos staliuko paviršiuje buvo įspaustas pasaulio žemėlapis. Ant grotelių gulėjo tvarkingos krūvos žurnalų.

– Vadinasi, čia Raimondas? – paklausė Edis, nežinodamas, ką dar galėtų pasakyti.

– Taip, jis. – Motina pažvelgė į tuščią židinį. Ji ilgai į jį žiūrėjo, lyg ten būtų prikrauta malkų ir liepsnotų ugnis. – Mes kartu gyvename, – staiga paaiškino ji, prisidegdama cigaretę. Edis pirštais barbeno į kėdės ranktūrius.

– Suprantu, – tarė jis, ir vėl įsivyravo tyla.

– Dabar aš rūkau, – džiugiai pranešė motina.

– Aha, aš irgi, – pasakė Edis.

– Aš šiek tiek tapau.

– Puiku. Nuostabu! – atsakė nustebęs Edis.

– Saikingai, – paaiškino ji, paduodama Edžiui vieną paveikslą. – Man dėl to nei šilta, nei šalta. – Edis kramtė gumą. – Dėl rūkymo, – pridūrė ji ir nervingai sukrizeno, – ne dėl tapymo. Edis nieko neatsakė. Motina linktelėjo, iš-

pūsdama dūmus per visą kambarį. – Praėjusį vakarą skambinau tavo tėvui, – rimtai pasakė ji. – Raimondas užprenumeravo man *Irish Press* penktadieninį laikraštį. Mes taip susijaudinom, kai perskaitėm tas tragiškas naujienas. Mes taip tave užjautėme.

– Aha, – linktelėjo jis, – norėjau ir aš paskambint, bet neturėjau laiko.

– Turbūt važiuosi? – paklausė ji. – Į laidotuves? – Edis papurtė galvą. Laidotuvės Amerikoje. Jau viskas parengta. Netrukus turi atvykti Dyno Byno tėvai ir paimti jį.

– Na, supranti, apie ką aš. Paimti to kvailio kūną. Ar ką ten. – Į jo akis pateko dūmų. – Jo palaikus. Pagaliau prisiminiau tą žodį.

– Žinoma, – tarė motina ir vos nesusijuokė. – Keista, buvau tiek įpratusi prie vargšelio Dyno, kad priimdavau jį kaip vieną mūsiškių. Turiu omeny, kaip airį. – Edis nieko neatsakė.

Motinos nuomone, tai yra tragedija, tiesiog siaubinga netektis. Edis pritarė, trokšdamas pakreipti kalbą kita linkme.

– Jis dažnai apie tave klausinėjo. Man rodos, jis tave labai mėgo, – prisiminė Edis.

Atrodė, kad motina tuojau vėl apsiverks. Tai labai miela, o Dynas visad buvo toks švelnus, išvaizdus vaikinukas, kaip gaila, kad save taip nualino, kai pagalvoji, kalbėjo ji.

– Frenkas ir aš, – tarė ji, paskui skubiai linktelėjo. – Tavo tėvas ir aš, – pasitaisė, lyg Edis nežinotų, apie ką ji kalba. – Tavo *tėvas* ir aš... – pakartojo ji drebančiu balsu ir nutilo.

Įėjo Raimondas su padėklu ir padėjo jį ant stalo su pasaulio žemėlapiu. Statydamas padėklą su apverstais barškančiais puodukais ir lėkštutėmis, jis taip susikaupė, kad

net iškišo liežuvio galiuką. Paskui suplojo rankomis ir pasakė kažką apie šildytuvo įjungimą. Kambaryje ir taip šalta, o lauke temsta, artėja vakaras, ir bus dar šalčiau. Edis pasakė, kad jam ir taip gerai, bet Raimondas buvo neperkalbamas ir teatrališku mostu įjungė termostatą ant sienos.

– Mes retokai jį įjungiam, tik ypatingom progom, – paaiškino jis. Tada kilstelėjęs antakius pažvelgė į Edžio motiną. Ji linktelėjo. Raimondas vėl suplojo rankomis, tik šįsyk taip stipriai, kad pliaukštelėjimas nuskambėjo ganėtinai komiškai mažame kambarėlyje, o kampe sugaudė pianino stygos. – Na, gerai, – pareiškė jis, – man reikia šiek tiek padirbėti, tad būsiu viršuje, jei manęs prireiks.

Jam išėjus Edžio motina šiek tiek suirzusi nusišypsojo.

– Jis geras žmogus, – pasakė ji. – Jis manimi rūpinasi.

– Šaunu. Džiugu girdėti, – atsakė Edis.

– Tavo tėvas ir aš pasikalbėjom, – staiga tarė ji. – Pirmąsyk per tokį ilgą laiką. – Edis pasakė žinąs. – Jis pasakė, kad aš su tavimi turėčiau viską išsiaiškinti, – pasakė ji, skersakiuodama į Edį.

Edis nemanė, kad tai būtina. Jai tikrai nereikia jam pasiaiškinti. Bet jis matė, kad mama nori pasikalbėti, todėl patogiai įsitaisė ant kėdės, gurkštelėjo iš puodelio ir pasirengė ją išklausyti. Motina kostelėjo. Ji vėl nukreipė žvilgsnį į tuščią židinį, rinkdama žodžius.

– Niekas dėl to nekaltas. Paprasčiausiai aš ir tavo tėvas atšalom vienas kitam, – išpyškino ji, lyg būtų tuos žodžius kur išmokus ir surepetavus.

– Taip, galima buvo suprasti, – suirzęs atsakė Edis.

– Taip. Žinoma, aš tavo tėvo nekaltinu, bet mūsų gyvenimas susiklostė ne taip, kaip planavome. Tai nėra nusikaltimas. Tačiau vieną dieną aš įdėmiai pažiūrėjau ir su-

vokiau, kad tavo tėvas nebe tas žmogus, už kurio tekėjau. Tai kitas žmogus. Nei geresnis, nei blogesnis, tik kitas. Labiau suvargęs, Edi. Jam vakarais užeidavo depresija. Aptikdavau jį virtuvėje, geriant pieną vidury nakties. Nežinau, ką tau pasakyti. Jis niekada nesijautė laimingas, o aš, atrodo, negalėjau jam suteikti to, ko jam trūko. Man sunku paaiškinti. Jis sunkiai dirbo, bet niekad nebuvo patenkintas. Jis buvo mums atsidavęs. Supranti, jis buvo net per daug atsidavęs.

– Taip, suprantu, – atsakė Edis.

– Jis prabusdavo ir jaudindavosi. Naktį. Aš nieko negalėjau padaryti, kad jam padėčiau. Jis labai rimtai žiūrėjo į savo pareigas. Mums jis norėjo paties geriausio. Buvo tiek daug priplanavęs. Žinoma, mes abu turėjome daug planų. – Motina nutilo, ir jos akys pritvinko ašarų. – Mes negalėjome net pagalvoti, kad viskas taip išeis, – paaiškino motina trūkčiojančiu balsu. – Negalėjom to numatyti. Kai būni tokio amžiaus, apie tai nesusimąstai. Tiki, kad jei meilė abipusė, viskas išsispręs. – Jos skruostu ėmė tekėti juodas akių tušo upelis. Edžio motina smarkiai sumirksėjo. Ji akimirkai prie veido priglaudė savo riešą ir tada atvirai pažvelgė sūnui į veidą. Jos lūpos suvirpėjo. – Tu suprasi, ką aš kalbu, kai imsi senti.

– Taip, – atsakė jis, – žinoma.

Edis pasilenkė, sugriebė jos ranką ir labai stipriai suspaudė. Motina pratrūko susikūprinusi raudoti, nors ir mėgino tvardytis.

– Mes tikrai bandėm, ypač tavo tėvas, ypač Frenkas. – Iš jos akių vėl pasipylė ašaros. Kūkčiodama ji net ėmė dusti. – Paprasčiausiai meilė gali pakrikti, Edi, ir tiek. Bet tai nereiškia, kad meilės nebuvo. Neturėtum taip galvoti. Nie-

kada nieko taip nemylėsiu, kaip kad mylėjau Frenką. Man jis buvo viskas, ir aš norėčiau, kad tu tai žinotum. Nemanyk, kad meilės nebuvo. Aš mylėjau tavo tėvą, ir mes abu mylėjom tave. Taip viskas ir buvo. Edi, kai tu vesi, pats pamatysi, kaip kartais būna ir kaip žmonės tuomet susipainioja.

Edis sunkiai nurijo seiles. Jis pasūpavo verkiančios mamos galvą, padėtą jam ant galvos, ir paglostė jos plaukus.

Jis puikiai žinąs, apie ką ji kalba, ir yra įsitikinęs, kad žino ir Patricija. Tada motina vėl atsisėdo tiesiai, pirštais braukdama ašaras.

– Tikrai taip manai? – pasiteiravo. Edis darsyk patikino ją, motina atsargiai linktelėjo ir pasakė, kad tai jau šis tas. – Žinai, keista, bet kai mirė senelė, aš pamaniau, kad nenoriu visą gyvenimą būti vien žmona ir motina. Galiausiai aš tik tai ir buvau. Supratau, kad pasaulis kupinas neišnaudotų galimybių, ir norėjau keletu iš jų pati pasidžiaugti. – Kalbėdama motina kandžiojo degtukų galiukus ir žaidė su jais, sukiodama tarp pirštų. Edis laikė jos ranką, gurkšnojo arbatą ir vis kartojo, kad viskas bus gerai. – Juk man buvo beveik penkiasdešimt septyneri, – pasakė ji ir nusijuokė.

– Taip, žinau, – šyptelėjo Edis. Jis padavė jai servetėlę ir negrabiai glostė suglebusią ranką, kol motina šluostėsi akis. Paskui motina ėmė teisintis dėl Raimondo, pasakoti, kaip susipažino su juo psichologinės pagalbos grupėje po jo žmonos mirties ir panašiai, bet Edis nutraukė. Pasakė nenorįs įžeisti, bet verčiau ji nesiteisintų. Tai jos asmeninis dalykas. Kodėl ji turėtų jam aiškintis? – Tu esi mano motina. Aš nenoriu apie tai girdėti. Nenoriu klausytis pasiaiškinimų visą likusį gyvenimą. – Tai jos reikalas, pasakė jis nusijuokdamas. – Jei supranti, ką noriu pasakyti.

Laikrodis išmušė valandas.

– Žinau, – pasakė ji ir vėl nusijuokė. – Puikiai žinau. – Ji įsipylė dar arbatos ir paklausė, kaip sekasi Edžiui. – Aš taip seniai tave mačiau, Edi. Tėtis man pasakojo, kad turi merginą, kažkokią panelę iš Donegalo. Ar taip? – Edis apsižvalgė po kambarį, akimirką įsiklausė į vandens burbuliavimą vamzdžiuose.

– Ne visai, – šyptelėjo jis. – Ji buvo tik bičiulė, supranti? Mes niekad artimai nebendravom.

– Suprantu. Turiu pripažinti, tėtis sakė, jog ji tau netinka. Jis susidarė tokį įspūdį. Kartais jis labai įžvalgus. Jo nuomone, ji paprasčiausiai ne tavo skonio.

– Na, taip, ji buvo tik draugė, juk sakiau. Ji draugavo su vienu nevykėliu, kuris ėmė ir paliko ją vieną dieną. Paprasčiausiai išėjo vieną rytą, pasakęs, kad eina į darbą, ir daugiau negrįžo. Paskui ji suprato, kad jau kelias savaites jis nešė iš namų savo rūbus ir daiktus. Jis taip ir negrįžo namo. Ji visai kvanktelėjo, bet jis nežinojo, o paskui buvo jau per vėlu. Ji sukėlė gaisrą prekybos centre, kuriame dirbo, ir visus įtikino, kad tai nelaimingas atsitikimas. Paskui ją išmetė iš darbo, bet ji apsimesdavo, kad kasryt išeina į darbą, ir niekas nežinojo, kur ji leidžia laiką.

– Vargšas vaikas, – tarė motina.

– Vėliau, jau palikęs ją, jis sužinojo, kad ji mėgino padegti ir viešbutį, kur jie gyveno, o paskui perdozavo vaistų. Dabar ji ligoninėje.

– Vargšelė, – gailėjo motina.

– Taip, – toliau varė Edis, – pats to nesuvokdamas, jis norėjo grįžti pas ją. Turiu omeny, jis galiausiai suprato, ką jai jautė, bet jos jau nebuvo, supranti. Viskas buvo per toli pažengę. – Edis gūžtelėjo pečiais. – Taip nutinka. Buvo neįmanoma ką pakeisti.

Motina ėmė kalbėti, kad gyvenime nutinka daugybė skaudžių dalykų, ir Edis jau gerokai atkentėjo. Jis vėl truktelėjo pečiais.

– Ir jos šeima kalta. Jos šeimoje dėjosi tokie dalykai, supranti, baisūs dalykai jos praeityje. Tau būtų net nemalonu apie tai klausyti.

– Kaip ir mūsų šeimoje, – įsiterpė motina ir nedrąsiai nusijuokė.

– Na, maždaug. Bet ten buvo kur kas prasčiau. Nenoriu apie tai kalbėti.

– O kodėl ji atvyko, Edi? Dėl darbo?

– Na, pirmąsyk ji atvyko dėl visai kitos priežasties. Supranti? Ne visai dėl darbo. Ji sakė žmonėms, kad dėl darbo, bet iš tikro buvo kitaip. Ji niekada *man* taip ir nepasakė dėl ko, bet aš vis tiek žinojau. Galima buvo numanyti. Dėl tos priežasties, dėl kurios Airijos merginos turi čia atvykti. Jos padėtis. Jai reikėjo to nusikratyti. – Motina linktelėjo ir įsispoksojo į puoduką. – Supranti, ji buvo kilusi iš mažo miestuko. Noriu pasakyti, ji ir *yra* iš mažo miestuko. Neturėčiau kalbėti būtuoju laiku. Ji yra iš ten.

– Taip, jai turėjo būti labai sunku.

– O, tiesiog nepakenčiama būtų gyventi su vaiku vienai, bet nenoriu to aptarinėti. Jai reikėjo atsikratyti jo. – Jis pažvelgė motinai į akis. – Sunki padėtis, bet taip jau nutinka.

– Edi, gyvenimas – kaip domino, – atsiduso motina, – įvykiai ir permainos išsidėsto, išsirikiuoja štai taip, – savo smiliumi nubrėžė nematomą liniją per pasaulio žemėlapį ant kavos staliuko. – Pradedi nuo kokio taško ir baigi kažkuriame taške, o kas nutinka tame kelyje žino tik Dievas. Žmonės mano, kad gali gyvenime rinktis, bet iš tikro renkiesi tik iš to, kas tą akimirką papuola.

– Na, manau, egzistuoja kokios nors taisyklės, – pasakė Edis.

– Taisyklės yra, – linktelėjo motina, – bet jas supranti tik tada, kai viskas baigta. Tai beprotybė. Panašu į statistiką ar panašiai, negali visko suvokti, kol neatsitrauki ir nepažiūri iš šalies. Arba, žinai, kaip tie paveikslai, sudaryti iš mažų taškelių. – Ji patylėjo. – Ar tu dar vis mataisi su ja, su savo drauge?

– Retokai, – atsakė Edis. – Ligoninė labai toli, supranti. Sario grafystėje ar kur ten. Be to, man būtų nemalonu ją tokią matyti. – Jis vėl gurkštelėjo kavos. – Iš tikro ji sunkiai serga, negali priimti lankytojų. Tiesiog negali.

Tada motina papasakojo apie savo senų laikų draugę, kuri vienąsyk aptiko savo mažąją dukrelę, bučiuojantis su kita mergaite, ir užrakino ją keliems mėnesiams. Edis buvo patenkintas, kad pokalbis pasisuko kita linkme. Jis išklausė motiną, tada paklausė, kur vonia.

Lipdamas laiptais Edis apžiūrėjo vieną iš mažųjų paveikslų, kabančių ant pilkos sienos. Siluetai vyro ir moters, kurie laikosi rankomis ir žvelgia į ryškiai rausvą jūrą. Juodi pavidalai tarsi jaunų ir lieknų žmonių. Jie atrodė laimingi, jei taip galima pasakyti apie šešėlius. Dešiniajame apatiniame kampe jo motina buvo užrašiusi savo vardą – Mei Virago. Edis apsuko rėmus ir žvilgtelėjo į kitą pusę, bet pavadinimo nebuvo.

Vonios kambaryje Edis pripylė pilną kriauklę vandens ir nusiprausė įkaitusį veidą. Pro langą buvo matyti žalias tvarkingas sodelis, gebenė rangėsi ant rantuotos pinučių tvoros, ant masyvių akmenų eilės pešėsi būrys žuvėdrų.

Laiptų aikštelėje prie pat vonios buvo mažas kambarėlis, kuriame Edis užmatė dvi atskiras viengules lovas, vieną

šalia kitos, su mediniu tualetiniu staliuku prie kiekvienos jų. Raimondas sėdėjo prie rašomojo stalo ties langu, baksnojo skaičiavimo mašinėlę ir traukė cigaretę. Jis burbėjo po nosimi kažką skaičiuodamas.

– Na, kaip, Edi, bičiuli? – paklausė jis.

– Puiku, – atsakė Edis. – Turit tikrai įspūdingą sukūrinę vonią.

– Karališko dydžio, – patikslino Raimondas ir nusikvatojo. – Ji labai praverčia kai kuriais atvejais. – Edis paspoksojo į dvi viengules lovas su suderintais lovos užtiesalais. – Tavo motina – puiki moteris, – staiga pasakė Raimondas, nežiūrėdamas į Edį. – Nenorėčiau, jog manytum, kad jos nemyliu.

– Žinau, žinau, – atsakė Edis.

– Na, tai puiku, – tarė rausdamas Raimondas.

– Suprantu, Raimondai, nesirūpink dėl to.

– Tokios situacijos... – gūžtelėjo Raimondas, žvelgdamas pro langą.

– Taip, gyvenimas sudėtingas. Na, tai kas. Nieko nauja, – tarė Edis.

Kai Edis grįžo žemyn, jiedu su motina pasikalbėjo apie ateitį. Edis papasakojo jai apie Salomę ir jų planus.

– Kas? Koks čia vardas? – paklausė motina. Edis paaiškino, kad Salomė – protestantė, ir motina suglumusi linktelėjo. Ji keliskart pakartojo „Salomė, Salomė" lyg tai būtų eilėraštis ir paprašė Edžio nepamesti galvos. Paskui nusikvatojo.

Edis papasakojo motinai, kad jie labai laimingi. Salomė suveikė jam analitiko padėjėjo darbą religinės muzikos televizijos laidoje, kurią kitais metais rodys sekmadieniais po pietų. Jie tikriausiai susituoks, kai šiek tiek susitaupys.

Jis nusprendė mesti muzikanto karjerą. Jų vadybininkas juos išdūrė, primelavo visokių nesąmonių, ir Edis jau nesivargins pradėti visko iš naujo. Jis paprasčiausiai imsis savo naujo darbo ir šiek tiek ramiau gyvens.

– Kaip matai, man teko nusiskusti skiauterę, – paaiškino jis, plekšnodamas sau per pakaušį, pats dar neįpratęs prie velveto švelnumo poros centimetrų ilgio ežiuko. – Dėl naujo darbo.

– Na, tu jau per senas pradėti viską iš naujo, – pasakė motina. Jos balsas nuskambėjo liūdnai.

– Taip, tikrai, – sukikeno Edis.

– Bet žiniasklaidoje susipažinsi su aukštesnio lygio žmonėmis, – tarė ji. – Tau tinka tokia šukuosena, Edi. Dailiai atrodai.

– Tikrai? Tikrai taip manai? – juokėsi Edis.

– Taip, bet, žinoma, tu ir pats gerai žinai, – šyptelėjo motina.

Jie dar paplepėjo, daugiausia apie Patriciją ir jos vaikiną Rodą bei visus jų kaimynus Beketo gatvėje. Nespėjus motinai pašaukti Raimondo kartu išgerti alaus, Edis jos paklausė:

– Mama, ar tu laiminga? Ar dabar tu laiminga?

Ji vėl pažvelgė į ugnį, pešiodama savo marškinių petį. Nusijuokė. Ranka pakėlė servetėlę prie burnos ir sukando kamputį.

– Koks keistas klausimas, Edi, – tarė ji ir akimirką susimąsčiusi pažvelgė į jį. – Tiesą sakant, aš iš tikro nežinau, kas yra būti laimingai, bet, manau, esu patenkinta, Edi. Žinau, kad tai nėra tas pats. Bet vis šis tas, tiesa, sūnau?

– Taip, – nusišypsojo Edis. – Tikrai šis tas.

Paskui nusileido Raimondas, ir Edžio motinos siaubui dantimis atidarė alaus butelį. Jie visi drauge sėdėjo svetainėje, kol lauke sutemo ir gatvėse įsižiebė šviesos. Raimondas visąlaik laikė Edžio motinos pirštus ir kvatojo iki ašarų, Edžiui pasakojant kokią gėdingą istoriją iš mamos praeities.

Drėgname prieangyje, kai Edis jau rengėsi eiti, motina kažką įspraudė jam į delną.

– Čia tik smulkmena, nuvyk pasimatyti su ta drauge ligoninėje, – paragino ji. – Nuvežk jai ką nors. – Ji numojo ranka į jo protestus ir savo ranka užgniaužė jo delną. – Tu panašus į mane, Edi. Į mane ir savo tėvą. Tokiems žmonėms būtini geri draugai. Mes per ilgai laikomės įsikabinę į praeitį. Mes tiesiog nemokame jos pamiršti. Mums reikia žmonių, kurie padėtų tai padaryti.

Karštame Edžio delne gulėjo suglamžytas penkiasdešimties svarų banknotas. Jis pabučiavo motiną į skruostą, ir jos lūpdažis ištepė jo veidą. Raimondas pakvietė nedvejojant užeiti vėl.

– Kitąsyk taip ilgai nelauk, – sakė jis.

Jiedu stovėjo prie vartelių ir mojavo, kol Edis dingo iš akių.

Buvo jau sutemę, kai Edis pasiekė centrą. Pietinės pakrantės gatvės buvo pilnos kvatojančių žmonių, išėjusių pasilinksminti. Balose atsispindėjo neoninės šviesos. Ore tvyrojo nuodėmingas dešrainių, kebabų ir keptų svogūnų tvaikas. Visur grojo muzika, hiphopas dunksėjo pro automobilių langus, būgnelių ir saksofonų garsai sklido naktinėmis gatvėmis, pro kiekvieno baro duris gergždė sunkusis metalas. Šeštadienio vakarą Londono gatvės buvo apsunkusios nuo neteisėtų vilčių. Dar viena „pabučiuok

ir priskiesk" naktis. Visi gerai apsitaisę ir sąmojingi: liaunos merginos gražiomis suknelėmis, turtingi vyrai prabangiais kostiumais. Pilna krantinė žmonių, panašių į kino žvaigždes.

Edis mąstė apie visus tuos žmones, kurie šįvakar sutiks naują meilužę, nutrauks santuoką, prisigers, visus tuos žmones, kurie pabus sekmadienio rytą skaudama galva ne savo lovoje, miglotai prisimins, kad užsiėmė tokiais dalykais, kurių niekada neįsivaizduotų blaivūs, ir su siaubu suvoks įsipainiojęs į kažką daugiau nei vienos nakties nuotykis. Arba tuos, kurie pabus kameroje kruvinomis rankomis ir pažirusiomis taurių šukėmis ant grindų. Arba tuos, kurie išvis nepabus. Yra visokių variantų. Jo motina neklydo.

Eidamas per Vaterlo tiltą, Edis užsimetė LSD tabletę ir išvydo visą miestą, šokantį virš viaduko. Miestas buvo iš stiklo, ir Edis galėjo matyti, kas dedasi kiekviename kambaryje. Neoninės šviesos vinguriavo aukštyn žemyn kranais Šunų saloje. Šv. Pauliaus katedros kupolas švytėjo ir sukosi, šaudydamas lazerinius spindulius į dangų.

Jis paskambino tėvui iš telefono būdelės Čering Kroso kelyje, norėdamas tiesiog pasisveikinti. Tėvas perskambino, ir jie ilgiausiai plepėjo apie keisčiausius dalykus, nutinkančius tada, kai mažiausiai tikiesi, apie vargšelį Dyną Byną, apie visokiausius kitus dalykus, meilę, darbą ir gyvenimą. Tėvas liepė nesijaudinti dėl Salomės automobilio. Policija jį suras, ir ji galiausiai supras, kad Edis nekaltas. O net jei taip ir neįvyks, jis susiras kitą.

– Tai gamtos šauksmas, Edi, – pasakė tėvas. – Kada nors visi jį išgirsta. Tai prigimtis ir tiek. Juk ji neleis kažkokiam „Citroën 2CV" jus išskirti. – Edis pasakė tikįs, kad tėvas neklysta. – Juk tai ne koks mersas, – juokėsi tėvas.

Edis buvo jau gerokai apkvaitęs, kai tėvas padėjo ragelį. Jis norėjo dar kam paskambinti. Tad iš džinsų kišenės išsitraukė adresų knygelę ir ėmė vartyti puslapius. Jis turįs pažįstamų visame pasaulyje. Australijoje, Amerikoje, Naujojoje Zelandijoje. Net Nikaragvoje.

Neišvengiamai jo pirštai susirado puslapį, kuriame ponas Patelis buvo įrašęs naują Marionos numerį. Ant popieriaus mirguliavo mėlynos eilutės. Kuo ilgiau Edis į jas spoksojo, tuo jos keisčiau elgėsi. Pagaliau ėmė lėtai leistis žemyn kaip sugedusio televizoriaus ekrane.

Edis pažvelgė per petį, lyg jį kas būtų sekęs. Garsiai nusižvengė. Tada vėl subruko kortelę į automatą. Suparpė signalas, ir jis susuko Donegalo numerį. Linija traškėjo ir blerbė.

– Klausau, – atsiliepė vyriškas balsas. – „Prairie Moon Burger" užkandinė. – Balsas skambėjo užtikrintai. Edis tylėjo. – Klausau, – pakartojo balsas. – Kalba Tomas Klensis. Alio? – Edis klausėsi melodingo Tomo Klensio balso. Girdėjo, kaip šis kalbasi su kažkuo iš pašalės, o fone aimanuoja kantri ir vesternų muzika. – Alio? – tarė jis vėl. – Ar girdite?

Edis ištraukė kortelę. Tą akimirką apsipylė ašaromis. Pagaliau.

Perštinčiomis akimis atsisuko į pakrantę, kurioje žibėjo visokiausių spalvų šviesos. Kardinoliška purpurinė, skiauterės raudona, alaus geltona, LSD mėlyna spindėjo lietuje ir liejosi į viena. Visa gatvė buvo viena šviesos upė. Atrodė lyg nuotrauka, padaryta sujudėjus rankai. Fluorescencinių spalvų dryžiai sruvo aukštyn ir žemyn, tarsi gyventų atskirus gyvenimus.

Pro *Virgin* muzikos parduotuvę prakaukšėjo dešimt baltų žirgų. Vyrai viduramžių uniformomis vedė juos šlapio-

mis gatvėmis, o tėvai laikė aukštai iškėlę vaikus, kad šie galėtų tai išvysti. Žirgai prunkštė, šnarpštė ir trypė, vyrai stengėsi juos suvaldyti, jie kvatojosi ir laidė sąmojus, tampydami odinius pavadžius. Vaikai spiegė iš džiaugsmo. Visur blyksėjo fotoaparatai. Ore klykavo paukščiai, jų plunksnos krito ant gatvės.

Edis nuėjo į Kovent Gardeną, ten prisiliuobė ir kažkokiai merginai „Rock Garden" aludėje išpasakojo visą savo gyvenimo istoriją.

Dar tik spalis, o jau žiba Kalėdų lemputės. Kiekvienais sušiktais metais jos įsižiebia vis anksčiau. Pagaliau kada nors visi metai bus Kalėdos. Taip Edis mąstė, merginai nuėjus į tualetą. Ribos, skiriančios dalykus, tiesiog išnyks. Taip neišvengiamai nutiks.

Kuriais nors metais jie anksčiau įžiebs lemputes ir paliks jas ilgiau degti. Ir vėliau ar anksčiau jos tiesiog degs be pertraukos. Kokia įžvalgi mintis!

Kalėdos kiaurus metus! Jėzau, nereali mintis!

Edis laukė grįžtant merginos, kad galėtų jai papasakoti šį atradimą.

Naujausi „Minties" leidyklos romanai:

Ian McEwan. Tvari meilė
Hartmut Lange. Styginių kvartetas
Nora Ikstena. Gyvenimas yra gyvenimas yra gyvenimas
Anja Snellman. Mama ir kalė
Christa von Bernuth. Balsai

Joseph O'Connor
KAUBOJAI IR INDĖNAI
Romanas

Iš anglų kalbos vertė *Ugnė Vitkutė*

Viršelyje panaudota Christine Migala-Nazaraitės (JAV)
kompiuterinė grafika ir
aktoriaus Antano Surgailio fotoportretas

Redaktorė *Dangirutė Giedraitytė*
Meninis redaktorius *Romas Dubonis*
Maketuotoja *Nijolė Juozapaitienė*

Užsakymas
„Minties" leidykla,
Z. Sierakausko g. 15, LT-03105 Vilnius.
Spausdino UAB „Petro ofsetas",
Žalgirio g. 90, LT-09303 Vilnius.

Kaina sutartinė

O'Connor, Joseph

Oc24 Kaubojai ir indėnai : [romanas] / Joseph O'Connor ; iš anglų kalbos vertė Ugnė Vitkutė. - Vilnius : Mintis, 2005. – 361 p. – (Šiuolaikinis Europos romanas)

ISBN 5-417-00878-8

Romano herojus pankas Edis Virago su gitara atplaukia iš Airijos į Londoną tikėdamasis tapti muzikos žvaigžde. Edis nuolat balansuoja tarp tikrovės ir iliuzijų. Ko vertos jo pastangos „prasimušti" muzikos pasaulyje ir ko vertas jis pats kaip žmogus, atsiskleidžia kultiniame jaunimo romane, kuriame susipina tuščios ambicijos, išpūstas ego, jausmų sumaištis, saviraiškos alkis, savianalizės kančios, seksas, narkotikai ir t.t. Pasak kritikų, autoriui pavyko sukurti neįtikėtinai spalvingą, įdomų neigiamą veikėją, dėl kurio skaitytojai nuoširdžiai jaudinasi, nors jo elgesys pasibaisėtinas.

Pirmasis airių rašytojo Josepho O'Connoro romanas „Kaubojai ir indėnai", pelnęs autoriui didžiulį populiarumą, nuo 1991 metų, kai buvo parašytas, tebėra skaitomiausių romanų sąraše. Tai antras jo romanas, išleistas lietuvių kalba („Pardavėjas", 2000). Šiuo metu verčiamas trečias J. O'Connoro istorinis romanas „Jūros žvaigždė".

UDK 820(417)-3

Šiuolaikinis Europos romanas

JOSEPH O'CONNOR

Mieli Lietuvos skaitytojai ir mano draugai

Noriu jums pasakyti, kaip džiaugiuosi ir jaučiuosi labai pagerbtas, kad ši mano knyga leidžiama Lietuvoje. Kai ją rašiau, maniau būsiąs laimingas, jei ją perskaitys artimiausi mano draugai ir šeima. Net įsivaizduoti negalėjau, kad ši knyga ras kelią anapus mano siauro pasaulio, iš kurio išsirutuliojo šis romanas. Tačiau mano knygai pasisekė. Ji ėmė skintis sau kelią: iš pradžių lėtai, bet užtikrintai. Taigi aš nepaprastai džiaugiuosi, kad jūs, gerbiami skaitytojai, dabar laikote šį romaną savo rankose. Iš visos širdies viliuosi, kad jis suteiks jums malonumą.

Draugiški linkėjimai.

ISBN 5-417-00878-8